
Ἡ Νεολαία
Αρ. Φυλ. 2 (105)
12 ΟΚΤ. 1940. Ε'

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχισυντάκτου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 2 — 12 Ὀκτωβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἢ λήγει ἡ συνδρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφὴ σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑποχρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομήν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς διευθύνσεώς των.

Η ΣΠΟΡΑ

Διὰ δευτέραν φορὰν μὲ τὸ τελευταῖον διάγγελμά του, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπικειμένης περιόδου τῆς φθινοπωρινῆς σπορᾶς τοῦ σίτου, ὁ Ἀρχηγὸς μᾶς δίδει τὸ σύνθημα τῆς μεγάλης γεωργικῆς προσπαθείας. Καὶ ὅπως πέρυσι, ὁ κόσμος τῶν ἐργαζομένων τῆς ὑπαίθρου ἐφιλοτιμήθηκε νὰ ξεπεράση τὸν ἑαυτό του, ὑπακούοντας μὲ πίστι καὶ μ' ἐνθουσιασμὸ στὸ κήρυγμά του, ἔτσι καὶ φέτο,— φέτο ἀκόμη περισσότερο παρὰ πέρυσι — θὰ ἐντείνῃ τὰς δυνάμεις καὶ τὰ μέσα του γιὰ νὰ φέρῃ εἰς ἀποτελεσματικὸ τέλος τὴν ἐντολὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ. Θὰ τὸ κάμῃ πρῶτα - πρῶτα γιατὶ ἕνας λαὸς ἀπὸ φύσι φιλότιμος καὶ γεμᾶτος κατανόησιν, ὅπως ὁ γεωργικὸς λαὸς τῆς Ἑλλάδος, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ τὴν αἰσθάνεται καὶ νὰ τὴν χαίρεται βαθειά, ὡσὰν εὐλογία Θεοῦ, τὴν μεγάλη τύχη τοῦ νὰ μπορῇ ἀκόμα, μέσα σὲ μιὰν Εὐρώπη ποὺ πυρπολεῖται ἕνα χρόνο τώρα, νὰ συνεχίζῃ ἀσφαλὴς καὶ ἥσυχος τὰ εὐλογημένα ἔργα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προκοπῆς. Θὰ τὸ κάμῃ ἔπειτα γιατὶ εἶδε μὲ τὰ μάτια του πὼς μὲ τὸ νὰ ὑπακούσῃ πέρυσι πειθαρχικὸς στὸ σοφὸ κήρυγμα τοῦ Ἀρχηγοῦ, ηὐτύχησε, μ' ὅλο ποὺ οἱ καιροὶ τὸ περασμένο καλοκαίρι ἦρθαν τόσο ἀνάποδοι, ν' ἀπολαύσῃ μιὰ καλὴ ἐσοδεία. Τόσο καλή, ὥστε μὲ τὰ μικρὰ συμπληρώματα ποὺ τὸ Κράτος προσπαθεῖ καὶ θὰ καταφέρῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀπὸ ἔξω, νὰ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ περάσῃ ὁ Τόπος μὲ ἐπάρκεια καὶ τὸν δεύτερο χρόνο τοῦ πολέμου. Θὰ τὸ κάμῃ γιατὶ βλέπει καθαρὰ πὼς μὲ τὸ ἅπλωμα τοῦ πολέμου στὴ μεσογειακὴ μας περιοχὴ προστίθενται νέες δυσκολίες στὴν ἐπικοινωνία τοῦ Τόπου μας μὲ τὸν ἄλλο κόσμο καὶ γίνεται ὁλότελα προβληματικὴ ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ δυνατότητα τοῦ νὰ ἐφοδιασθῶμεν ἀπὸ σιτάρι καὶ ἀπὸ τρόφιμα. Θὰ τὸ κάμῃ τέλος, γιατί, σὰν ζωντανὸς λαὸς ποὺ ἔδειξε μὲ χίλιους τρόπους ὅτι εἶναι, ξέρει πολὺ καλὰ ὅτι τὶς φοβερὲς αὐτὲς ὧρες, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ στὴν ἱστορία, ἡ αὐτάρκειά του,ἡ ἐξασφάλισις τῶν μέσων τοῦ ἐπισιτισμοῦ του δηλ.εἶναι καὶ αὐτὴ ἕνα μέσον καὶ ἕνα ὅπλον, τὸ πρῶτον καὶ τὸ σημαντικώτερον, ποὺ θὰ βαρύνῃ πολὺ εἰς τὸ νὰ διατηρήσῃ τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἀσφάλειά του καὶ νὰ κατορθώσῃ, ἂν τύχῃ νὰ κινδυνεύσῃ, εἴτε τὸ ἕνα εἴτε τὸ ἄλλο, νὰ ὑπερασπίσῃ ἄφοβα καὶ ἀποτελεσματικὰ τὴν τιμήν του καὶ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς Ἑλλάδος.

Θὰ τὸ κάμῃ γιατὶ εἶναι τόσο σύμφωνο μὲ τὴν δυνατὴ καὶ ἀδάμαστη του ἀπόφασι νὰ ζῇ ἐλεύθερος καὶ κύριος στὸν Τόπο του. Θὰ τὸ κάμῃ ὡς πατριωτικὸν καθῆκον. Θὰ τὸ κάμῃ ὅμως καὶ ὡς καθῆκον ἀλληλεγγύης κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς. Ὡς χρέος τιμῆς καὶ ὡς χρέος ἀδελφοσύνης πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ποὺ ζοῦν εἰς τὰς πόλεις καὶ ποὺ ἀπὸ αὐτόν, ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῆς γῆς καὶ τοῦ ἱδρῶτος του, περιμένουν τὰ ἀγαθὰ ποὺ τοὺς χρειάζονται γιὰ νὰ ζήσουν αὐτοὶ καὶ τὰ παιδιά των, γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέσι κι' αὐτοί, μὲ τὴ σειρά τους, νὰ ἐργάζωνται γιὰ νὰ τοῦ προμηθεύουν τὰ ἄλλα εἴδη, ποὺ τοῦ χρειάζονται γιὰ νὰ ζήσῃ ἄνετα μιὰ πολιτισμένη ζωή. Θὰ τὸ κάμῃ γιατὶ τὸ ἔμαθε πιὰ καὶ τὸ ξέρει καλὰ πὼς περνᾷ μαζὶ μ' ὅλο τὸ Ἔθνος μιὰ φοβερὴ καμπὴ τῆς ἱστορίας. Πὼς γιὰ νὰ τὴν περάσῃ αὐτὴν τὴν καμπὴ καὶ νὰ σωθῇ μαζὶ μ' ὅλο τὸ Ἔθνος καὶ μὲ τὴν Ἑλλάδα ἀπρόσβλητον, ἀκεραίαν καὶ τιμημένην, πρέπει νὰ ἐκπληρώσῃ ὡς τὸ τέλος, μὲ ὅλη του τὴν δύναμι καὶ μὲ ὅλη του τὴν ὁρμή, τὴν κοινωνικὴ καὶ τὴν ἐθνική του ἀποστολή.

Ἡ ἔκκλησις τοῦ Ἀρχηγοῦ, ποὺ τὴν ἄκουσε ὅλη ἡ Χώρα ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο καὶ τὴν ἐδιάβασε ὅλος ὁ λαὸς εἰς τὸν τύπο, τὸ λέγει ἁπλᾶ καὶ καθαρὰ τί περιμένει ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς τῆς Ἑλλάδος. Ἐξηγεῖ θαυμάσια τὴν ἀποστολὴ ποὺ χρωστοῦν νὰ ἐκπληρώσουν αὐτὴν τὴν στιγμὴ πρὸς τὸν ἑαυτό τους, πρὸς τὴν Ἑλλάδα, πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Δὲν εἶναι ὅμως καθόλου περιττὸ νὰ τὴν ξαναποῦμε πάλι καὶ νὰ τὴν ἐξηγήσωμε. Ἀπὸ τὴν μιὰ μέρα στὴν ἄλλη θὰ μποῦμε εἰς τὴν περίοδο τῆς σπορᾶς. Ὅσο γρηγορώτερα δώσῃ ὁ Θεὸς ν' ἀρχίσῃ ἡ περίοδος αὐτὴ τόσο τὸ καλλίτερο. Ὅπως καὶ πέρυσι, περισσότερο φέτο παρὰ πέρυσι, τὸ χρέος ὅλων εἶναι φανερό. Πρέπει νὰ σπαρῇ ὅσον εἶναι δυνατὸν μεγαλειτέρα ἔκτασις. Περισσότερο ὅμως καὶ ἀπὸ τὴν ἔκτασιν πρέπει νὰ δοθῇ προσοχὴ εἰς τὴν καλλιτέρευσιν τῆς καλλιεργείας. Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ μεγαλειτέρα δυνατὴ ἐπάρκεια τοῦ Τόπου εἰς τρόφιμα καὶ κυρίως εἰς σῖτον διὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ πολέμου, ποὺ ἂν δὲν δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ εἶναι καὶ τὸ τελευταῖο, θὰ μᾶς φέρῃ πάντως κοντήτερα πρὸς τὸ τέλος. Ὅλοι τὸ ξέρουμε πὼς ἡ σπορὰ εἶναι μόνον ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔργου καὶ πὼς ἀπὸ τὴν σπορὰ ὣς τὴν συγκομιδὴ μεσολαβοῦν πολλὰ στάδια, ποὺ ἡ εὐτυχὴς ἢ ἀτυχὴς των ἔκβασις κρίνει τὴν τύχη τῆς ἐσοδείας. Ὅμως γιὰ τὴν περίπτωσι τῆς σπορᾶς ἰσχύει περισσότερο παρὰ γιὰ κάθε ἄλλο πρᾶγμα αὐτὸ ποὺ ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι, πὼς ἡ ἀρχὴ εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ παντός. Ἡ πλουσία πεῖρα, ποὺ ἀπέκτησαν οἱ γεωργοί μας τὰ τελευταῖα ἀληθινὰ γόνιμα χρόνια, βεβαιώνει αὐτὴν τὴν παρατήρησιν. Σήμερα τὸ ξέρουν πιὰ ὅλοι πὼς οἱ ἀναποδιὲς τοῦ καιροῦ ἕως ἕνα μόνο σημεῖον ἀποφασίζουν γιὰ τὴν τύχη τῆς ἐσοδείας καὶ πώς, γιὰ τὸ σιτάρι ἰδιαιτέρως, ἡ καλὴ ἐκτέλεσις τῆς σπορᾶς ἐξασφαλίζει τοὐλάχιστο κατὰ τὸ 50 % τὴν συγκομιδή. Γιὰ τοῦτο ὁ Ἀρχηγὸς εἰς τὴν ἔκκλησίν του ἐπιμένει στὰ ὀργώματα καὶ στὸν τρόπο τῆς σπορᾶς. Τὸ βαθὺ ὄργωμα καταστρέφει τὰ παράσιτα ποὺ, ἂν τύχῃ καὶ μείνουν στὴ γῆ, θὰ κλέψουν ἀπὸ τὰ φύτρα τοῦ σίτου τὶς τροφὲς καὶ τὸ νερὸ ποὺ τοὺς χρειάζεται γιὰ νὰ μεγαλώσουν καὶ νὰ δώσουν πολὺν καρπό. Ἐπίσης τὸ καλὸ ὄργωμα κάνει ἀφρᾶτο τὸ χῶμα καὶ βοηθεῖ ἔτσι εἰς τὸ νὰ συγκρατῇ τὸ χωράφι περισσότερο νερὸ γιὰ νὰ μὴν κινδυνεύουν τὴν ἄνοιξι τὰ σπαρτὰ ἀπὸ τὴν ξηρασία, ποὺ εἶναι, γιὰ τὸ δικό μας κλῖμα, ὁ μεγάλος κίνδυνος τῆς ἐσοδείας. Ἡ σπορὰ κατὰ γραμμὰς εἶναι ἄλλη μεγάλη ἀσφάλεια. Οἰκονομεῖ σπόρο. Βοηθεῖ τὰ σπαρτὰ εἰς τὸ ν' ἀερίζωνται καὶ νὰ ἡλιάζωνται κανονικά. Κι' ὁ ἥλιος εἶναι κι' ἐδῶ πηγὴ ὑγείας γιὰ τὸν βλαστὸ καὶ γιὰ τὸν καρπό, ἐνῷ ὁ κανονικὸς ἀερισμὸς φυλάει τὰ σπαρτὰ ἀπὸ τὴν σκωρίασι καὶ τὶς ἄλλες ἀρρώστειες. Ἀλλὰ καὶ τὰ βοτανίσματα καὶ τὰ σκαλίσματα ποὺ κάμνουν τόσο καλὸ στὰ σπαρτὰ μόνο σὲ γραμμικὰ σπαρμένο χωράφι εἶναι εὔκολο νὰ γίνουν.

Ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια οἱ γεωργοί μας δὲν τὰ ἤξεραν καθόλου αὐτὰ τὰ συστήματα. Τώρα ὅμως τὰ ξέρουν. Καὶ ἐκεῖνοι ποὺ δὲν τὰ ἐφήρμοσαν τὰ εἶδαν νὰ τὰ ἐφαρμόζουν οἱ ἄλλοι, ὅπως εἶδαν καὶ τὰ λαμπρὰ τους ἀποτελέσματα. Φέτο λοιπὸν τὰ ὀργώματα πρέπει νὰ γίνουν καλλίτερα παρὰ ὅλα τὰ ἄλλα χρόνια. Καὶ πρέπει ἀκόμα νὰ καλλιεργηθοῦν σκαλιστικῶς πολὺ περισσότερα στρέμματα. Γιὰ τὸν διαλεγμένο καὶ ἀπολυμασμένο σπόρο δὲν θὰ ποῦμε, γιατὶ αὐτὴν τὴν φροντίδα τὴν ἔχει ἀναθέσει τὸ Κράτος στὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ ὁ ἀπολυμασμένος καὶ διαλεγμένος σπόρος δὲν θὰ λείψῃ. Ἀλλὰ καὶ μηχανήματα γιὰ τὴν γραμμικὴ σπορὰ θὰ ὑπάρχουν φέτο περισσότερα, παρὰ τὰ προηγούμενα χρόνια. Θὰ ὑπάρχουν καὶ λιπάσματα ἀρκετὰ καὶ αὐτὸ εἶναι ἐπίσης ἐφόδιο πολύτιμο, καὶ εἶναι ἀληθινὸ εὐτύχημα γιὰ τοὺς σιτοπαραγωγούς μας, ἅμα σκεφθοῦν μάλιστα πὼς πολλὲς προωδευμένες χῶρες τῆς Εὐρώπης δὲν θὰ ἔχουν φέτο λιπάσματα, ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου. Τὴν καλὴ καθοδήγησι ἔχουν ἐντολὴ νὰ τὴν ἀναλάβουν οἱ γεωπόνοι καὶ ὅλα τὰ ἁρμόδια κρατικὰ ὄργανα. Δὲν μένει λοιπὸν παρὰ ἡ ἐργασία. Αὐτὴν φυσικὰ τὴν περιμένουμε ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς γεωργούς, ὅλων τῶν περιοχῶν τῆς Χώρας, γιατὶ ὅλες οἱ περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος καλλιεργοῦν σιτάρια. Χρειάζεται ὅμως ἡ ἐργασία, ἐξαιρετικὰ αὐτὴν τὴν χρονιά, νὰ εἶναι περισσότερο φροντισμένη ἀπ' ὅλα τὰ περασμένα χρόνια. Χρειάζεται ὄρεξι περισσότερη καὶ θέλησι περισσότερη καὶ ἐνθουσιασμὸς μεγαλείτερος. Αὐτὴν τὴν ὄρεξι, αὐτὴν τὴν θέλησι, αὐτὸν τὸν ἐνθουσιασμό, ἔχουμε χρέος ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ καλλιεργοῦμε καὶ νὰ τονώνωμε περισσότερο αὐτὲς τὶς ἡμέρες. Ἡ περίοδος τῆς σπορᾶς ποὺ ἀρχίζει πρέπει ν' ἀρχίσῃ καὶ νὰ τελειώσῃ ὡς ἕνα πανηγύρι χαρούμενης ἐργασίας, ἀπὸ τὴν μιὰ ἄκρη τῆς Ἑλλάδος ἕως τὴν ἄλλη. Πρέπει νὰ μαυρίσῃ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ὁ Τόπος ἀπὸ χωράφια σπαρμένα. Πρέπει ὅλοι νὰ δώσουν τὸ νοῦ, τὰς γνώσεις καὶ τὰ χέρια τους σ' αὐτὴν τὴν εὐλογημένη δουλειά. Καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Νεολαίας, τ' ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια, ποὺ ἡ παρουσία τους δίνει τὸν τόνο τῆς δροσιᾶς, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς χαρᾶς σὲ κάθε ἀρχίνημα ἑλληνικό, πρέπει νὰ δώσουν τὴν ἰδική τους βοήθεια πρῶτα καὶ καλλίτερα. Ὁ συναγερμὸς γιὰ τὴν σπορὰ ἂς ἀρχίσῃ καὶ ἂς τελειώσῃ ὡσὰν μιὰ μάχη χαρούμενη καὶ νικηφόρος γιὰ τὴν ζωὴ ὅλων, γιὰ τὴν ἀσφάλεια ὅλων, γιὰ τὴν καλλίτερη αὔριο, γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Η ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

— Είναι ὁ ἑλληνκὸς λαὸς φυσιολάτρης; μ' ἐρωτοῦσε μὲ γράμμα του μικρὸς φίλος τῆς «Νεολαίας». Δὲν νομίζω πῶς μπορεῖ νὰ χωρέση ἀμφιβολία. Τὰ δημοτικά μας τραγούδια ἔχουν χιλιάδες στίχους παραστατικοὺς γιὰ νὰ ὑμνοῦν τὸ ἑλληνικὸ βουνό, τὴν ἑλληνικὴ θάλασσα, τὴν ἑλληνικὴ φύσι. Κι' αὐτὰ ὅμως νὰ μὴν ἦσαν καὶ ἡ ἀρχαιοτάτη ἑλληνικὴ φιλολογία ἔχει θαυμάσιες περιγραφὲς καὶ θαυμαστὲς φυσιολατρικὲς εἰκόνες καὶ ἡ βυζαντινὴ καὶ ἡ νεώτερη ἑλληνικὴ λογοτεχνία. Ὁ Σολωμὸς χίλιες φορὲς ἀνατρέχει στὴ φύσι καὶ στὶς ἐκδηλώσεις της γιὰ νὰ παραστήση τὶς ψυχικὲς τρικυμίες καὶ ὁ Βαλαωρίτης πλησιέστερος στὴ λαϊκὴ ποίησι μᾶς δίνει ἀναρίθμητες καὶ ἐπιβλητικὲς εἰκόνες τῆς φύσεως. Ἀλλὰ καὶ ὁ Κρυστάλλης, ὁ ἀληθινὰ φυσιολάτρης αὐτὸς ποιητής, καὶ ὁ Ζαλοκώστας καὶ ὁ Παλαμᾶς καὶ ὁ Γρυπάρης καὶ ὁ Μαλακάσης καὶ ὁ Λάμπρος Ἀστέρης καὶ ὁ Ἀθάνας ἔχουν ἀφιερώσει ἀπειραρίθμους στίχους στὴν ἑλληνικὴ φύσι.

Δὲν ξέρω γιατὶ ἐγράφη καὶ γράφεται κατὰ κόρον πὼς στὸν ἑλληνικὸ λαὸ δὲν ὑφίσταται τὸ ἁγνὸ αἴσθημα τῆς φύσεως. Νἆναι τάχα ἀλήθεια πὼς ἄλλοι λαοὶ ἀγαποῦν περισσότερο ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ τὸ βουνό, τὸν κάμπο, τὴ θάλασσα; Ἂν μοῦ ἐπέτρεπε ὁ χῶρος θὰ μποροῦσα νὰ ἀναφέρω ζωντανὰ περιστατικὰ ποὺ διαδηλώνουν τὴν λατρεία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὴ φύσι καὶ ἀκόμη νὰ παραθέσω περιγραφὲς βουνῶν καὶ λόγγων ποὺ ἄκουσα ἀπὸ τὰ στόματα χωρικῶν καὶ ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ γίνουν πρότυπα μιμήσεως στοὺς γράφοντας. Ὑπάρχει ὅμως ἕνα προχειρότερο μέσο νὰ διαδηλωθῆ ἡ φυσιολατρεία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ: τὸ δημοτικὸ τραγούδι.

Τὸ δημοτικὸ τραγούδι σὲ κάθε τόπο εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς λαϊκῆς ψυχῆς, αὐτὸ ποὺ ἐκφράζει ὄχι ἕνα ἐπίπλαστο πολιτισμό, δημιουργημένο συμβατικῶς, ἀλλὰ τὴν ἀληθινὴ πίστι ἑνὸς λαοῦ καὶ ἑνὸς ἔθνους. Μὲ τὸ δημοτικὸ τραγούδι ἀνατρέπονται ὅλες οἱ ἀλήθειες καὶ ὀρθότατα ὁ λόγιος Στίλπων Κυριακίδης ἐτόνιζε σὲ μιά του ὁμιλία: «Ἐπείσθην ὅτι τὸ αἴσθημα τῆς φύσεως εἰς τὸν λαὸν ὄχι μόνον ὑφίσταται, ἀλλὰ εἶναι ἔντονον καὶ ζωηρὸν καὶ πολλάκις πολὺ βαθύτερον καὶ ἀληθινώτερον ἀπὸ τὴν ρωμαντικὴν φυσιολατρείαν τῶν μορφωμένων».

Τραγουδᾶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μὲ τὸ στόμα τοῦ ποιητοῦ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ:

Νἄμαν τὸ Μάη μπιστικός, τὸν Αὔγουστο δραγάτης
καὶ στὴν καρδιὰ τοῦ χειμωνιοῦ νἄμουνα κρασοποῦλος.
Μὰ πλιὸ καλἄταν νἄμουνα ἀρματωλὸς καὶ κλέφτης
ἀρματωλὸς μέσ' στὰ βουνὰ καὶ κλέφτης μέσ' στοὺς κάμπους.
Νἄχα τὰ βράχια ἀδέρφια μου, τὰ δέντρα συγγενάδια
νὰ μὲ κοιμοῦν οἱ πέρδικες, νὰ μὲ ξυπνοῦν τ' ἀηδόνια
καὶ στὴν κορφὴ τῆς Λιάκουρας νὰ κάνω τὸ σταυρό μου,
.... σκλάβο νὰ μὴ λένε.

Καὶ σ' ἄλλο τραγούδι:

Θέλετε, δέντρα, ἀνθίσετε, θέλετε μαραθῆτε,
στὸν ἴσκιο σας δὲν κάθομαι, μήτε καὶ στὴν δροσιά σας,
μόν' καρτερῶ τὴν ἄνοιξι, τ' ὄμορφο καλοκαῖρι,
νἄνοίξ' ὁ γαῦρος κι' ἡ ὀξυά, νὰ πιάσουν τὰ λημέρια,
νὰ ζώσω τὸ σπαθάκι μου, νὰ πάρω τὸ ντουφέκι.

Καὶ ἀκόμη μᾶς ἐκληροδότησε κι' αὐτό, στὸ ὁποῖο ὅσοι δὲν ἠμποροῦν νὰ χαροῦν τὴν ἑλληνικὴ φύσι δὲν εἶναι εὐτυχισμένοι, καλότυχοι:

Ἀνάθεμά τα τὰ βουνὰ μὲ τὸ ζακόνι ποὔχουν,
τὸ καλοκαῖρι κίτρινα καὶ τὸ χειμῶνα μαῦρα
καὶ τὴν πικρὴ τὴν ἄνοιξι πολυροδαμισμένα.
Κανένας δὲν τὰ χάρηκε μέσ' στὸν ἀπάνω κόσμο,
ἡ κλεφτουριὰ τὰ χαίρεται καὶ τὰ μικρὰ κλεφτόπλα
Πηδᾶνε, παίζουν καὶ γλεντοῦν καὶ ρίχνουν στὸ σημάδ.,
γυρίζουν καὶ στὴ σούβλα τους τὰ παχουλὰ κριάρια,
ποτὲς οἱ Τοῦρκοι δὲν πατᾶν, φοβᾶνται τὰ κλεφτόπλα.

Οἱ λίγοι αὐτοὶ στίχοι ἀπὸ διάφορα δημοτικὰ τραγούδια πείθουν ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει πλήρη συνείδησιν τῆς ἑλληνικῆς φύσεως καὶ ἀληθινὴ γι' αὐτὴ λατρεία. Θὰ ἦταν ὅμως μιὰ ἄλλη ἀδικία ἂν ἀφήναμε νὰ πιστεύεται ὅτι ἡ ἀγάπη αὐτὴ εἶναι κάτι τὸ καθαρῶς ἐπιφανειακό, χωρὶς πνευματικώτερο περιεχόμενο, χωρὶς ψυχικὴ ἁρμονία, ἂν πιστεύαμε πὼς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἔχει τὴ δύναμι τῆς συλλήψεως, τῆς παρομοιώσεως τῶν φυσικῶν στοιχείων πρὸς ψυχικὰς καταστάσεις, ὅπως βλέπομε στὸ Σολωμό, στὸ Βαλαωρίτη, τὸν Παλαμᾶ, τὸν Καρκαβίτσα καὶ ἄλλους ποιητὲς καὶ πεζογράφους.

Διερωτῶμαι, στ' ἀλήθεια, ἂν θὰ μποροῦσε λόγιος ποιητὴς νὰ γράψη ἀρτιώτερους, συνθετικώτερους, παραστατικώτερους σὲ περιεχόμενο ἀπὸ τοὺς δυὸ αὐτοὺς στίχους, γιὰ νὰ ἐκφράση τὸν καϋμὸ ἑνὸς κοριτσιοῦ, στὸ πλαίσιο πάντα τῆς φυσιολατρείας:

Ο᾽λοι τὸν ἥλιο τήραγαν ποὺ πάει νὰ βασιλέψη
κι' ἡ κόρη ποὔχε τὸν καϋμὸ τὸ πέλαγο ἀγναντεύει.

Ἀξίζει ὅμως ν' ἀναφέρω ἐδῶ καὶ τοὺς στίχους ἀπ' τὸ τραγούδι τῶν Τζουμέρκων ποὺ παραβάλλουν τὴν ὀμορφιὰ μὲ τὸν ἥλιο, ἀλλὰ καὶ μὲ πόση ἐνάργεια:

— Αἵ μωρὲ φτωχὸ κορίτσι,
ποῦ ηὗρες τοῦ ἡλιοῦ τὴ λάμψι
καὶ τοῦ φεγγαριοῦ τὰ κάλλη;
— Ὁ πατέρας μου κουρσάρος
κι' ἀδερφός μου πρῶτος κλέφτης,
ἔκλεψαν τοῦ ἡλιοῦ τὴ λάμψι
καὶ τοῦ φεγγαριοῦ τὰ κάλλη
κι' ἔλαχα στὴ μοίρασί τους,
μ' ἔβγαλαν κι' ἐμὲ μερίδι,
μοὔδωσαν τοῦ ἡλιοῦ τὴ λάμψι
καὶ τοῦ φεγγαριοῦ τὰ κάλλη.

Λαὸς ποὺ δὲν ἔχει ἔμφυτη τὴν ἀγάπη πρὸς τὴ φύσι ἠμπορεῖ νὰ τὴν ὑμνῆ ἔτσι καὶ νὰ παραβάλλη πρὸς αὐτὴν τὰ στοιχεῖα τῆς καθημερινῆς του ζωῆς; Καὶ θὰ ὑπάρχη τάχα ποιητής, ὁσοδήποτε μεγάλος καὶ ἂν νομισθῆ, ὁσοδήποτε μεγάλος καὶ ἂν εἶναι, νὰ ὑμνολογήση λαμπρότερα τὴν ἀστροφώτιστη νύχτα, ἀπὸ ὅ,τι ὑμνολογεῖται σ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ καὶ μόνο στίχους;

Ἀστροφεγγιὰ χ' ὁ οὐρανὸς κι' ὁ αὐγερινὸς τὴ δόξα,
κανδήλα τῆς μητρόπολης εἶναι ἡ νύχτ' ἀπόψα.

Θὰ μποροῦσα, βέβαια, ἐπ' ἄπειρον νὰ παραθέτω στίχους, γιατί, κατ' εὐτυχίαν, ὅλες οἱ ἑλληνικὲς χῶρες ἔχουν τὰ δημοτικά τους τραγούδια. Τίποτε περισσότερο δὲν θἄλεγα ἀπὸ ὅ,τι εἶπα καὶ στὴν ἀρχή: Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι φυσιολάτρης ὅσο λίγοι λαοὶ στὴ γῆ.

Χρ. Ἐμ. Ἀγγελομάτης

Πρέπει νὰ βάλετε ἕνα κανόνα εἰς τὴν ζωήν σας: Ἀγωνίζεσθε ὁ καθένας καὶ ἡ κάθε μιά σας διὰ τὸν βίον σας, τὴν οἰκογένειάν σας καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ σπιτιοῦ σας, διὰ τὰς ἀτομικάς σας ἀνάγκας. Μὴ περιορισθῆτε ἐκεῖ. Νὰ βάλετε ἕνα ἀκόμη ποσοστὸν χρόνου καὶ προσπαθείας διὰ νὰ ἐργασθῆ ὁ καθένας καὶ ἡ κάθε μιά σας διὰ τὸ σύνολον τοῦ Ἔθνους.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

'Ο 'Αρχηγὸς ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς 'Υπουργούς, 'Υφυπουργούς, Γενικοὺς Διοικητάς, Νομάρχας καὶ 'Επάρχους τὴν κατωτέρω ἐγκύκλιον:

Δευτέρα Σταυροφορία

"Ετος ἀκριβῶς παρῆλθεν, ἀφ' ὅτου δι' ἐγκυκλίου μου σᾶς ἀπηύθυνα τὸ σύνθημα μιᾶς ὑπερτάτης προσπαθείας πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ἔντασιν τῆς καλλιεργείας καὶ αὔξησιν τῆς παραγωγῆς μας, ἰδίως εἰς δημητριακὰ καὶ μάλιστα εἰς σῖτον. Ἔλεγον τότε ὅτι οὔτε σπιθαμὴ γῆς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μείνη ἀκαλλιέργητος, οὔτε χῶρος αὐλῆς χωρὶς νὰ δύναται νὰ παραγάγη κάτι. 'Αντιλαμβάνεσθε πάντες, καὶ τὸ ἐννοοῦν βέβαια ἰδιαιτέρως οἱ ἀγαπητοί μου ἀγρόται, ὅτι ἐφέτος ἡ προσπάθειά μας πρέπει νὰ εἶναι ἀκόμη ἐντονωτέρα. Τοῦτο διὰ δύο κυρίως λόγους: Πρῶτον διότι λόγῳ τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν ἡ παραγωγή μας δὲν ὑπῆρξεν ἀνάλογος πρὸς τὴν καταβληθεῖσαν πέρυσι προσπάθειαν, καὶ δεύτερον, διότι ἡ ἐπέκτασις τοῦ πολέμου καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον μᾶς φέρει περισσοτέρας ἀκόμη δυσκολίας ἵνα ἐξασφαλίσωμεν τὰ ἀπαραίτητα εἴδη πρὸς διατροφὴν τοῦ 'Ελληνικοῦ Λαοῦ.

'Εν συγκρίσει μὲ τὰς καλλιεργησίμους εἰς τὴν χώραν μας ἐκτάσεις, αἱ διάφοροι καλλιέργειαι καὶ ἰδιαιτέρως ἡ καλλιέργεια τοῦ σίτου ἔχουν ἀρκούντως ἐπεκταθῆ. 'Εφέτος ἐπισύρω περισσότερον τὴν προσοχήν σας ὄχι μόνον εἰς τὸ νὰ σπείρωμεν περισσότερον, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ γίνη ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς ὅσο τὸ δυνατὸν τελειότερα. 'Ιδιαιτέρως ὁ σπόρος, διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ὁποίου εἰς ποσότητα καὶ εἰς ποιότητα τόσον ἐφροντίσαμεν, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ πέση εἰς γῆν μὴ καλλιεργηθεῖσαν προσεκτικῶς καὶ μὴ τελείως ἀπηλλαγμένην ἀπὸ ζιζάνια. Μόλις ἐπιτρέψουν αἱ καιρικαὶ συνθῆκαι πρέπει νὰ γίνουν τὰ πρῶτα ἐλαφρὰ ὀργώματα διὰ νὰ καταστραφοῦν κατόπ.ν, διὰ τοῦ πρὸ τῆς σπορᾶς ὀργώματος, ὅλοι οἱ βλαστάνοντες σπόροι τῶν ζιζανίων. Ἔτσι καὶ τὰ βοτανίσματα μελλοντικῶς θὰ εἶναι εὔκολα καὶ ὀλιγοδάπανα. 'Επὶ πλέον οἱ ἀγρόται πρέπει νὰ ἐπιδοθοῦν ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερον εἰς τὴν σπορὰν κατὰ γραμμάς. Σκαλιστικὴ καλλιέργεια καὶ γραμμ.κὴ σπορὰ θὰ δώσουν ἀσφαλῶς πλουσίαν ἀνταμοιβὴν τῶν κόπων τῶν ἀγροτῶν.

'Η ἐργασία εἰς τὴν ὕπαιθρον πρέπει νὰ εἶναι ἀκόμη πλέον ἐντατικὴ ἀφ' ὅ,τι ὑπῆρξε πέρυσι, διότι αἱ σημεριναὶ περιστάσεις ἀποστεροῦν δυστυχῶς τὴν ὕπαιθρον μέρους τῶν ἀγροτικῶν της δυνάμεων. Δι' αὐτὸ ὄχι ὥραν, ἀλλ' οὔτε λεπτὸν πρέπει νὰ χάνουν οἱ δυνάμενοι νὰ ἐργασθοῦν ἀπὸ τὸν χρόνον ποὺ τοὺς ἐπιτρέπει ἡ κατάστασις τῶν ἀγρῶν καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς σπορᾶς. Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν δὲν θὰ ὑπάρξη ἀνάπαυσις. 'Οφείλομεν μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας ὅσο τὸ δυνατὸν μεγαλειτέρας ποσότητας ἐκ τῶν εἰδῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀναγκαιοῦν πρὸς διατροφήν του.

Ζητῶ λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ἀγαπητούς μου ἀγρότας νὰ ἀρχίσουν ἀμέσως, αὐτὴν τὴν στιγμήν, μὲ ὄρεξιν καὶ ἐνθουσιασμὸν τὰς γεωργικάς των ἐργασίας. 'Απὸ σᾶς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Κράτους καὶ τοὺς γεωπόνους μας ζητῶ νὰ τεθῆτε ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δευτέρας αὐτῆς σταυροφορίας ὑπὲρ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐημερίας τοῦ Ἔθνους. Τὸ 'Υπουργεῖον τῆς Γεωργίας διὰ τῶν γεωπόνων θὰ ἀναπτύξη ὅλην αὐτοῦ τὴν δραστηριότητα, συνεργαζόμενον πρὸς τοῦτο στενῶς μετὰ τοῦ 'Υφυπουργείου Συνεταιρισμῶν, τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης καὶ τῆς 'Αγροτικῆς 'Ασφαλείας. Οἱ δὲ καθηγηταί, διδάσκαλοι καὶ τ' ἀγόρια καὶ κορίτσια τῆς Ε. Ο. Ν. νὰ γίνουν οἱ ἐνθουσιώδεις φορεῖς καὶ κήρυκες τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς προσπαθείας πρὸς συντήρησιν καὶ εὐζωΐαν τοῦ 'Ελληνικοῦ Λαοῦ, ζῶντος εἰς τὸ περιθώριον μιᾶς θυέλλης ἄνευ προηγουμένου. Περὶ τιμωρίας τῶν ἀμελούντων ἢ ἀδρανούντων εἴτε παρ' ὑμῶν, εἴτε καὶ ἀπ' εὐθείας παρ' ἐμοῦ δὲν θέλω νὰ ὁμιλήσω, διότι ἀμέλειαν καὶ ἀδράνειαν εἰς τὸ 'Εθνικὸν αὐτὸ ζήτημα εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεὶς τῶν 'Ελλήνων θὰ ἐπιδείξη.

Δώσατε εἰς τὴν παροῦσαν μου εὐρυτάτην διάδοσιν καὶ τηρῆτε διαρκῶς ἐνήμερον τῶν ἐνεργειῶν σας τό τε Πολιτικόν μου Γραφεῖον καὶ τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

Στὸ περιθώριον

Η ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΙΣΑ Ε.Ο.Ν.

Ἀπὸ τὸν ὡραῖον, παλμώδη καὶ βαθυστόχαστον λόγον τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς τὴν πυκνὴν καὶ ἐνθουσιώδη συγκέντρωσιν τοῦ παρελθόντος Σαββάτου διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς «Ἡμέρας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων», θὰ τονίσωμεν ἐδῶ ἰδιαιτέρως ἓν σημεῖον: τὴν πολυσήμαντον καὶ πολύτιμον διαπίστωσιν, τὴν ὁποίαν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος ἔκαμεν ἐκ τῆς προσφάτου ἐπαφῆς του μὲ πολλὰ μέλη καὶ στελέχη τῆς Ὀργανώσεώς μας ὑπηρετοῦντα εἰς τὸν ἐθνικὸν Στρατόν. Παντοῦ, ὅπου συνήντησεν ὡς στρατιώτας τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεώς μας, ὄχι μόνον διεπίστωσεν ὁ ἴδιος, ἀλλὰ καὶ ἤκουσε συγχρόνως ὅλους τοὺς ἁρμοδίους νὰ διαδηλώνουν τὴν ἐξαιρετικὴν συμπεριφοράν, τὴν θαυμασίαν πειθαρχίαν, τὴν βαθεῖαν ἀντίληψιν καθήκοντος καὶ τὸ φλογερὸν πατριωτικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐκδηλώνουν οἱ ἐκ τῆς Ὀργανώσεώς μας προελθόντες στρατιῶται μας ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός των. Ἡ χαρά, ἡ ἱκανοποίησις καὶ ἡ ὑπερηφάνεια, ποὺ ἐξεδήλωσεν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος εἰς τὸν λόγον του, διὰ τὴν ἔμπρακτον καὶ θαυμασίαν αὐτὴν ἐκδήλωσιν τῆς πλήρους ἀποτελεσματικότητος τῆς ψυχικῆς καλλιεργείας ποὺ ἡ Ὀργάνωσις ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν μελῶν της, εἶναι συγχρόνως καὶ χαρά, ἱκανοποίησις καὶ ὑπερηφάνεια ὅλου τοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ συγκίνησιν παρακολουθεῖ τὰς θετικὰς αὐτὰς διαπιστώσεις τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος.

ΔΙΑΔΗΛΩΣΙΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Οἱ ἑνδέκατοι Βαλκανικοὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες, ποὺ ἔγιναν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀπετέλεσαν μίαν ὡραίαν καὶ πολυσήμαντον διαδήλωσιν εἰρήνης ἀνάμεσα εἰς τὴν τρομερὰν θύελλαν ποὺ μαστίζει τὸν κόσμον. Καθ' ἣν στιγμὴν πολλαὶ ἄλλαι χῶραι, ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτῆς ἠπείρου καὶ πέραν αὐτῆς, διεξάγουν μὲ ἔχθραν καὶ μῖσος μεταξύ των ἕνα φοβερὸν ἐξοντωτικὸν ἀγῶνα οἱ νέοι τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν, ἡνωμένοι ἐν πνεύματι εἰρήνης καὶ ἀγάπης, ἡμιλλῶντο εἰς τὸ στάδιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς συμβολικῆς δάφνης. Ἐκδήλωσις ὑψηλὴ καὶ μεγάλη, ἡ ὁποία, ὑπερβαίνουσα ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις τὸ σύνηθες νόημα τῆς εὐγενοῦς ἀθλητικῆς ἁμίλλης, ὑψοῦται εἰς ἕνα ὑπέροχον δίδαγμα, δίδαγμα εἰρήνης καὶ πολιτισμοῦ. Καὶ ὑπ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ πρίσμα ἡ Ἑλλὰς προσβλέπει εἰς τὴν ἐπιτευχθεῖσαν καὶ ἐφέτος ἐπικράτησιν τῶν ἀθλητῶν της, ἀποδίδουσα εἰς αὐτὴν τὴν ἔννοιαν οὐχὶ μιᾶς ἁπλῆς ἀθλητικῆς νίκης, ἀλλὰ τῆς εἰλικρινοῦς, ἐντόνου καὶ ἀδιακόπου συμβολῆς της εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν πρὸς ἀνωτέρας καὶ εὐρυτέρας πολιτικὰς κατακτήσεις διὰ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συναδελφώσεως τῶν λαῶν.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἀπὸ τὰς ἀσκήσεις τοῦ στρατοῦ μας.

Ἡ δευτέρα: Χωρικὴ τῆς νήσου Πάρου καθαρίζουσα σιτάρι ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ της. (Φωτογραφία Δορκοφίκη).

ΝΑ ΕΠΙΤΥΧΗ

Διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, τὴν τελευταίαν, θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς συστάσεις μας διὰ τὴν ἀπογραφήν. Χρειάζεται νὰ ἐννοήσουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὅτι ἡ ἀπογραφὴ πρέπει, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιτύχῃ. Καὶ ἐπιτυχία εἰς τὰς ἀπογραφὰς σημαίνει ἕνα πρᾶγμα: Ἀκρίβειαν. Πρέπει τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἀριθμοὶ ποὺ θὰ συγκεντρώσῃ νὰ εἶναι σωστά. Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ καὶ τοὺς ἀριθμοὺς θὰ ὁδηγηθῇ τὸ Κράτος εἰς τὰ μέτρα του. Ἀλλὰ καὶ ἡ Κοινωνία καὶ ὅλοι ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ στοιχεῖα αὐτά, θὰ ἠμποροῦμε μὲ αὐτὰ ὡς βάσιν νὰ κατευθύνωμε κάθε μας προσπάθεια. Διότι δὲν εἶναι μόνον κρατικὴ ἀλλὰ καὶ κοινωνικὴ ἀνάγκη ἡ τελεία γνῶσις τῆς δημογραφικῆς εἰκόνος τῆς Χώρας.

Τὸ Κράτος ὑπεβλήθη εἰς δαπάνας μεγάλας διὰ νὰ ὀργανώσῃ τὴν ἀπογραφήν. Ὁλόκληροι ὑπηρεσίαι ἐργάζονται διὰ τὴν προπαρασκευήν της ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον. Θὰ ἦτο πραγματικὸν δυστύχημα, ὅλη αὐτὴ ἡ προπαρασκευή, ὅλη ἡ ἐργασία, ὅλαι αἱ δαπάναι νὰ πᾶνε ἄδικα. Διότι θὰ ἐπήγαιναν ἄδικα ἐὰν ἀπετύγχανεν ἡ ἀπογραφή.

Ἂς τὸ ξέρουν καλὰ ὅλοι οἱ Ἕλληνες. Καὶ ἂς κάμουν ἀναλόγως. Διότι ὅλοι οἱ Ἕλληνες χρειάζεται νὰ βοηθήσουν διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ ἀπογραφή. Ἂς μὴ παραλείψῃ κανεὶς ν' ἀπογραφῇ, καὶ πρὸ παντὸς ἂς φροντίσῃ νὰ δώσῃ ἀκριβῆ τὰ στοιχεῖα ποὺ τοῦ ζητοῦνται. Καὶ ἐδῶ πάλιν θὰ ἐπαναλάβωμε τὴν σύστασίν μας πρὸς τὰ παιδιὰ καὶ πρὸς τοὺς νέους. Ἂς τὸ κάμουν ἔργον καὶ ἂς βοηθήσουν μὲ ὅλην τὴν φλόγα τοῦ νεανικοῦ των ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀπογραφῆς. Ἠμποροῦν νὰ τὸ κάμουν μὲ πολλοὺς τρόπους. Πρῶτα - πρῶτα ἐπιμένοντες καὶ πείθοντες τοὺς ἰδικούς των νὰ δίδουν ἀκριβῆ τὰ στοιχεῖα ποὺ τοὺς ζητοῦνται. Δεύτερον προσφερόμενοι νὰ συμπληρώνουν μὲ εὐσυνειδησίαν καὶ ἀκρίβειαν τὰ δελτία τῶν πολιτῶν ποὺ δυσκολεύονται νὰ τὸ κάμουν, εἴτε διότι δὲν ξεύρουν γράμματα, εἴτε διότι δὲν ἠμποροῦν νὰ κατατοπίζωνται εὔκολα εἰς τὰς ὁδηγίας καὶ εἰς τὸν τρόπον συμπληρώσεως τῶν δελτίων.

Χρειάζεται νὰ καταλάβουν καλὰ ὅλοι, ὅτι αὐτὸ ποὺ ζητεῖται μὲ τὴν ἀπογραφὴν εἶναι κυρίως τὸ ν' ἀποκτήσωμε ὅλοι, καὶ τὸ Κράτος καὶ οἱ πολῖται, ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς δυνάμεώς μας, διότι πρώτη καὶ κυρία δύναμις μιᾶς Χώρας εἶναι ὁ ἀνθρώπινός της πληθυσμός. Νὰ μάθωμε τί ἀντιπροσωπεύει ἡ δύναμις αὐτὴ ἀπὸ ἀπόψεως ἡλικίας, ἀπὸ ἀπόψεως μορφώσεως, ἀπὸ ἀπόψεως ἐπαγγελματικῆς συνθέσεως καὶ τεχνικοῦ καταρτισμοῦ. Ἡ γνῶσις ὅλων αὐτῶν τῶν στοιχείων θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸ νὰ κατευθύνωμε κατὰ τὸν καλλίτερον καὶ τὸν τελειότερον προσαρμοζόμενον πρὸς τὴν σύνθεσιν καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ μας τρόπον τὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα. Διὰ νὰ εἶναι ὅμως ἀσφαλὴς αὐτὴ ἡ κατεύθυνσις τῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους καὶ διὰ νὰ δώσῃ τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ δικαιούμεθα ὅλοι νὰ περιμένωμεν, ἀπαραίτητον εἶναι ἡ ἀπογραφὴ νὰ ἐπιτύχῃ, νὰ εἶναι δηλαδὴ ἀκριβής.

Ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος κατὰ τὴν «Ἡμέραν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων».

Στὸ περιθώριον

ΤΟ ΨΩΜΙ

Πολὺ σωστὲς καὶ πολὺ δικαιολογημένες οἱ συμβουλὲς ποὺ δίδει τὸ Ὑπουργεῖον Ἀγορανομίας γιὰ τὴν οἰκονομία τοῦ ψωμιοῦ. Εἶναι ἀλήθεια πὼς στὴν Ἑλλάδα καὶ τρώγομε πολὺ ψωμὶ — περισσότερο παρ' ὅσο πρέπει — καὶ κάνομε σπατάλη στὴ χρῆσί του. Τὸ μέτρον ποὺ ἐφήρμοσε τὸ Κράτος, νὰ μὴ δίδεται στὴν κατανάλωσι παρὰ μόνον ψωμὶ τῆς προηγουμένης ἡμέρας, εἶναι ἕνας πολὺ πρακτικὸς τρόπος ἀναχαιτίσεως τῆς σπατάλης, ἀσφαλής, ἀσφαλέστατος. Ἡ περαιτέρω οἰκονομία δὲν εἶναι βέβαια δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῇ μ' ἕνα γενικῆς ἰσχύος μέτρον, ὅπως τὸ μέτρον ποὺ ἐπιτρέπει νὰ πωλῆται τὸ ψωμὶ τὴν δεύτερη μέρα ἔπειτα ἀπὸ τὸ ξεφούρνισμα. Ἐδῶ χρειάζεται ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, νὰ ὑποβληθοῦν μόνοι των, ἑκουσίως, χωρὶς καταναγκασμὸν καὶ ἐπίβλεψιν, εἰς ὡρισμένους περιορισμοὺς χρήσεως. Ὄχι βέβαια νὰ τρώγουν ὀλιγώτερο ψωμὶ ἀπὸ ὅσο συνηθίζουν νὰ τρώγουν — μ' ὅλο ποὺ κι' αὐτὸ ἂν τὸ ἔκαμναν οὔτε γι' αὐτοὺς θὰ ἦτο κακό, ἐνῷ τὸ γενικὸν ὄφελος θὰ ἦτο μεγάλο — ἀλλὰ νὰ προσέχουν περισσότερο, ὥστε νὰ μὴ χάνεται κατὰ τὸ κόψιμο καὶ τὸ μοίρασμα τοῦ ψωμιοῦ στὰ σπίτια καὶ κατὰ τὴ χρῆσί του στὰ ἑστιατόρια κανένα ἀπόκομμα, κανένα ψίχουλο. Οἱ ὁδηγίες τοῦ Ὑπουργοῦ εἶναι πολὺ πρακτικὲς καὶ ἂν ὅλοι τὰς ἐφαρμόσουν μεθοδικά, ἡ οἰκονομία ποὺ θὰ προκύψῃ θὰ εἶναι πραγματικὰ μεγάλη.

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Η Ε.Ο.Ν.

Πλήρης καὶ ἀπόλυτος ψυχικὴ συνταύτισις μεταξὺ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ καὶ Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ὑπῆρξε τὸ κύριον καὶ ἔκδηλον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Ν. ἑορτασμοῦ τῆς «Ἡμέρας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων». Τὰ Ἑλληνόπουλα τῆς Ε.Ο.Ν., τὰ ὁποῖα, πρόθυμα καὶ χαρούμενα, ἔσπευσαν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν Στρατὸν εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς διαμονῆς του, ἔφεραν μαζί τους καὶ ἐπρόσφεραν μὲ ὅλη τὴν ἁγνὴ καρδιά τους τὰ ὡραῖα δῶρα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τοῦ σεβασμοῦ, τῆς λατρείας καὶ τῆς ἀφοσιώσεως ποὺ ὁλόκληρη ἡ ἀναγεννημένη Ἑλληνικὴ Νεότης τρέφει βαθύτατα πρὸς τὸν Ἐθνικὸν Στρατόν, τὸν ἀκοίμητον καὶ ἡρωϊκὸν φρουρὸν τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀκεραιότητος τῆς Πατρίδος. Καὶ ὁ Στρατός, ἀποδεχόμενος μὲ βαθυτάτην συγκίνησιν καὶ ἱκανοποίησιν τὸν ἁγνὸν αὐτὸν φόρον τιμῆς τῆς Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνταπέδιδεν εἰς αὐτὴν τὴν πιὸ θερμὴν στοργὴν καὶ τὸ πιὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, ποὺ δὲν ἔπαυσεν ἄλλως τε ποτὲ νὰ ἐκδηλώνῃ ἐμπράκτως καὶ διαρκῶς ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας. Ἡ πλήρης καὶ βαθυτάτη αὐτὴ ψυχικὴ συνταύτισις μεταξὺ τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Ὀργανώσεώς μας ἀποτελεῖ τεράστιον ἠθικὸν κεφάλαιον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀνυπολόγιστον ἐθνικὴν σημασίαν ἐκτιμᾷ καὶ χαιρετίζει μὲ βαθυτάτην ἱκανοποίησιν καὶ ἐμπιστοσύνην ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς Λαός.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολὺ περισσότερο στὶς ἀκριτικὲς περιφέρειες, ἡ ἑορτὴ τῆς Νεολαίας πρὸς τιμὴν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων γιορτάστηκε μ' ὅλη τὴ δυνατὴ μεγαλοπρέπεια καὶ λαμπρότητα!... Οἱ ὡραῖες πραγματικὰ εἰκόνες ποὺ ἐξέδωσε καὶ τοιχοκόλλησε σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἡ Ε. Ο. Ν. εἶχαν ὅλο τὸ συμβολισμὸ τῆς πίστεως τῶν νέων καὶ νεανίδων τῆς Ἑλλάδος στὸν Ἑλληνικὸ στρατό, στὸ Ναυτικό μας καὶ τὴν Ἀεροπορία μας, τὸ καύχημα αὐτὸ τῆς Πατρίδος, ποὺ εἶναι γι' αὐτὴν ἡ δύναμίς της, ἡ ἰσχύς της, τὸ βάθρο, ἐπάνω στὸ ὁποῖον τὸ Ἔθνος ὑπερήφανο καὶ γενναῖο, ἡνωμένο σὲ μιὰ ψυχή, εἶναι σὲ θέσι νὰ βροντοφωνήση σ' ὅλο τὸν κόσμο πῶς εἶναι ἕτοιμο, ἂν χρειασθῆ, γι' ἀγῶνες ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν ἑστιῶν καὶ βωμῶν...

Σχηματισμοὶ τῆς Ε.Ο.Ν. ἀποδίδουν τιμὰς εἰς τὸν Ἄγνωστον Στρατιώτην.

Τὸ σήμερα καὶ τὸ αὔριο ἦρθαν σὲ ἀδελφικὴ ἐπαφὴ γιὰ νὰ ἀνταλλάξουν μεταξύ των τὸν ἱερὸ ὅρκο πῶς ἡ μιὰ γενεά, ἡ παλαιότερη, εἶναι ἕτοιμη νὰ πεθάνη γιὰ νὰ διατηρήση τὴν ἐλευθερία στὴ μικρότερη γενεά, καὶ ἡ τελευταία ὅτι κι' αὐτὴ ἑτοιμάζεται, σὰν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐπέλθη, νὰ κάμη κι' αὐτὴ τὸ καθῆκόν της, συνεχίζουσα τὴν τίμια παράδοσι τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων, ποὺ τόσες καὶ τόσες δάφνες ἔδρεψαν διὰ μέσου τῆς μακραίωνος Ἑλληνικῆς Ἱστορίας.

Ἡ σημερινὴ ἐθνικὴ δύναμις μὲ ἐκείνη ποὺ ἐκκολάπτεται — τὴν ἐθνικὴ δύναμι τῆς Ε. Ο. Ν.—συναντήθηκαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ γιὰ ν' ἀποδείξουν ἄλλη μιὰ φορὰ ὅτι ὁ στρατευμένος λαὸς μὲ ἐκεῖνον ποὺ παραμένει ἔξω ἀπὸ τὶς στρατιωτικὲς σημαῖες, εἶναι μιὰ μᾶζα, εἶναι ἕνα, σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός, ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου, ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων, μιὰ ψυχὴ καὶ μιὰ καρδιά, μιὰ καρδιὰ ποὺ κτυπάει γιὰ μιὰ ἰδέα... Νὰ προασπίσουν ὅλοι τὴν Ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία, ἔστω καὶ ἂν τὸ Ἑλληνικὸ αἷμα ρεύση εἰς ποταμούς, ἔστω καὶ ἂν αἱ πόλεις καὶ τὰ χωριὰ ἐρειπωθοῦν... Ἡ Ἑλληνικὴ τιμή, πάνω ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς τῶν αἱμάτων, πάνω ἀκόμη ἀπὸ τὰ ἐρείπια, ἐὰν εἶναι ἀνάγκη, θὰ σταθῆ γιὰ νὰ ἀποτελέση παράδειγμα στοὺς λαοὺς τῆς Οἰκουμένης, ὅτι ἡ Ἑλλὰς τῶν Μαραθωνομάχων, τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων, τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Εἰκοσιένα, ζῆ πάντα ἡ ἴδια, πάντα γενναία, ποὺ ξέρει πῶς εἶναι καλλίτερα νὰ πεθάνη κανεὶς γιὰ τὴν Πατρίδα, παρὰ νὰ ζῆ ἄθλια, δοῦλος ξένων αὐθεντῶν...

Ἡ ἑορτὴ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων εἶχε τὴν ἐκδήλωσί της σὲ ὁμαδικὲς ἐπισκέψεις Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν στὰ συντάγματα, τὸ ναυτικὸν καὶ τὴν ἀεροπορία, ὅπου δόθηκε ἡ εὐκαιρία εἰς τὰς πλέον ζωηρὰς ἐκδηλώσεις τῶν νέων μας ὑπὲρ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Συναδελφωμένο τὸ χακὶ μὲ τὸ μπλὲ τῆς στολῆς τοῦ Ἕλληνος Φαλαγγίτου, ἀπετέλεσε τὸν ὡραιότερο συμβολισμό: Ὅτι δηλαδὴ οἱ στρατευόμενοι νέοι ἀκολουθοῦνται πάντοτε ἀπὸ τὴ μεγάλη στοργὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖον, τὴν Πατρίδα καὶ τὸ Ἔθνος θὰ ὑποστοῦν ἢ ὑφίστανται ὅλους τοὺς κόπους, ὅλες ἴσως ἴσως τὶς στερήσεις τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας, ἀλλὰ εἶναι καὶ ὑπερήφανοι διότι σ' αὐτοὺς ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ ὑπάρξουν οἱ προασπισταὶ τῆς Ἐθνικῆς τιμῆς, τῆς Ἑλληνικῆς ἀκεραιότητος καὶ ἀνεξαρτησίας.

Ὁ λόγος τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, τὸν ὁποῖον θὰ περιλάβουν αἱ στῆλαι τῆς Νεολαίας, ὑπῆρξεν ἀκόμη μιὰ ἐκδήλωσις τῆς συμμετοχῆς τῆς Ε. Ο. Ν. στὸν μεγάλο ἑορτασμό. Τὰ χειροκροτήματα καὶ αἱ ἐπευφημίαι ποὺ ἀκούστηκαν στὰ «Ὀλύμπια» τὸ βράδυ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου δὲν ἀφωροῦσαν τὸν ὁμιλητή ! . . . Ἀφωροῦσαν τὸν Ἑλληνικὸ Στρατό, τὸ Ἐθνικὸ Ναυτικό, τὴν Ἐθνικὴ Ἀεροπορία, τὸν Ἀρχηγό τους, τὸν Βασιλέα, τὸν Ὑπουργό τους, τὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ. Σ' αὐτοὺς ἀπηυθύνοντο τὰ χειροκροτήματα καὶ αἱ ἐπευφημίαι. Γι' αὐτοὺς ὅλη ἡ θερμότης τῆς αἰθούσης, γι' αὐτοὺς ὅλη ἡ στοργή, ὄχι μονάχα τοῦ πυκνοῦ ἀκροατηρίου τοῦ Κ. Ε. Ν., ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς Νεολαίας, ποὺ ἀντιπροσωπεύονταν στὸ θέατρο «Ὀλύμπια»...

Ἡ δοξολογία τῆς Μητροπόλεως μὲ τὴν παρουσίαν τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῶν Ὑπουργῶν του, ἔδωσε πάλι τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἔλθουν αἱ εὐλογίαι τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπιστέψουν τὴν ἁρμονίαν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων μετὰ τῆς Νεολαίας.

Ἀπὸ τὴν τελετὴν πρὸ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου κατὰ τὴν «Ἡμέραν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων».

Ἀλλὰ ἡ δοξολογία εἶχε καὶ ἄλλην εὐτυχῆ συγκυρίαν. Ὁ ἱεράρχης, ποὺ ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν δοξολογίαν, μόλις τελείωσε, μὲ τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ τὸ Σταυρὸ καὶ τὸ Εὐαγγέλιο στὰ χέρια, ἐπλησίασε τὸν Ἀρχηγὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἔδωσε μὲ λίγα θερμὰ λόγια τὶς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας, γι' αὐτόν, γιὰ τὴ Νεολαία, γιὰ τὸ Στρατό, γιὰ τὴν τελικὴ Νίκη τῆς Ἑλληνικῆς πολιτικῆς, γιὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν Κυβερνητικῶν ἔργων. Ἡ μορφὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ στὶς ἐκκλησιαστικὲς αὐτὲς εὐλογίες ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ χαρὰ καὶ ἱκανοποίησι. Οἱ θεῖες εὐλογίες τὸν ἀκολουθοῦν εἰς τὸν δρόμο ποὺ χαράσσει γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ πεπρωμένα...

Καὶ ὕστερα ἡ κατάθεσις τοῦ στεφάνου στὸν Ἄγνωστο Στρατιώτη, σὲ μιὰ ὡραία καὶ σεμνὴ τελετή... Ἦταν ἡ ἀπότισις φόρου τιμῆς στοὺς ἥρωας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Ἦταν ἡ τιμὴ στοὺς παλαιοὺς ἀγωνιστάς, στὰ κόκκαλα τῶν ὁποίων ἡ Νεολαία, ὁ λαός, ὁ Στρατός, μποροῦν νὰ ὁρκισθοῦν ὅτι ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν δὲν θὰ προδώσουν τὰς Ἑλληνικὰς παραδόσεις...

Ἀπ' ὅλες τὶς ἐπαρχίες καταφθάνουν τὰ μηνύματα τοῦ ὡραίου ἑορτασμοῦ ποὺ γίνηκε ἐκεῖ... Ἂς ἀποτελέση ὁ πανηγυρικὸς συναγερμὸς τῆς περασμένης Κυριακῆς τὸ κήρυγμα. Ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός, τὸ Ἑλληνικὸ Ναυτικὸ καὶ ἡ Ἀεροπορία θὰ ἔχουν πάντα πίσω τους στὸ ἔργο τους τὸ στοργικὸ ἐνδιαφέρον τῆς Νεολαίας καὶ τοῦ Λαοῦ...

Ἀγγ. Μεταξᾶς

ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ

8. (Συνέχεια)

Ὡς τόσο ἡ Ἀθηνᾶ θέλει πρῶτα νὰ τοὺς δείξη τὸ μέρος ποὺ θὰ λατρεύωνται καὶ θὰ δέχωνται προσφορὲς καὶ δῶρα.

ΑΘΗΝΑ

Γειὰ καὶ χαρά σας, τώρα θὰ περάσω
γιὰ νὰ σᾶς δείξω ποῦ θὰ κατοικῆτε.
Καὶ μὲ τὸ φῶς ποὺ ὁλόγυρα σκορπίζουνε τ' [αγνὸ
τῆς συνοδειᾶς μας οἱ λαμπάδες
στὸν κάτω κόσμο κατεβῆτε,
καὶ κεῖθε στείλετε ὅ,τι θἄναι γιὰ καλὸ
κι' ὅ,τι εἶναι βλαβερὸ μακριὰ κρατεῖτε.
Ἐμπρὸς τοῦ Κραναοῦ παιδιὰ
ποὺ ἡ χώρα τούτη εἶναι δικιά σας,
τὶς ξένες προβοδᾶτε κι' ὁ Θεὸς
στὸ σωστὸ πάντα νὰ φωτίζῃ τὴν καρδιά σας.

Ἡ προτροπὴ αὐτὴ τῆς θεᾶς συγκινεῖ ὄχι μονάχα τὸ πλῆθος ποὺ βρίσκεται ἀπάνω στὴ σκηνὴ μὰ ὁλόκληρο τὸ θέατρο... Οἱ χιλιάδες Ἀθηναῖοι ποὺ παρακολούθησαν ὅλα τὰ φοβερὰ προηγούμενα γεγονότα δέχονται μ' ἀνακούφιση καὶ ἀγαλλίαση τὴ λύση αὐτὴ ποὺ τὴ χρωστᾶνε ὁλότελα στὴν ἐπέμβαση τῆς θεᾶς καὶ ποὺ δοξάζει τὴν πόλη.

Ἀλήθεια μέσα ἀπὸ κάθε δοκιμασία ὁ ἄνθρωπος ποὺ σέβεται τοὺς θεούς, κι' ἔχει μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐξασφαλισμένη τὴν ἀγάπη καὶ τὴν προστασία τους, βγαίνει πάντα κερδισμένος. Ἀπόδειξη: Σὲ μιὰ μέρα κι' ἀπὸ μιὰ ὑπόθεση ὄχι βέβαια εὐχάριστη οἱ Ἀθηναῖοι ἀκολουθώντας τὶς συμβουλὲς τῆς θεᾶς κέρδισαν τρία μεγάλα καλά:

Πρῶτα-πρῶτα ἀπόκτησαν ἕνα δικαστήριο σὰν τὸν Ἄρειο Πάγο, ποὺ θὰ λύνη ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς τὶς φονικὲς διαφορὲς ἀνάμεσα στοὺς πολῖτες' θὰ πάψουν λοιπὸν οἱ ἀλληλοσκοτωμοὶ καὶ θὰ βασιλέψη παντοῦ εἰρήνη καὶ ὁμόνοια. Ὕστερα ἔκαμαν ἕνα δυνατὸ φίλο... Ὁ Ὀρέστης φεύγοντας δὲν ὑποσχέθηκε τὴ φιλία καὶ τὴ συμμαχία του;

Καὶ τελευταῖο, οἱ Ἐρινύες, οἱ κόρες τῆς νύχτας, ὁ τρόμος καὶ ὁ φόβος κάθε ἐγκληματία, ἀραδειάζουνε τὶς καλλίτερες εὐκὲς γιὰ τὴν πόλη καὶ τοὺς κατοίκους της... Καὶ ἡ εὐκή τους ὅπως καὶ ἡ κατάρα τους ἔχει μεγάλο βάρος γιὰ τὴν εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων.

Κῦμα χαρᾶς κι' εὐγνωμοσύνης πλημμυρίζει τὰ στήθη τῶν Ἀθηναίων.

Ἡ Ἀθηνᾶ παρακινᾶ τοὺς Ἀθηναίους νὰ προσέξουν τὰ λόγια καὶ τὶς εὐκές τους καὶ νὰ τὶς τιμήσουν ἀνάλογα. Πολλὰ μπορεῖ ὁ πολίτης, κατὰ τὴ γνώμη της, νὰ κερδίση γιατὶ πάντα:

Ἀπ' τὸν καλὸ τὸ λόγο ὁ φρόνιμος
βρίσκει τὸ δρόμο ποὺ πρέπει ν' ἀκλουθήσῃ.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Γειά σου, λαὲ τῆς Ἀττικῆς,
μὲ τὰ πολλά σου πλούτη, γειά σου,
ποὺ κάθεσαι στὸ πλάϊ τοῦ Δία
κι' ἡ Ἀθηνᾶ ἡ Παρθένα σ' ἀγαπᾷ
καὶ πάντα φρόνεση κρατεῖς
μέσ' στὰ συλλοϊκά σου.
Ἀλήθεια νοιάζεται ὁ πατέρας
αὐτοὺς ποὺ σκέπτουν τῆς Παλλάδος τὰ φτερά.

Καὶ τώρα ἐξιλεωμένες οἱ κόρες τῆς νύχτας ἑτοιμάζονται ν' ἀφήσουν τὴ φωτόλουστη Ἀττικὴ καὶ νὰ κατεβοῦν πάλι βαθειὰ κάτω στὴ γῆ, στὶς ὑπόγειες σπηλιές τους. Ἀνάβονται οἱ δᾶδες ποὺ θὰ τὶς φωτίσουν στὸ δρόμο.

Μέσα στὴν κόκκινη λάμψη τῶν δαδιῶν οἱ καρδιὲς ἀναφτερουγοῦν... τὰ μάτια λάμπουν κι' ἂν δὲν ἤθελαν ν' ἀκούσουν ὡς τὸ τέλος, ὅσα εὐχάριστα λέγονται ἀπάνω στὴ σκηνή, δίχως ἄλλο θὰ πετιόνταν ἀπάνω γιὰ νὰ φανερώσουν μὲ ἀλαλαγμοὺς καὶ χειροκροτήματα τὸν ἐνθουσιασμό τους.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Γειά σας, καὶ τὶς εὐκές μου δευτερεύω.
Ὅσοι στὴν πόλη τούτη κατοικεῖτε, γειά σας.
Θεοὶ κι' ἀνθρῶποι!
Τὴν ξένη ἐμένα ἂν σεβαστῆτε
ποτέ σας λύπη δὲ θὰ δῆτε.

ΑΘΗΝΑ

Χαίρουμαι γιὰ τὰ λόγια σας καὶ τὶς εὐκές σας
καὶ μὲ λαμπάδες φωτερὲς στὸν κάτω κόσμο
θὰ σᾶς ξεπροβοδίσουν οἱ πιστές μου δοῦλες,
ποὺ ἄγρυπνες νοιάζονται ἐδῶ πέρα τ' ἄγαλ- [μά μου.
Τῆς Χώρας τοῦ Θησέα, δοξασμένοι κάτοικοι
παιδιά, γυναῖκες καὶ γερόντισσες μαζὶ
γιορταστικὰ κοκκινοφορεμένοι, ἐλᾶτε'
τιμῆσετέ τις μέσα στῆς φωτιᾶς τὴ λάμψη,
καλόβουλη νἄναι στὸν τόπο ἡ συντροφιά τους,
ποὺ πάντα μ' ἀντρεία γενιὰ νὰ ξεχωρίζῃ.

Ἡ πομπὴ ἀργά, ἐπίσημα, κινάει. Μπροστὰ οἱ ἱέρειες τῆς Ἀθηνᾶς κρατώντας ψηλὰ τὶς δᾶδες, πίσω οἱ Ἐρινύες ποὺ τὸ πρόσωπό τους δὲν φαντάζει πιὰ τόσο τρομερὸ ὅπως ὅταν ἦταν ὠργισμένο, καὶ πιὸ πίσω ἀκόμα τὸ ἐπίλοιπο πλῆθος ποὺ παρακολούθησε τὴ δίκη.

Κι' ἐξιλεωμένες οἱ κόρες τῆς νύχτας ἑτοιμάζονται νὰ κατέβουν βαθειὰ κάτω στὴ γῆ...

Ὅλοι σηκώνουν τὰ χέρια, κατευοδώνουν... Ὁ καθένας θαρρεῖ πὼς ξύπνησε ἀπὸ ἕνα φριχτὸ βραχνᾶ. Κι' ὅπως ὅταν συμβῆ κάτι τέτοιο ἀνακαθίζει κανεὶς καὶ τρίβει τὰ μάτια, γιὰ νὰ πιστέψη πὼς ἦταν κακὸ ὄνειρο μονάχα, καὶ κοιτάζει τὴ φύση ποὺ ἁπλώνεται ὅλο λάμψη κι' ὀμορφιὰ γύρω του καὶ τὴ βρίσκει πολὺ πιὸ ὄμορφη ἀπ' ὅ,τι πρίν... ἔτσι κι' ἐδῶ ἡ πανηγυρικὴ συνοδεία φαντάζει λαμπρότερη...

Μὰ μέσα ἀπὸ τὴ χλαλοὴ ποὺ κάνει τὸ πλῆθος ξεχωρίζει ἕνας ὕμνος σεμνός... Οἱ ἱέρειες τῆς Ἀθηνᾶς ψάλλουν... Γλυκειὰ καὶ λυγερὴ ἡ φωνή τους ὑψώνεται καὶ σιγὰ-σιγὰ συνεπαίρνει ὅλες τὶς καρδιὲς κι' ὅλες οἱ φωνὲς σμίγουν μαζί τους καὶ συνταιριάζονται ἁπαλά.

ΠΡΟΠΟΜΠΟΙ

Μὲ συνοδειὰν εὐλαβικὴ
μεγάλες μου παρθένες σεβαστὲς
τῆς νύχτας θυγατέρες σᾶς ξεπροβοδᾶμε.
— Ὅλοι μαζὶ τὸν ὕμνο ἂς τραγουδᾶμε.—
Βαθειὰ κάτου στὴ γῆ
τραβᾶτε στὶς παληές σας τὶς σπηλιὲς
μὲ δόξα καὶ τιμή.
— Ὅλοι μαζὶ τὸν ὕμνο ἂς τραγουδᾶμε.
Καὶ κεῖθε ν' ἀνεβῆτε πίσω
στὴ χώρα αὐτὴ καλόκαρδες καὶ σπλαχνικές.
Ἐλᾶτε σεβαστὲς καὶ μὲ τὴ φωτερὴ
λαμπάδα τὸ δρόμο θὰ φωτίσω.
— Μὰ τὸ σκοπὸ μὲ δυνατὴ φωνὴ πάρετε τώρα.
Δὲ θ' ἀπολείψουνε ποτὲς
ἀπὸ τὸ σπιτικό σας τὰ χαρίσματά μας.
Τί ὁ Δίας ὁ παντοδύναμος
καὶ ἡ μοῖρα ἡ γαληνὴ
κατέβηκαν καλόγνωμοι στὴ χώρα
καὶ στάθηκαν σιμά μας...

— Πάρετε τὸ σκοπὸ μὲ δυνατὴ φωνή...

Μὲ τὴν τελευταία τούτη παρακίνησι ποὺ κάνει ἡ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πομπῆς ὅλο τὸ πλῆθος πιὰ τῶν Ἀθηναίων εἴτε ἀπάνω στὴ σκηνὴ εἶναι εἴτε κάτω κι' ὁλόγυρα στὰ ἑδώλια σὰ θεατής, ἠλεκτρίζεται, θαρρεῖς, συναρπάζεται καὶ τὸ τραγοῦδι σὰ βροντὴ χύνεται κι' ἀντιλαλᾷ στὸν ἀνοιξιάτικο ἀγέρα...

«Ὅλοι μαζὶ τὸν ὕμνο ἂς τραγουδᾶμε...».

Κι' ὁ πλούσιος κι' ὁ φτωχὸς καὶ τὸ παιδὶ κι' ὁ γέρος ξεχνοῦν πιὰ ὅ,τι ἰδιαίτερο χώριζε τὸν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλλο, δὲν εἶναι πιὰ ἄτομα μὰ σμίγουν στὸν ἴδιο καϋμὸ καὶ στριφογυρίζουν στὴ δίνη τοῦ τραγουδιοῦ καὶ στὴ Διονυσιακὴ μέθη...

«Πάρετε τὸ σκοπὸ μὲ δυνατὴ φωνή».

Δὲν ἦταν πιὰ σκηνικὸ παιγνίδι τοῦτο ποὺ πέρασε μπροστὰ ἀπὸ τὰ μάτια τους, μὰ φοβερὴ πραγματικότητα ποὺ ἔζησαν τὴν τραγική της στιγμὴ καὶ χαίρονται τώρα ὅλοι μαζὶ τὴ χαρούμενη λύση της.

Ἀπὸ τὸ βασανιστικὸ συναίσθημα τοῦ φόβου πέρασαν στὸν οἶκτο καὶ κεῖθε σ' ἄλλα γλυκύτερα ἀκόμα ποὺ χαρίζει ἡ πεποίθηση πὼς ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ὁμόνοια ἔχει γερὰ στηρίγματα καὶ πὼς μιὰ παντοδύναμη θεὰ ἀγρυπνάει καὶ προστατεύει κι' αὐτοὺς καὶ τὰ σπίτια τους καὶ τὴν πολιτεία.

Μ. Ἀναστασίου

ΤΕΛΟΣ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΑΦΙΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΣΠΕΙΡΩΜΕ ΣΙΤΑΡΙ

Τὸ σιτάρι θέλει καλοδουλεμένο χωράφι, ὄχι ὅμως πάρα πολὺ τριμμένο ἢ μὲ πολλὰ κενά. Σ' αὐτὸ πρέπει νὰ προσέχῃ ὁ γεωργός, ἂν θέλῃ νἄχῃ καλὴ ἀπόδοσι.

Ὅταν πρόκειται νὰ σπείρουν τὸ σιτάρι σὲ χωράφι ἔπειτα ἀπὸ ἀγρανάπαυσι (δηλαδὴ ὅταν ἔχωμε ἀμειψισπορὰ «ἀγρανάπαυσι - σιτάρι») συνηθίζουν στὰ μέρη μας, πολὺ ἄσχημα, ν' ἀφήνουν τὸ χωράφι ἔπειτα ἀπὸ τὴ συγκομιδὴ τῆς ἐσοδείας γιὰ βοσκή, δηλαδὴ τ' ἀφήνουν ἀκαλλιέργητο ἴσα μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς ἀνοίξεως τοῦ ἄλλου χρόνου, τότε τὸν Φλεβάρη ἢ Μάρτη γίνεται τὸ πρῶτο ὄργωμα (τὸ ἄνοιγμα), ἐπειδὴ ὅμως τὰ ζευγάρια τὶς περισσότερες φορὲς εἶναι ἀδύνατα, γιατὶ δὲν τὰ ἔθρεψαν καλὰ τὸν χειμῶνα ἢ ἐπειδὴ δὲν ἔχουν ἀρκετὰ ζευγάρια ἢ καὶ γι' ἄλλα αἴτια, ἡ δουλειὰ αὐτὴ γίνεται πολὺ σιγά, τὸ ἔδαφος ξεραίνεται πολὺ γρήγορα κι' ἔτσι δὲν μποροῦν νὰ ὀργώσουν ὅλα τὰ χωράφια ποὺ ἦσαν σ' ἀγρανάπαυσι, ἀλλὰ μένουν ἀρκετὰ ἀκαλλιέργητα. Αὐτὰ δὲ τὰ χωράφια δὲν μποροῦν νὰ ὀργωθοῦν οὔτε τὸ καλοκαῖρι, γιατὶ τὸ ἔδαφος μὲ τὴν καλοκαιρινὴ ξηρασία γίνεται ἀκόμη σκληρότερο καὶ τὰ ζευγάρια εἶναι τόσο ἀπησχολημένα σ' ἄλλες γεωργικὲς ἐργασίες. Ἂν βρέξῃ πολὺ τὸ φθινόπωρο, τότε μόνο μπορεῖ νὰ γίνῃ ἕνα ὄργωμα προπαρασκευαστικὸ γιὰ τὴ σπορά.

Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ἐργασίας εἶναι κακός. Ἡ ζημιά, ποὺ ἔχομε ὅταν σπέρνωμε σὲ χωράφια, ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ καλὰ ὅταν ἔπρεπε, εἶναι μεγάλη, γιατὶ τὸ χῶμα δὲν ἀερίζεται τελείως καὶ πρὸ πάντων γιατὶ δὲν μαζεύει ἀρκετὸ νερό, ὥστε τὸ σιτάρι ποὺ θὰ σπείρωμε, νὰ μπορῇ ν' ἀνθέξῃ σ' ἐνδεχομένη ξηρασία ἢ ἀνομβρία τὴν ἄνοιξι.

Πρέπει λοιπὸν νὰ προσπαθοῦμε, πῶς νὰ ὀργώνωμε ἐνωρίτερα καὶ γρήγορα τὴν ἄνοιξι, γιὰ νὰ προλάβωμε ὅταν θ' ἀρχίσουν ἡ ζέστες τὴν ἐξάτμισι τοῦ νεροῦ, ποὺ ἀπερρόφησε τὸ ἔδαφος ἀπὸ τὶς βροχὲς τοῦ χειμῶνα καὶ γιατὶ τὰ χωράφια ποὺ ὠργώθηκαν τὴν ἄνοιξι ἔχουν ἀρκετὴ ὑγρασία καὶ γι' αὐτὸ μποροῦν νὰ ὀργωθοῦν δεύτερη φορὰ τὸ καλοκαῖρι. Αὐτὸ τὸ κατορθώνομε ὅταν τὸ ὄργωμα τὴν ἄνοιξι γίνεται ἐλαφρό, ὥστε τὰ ζῶα νὰ μποροῦν νὰ ὀργώσουν μεγαλείτερη ἔκτασι.

Τὸ καλοκαῖρι, ὅσο μποροῦμε ἐνωρίτερα, κάνουμε

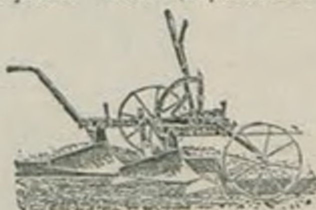

Σχ. 1

τὸ δεύτερο ὄργωμα (δευτέρωμα ἢ δευτέρισμα). Τὸ ὄργωμα αὐτὸ πρέπει νὰ εἶνει βαθὺ 12 ὡς 18 πόντους, ὅσο βαθύτερο τόσο καλλίτερο, γιὰ νὰ γυρίζεται καὶ ν' ἀερίζεται μεγαλείτερος ὄγκος χώματος Γι' αὐτὸ καταστρέφεται ἡ ἀγριάδα, γιατὶ τὰ ριζώματά της ξεραίνονται Γιὰ τὸ ὄργωμα αὐτὸ καλλίτερα νὰ μεταχειριζώμαστε ἄροτρα, σὰν τὸ ἄροτρο τοῦ σχήματος 1 μὲ μακρὺ ὑνὶ καὶ φτερό, γιατὶ μπαίνει εὐκολώτερα στὰ σκληρὰ ἐδάφη Ἐπειδὴ στὸ ἔδαφος μένουν μεγάλοι σβῶλοι ἔπειτα ἀπὸ τὸ ὄργωμα, πρέπει νὰ σβαρνίζωμε γιὰ νὰ τρίβεται τὸ χῶμα

Ὅταν βρέξῃ τὸ φθινόπωρο κάνουμε τρίτο ὄργωμα ἐλαφρὸ μὲ δίυνο ἄροτρο, γιὰ νὰ γίνῃ γρήγορα καὶ νὰ καταστραφοῦν τὰ ζιζάνια, ποὺ θὰ ἐφύτρωσαν ἔπειτα μάλιστα ἀπὸ τὴ βροχή Ἔτσι τὸ χωράφι εἶναι ἕτοιμο γιὰ σπορά.

Ὅταν τελειώσῃ τὸ θέρισμα τοῦ σιταριοῦ, κατὰ τὸν Ἰούνιο - Ἰούλιο, ἀφήνομε λίγον καιρὸ τὰ πρόβατα, γιὰ νὰ βοσκήσουν τὰ στάχυα ποὺ μπορεῖ νὰ ἔμειναν καὶ τὰ χόρτα, ἔπειτα κάνομε ἐλαφρὸ ὄργωμα τῆς καλαμιᾶς. Ἔτσι κρατιέται ἡ ὑγρασία, καταστρέφονται τὰ ζιζάνια καὶ ἀρκετὴ ἀγριάδα καὶ τὸ ἔδαφος τὸ ὠργωμένο ἀπορροφᾶ εὐκολώτερα καὶ περισσότερο τὶς βροχές, ποὺ μπορεῖ νὰ πέσουν τὸ καλοκαῖρι. Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ βροχὴ σβαρνίζομε καὶ τὸ χωράφι μένει χωρὶς κατεργασία, ἴσα μὲ τὸ φθινόπωρο. Ὅταν τότε πέσουν ἀρκετὲς βροχὲς καὶ τὸ ἔδαφος γίνῃ ἀρκετὰ μαλακὸ κάνομε δεύτερο ὄργωμα, σ' ὅσο μποροῦμε μεγαλείτερο βάθος γιὰ νὰ μπορέσῃ τὸ χῶμα ν' ἀερισθῇ πολύ, ν' ἀπορροφήσῃ ὅσο μπορεῖ περισσότερο τὸ νερὸ ἀπὸ τὶς βροχὲς τοῦ χειμῶνα (ἔχει ἀποδειχθῆ πῶς τὸ ὠργωμένο ἔδαφος ἀπορροφᾶ περισσότερο νερὸ παρὰ τὸ ἀκαλλιέργητο), νὰ διευκολυνθῇ ἡ ἀνάπτυξις τῶν ριζῶν τοῦ σιταριοῦ, ποὺ θὰ σπείρωμε τὸ ἄλλο φθινόπωρο καὶ γιὰ νὰ καταστραφοῦν τὰ ζιζάνια. Ὅταν καλλιεργῆται ἔτσι τὸ χωράφι, οὔτε ἀπὸ ξηρασία ὑποφέρουν πολὺ τὰ σπαρτά, οὔτε ἀπὸ ὑπερβολικὴ ὑγρασία, γιατὶ τὸ χῶμα εἶναι ἀφράτο καὶ δὲν ἀφήνει νὰ μένῃ νερὸ στὴν ἐπιφάνεια τοῦ χωραφιοῦ. Τὸ κρύο τοῦ χειμῶνα σπάζει τοὺς σβώλους καὶ τὸ χῶμα τρίβεται καλά. Τὰ ζιζάνια λιγοστεύουν πολύ. Στὴν ἀρχὴ τῆς ἀνοίξεως γίνεται σβάρνισμα γιὰ νὰ ἰσοπεδωθῇ τὸ ἔδαφος καὶ νὰ φυτρώσουν καλὰ τὰ ζιζάνια. Ὅταν μεγαλώσουν

Σχ. 2

αὐτὰ καλά, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ φόβος νὰ δυσκολευθῇ τὸ ὄργωμα, ἐπειδὴ θὰ μπουκώνῃ τὸ ἄροτρο ἢ νὰ ὡριμάσουν οἱ σπόροι τους, κάνομε τρίτο ὄργωμα ἐλαφρὸ μὲ δίυνο ἄροτρο. Ἀμέσως ἔπειτα σβαρνίζομε γιὰ νὰ ἰσοπεδώσωμε τὸ ἔδαφος, νὰ καταστραφοῦν τὰ ζιζάνια ποὺ ἔκοψε ἢ ξερρίζωσε τὸ ἄροτρο καὶ γιὰ νὰ φυτρώσουν καὶ μεγαλώσουν οἱ σπόροι τῶν ζιζανίων ποὺ δὲν ἐφύτρωσαν ἀκόμη. Ἂν τύχῃ νὰ πέσουν τότε βροχὲς καὶ ν' ἀναπτυχθοῦν πολλὰ ζιζάνια κάνομε κι' ἄλλο ἕνα ἐλαφρὸ ὄργωμα μὲ τὸ δίυνο ἄροτρο. Ἀντὶ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ ἀνοιξιάτικου ὀργώματος μπορεῖ νὰ γίνῃ τὸν Ἀπρίλη ἢ Μάη ὄργωμα σὲ μέτριο βάθος 10 ὡς 14 πόντους, ἂν σ' αὐτὸ τὸ βάθος τὸ χῶμα εἶναι λίγο νωπὸ κι' ὄχι λασπερὸ καὶ ἔπειτα σβάρνισμα.

Ἔτσι τὸ χωράφι, ἐπειδὴ αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἀρχίζει ξηρασία, μένει χωρὶς ζιζάνια, τὰ ὁποῖα ἀρχίζουν νὰ μεγαλώνουν ἔπειτα ἀπὸ τὶς πρῶτες φθινοπωρινὲς βροχές. Τότε, ὅταν παραμεγαλώσουν τὰ ζιζάνια, γίνεται τὸ τελευταῖο ὄργωμα ἐλαφρὸ μὲ δίυνο ἄροτρο. Ἔτσι τὸ χωράφι εἶναι ἕτοιμο γιὰ σπορὰ κι' ἂν ἡ ἐποχὴ εἶναι κατάλληλη γίνεται ἡ σπορὰ κι' ὁ σπόρος σκεπάζεται μὲ τοὺς γνωστοὺς τρόπους. Μπορεῖ ὅμως κι' αὐτὸ τὸ τελευταῖο ὄργωμα νὰ χρησιμεύσῃ καὶ γιὰ τὸ σκέπασμα τοῦ σπόρου Ἂν εἶναι πολὺ ἐνωρὶς γιὰ σπορά, τότε πρέπει στὴν ἐποχὴ τῆς σπορᾶς νὰ γίνῃ πάλιν ἐλαφρὸ ὄργωμα γιὰ νὰ βρεθῇ ὁ σπόρος ποὺ θὰ σπείρωμε σ' ἔδαφος ὅπου τὰ ζιζάνια δὲν θὰ προλάβουν ν' ἀναπτυχθοῦν πρὶν ἀπὸ τὸ σιτάρι.

Μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ ἡ ἀπόδοσις γίνεται σχεδὸν διπλασία καὶ δὲν ἐπηρεάζονται τὰ σιτάρια ἀπὸ τὴν ξηρασία ἢ τὴν ὑγρασία.

Ἔχει βέβαια μικρὴ δυσκολία γιὰ τὸ ὄργωμα τῆς καλαμιᾶς, ποὺ γίνεται ἔπειτα ἀπὸ τὸ θέρισμα, γιατὶ τότε τὸ χωράφι εἶναι ξερὸ καὶ σκληρό. Ἐπίσης στερεῖ τὴν κτηνοτροφία ἀπὸ τὶς καλαμιές. Ἀλλὰ τὶς μὲν δυσκολίες τῆς καλλιεργείας μπορεῖ κανεὶς νὰ ὑπερνικήσῃ, ἔπειτα ἀπὸ τόσα πλεονεκτήματα ποὺ ἔχει αὐτὸ τὸ σύστημα, μὲ κατάλληλο δίυνο ἄροτρο ξηρασίας (Σχ. 2), τὴν δὲ κτηνοτροφία μπορεῖ νὰ τὴν βοηθήσῃ, ἂν ἐλαττωθῇ ἡ ἔκτασις ποὺ μένει γι' ἀγρανάπαυσι καὶ καλλιεργηθῇ αὐτὴ μὲ κτηνοτροφικὰ φυτά, ποὺ πρέπει ὅμως νὰ λιπαίνωμε μὲ λιπάσματα.

34. (Συνέχεια)

Μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλους ὁ 'Αλέξανδρος πλησίαζε στὴν Αἴγυπτο συγκινημένος. Θὰ πραγματοποιοῦσε ἐπὶ τέλους τὴ μεγάλη ἐπιθυμία τῆς μητέρας του: Θὰ πήγαινε στὸ μαντεῖο τοῦ Ἄμμωνα, στὴν ἔρημο. Νὰ τὸ ρωτήση. Κι' ὁ θεὸς θὰ τοῦ ἀποκάλυπτε ἕνα μεγάλο μυστικό. Τί μυστικό; Ὁ 'Αλέξανδρος δὲν μποροῦσε νὰ μαντέψη.

Ὕστερα ἀπὸ ἑφτὰ μέρες ἔφτασαν πιὰ στὰ πράσινα καλλιεργημένα χωράφια. Μισόγυμνοι μαυρειδεροὶ χωριάτες ἔσκυβαν καὶ δούλευαν τὴ γῆ. 'Ανασήκωσαν τὸ κεφάλι, εἶδαν ἥσυχα, χωρὶς νὰ τρομάξουν, τὸ στρατὸ κι' ἔσκυψαν πάλι καὶ ξανάπιασαν τὴν τσάπα.

— Καλὸ σημάδι! ψιθύρισε ὁ Στέφανος. 'Εδῶ δὲ θὰ μᾶς φέρουν ἀντίστασι.

Στὴν εἴσοδο τῆς πρώτης μεγάλης πολιτείας οἱ ἱερεῖς, ντυμένοι κάτασπρα, ἔτρεξαν νὰ χαιρετήσουν τὸν 'Αλέξανδρο. Ὁ γεροντότερος ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς προχώρησε καὶ μὲ βαθειὰ φωνή:

— Ὦ βασιληᾶ, εἶπε, ὁ γέρο Νεκτανεβῶ ἦταν ὁ τελευταῖος μας βασιλιᾶς. Οἱ κατάρατοι οἱ Πέρσες τὸν ἔδιωξαν· μὰ ὁ μέγας θεός μας ὁ Ἄμμων, ὅταν πήγαμε νὰ τὸν ρωτήσουμε στὸ μαντεῖο του στὴν ἔρημο, μᾶς ἀποκρίθηκε:

«Ὁ βασιλιᾶς Νεκτανεβῶ θὰ γυρίση, μὰ ὄχι πιὰ μὲ μορφὴ γέρου, μὰ νέος, ὡραῖος, μὲ ξανθὰ μαλλιά, μὲ γαλάζια μάτια!».

— Ὦ, βασιλιᾶ Νεκτανεβῶ, μὲ τὴ νέα λαμπρή σου μορφὴ καὶ τὸ νέο ὄνομα, καλῶς ἐγύρισες στὴν πατρίδα σου!

Ὁ 'Αλέξανδρος εὐχαριστήθηκε πολὺ ἀκούοντας τὰ λόγια τοῦ ἱερέα. Κι' ἡ χαρά του ἔγινε ἀκόμα μεγαλύτερη ὅταν μπῆκε στὴ μεγάλη πόλι κι' εἶδε ὅλο τὸ λαὸ μὲ βάγια στὰ χέρια νὰ τὸν ὑποδέχεται, ὡς λυτρωτή.

— Ζήτω ὁ βασιλιᾶς μας! Ζήτω ὁ βασιλιᾶς μας! φώναζαν.

Ὅλοι ἤξεραν τὸ χρησμὸ τοῦ θεοῦ Ἄμμωνα καὶ νόμιζαν πὼς ἔβλεπαν τὸν παλιό τους βασιλιᾶ νὰ γυρίζη στὸ βασίλειό του, μὲ ἄλλο, νεαρὸ κι' ὄμορφο σῶμα. Καὶ δὲν τὸν ἔλεγαν πιὰ Νεκτανεβῶ μὰ 'Αλέξανδρο!

Κεφ. 49.

Ἔφτασε στὴν πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου, στὴ Μέμφι, ὁ 'Αλέξανδρος, ἀνέβηκε στὸν ψηλὸ θρόνο τῶν Φαραώ, οἱ ἱερεῖς τὸν ἔντυσαν τὴ μεγάλη βασιλικὴ στολὴ καὶ τὸν ἀνακήρυξαν Φαραώ, δηλαδὴ βασιλιᾶ τῆς Αἰγύπτου. Καὶ τοῦ ἔδωσαν λαμπροὺς ἐγκωμιαστικοὺς τίτλους: Τὸν ὠνόμασαν «Βασιλιᾶ-Γεράκι», «Ἄρχοντα τῆς νίκης». Τὸν ὠνόμασαν «Βασιλιᾶ-Καλάμι», γιατὶ τὸ καλάμι ἦταν τὸ σύμβολο τῆς Ἄνω Αἰγύπτου καὶ «Βασιλιᾶ-Σφῆκα», γιατὶ ἡ σφῆκα ἦταν τὸ σύμβολο τῆς Κάτω Αἰγύπτου.

Τέλος ὁ ἀρχιερέας τοῦ ἔδωσε τὸν πιὸ μεγάλο τίτλο: «Μερι-'Αμμὼν-Σατὲπ-εν-ρε» ποὺ θὰ πῆ: «Πολυαγαπημένε τοῦ Ἄμμωνα, ἐκλεκτὲ τοῦ θεοῦ Ἥλιου!».

Βασιλιᾶς πιὰ τῆς Αἰγύπτου, Φαραώ, μπῆκε ὁ 'Αλέξανδρος σ' ἕνα χρυσὸ καράβι ὡς στὶς ἐκβολὲς τοῦ Νείλου. Ἔκανε τὸ γῦρο τῆς Μαρεώτιδας λίμνης, ἔφτασε στὸ νησάκι Φάρος, ἔβαλε τιμόνι ἀντίκρυ στὴ στεριά. Τὰ μάτια του κοίταζαν γύρω τριγύρω σὰ ν' ἀναζητοῦσαν κάτι πολὺ σπουδαῖο. Οἱ πιστοὶ φίλοι ποὺ τὸν συνώδευαν τὸν ρώτησαν:

— Ὦ βασιλιᾶ, εἶσαι ἀνήσυχος, τί ζητᾶς;

Μὰ ὁ 'Αλέξανδρος δὲν ἀπάντησε. Κρατοῦσε τὸ τιμόνι, ἔπλεε σιγὰ-σιγὰ καὶ κοίταζε προσεχτικὰ τὴν παραλία. Ἕνα φτωχὸ χωριουδάκι φάνηκε στὴν ἄκρα τῆς ἀμμουδιᾶς· ἦταν χτισμένο σὲ μιὰ γλῶσσα τῆς στεριᾶς, ἀπέναντι στὸ Φάρο. Ὁ 'Αλέξανδρος ἅπλωσε τὸ χέρι του:

— 'Εδῶ! πρόσταξε.

Βγῆκαν ὅλοι στὴ στεριά. Τὸ μικρὸ χωριουδάκι σάστισε βλέποντας τέτοια πλούσια συνοδεία. Ὁ 'Αλέξανδρος κοίταξε γύρω.

— 'Εδῶ! εἶπε πάλι. Μοῦ ἀρέσει.

— Τί τρέχει, 'Αλέξανδρε; ρώτησε ὁ 'Ηφαιστίων.

— **'Εδῶ θὰ χτίσω μιὰ μεγάλη πολιτεία.** Τέλεια εἶναι ἡ τοποθεσία της. 'Απὸ τὸ βοριᾶ ἡ θάλασσα, ἀπὸ τὸ νότο ὁ Νεῖλος ποταμός, θὰ στέλνουν ἐδῶ τὰ καράβια τους. Θὰ γίνη μιὰ μέρα τὸ μεγαλύτερο λιμάνι τῆς 'Ανατολῆς. Καὶ θὰ χτίσω ναοὺς καὶ παλάτια, θ' ἀνοίξω πλατεῖς δρόμους, θὰ ἱδρύσω μεγάλες σχολές, Βιβλιοθήκη καὶ Γυμναστήριο καὶ Θέατρα καὶ θὰ φέρω μεγάλους σοφούς, καλλιτέχνες, ἐπιστήμονες, ποιητές, νὰ γίνη ἡ πολιτεία αὐτὴ ὄχι μονάχα μέγα ἐμπορικὸ κέντρο παρὰ καὶ μεγάλη πνευματικὴ ἑστία.

Μέσα στὸ μισόφωτο ὁ 'Αλέξανδρος ξεχώρισε καθαρὰ τὸ πέτρινο ξόανο τοῦ θεοῦ.

— Ζήτω ἡ 'Αλεξάνδρεια! φώναξαν οἱ σύντροφοι τοῦ βασιλιᾶ, ποὺ ἔβλεπαν κιόλας ν' ἁπλώνεται μπροστά τους τεράστια, πολυάνθρωπη, πλούσια ἡ νέα πολιτεία. Τόσο τοὺς εἶχαν συνεπάρει τὰ φλογερὰ λόγια τοῦ 'Αλέξανδρου.

Ὁ 'Αλέξανδρος φώναξε ἀμέσως τοὺς ἀρχιτέκτονες καὶ τοὺς μηχανικούς του. Κάλεσε τὸ μεγάλο ἀρχιτέκτονα, τὸν Μακεδόνα Δεινοκράτη, ποὺ ἔχτιζε τότε στὴν Ἔφεσο τὸν καμένο ναὸ τῆς Ἄρτεμης. Στρατολόγησε χιλιάδες ἐργάτες, πρόσταξε τὰ πλοῖα νὰ φέρουν μάρμαρα, ξύλα, μέταλλα γιὰ τὴ νέα πολιτεία. Χάραξε μόνος του τὰ σχέδια, τὰ τείχη, τὶς λεωφόρους, τὶς ἀγορές, τοὺς δρόμους.

— Θέλω νὰ γίνη, εἶπε, ἡ ὡραιότερη πολιτεία τοῦ κόσμου.

Ἅμα τελείωσε καλὰ ὅλες τους τὶς ἑτοιμασίες κι' ἔβαλε τὰ θεμέλια τῆς ἀγαπημένης του 'Αλεξάνδρειας, ὁ βασιλιᾶς πῆρε ἑφτά, τοὺς πιὸ ἀγαπημένους του συντρόφους, πῆρε καὶ τὸ γέρο Καλλισθένη γιὰ νὰ γράψη ὅ,τι ἔπρεπε, καὶ κίνησε γιὰ τὴν ἔρημο. Πήγαινε νὰ προσκυνήση τὸ ξακουστὸ μαντεῖο τοῦ Ἄμμωνα καὶ νὰ ρωτήση τὸ θεὸ γιὰ τὴ μοῖρα του.

Τὸ μικρὸ καραβάνι μπῆκε στὴν ἔρημο. 'Απέραντη ἀμμούδα ἁπλώνουνταν μπροστά τους. Τὰ πόδια τῶν ἀλόγων βούλιαζαν στὴν ἄμμο καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ τρέξουν. Τὴν τρίτη μέρα ἄνεμος σφοδρὸς σηκώθηκε, σὰ θάλασσα τρικύμισε ἡ ἀμμούδα, οἱ ὁδηγοὶ ἔχασαν τὸ δρόμο. Μὰ τὸ βράδυ κοίταξε ὁ 'Αλέξανδρος τὰ πουλιὰ ποὺ γύριζαν στὶς φωλιές τους.

— Ἂς τ' ἀκολουθήσουμε, εἶπε. Θἄχουν τὶς φωλιές τους μέσα στὰ δέντρα, κοντὰ σὲ νερό. Καὶ σὲ ὅλη αὐτὴ τὴν ἔρημο, μοῦ λέν, νερὸ δὲν ὑπάρχει καὶ πρασινάδα παρὰ στὴν ὄασι τοῦ Ἄμμωνα. Τὰ πουλιὰ λοιπὸν μᾶς δείχνουν τὸ σωστὸ δρόμο.

Πήγαιναν, πήγαιναν. Ὁ 'Ηφαιστίων εἶχε ἀρχίσει νὰ κουράζεται. 'Ανυπόφορη ἡ ζέστη τὴ μέρα καὶ τὸ κρύο τὴ νύχτα. Δὲν εἶχαν πιὰ νερό, διψοῦσαν. Ὁ Περδίκκας κι' ὁ Κρατερός, ποὺ

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

XVI

Ο ΙΟΥΔΑΪΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΦΙΛΩΝΟΣ.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καθιέρωσι τῆς θρησκείας τοῦ μεγάλου θεοῦ Σαράπιδος, τὴ μεγαλουργὸ αὐτὴ προσπάθεια τῶν Πτολεμαίων, γιὰ τὴ θρησκευτικὴ συγχώνευσι τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, μεγάλως συνέβαλε καὶ ὁ ἐξελληνισμὸς τῶν Ἰουδαίων τῆς Αἰγύπτου. Ἡ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Β΄ συντελεσθεῖσα μετάφρασις τῆς ἑβραϊκῆς Βίβλου ἀπὸ τοὺς 72 ἑλληνίζοντας Ἰουδαίους μεταφραστὰς δὲν χρησιμοποιήθηκε μονάχα ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες ἀναγνῶστες, ποὺ εἶχαν τὴν περιέργεια νὰ πληροφορηθοῦν γιὰ τὶς θρησκευτικὲς δοξασίες τῶν διαφόρων ἄλλων συνοίκων λαῶν, μὰ κι' ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Ἰουδαίους τῆς Αἰγύπτου ποὺ ἐξελληνιζόμενοι διαρκῶς εἶχαν ἀποβάλει πλέον τὴ γλῶσσά τους. Ἡ σημασία τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ὑπῆρξε τεραστία, ὄχι μονάχα γιὰ τὴν τύχη τοῦ ἐν διασπορᾷ Ἰουδαϊσμοῦ, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὴν πνευματικὴ ἐξέλιξι ὁλόκληρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Πλῆθος ἔκτοτε Ἰουδαίων ἀνεφάνησαν ποὺ γράψανε στὴν Ἑλληνικὴ κι' ἀσχοληθήκανε μὲ τὴ φιλοσοφία, ἰδίως δὲ στὴν Ἀλεξάνδρεια ποὺ συνεκέντρωνε μὲ τὸ Μουσεῖο της τὴν πιὸ πολύμορφη πνευματικὴ — φιλοσοφική, ἐπιστημονικὴ καὶ θρησκειολογικὴ — δραστηριότητα. Καύχημα τοῦ ἐξελληνισμένου τούτου Ἰουδαϊσμοῦ τῆς Αἰγύπτου, ὅπου εὕρισκαν πρόσφορο ἔδαφος τὰ Ἰουδαϊκὰ ἔθιμα καὶ τὰ κηρύγματα τοῦ Μωσαϊκοῦ μονοθεϊσμοῦ, ὑπῆρξε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χριστοῦ ὁ φιλόσοφος Ἰουδαῖος Φίλων (25 π. Χ.—40 μ. Χ.), ποὺ ζητώντας νὰ συμβιβάση τὴν Ἑλληνικὴ καὶ Ἰουδαϊκὴ θρησκεία μὲ τὴν ἀλληγορικὴ ἀφ' ἑνὸς ἑρμηνεία τῶν Γραφῶν καὶ τὴν ἀνάπτυξι ἀφ' ἑτέρου τῶν Πλατωνικῶν Ἰδεῶν, ἀπέβη ὁ εἰσηγητὴς τῆς φιλοσοφικῆς θρησκείας καὶ ὑποκινητὴς εὐρυτάτης καὶ σπουδαιοτάτης φιλοσοφικῆς καὶ θρησκευτικῆς κινήσεως. Ἡ φιλοσοφία του, συντεθειμένη ἀπὸ διάφορα φιλοσοφικὰ συστήματα καὶ θρησκευτικὲς δοξασίες, ποὺ ἐν μέρει μὲν παραδέχεται ἐν μέρει δὲ ἀποκρούει, ἀποτελεῖ ἕνα ἰδιότυπο φιλοσοφικὸ σύστημα θρησκευτικοῦ φιλοσοφισμοῦ, ποὺ ἔμελλε νὰ ἐπηρεάση βαθύτατα ὄχι μόνο τὴ φιλοσοφικὴ σκέψι ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάπτυξι καὶ διαμόρφωσι τοῦ τότε μόλις ἀναφαινομένου Χριστιανισμοῦ. Κατὰ τὴ φιλοσοφία αὐτή, μέσα στὸν κόσμο δροῦν δύο ἀντίθετες δυνάμεις, ὁ Θεός, ὡς ἀγάπη καὶ ποιητικὴ ἀρχή, καὶ ἡ ὕλη ὡς ἀρχὴ τοῦ κακοῦ, ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ψυχὴ — πνοὴ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴ σάρκα, τὸ θνητό, παροδικὸ καὶ πονηρὸ στοιχεῖο τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπρόσιτη ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο νοῦ, ποὺ μονάχα τὴν ὕπαρξί του μπορεῖ νὰ συμπεράνη ἀπὸ τὴ θεώρησι τῶν δημιουργημάτων του. Μεσίτης ἀνάμεσα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κόσμου ἢ τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ Λόγος — ποὺ ἐξεπορεύθη ἀπὸ τὸ Θεὸ πρὸ τῆς δημιουργίας — ὁ δεύτερος Θεός, υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Σοφίας, καὶ ποὺ διακρίνεται ἀπὸ τὸν Φίλωνα σὲ πρεσβύτερο, ποὺ ἀποτελεῖ τὸν κόσμο τὸ νοητὸ καὶ περιλαμβάνει τὸν πνευματικὸ κόσμο τῶν ἰδεῶν, καὶ νεώτερο, ποὺ ἀποτελεῖ τὸν ὁρατὸ κόσμο ποὺ περιεβλήθη ὁ Λόγος ὡς ἱμάτιο. Εἶναι ὁ Δημιουργός, ὄργανο τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ ὁποῖο ἐδημιούργησε τὸν κόσμο. Μέσα στὸν κόσμο εἶναι ὁ δεσμὸς ποὺ συνέχει τὰ πάντα καὶ συνάμα ὁ τομεὺς ποὺ διαχωρίζει τὰ πάντα σὲ γένη καὶ εἴδη. Πρὸ παντὸς εἶναι τὸ φῶς, ὁ πνευματικὸς ἥλιος, ποὺ καλεῖται καὶ Ποιμήν, ἀρχιερεὺς καὶ Παράκλητος. Ὁ ἄνθρωπος ὁμοιοῦται μὲ τὸ Θεὸ καθ' ὅσον μετέχει τοῦ Λόγου — πατρὸς καὶ νυμφίου τῆς ψυχῆς, δικαστοῦ καὶ φορέως τῆς συνειδήσεώς του. Εἶναι ἐπὶ τούτοις ὁ αἴτιος τῆς ὁράσεως καὶ τῆς μυστικῆς ἐκστάσεως τῆς ψυχῆς, διὰ τῆς γονιμοποιήσεως τῆς ψυχῆς ὑπὸ τῶν σπερματικῶν λόγων — τῶν πλατωνικῶν ἰδεῶν, ποὺ στὸ Φίλωνα παίρνουν τὴ μορφὴ ἀγγέλων ἢ ἀνθρωπίνων ψυχῶν. Ὅπως ὁ «Λόγος» του παίρνει ἔτσι ὅλες τὶς ἰδιότητες τοῦ «Πνεύματος» τῶν στωϊκῶν, τὸ ἴδιο καὶ ἡ ἠθική του εἶναι στὸ βάθος της στωϊκή. Ὁ ἠθικὸς βίος θεωρεῖται ὡς ἀγώνας ἀνάμεσα σὲ τέσσερες ἀρετὲς καὶ τέσσερα πάθη, ποὺ τ' ἀντιπαραθέτει ἀκριβῶς ὅπως καὶ ἡ στοά. Σκοπὸς τῆς ἠθικῆς προσπαθείας εἶναι καὶ κατὰ τοῦτον τὸ «ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζεῖν», κι' ἐπειδὴ μὲ τὴ φύσι ὑπονοεῖ τὸ Θεό, ἄρα τὸ «κατὰ Θεὸν ζεῖν». Ὁ σκοπὸς αὐτὸς συμπίπτει ἑπομένως μὲ τὴν πλατωνικὴ γνώμη περὶ ἀφομοιώσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ Θεό! Ἀκριβέστερα ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἀνθρώπου ἔγκειται εἰς τὴν ἀπελευθέρωσί του ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ σώματος, τὴν ἔξαρσι τῆς ψυχῆς μέχρι τῆς θεωρήσεως τοῦ κόσμου καὶ τέλος τὴ θεωρία τοῦ ὄντως ὄντος, ἤτοι τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὸ «περὶ ἀφθαρσίας τοῦ κόσμου» ἀναπτύσσει τὰ ἐπιχειρήματα τῶν περιπατητικῶν γιὰ τὴν αἰωνιότητα τοῦ κόσμου καταπολεμώντας τὴ δοξασία τῶν στωϊκῶν περὶ περιοδικῆς ἐκπυρώσεως τοῦ σύμπαντος, προφανῶς γιὰ νὰ στηρίξη τὴ διδασκαλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης περὶ τῆς ἐφάπαξ δημιουργίας καὶ τῆς αἰωνιότητος τοῦ κόσμου. Ἀπὸ ἀνάλογο πνεῦμα ἐμφοροῦνται καὶ τὰ βαρυσήμαντα γιὰ τὴν Χριστιανικὴ θεολογία καὶ τὴν Χριστιανικὴ τέχνη ὑπομνήματά του, ποὺ περιέχουν τὴν ἀλληγορικὴ ἑρμηνεία τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Κύριος σκοπός του εἶναι νὰ καταδείξη καὶ ἐδῶ τὸ βαθύτερο νόημα τῶν Γραφῶν, ποὺ εἶναι προσιτὸ μόνο στοὺς μεμυημένους, ἀκολουθώντας τὴν ἀλληγορικὴ μέθοδο ποὺ ἐφιλοτέχνησαν πρὸ πάντων οἱ στωϊκοὶ γιὰ τὴ συμβολικὴ ἐξήγησι τῶν μύθων καὶ τῶν χωρίων τῶν ποιητῶν μὲ σκοπὸ καὶ τοῦτοι νὰ συμβιβάσουν τὴν ποιητικοθρησκευτικὴ Ἑλληνικὴ μυθολογία μὲ τὴ φιλοσοφικὴ ἠθική. Ἀπὸ τὰ ἀπολογητικά του ἐξαιρετικὴ ἐπίσης σπουδαιότητα ἔχει τὸ «περὶ βίου Μωϋσέως», Ἑλληνικῆς μορφῆς βιογραφία, ὅπου ὁ Μωϋσῆς περιγράφεται ὡς ὁ τέλειος τύπος τοῦ σοφοῦ, τοῦ βασιλέως, τοῦ νομοθέτου, τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ προφήτου, ποὺ εἶναι προωρισμένος ν' ἀποβῆ τὸ ὄργανο τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀποκαλύψεώς του καὶ τοῦ ὁποίου ἡ προφητεία εἶναι ἀπόρροια τοῦ ἀπὸ τοῦ θείου πνεύματος ἐνεργουμένου ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς ἐκστάσεως ποὺ παραδέχεται καὶ ἡ μυστικιστικὴ θεολογία τῶν Ἑλλήνων. Τὸ πολυσύνθετο τοῦτο ἔργο, ὅπου οἱ πλατωνικές, πυθαγόρειες καὶ στωϊκὲς ἰδέες συμμίγνυνται μὲ θρησκευτικὰ στοιχεῖα παρμένα ἀπὸ τὴν μυστηριακὴ θεολογία τῆς Διονυσιακῆς, Ὀρφικῆς καὶ Καβαλιστικῆς παραδόσεως, τοῦ Παρσικοῦ δυϊσμοῦ καὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ μονοθεϊσμοῦ στάθηκε πραγματικὰ βαρυσήμαντο γιὰ τὴν κατεύθυνσι τῆς ὅλης φιλοσοφικῆς σκέψεως καὶ συνέβαλε εἰς τὴν διαμόρφωσι κάθε φιλοσοφικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ συστήματος — ἀπ' τὴ Γνῶσι μέχρι τὸν Νεοπλατωνισμὸ — ἄμεσα καὶ ἔμμεσα, τὴν πορεία καὶ τὴ διαμόρφωσι τοῦ Χριστιανισμοῦ κυρίως κατὰ τοὺς χρόνους καὶ ἐν τῷ γίγνεσθαι νεαρᾶς ἀκόμη θεολογίας του.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

εἶχαν πληγωθῆ στὴ Γάζα, ὑπέφεραν πολύ· εἶχαν ἀνοίξει οἱ πληγές τους καὶ πονοῦσαν.

Ὁ Κλεῖτος πήγαινε μπροστά, κατάμαυρος, μ' ἕνα ἄσπρο σαρίκι στὸ κεφάλι γιὰ τὸν ἥλιο· βαρέθηκε τόσες μέρες νὰ μὴ βλέπη παρὰ ἀμμούδα κι' ἄρχισε νὰ τραγουδάη γιὰ νὰ ξεσκάση. Ὁ Πτολεμαῖος δίπλα του τὸν κοίταζε καὶ γελοῦσε. Τελευταῖος πήγαινε ὁ Φιλώτας καὶ συλλογίζουνταν τὸν ἀγαπημένο του ἀδερφὸ ποὺ πέθανε κι' ἡ καρδιά του ἦταν ἀπαρηγόρητη. Τίποτα πιὰ δὲν τοῦ ἄρεσε· ὅλα τοῦ φαίνουνταν μαῦρα.

Στράφηκε στὸν ἀρχηγὸ τῶν Κρητικῶν, τὸν Κλέαρχο, ποὺ κάλπαζε δίπλα του.

— Ὁ πατέρας μου ἔχει δίκιο, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος κάνει σὰν τρελλός. Ἔπρεπε νὰ δεχτῆ τὴν πρότασι τοῦ Δαρείου. Γιὰ φαντάσου! Νὰ τοῦ δίνη δέκα χιλιάδες χρυσὰ τάλαντα, νὰ τοῦ δίνη τὴ θυγατέρα του κι' ὅλη τὴν ἀπέραντη χώρα ἀπὸ τὸν Εὐφράτη ποταμὸ ὡς τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας! Καὶ νὰ μὴ δεχτῆ! Ἐσὺ τί θἄκανες στὴ θέσι του, Κλέαρχε;

— Μήτε ἐγὼ θὰ δεχόμουν! ἀποκρίθηκε ὁ περήφανος Κλέαρχος. Ἢ ὅλα ἢ τίποτα!

Βαρὺς στεναγμὸς ἀκούστηκε πίσω τους. Οἱ δυὸ στρατηγοὶ στράφηκαν κι' εἶδαν τὸν γέρο φιλόσοφο καβάλλα σ' ἕνα κοκκαλιάρικο ἄλογο, νὰ κουνάη τὸ κεφάλι ἀπελπισμένος.

— Τί ἔπαθες, ἀγαπητὲ φιλόσοφε; τὸν ρώτησε ὁ Κλέαρχος. Πῶς σοῦ φαίνεται ἡ ζωή μας τούτη;

Ὁ φιλόσοφος κέντησε τὸ παλιάλογό του, ζύγωσε τοὺς δυὸ νέους:

«Μηδὲν ἄγαν»! τοὺς εἶπε μὲ χαμηλὴ φωνή. Μηδὲν ἄγαν!

Καὶ τοὺς ἔδειξε τὸν Ἀλέξανδρο ποὺ πήγαινε μπροστὰ μὲ τὰ δυὸ ἄσπρα φτερὰ ποὺ κουνιῶνταν στὸν ἄνεμο.

Ὁ Φιλώτας ἔρριξε γρήγορη ματιὰ στὸν Κλέαρχο μὰ δὲ μίλησε.

Ὁ Κλέαρχος ὅμως θύμωσε:

«Πᾶν μέτρον ἄριστον» λοιπόν; ρώτησε τὸν φιλόσοφο.

— Μάλιστα! ἀποκρίθηκε μὲ πεποίθησι ὁ Καλλισθένης. Γιατὶ οἱ πρόγονοί μας ἦταν μεγάλοι; Γιατὶ ἤξεραν τὸ μέτρο. Νὰ μὴν εἶσαι ὑπερβολικὰ πλούσιος, μήτε ὑπερβολικὰ δυνατός, μήτε ὑπερβολικὰ εὐτυχής. Πᾶν μέτρον ἄριστον...

— Μήτε ὑπερβολικὰ γενναῖος; φώναξε ὁ Κλέαρχος ποὺ ἀντιπαθοῦσε πολὺ τὸν κακόμοιρο τὸν Καλλισθένη.

— Μήτε! ἀποκρίθηκε ὁ φιλόσοφος. Εἶναι τρέλλα κι' αὐτό. Ν' ἀκολουθᾶς τὸ μέτρο. Νὰ ξέρης τί θὰ πῆ ἁρμονία. Ὅλα τ' ἄλλα εἶναι τρέλλα...

— Ὥστε ὁ Ἀλέξανδρος... ἔκαμε ὁ Φιλώτας κλείνοντας τὸ μάτι στὸν φιλόσοφο.

— Σούτ! ἀποκρίθηκε ὁ Καλλισθένης μὲ τρόμο. Σούτ! μὴ μᾶς ἀκούση!

Κεφ. 50.

Τέλος ἕνα πρωΐ, πέρα, στὴν ἄκρα τῆς ἀμμούδας, διέκριναν δέντρα καὶ μιὰ μικρὴ λιμνούλα κι' ἕνα κάτασπρο ναό.

— Φτάσαμε! Φτάσαμε! φώναξαν οἱ ὁδηγοὶ καὶ κέντησαν τ' ἄλογά τους.

— Σταθῆτε! τοὺς φώναξε ὁ Ἀλέξανδρος. Θὰ μπῶ ἐγὼ μπροστά.

Μπῆκε μπροστὰ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ σὲ λίγη ὥρα ἔφτανε στὴν καταπράσινη δάσι τοῦ θεοῦ. Οἱ ἱερεῖς μὲ τὶς μεγάλες στολές τους, ὄρθιοι στὴν εἴσοδο τοῦ ναοῦ, τὸν περίμεναν. Προχώρησε ἕνα βῆμα ὁ γεροντότερος ἱερέας, ὁ «προφήτης», καὶ καλωσώρισε τὸν Ἀλέξανδρο.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔφταναν κι' οἱ ἐπίλοιποι σύντροφοι τοῦ βασιλιᾶ.

— Μονάχα ὁ βασιλιᾶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μπῆ μέσα στὸ ναό· ὅλοι οἱ ἄλλοι θὰ μείνουν ἔξω, στὸν περίβολο, εἶπε ὁ προφήτης ὑψώνοντας τὸ χέρι.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀκολούθησε ἀμίλητος τὸν προφήτη· δρασκέλισε τὸ ἱερὸ κατώφλι κι' οἱ σύντροφοί του τὸν ἔχασαν μέσα στὸ σκοτάδι. Ποτὲ στὴ ζωή του, ὡμολογοῦσε ἀργότερα ὁ Ἀλέξανδρος, δὲν ἔνοιωσε τόση ἱερὴ συγκίνησι.

«Σὰ νὰ μὴν ἤμουν ἄνθρωπος, ἔλεγε. Σὰν νάμουν θεός»!

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝ. ΛΑΟΥ

ΓΙΓΑΝΤΕΣ ΚΑΙ ΓΙΓΑΝΤΟΜΑΧΙΕΣ

Πόσες παραδόσεις, πόσοι μῦθοι, πόσες διηγήσεις, πού ζοῦν ἀπὸ στόμα σὲ στόμα ἀνάμεσα στὸν ἑλληνικὸ λαὸ σήμερα, εἶναι ὅμοιες μὲ τὶς ἀρχαῖες! Θἄλεγε κανεὶς ὅτι δὲν ἐπέρασαν δυὸ ἢ τρεῖς χιλιάδες χρόνια στὸ μεταξύ. Πέρασαν μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες οἱ παραδόσεις αὐτὲς κι' ἔφθασαν ἕως τὴν ἐποχή μας χωρὶς νὰ σβήσουν. Ἔζησαν μαζὶ μὲ τὴν φυλή μας κι' αὐτὲς ἄφθαρτες καὶ αἰώνιες.

Κι' ἄλλη φορὰ διηγηθήκαμε πῶς ὁ λαός μας πιστεύει ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦταν ὑπεράνθρωποι καὶ εἶχαν ὑπερήφανον ἀνάστημα. Μάλιστα ἀνάμεσα στοὺς ἀρχαίους ξεχωρίζει τοὺς Γίγαντες, τοὺς Σαραντάπηχους, τοὺς τρομεροὺς ἀντρειωμένους. Ἔτσι κι' οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐπίστευαν πῶς πρὶν ἀπ' αὐτοὺς ἐζοῦσαν στὴ γῆ οἱ Γίγαντες ποὺ πολεμοῦσαν μὲ τοὺς Θεοὺς των. Εἶναι περίεργο ὅτι καὶ οἱ νέοι Ἕλληνες, ὅπως καὶ οἱ ἀρχαῖοι, πιστεύουν ὅτι τὸ περασμένο εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ τὸ σύγχρονο καὶ οἱ παλαιότεροι πιὸ δυνατοὶ καὶ πιὸ μεγάλοι στὸ ἀνάστημα ἀπὸ τοὺς νεώτερους.

Διηγοῦνται λοιπὸν καὶ οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ ὑπαίθρου ἱστορίες γιὰ Γίγαντες, ὅπως καὶ οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν ὁλόκληρη μυθολογία γιὰ τοὺς Γίγαντες καὶ τὶς γιγαντομαχίες.

Οἱ Γίγαντες στὶς παραδόσεις τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν λαῶν προσωποποιοῦν τὶς καταστρεπτικὲς δυνάμεις τῆς φύσεως, ἀντίθετα μὲ τοὺς ἀγαθοὺς θεούς, ποὺ προσωποποιοῦν τὶς εὐεργετικὲς ἐκδηλώσεις της. Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα στὴν ἀρχὴ οἱ Γίγαντες ἐσυμβόλιζαν τὴν ὀργὴ τῆς θάλασσας καὶ τὶς τρικυμίες της. Καὶ μάλιστα ὁ βασιλιᾶς τῶν Γιγάντων εἶχε τὸ ὄνομα Εὐρυμέδων (δηλαδὴ ποὺ ἔχει ἐξουσία στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα), ποὺ ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ ἐπίθετα τοῦ Ποσειδῶνος. Ἀργότερα οἱ Γίγαντες ἐσυμβόλιζαν γενικώτερα τὶς δυνάμεις τῆς καταστροφῆς κι' ἐγεννήθηκαν οἱ μῦθοι τῆς πάλης τους μὲ τοὺς θεούς: τῆς γιγαντομαχίας.

Ὁ Ὅμηρος στὴν «Ὀδύσσεια» καὶ ὁ Ἡσίοδος στὴ «Θεογονία» τοὺ ἀναφέρουν τοὺς Γίγαντες. Ὁ Ἡσίοδος τοὺς παρουσιάζει ὡς ἀνθρώπους μὲ τεράστιο ἀνάστημα καὶ ὡπλισμένους μὲ ἀνάλογα δόρατα καὶ μ' ἄλλον ὁπλισμὸ ποὺ ἄστραφτε στὸ φῶς. Ἀλλὰ καὶ ὁ Πίνδαρος, ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀναφέρουν τοὺς Γίγαντες καὶ τὰ ἔργα τους. Ὁ Ἀπολλόδωρος ὅμως διηγεῖται τὸν μῦθο τῶν Γιγάντων στὴν ὁριστική του μορφή.

Οἱ Γίγαντες, ὅπως γράφει ὁ Ἀπολλόδωρος, ἦσαν παιδιὰ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ποὺ γέννησαν καὶ τὸν Κρόνο καὶ ἄλλους θεούς. Ἦταν, ὅπως διηγεῖται, ἄφθαστοι στὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ ἀνίκητοι στὴ δύναμί τους. Μὰ εἶχαν καὶ φοβερὴ μορφή, γιατὶ ἔτρεφαν μακριὰ μαλλιὰ καὶ μακριὰ καὶ πυκνὰ γένεια. Εἶχαν καὶ φίδια ἀντὶ γιὰ πόδια. Ἔτσι παριστάνονται καὶ σὲ ἀρχαῖα ἀνάγλυφα.

Οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι διηγοῦνται ὅτι ἔγινεν ἀγώνας μεταξὺ τῶν Ὀλυμπίων Θεῶν καὶ τῶν Γιγάντων. Σ' αὐτὸν ἔλαβαν μέρος ὅλοι οἱ Θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου, ἐκτὸς τῆς Δήμητρας. Αὐτὴ δὲν ἀνακατεύθηκε γιατὶ στοὺς ἀρχαίους μύθους παρουσιάζεται πολλὲς φορὲς ὡς ἡ ἴδια μὲ τὴν Γαῖαν, ποὺ γέννησε τοὺς Γίγαντες. Στὸν ἀγῶνα ἔλαβαν μέρος καὶ δυὸ θνητοί: Ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Διόνυσος.

Στὴ Γιγαντομαχία λοιπὸν ὁ Ζεὺς ρίχνει τοὺς κεραυνούς του ἐναντίον τοῦ βασιλέως τῶν Γιγάντων καὶ ὁ Ἡρακλῆς τοξεύει ὁμοίως τὸν βασιλέα των. Ἡ Ἀθηνᾶ πετᾶ ἐναντίον τοῦ Ἐγκελάδου τὴν Σικελία καὶ σκοτώνει τὸν Πάλλαντα μὲ τὸ δόρυ της. Ὁ Ποσειδῶν κόβει κομμάτι ἀπὸ τὸ νησὶ Κῶ καὶ τὸ ρίχνει ἐναντίον τοῦ Πολυβώτου κι' ἔτσι σχηματίζεται τὸ νησὶ Νίσυρος καὶ χτυπᾶ μὲ τὴν τρίαινα τὸν Πορφυρίωνα. Ὁ Ἀπόλλων τοξεύει στὸ ἀριστερὸ μάτι τὸν Ἐφιάλτη. Ὁ Ἡρακλῆς τοξεύει τὸν Πορφυρίωνα καὶ τὸν Ἐφιάλτη στὸ δεξιὸ μάτι. Ὁ Διόνυσος σκοτώνει τὸν Εὔρυτο. Ἡ Ἑκάτη καὶ ὁ Ἥφαιστος μὲ μύδρους καίουν τὸν Κλυτίον. Ὁ Ἑρμῆς φονεύει τὸν Ἱππόλυτον, ἡ Ἄρτεμις τὸν Γρατίωνα καὶ αἱ Μοῖραι τὸν Ἄγριον καὶ Θόωνα. Ἔτσι μὲ τὰ ὀνόματά τους οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι ἀναφέρουν τοὺς Γίγαντες καὶ τοὺς Θεοὺς ποὺ τοὺς ἐξεπάστρεψαν.

Ὡστόσο ὁ μῦθος τῶν Γιγάντων ἔπαθε πολλὲς ἀλλαγὲς καὶ κάθε ποιητὴς καὶ μυθογράφος τὸν διηγεῖτο ἀλλοιῶς στὶς λεπτομέρειες. Σ' ἄλλους μύθους παρουσιάζονται στὴ γιγαντομαχία καὶ οἱ Διόσκουροι καβαλλάρηδες, ἡ Περσεφόνη μὲ σπαθὶ στὸ χέρι καὶ ἡ Ἀφροδίτη μὲ τὸν Ἔρωτα καὶ ἀφοπλίζουν τοὺς Γίγαντες μονάχα μὲ τὴν ἐμφάνισί τους! Σ' ἄλλους πάλι μύθους οἱ Θεοὶ ἔχουν ἄλλα ὅπλα καὶ σκοτώνουν ἄλλους Γίγαντες.

Οἱ Γίγαντες, κατὰ τοὺς ἀρχαίους μύθους, πολεμοῦν μὲ ἀναμμένους κορμοὺς ἀπὸ δένδρα, ποὺ τοὺς κρατοῦν στὰ χέρια ἢ μὲ μεγάλους βράχους, ποὺ τοὺς κόβουν ἀπὸ τὰ βουνά. Γιὰ ν' ἀνεβοῦν στὸν οὐρανὸ σωρεύουν βουνὰ ἀπάνω σ' ἄλλα βουνά.

Ὅταν γίνεται ἡ Γιγαντομαχία τόσος θόρυβος γίνεται καὶ τόση φασαρία, ὥστε ὅλη ἡ φύσις συγκλονίζεται. Ὁλόκληρες χῶρες ἀλλάζουν θέσι. Νησιὰ ἐξαφανίζονται καὶ ἄλλα ξαναφαίνονται. Ποταμοὶ ξηραίνονται ἢ ἀλλάζουν κοίτη...

Ὁ μῦθος αὐτὸς τῆς τρομερῆς γιγαντομαχίας ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ ἔφθασεν ἕως τὴν ἐποχή μας καὶ γι' αὐτὸ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς συχνὰ διηγεῖται ἱστορίες γιὰ Γίγαντες, γιὰ ἀνδρειωμένους καὶ γιὰ Σαραντάπηχους.

Σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν τέτοιες παραδόσεις. Διηγοῦνται σὲ διάφορα σημεῖα τῆς Ἑλλάδος ὅτι οἱ Γίγαντες στὰ παληὰ χρόνια ἔρριχναν μεγάλες πέτρες ἐναντίον τῶν Θεῶν στὸν οὐρανὸ καὶ ἀνέβαζαν τὸ ἕνα βουνὸ πάνω στὸ ἄλλο γιὰ νὰ φθάσουν στὰ οὐράνια. Μὰ οἱ Θεοί τους ἔρριχναν ἀστροπελέκια. Στὴν Ζάκυνθο ἰδιαιτέρως σώζονται τέτοιες παραδόσεις.

Μὰ οἱ μῦθοι γιὰ τοὺς Γίγαντες στὶς σημερινὲς Ἑλληνικὲς παραδόσεις ἔχουν ἀνακατευθῆ μὲ τοὺς μύθους γιὰ τοὺς Κύκλωπες. Γι' αὐτὸ λένε ἔξαφνα ὅτι οἱ Γίγαντες εἶναι πολὺ ψηλοὶ καὶ δυνατοὶ κι' ἔχουν ἕνα μάτι στὸ μέτωπο. Αὐτὸ εἶναι στὴν ἀρχαιότητα γνώρισμα τῶν Κυκλώπων. Ἀκόμα λένε ὅτι, γιὰ νὰ εἶναι ἄτρωτοι σὲ κάθε κτύπημα οἱ Γίγαντες, «τοὺς βουτοῦσε ἡ μάνα τους σ' ἕνα ποτάμι». Αὐτὸ εἶναι παραλλαγὴ τοῦ μύθου τῆς Θέτιδος μὲ τὸν Ἀχιλλέα.

Συγχέονται ὅμως στὰ νεώτερα χρόνια οἱ μῦθοι τῶν Γιγάντων καὶ μὲ ἄλλους νεωτέρους μύθους καὶ παραδόσεις. Μὲ λάμιες, μὲ νεράϊδες, μὲ διαβόλους... Διηγοῦνται ἔξαφνα ὅτι τὸν πρῶτο Γίγαντα τὸν γέννησε ὁ Διάβολος καὶ μιὰ λάμια, ὅτι οἱ Γίγαντες συμμαχοῦν μὲ διαβόλους, ἀφοῦ καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ εἶναι πνεύματα τοῦ κακοῦ καὶ ὅτι ἀνάμεσα στοὺς Γίγαντες ὑπάρχουν καὶ οἱ Σαραντάπηχοι.

Αὐτοὶ οἱ Σαραντάπηχοι εἶναι ἕνα ἄλλο εἶδος Γιγάντων τῆς νέας παραδόσεως. Γι' αὐτοὺς μιλοῦν πολὺ αἱ παραδόσεις τῆς Κρήτης. Οἱ Σαραντάπηχοι πηδοῦν ἀπὸ βουνὸ σὲ βουνό, ἔχουν τεράστιο σῶμα καὶ νικοῦν ἄλλους ἀνδρειωμένους.

Ποῦ ὅμως ἔγινεν ἡ ἀρχαία Γιγαντομαχία; Δηλαδὴ ποῦ τὴν τοποθετοῦν οἱ μῦθοι;

Ἄλλοι μῦθοι τὴν τοποθετοῦν στὴ Φλέγρα τῆς Θράκης, ἄλλοι στὴν Καμπανία τῆς Ἰταλίας κοντὰ στὸ ἡφαίστειο Βεζούβιο κι' ἄλλοι στὴν Παλλήνη. Ἀλλὰ Παλλήνη ὑπάρχει καὶ στὴν Χαλκιδικὴ καὶ στὴν Ἀττικὴ καὶ στὴν Ἀχαΐα. Ὁ Παυσανίας ὅμως ἀναφέρει ὅτι στὴν Ἀρκαδία ἐπίστευαν ὅτι ἡ Γιγαντομαχία ἔγινε στὸ Βαθύ, κοντὰ στὴν πηγὴν Ὀλυμπιάδα, ὅπου ἔβγαινε φωτιὰ ἀπὸ τὴν γῆ. Ἦταν δηλαδὴ ἐκεῖ κάποιο ἡφαίστειο.

Ἐξ ἄλλου οἱ κάτοικοι τῆς Μαγνησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐπίστευαν ὅτι ὁ ἀγώνας τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Γίγαντος Ἐγκελάδου ἔγινε στὸν τόπο τους. Ἡ Κορήτη, ἡ Νάξος καὶ ἡ Κῶς ἐπίστευαν κάθε μιὰ πῶς στὸν τόπο τους ἔγινεν ὁ ἀγώνας Ποσειδῶνος καὶ Πολυβώτου. Μὰ καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Εὐβοίας, τῆς Χίου, τῆς Ἀργολίδος, τῆς Θεσσαλίας, τῆς Ἀττικῆς καὶ ἄλλων μερῶν ἐπίστευαν πῶς ἔγινε καὶ στὸν τόπο τους κάποιο ἐπεισόδιο τῆς Γιγαντομαχίας.

Μὰ καὶ σήμερα στὶς παραδόσεις τοῦ λαοῦ τὸ ἴδιο συμβαίνει. Σὲ κάθε τόπο, σὲ κάθε νησί, σὲ κάθε βουνό, οἱ κάτοικοι διηγοῦνται ὅτι σὲ ὡρισμένο σημεῖο γίνηκε πάλη Γιγάντων καὶ ἀνδρειωμένων, Σαραντάπηχων καὶ Ἑλλήνων. Σὲ ἄλλα σημεῖα δείχνουν τὰ ἴχνη ἀπὸ τὰ πέταλα τῶν ἀλόγων των στὰ βουνὰ καὶ σὲ ἄλλα λένε ὅτι ὑπάρχουν οἱ τάφοι τῶν Γιγάντων καὶ τῶν ἀντρειωμένων. Κι' ἔτσι καὶ σήμερα ὅπως καὶ στὴν ἀρχαιότητα κάθε γωνία τῆς Ἑλληνικῆς γῆς ἀγωνίζεται ν' ἀποδείξῃ ὅτι κι' αὐτὴ ἦταν πεδίον μάχης μεγάλων καὶ ὑπερανθρώπων ἀγώνων.

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Ὁ Ζεὺς ρίχνει τοὺς κεραυνούς του ἐναντίον τῶν Γιγάντων.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

13ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Λουκᾶ η´ 5—15)

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; Ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἳ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσι. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

Ἀπόστολος (Πρὸς Τῖτον γ´ 8—15)

Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος.

Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηνᾶν τὸν Νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.

Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ἡμῶν· ἀμήν.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν ἐπιστολή του πρὸς τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον τῆς Κρήτης, τὸν Τίτον, ἀνάμεσα ἀπ' τὶς τόσες πρὸς αὐτὸν συμβουλές του, τοῦ λέγει καὶ τὸν τρόπο σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ διδάσκη τοὺς νεοφωτίστους Χριστιανούς. Τοῦ λέγει δηλαδὴ νὰ διδάσκη εἰς αὐτοὺς τὰς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ στερεώση τόσο στὴν Χριστιανικὴ πίστι τοὺς χριστιανούς, ὥστε αὐτοὶ νὰ πεισθοῦν ἀπολύτως καὶ νὰ ἔχουν βεβαιότητα γιὰ τὰ πράγματα ποὺ πιστεύουν. Ἐπιθυμία τοῦ Παύλου ἦταν νὰ μάθουν ἀπόλυτα οἱ Χριστιανοὶ τί πιστεύουν. Διότι μόνον ἄνθρωποι ποὺ γνωρίζουν τί πιστεύουν καὶ τί πρέπει νὰ κάνουν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν τέλειοι χριστιανοί. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο δὲ οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ προτοῦ βαπτισθοῦν, ἐδιδάσκοντο πρῶτα τὶς ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἂν στὸ τέλος ἐγίνονταν ἄξιοι καὶ πραγματικὰ ἐπίστευαν σ' αὐτές, τότε καὶ μόνον ἐβαπτίζοντο, δηλαδὴ ἐγίνονταν τέλειοι Χριστιανοί. Ἀλλὰ κι' ἔπειτα ἀπ' τὸ βάπτισμα ἔπρεπε νὰ διδάσκωνται καὶ νὰ γνωρίζουν μὲ βεβαιότητα τὰ καθήκοντα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τους, καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ προσελκύουν ὅσο τὸ δυνατὸ περισσοτέρους στὸ Χριστιανισμό.

Σήμερα ὅμως δυστυχῶς ἔλειψε ἀπ' τοὺς Χριστιανοὺς ἡ συστηματικὴ διδασκαλία καὶ ἡ κατήχησις. Μετὰ λύπης του δὲ βλέπει κανεὶς Χριστιανοὺς ἠλικιωμένους ποὺ δὲν ξέρουν τί διδάσκει ἡ Ἐκκλησία μας καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς δὲν ξέρουν ποιὰ διαφορὰ ἔχει ἡ θρησκεία μας ἀπ' τὶς ἄλλες. Μὲ τὴν προϋπόθεσι ὅμως αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι κανεὶς σταθερὸς στὴν πίστι του. Μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία ἕνας προπαγανδιστὴς ἢ ἐχθρὸς τῆς Χριστιανοικῆς θρησκείας μπορεῖ νὰ μᾶς κάμη νὰ ἀλλαξοπιστήσωμε.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προσέτι συνιστᾷ εἰς τὸν Τίτον νὰ ἀποφεύγη κάθε συζήτησι καὶ λογομαχία μὲ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας, γιατὶ τότε στὴν Κρήτη ζοῦσαν πολλοὶ Ἑβραῖοι. Τοῦ κάνει δὲ τὶς συστάσεις αὐτὲς γιατὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι εἶχαν τόσο τυφλωθῆ ὥστε κάθε ἀπόπειρα διδασκαλίας καὶ νουθεσίας τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἦτο ματαία, ἦτο καταδικασμένη νὰ ἀποτύχη. Ὁ ἐγωϊσμός τους δὲν τοὺς ἄφηνε νὰ ἀκούσουν τὰς μεγάλας ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλὰ μήπως καὶ σήμερα δὲν βλέπομε τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἔχει ὁ ἐγωϊσμός; Ὅσα κι' ἂν πῆς στὸν ἐγωϊστή, ὁτιδήποτε ἐπιχείρημα κι' ἂν τοῦ φέρης γιὰ τὴν πλάνη του, αὐτὸς εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀλλάξη γνώμη. Τυφλωμένος ἀπ' τὸν ἐγωϊσμὸ νομίζει πὼς μονάχα αὐτὸς σκέπτεται σωστά. Μ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο εἶναι ἀδύνατο νὰ συνεννοηθῆ κανείς. Διαστρέφει τὰ πράγματα γιὰ νὰ μὴ φανῆ πὼς ἀναγνωρίζει τὴν πλάνη του. Στὴν αἰτία αὐτὴ ὀφείλεται καὶ ἡ διαίρεσις ποὺ βλέπομε σήμερα στὴ Χριστιανικὴ θρησκεία. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο πρέπει κάθε ἐκδήλωσι ἐγωϊστικὴ νὰ χτυπιέται ἐνωρίς, μόλις φανερωθῆ, γιατὶ ἂν τὴν ἀφήσωμε νὰ μεγαλώση θἄχη καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα καὶ θὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑποχωρήση.

Στὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς του ὁ Παῦλος λέγει στὸν Τίτο νὰ διαβιβάση τοὺς χαιρετισμούς του στοὺς Χριστιανοὺς μόνο, γιατὶ ἀγάπη ἀληθινὴ καὶ δεσμοὶ ἀνώτεροι μόνο μεταξὺ Χριστιανῶν μπορεῖ νὰ ὑπάρξουν. Βέβαια ὁ Παῦλος ἐγνώριζε ὅτι δὲν ὑπῆρχαν μόνο Χριστιανοὶ στὴ Κρήτη. Ἤξερε ὅτι ὁ Τίτος καὶ οἱ ἄλλοι Χριστιανοὶ τῆς Κρήτης εἶχαν ἀκόμη συγγενεῖς καὶ γνωρίμους εἰδωλολάτρας. Ἀποφεύγει ὅμως νὰ διαβιβάση καὶ σ' αὐτοὺς τοὺς χαιρετισμούς του. Ἡ αἰτία αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἦταν τὸ ὅτι ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ συστήση στὸν Τίτο καὶ τοὺς λοιποὺς Χριστιανοὺς νὰ ἀποφεύγουν κάθε δεσμὸ μ' ἀνθρώπους ποὺ δὲν πίστευαν στὶς μεγάλες ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου. Δὲν παρεγνώριζε βέβαια ὁ Παῦλος τὴν ἀξία τῶν συγγενικῶν δεσμῶν, ἀλλὰ ἤθελε νὰ δείξη ὅτι οἱ δεσμοὶ αὐτοὶ σταθεροποιοῦνται κι' ἔχουν ἀξία μόνον ὅταν βασίζωνται στὴν Χριστιανικὴ πίστι. Τότε μόνον γίνονται ἀδιάσπαστοι κι' εἶναι ἀδύνατο νὰ χαλαρωθοῦν. Ὅταν δυὸ ἄνθρωποι εἶναι συγγενεῖς καὶ φίλοι καὶ συγχρόνως συνδέωνται μαζί τους μὲ τὴν πίστι πρὸς τὸ Χριστό, τότε ζοῦν ἀναμεταξύ τους μ' ἁρμονία κι' ἀγάπη ἀξιοθαύμαστη.

Λοιπὸν κι' ἐμεῖς ἔχοντες στὸ νοῦ μας τὴν τελευταία αὐτὴ σύστασι τοῦ Παύλου πρὸς τὸν Τίτο, ἂς φροντίζωμε ὅπως αἱ φιλίαι μας, αἱ σχέσεις μας καὶ οἱ δεσμοί μας μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων βασίζωνται μόνο ἐπάνω στὴ Χριστιανικὴ πίστι κι' ἀπ' αὐτὴ καὶ μόνο ἂς ἐμπνέωνται καὶ ἂς καθοδηγοῦνται.

★ Η ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙ ★

Στὴν ἥσυχη ἀκρογιαλιὰ τῆς Γεννησαρὲτ ἕνα πρωῒ ὁ Πέτρος κι' ὁ Ἀνδρέας, οἱ δυὸ ἀδελφοί, δέχτηκαν τὴν ἐπίσκεψι τοῦ Μεγάλου Ἐπισκέπτου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πιὸ πέρα ἄλλοι δυὸ ἀδελφοί, ὁ Ἰωάννης κι' ὁ Ἰάκωβος, ψαράδες κι' ἐκεῖνοι, τακτοποιοῦσαν τὰ δίχτυα τους, ὕστερα ἀπὸ τὸ νυχτερινὸ ψάρεμα. Στοὺς τέσσερις αὐτοὺς ταπεινοὺς κι' ἁπλοϊκοὺς ἀνθρώπους ὁ Κύριος (Ἰησοῦς) ἔρχεται νὰ κάμη τὴ μεγαλύτερη, τὴν πιὸ τιμητικὴ πρόσκλησι. Τοὺς λέει: «Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων». Ἐλᾶτε μαζί μου καὶ θὰ σᾶς κάμω ψαράδες ἀνθρώπων. Ἀντὶ νὰ πιάνετε ψάρια στὰ δίχτυα, θὰ πιάνετε λογικοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸ θεῖο δίχτυ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Τί ἔκαμαν ἐκεῖνοι τότε; Ἔδειξαν μιὰ θαυμαστὴ συμπεριφορά. Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιο μᾶς πληροφορεῖ: «Ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ». Τὰ ἄφησαν ὅλα. Καὶ τὰ ψάρια καὶ τὰ δίχτυα. Καὶ τὶς βάρκες καὶ τὴ θάλασσα. Καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τοὺς φίλους. Καὶ ἔτρεξαν κοντὰ στὸν Ἰησοῦ. Τὸν ἠκολούθησαν. Ἔγιναν ἀφωσιωμένοι μαθηταί του, ἐπίσημοι φίλοι του, ἀπόστολοί του. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἀφιέρωσαν σ' αὐτὸν ὁλόκληρο τὸν ἑαυτό τους. Κι' ἔμειναν δικοί του γιὰ πάντα, γιὰ ὅλη τους τὴ ζωή.

Τὸ φωτεινὸ τοῦτο παράδειγμα τῶν ἀποστόλων πρέπει νὰ τὸ μιμηθοῦμε κι' ἐμεῖς. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἀπευθύνει καὶ σ' ἐμᾶς μιὰ πρόσκλησι. Δὲν μᾶς καλεῖ βέβαια νὰ γίνωμεν ἀπόστολοι. Μᾶς καλεῖ ὅμως νὰ γίνωμεν μαθηταί του, νὰ γίνωμεν ὀπαδοί του. Λέει καὶ σ' ἐμᾶς: Δεῦτε ὀπίσω μου. Ἐλᾶτε κοντά μου. Τὸ λέει στὸν καθένα ἀπὸ μᾶς, καὶ σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Δὲ ζητάει βέβαια κι' ἀπὸ μᾶς νὰ ἐγκαταλείψωμε τοὺς δικούς μας, τὴν τέχνη, τὴ δουλειά μας, προκειμένου νὰ πᾶμε μαζί του. Ἂν τὰ ζήτησε αὐτὰ ἀπ' τοὺς ἀποστόλους, τὸ ἔκαμε γιατὶ τὸ ἔργο ποὺ θὰ ἔκαμναν ἐκεῖνοι ἦταν κάτι τὸ ἐντελῶς ἐξαιρετικό.

Ἀπὸ μᾶς ὅμως τί θέλει ὁ Χριστός; Θέλει ν' ἀπαρνηθοῦμε κάθε κακὸ ποὺ ὑπάρχει στὸν χαρακτῆρά μας. Κάθε ἐλάττωμα καὶ κάθε ἁμαρτία ποὺ ἀσχημίζει τὴν ψυχή μας. Οἱ ἀπόστολοι ἄφησαν τὰ δίχτυα ποὺ ψάρευαν. Ἐμεῖς θὰ σπάσουμε τὰ δίχτυα τοῦ κακοῦ ποὺ μᾶς ἔχουν κυκλώσει. Ἐκεῖνοι παράτησαν τὸ πλοῖο καὶ τὴ θάλασσα. Ἐμεῖς θὰ πηδήσωμεν ἔξω ἀπὸ τὴν ταραγμένη θάλασσα τῆς ἀντιχριστιανικῆς ζωῆς, καὶ θὰ μποῦμε στὸ πλοῖο τοῦ Χριστοῦ, στὴν Ἐκκλησία, μαζὶ μὲ τοὺς ἀληθινοὺς Χριστιανούς. Ἐκεῖνοι ἄφησαν τὰ ἀγαπημένα των πρόσωπα, τοὺς γονεῖς, τοὺς συγγενεῖς των. Ἐμεῖς θ' ἀφήσουμε τὶς κακὲς συναναστροφές, ἂν ἔχουμε. Ἐκεῖνοι ἄφησαν τὸ ἐπάγγελμά τους. Ἐμεῖς θ' ἀφήσουμε ἀπὸ τὴν ἐργασία μας μόνο ὅ,τι δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ: τὸ ψέμα, τὴν ἀδικία, τὸ παράνομο κέρδος.

Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ μιμηθοῦμε κι' ἐμεῖς τὸ ὑπέροχο παράδειγμα τῶν ἀποστόλων. Καὶ καθὼς ἐκεῖνοι, κοντὰ στὸν Ἰησοῦ Χριστό, βρῆκαν τὴν εὐτυχία τους καὶ πῆραν δόξα αἰώνια κι' ἀθάνατη, ἔτσι κι' ἐμεῖς ἀκολουθῶντας τὸν Κύριο στὴ ζωή μας, ἐφαρμόζοντας τὸ νόμο του, θὰ βροῦμε τὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς, τὴν ἱκανοποίησι τῶν εὐγενῶν μας πόθων.

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΚΑΙ ΕΠΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Κατὰ τὰ χρόνια ποὺ οἱ πρόγονοί μας ἐπῆραν τὸ τουφέκι, ἀποφασισμένοι νὰ ἐλευθερωθοῦν ἢ νὰ πεθάνουν, μία μόνη σκέψις τοὺς ὡδηγοῦσε, ὁ πόλεμος. Φυσικὸ λοιπὸν ἦταν νὰ μὴ προσέξουν στὰ γράμματα. Ἄλλως τε καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐπανάστασι, κάτω ἀπὸ τὸν τουρκικὸ ζυγό, πολὺ λίγο εἶχαν ἀναπτυχθῆ τὰ γράμματα, ὥστε πολὺ λίγοι ἦσαν οἱ γραμματισμένοι. Ἀπὸ τοὺς ἥρωας τῆς Ἐπαναστάσεως οἱ περισσότεροι ἦσαν τέλεια ἀγράμματοι, μόλις ζωγραφίζοντας τὴν ὑπογραφή των. Ἀλλὰ κι' ἐκεῖνα τὰ λίγα σχολεῖα ποὺ ὑπῆρχαν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως νεκρώθηκαν μόλις ἄρχισε τὸ τουφέκι. Τὰ βιβλία σὲ ἕνα μόνο σκοπὸ χρησίμευαν, γιὰ γέμισμα τῶν καρυοφυλλιῶν καὶ πολλὲς ἀπὸ τὶς βιβλιοθῆκες ἐθυσιάσθηκαν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό. Νεκρώθηκε λοιπὸν ἡ ἐκπαίδευσι σχεδὸν ἐντελῶς. Οἱ δάσκαλοι ἅρπαξαν τὸ τουφέκι κι' οἱ μαθηταὶ γέμιζαν τὰ τουφέκια τῶν γονέων των.

Κι' ὅμως δὲν ἄργησαν νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἀνάγκη τῆς ἐκπαιδεύσεως. Γι' αὐτό, τὸ 1822, ἡ Συνέλευσις τοῦ Ἄστρους ἐψήφισε «νὰ ὀργανωθῇ συστηματικῶς ἡ ἐκπαίδευσις καὶ νὰ εἰσαχθῇ καθ' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν ἡ ἀλληλοδιδακτικὴ μέθοδος», ἡ δὲ Πελοποννησιακὴ Γερουσία ἔβγαλε προκήρυξιν στὴν ὁποία ἐτόνισε τὴν ἀνάγκη ἐκπαιδεύσεως. Ἐννοεῖται ὅτι κι' οἱ δύο προκηρύξεις ἔμειναν στὸ χαρτὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τοῦ ἀγρίου ἀγῶνα.

Τὸ 1824 ἔγινε σκέψις νὰ ὀργανωθοῦν συστηματικὰ σχολεῖα. Ἡ κυβέρνησις ἐδέχθη τὸ σχέδιο ποὺ ὑπέβαλε μία πενταμελὴς ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σοφοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραφε τὸ ὑπόμνημα τὰ ἑξῆς:

«Τρία εἴδη σχολείων νὰ συστηθοῦν. Τὸ πρῶτον νὰ ἐμπεριλάβῃ τὰ σχολεῖα τῆς προκαταρκτικῆς καὶ δημώδους ἀγωγῆς, διὰ τῆς ὁποίας ὁ μαθητὴς νὰ διδάσκεται μόνον νὰ διαβάζῃ, νὰ γράφῃ καὶ νὰ λογαριάζῃ. Τὸ δεύτερον νὰ ἐμπεριλαμβάνῃ τὰ Λύκεια, τῶν ὁποίων ἡ σύστασις νὰ γίνῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἑκάστης ἐπαρχίας, ἢ κἂν τῶν σημαντικωτέρων. Εἰς ταῦτα νὰ διδάσκεται ὁ μαθητὴς μὲ ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην γραμματοκριτικὴν ἐντέλειαν εἰς τὴν προπατορικήν μας γλῶσσαν, νὰ σπουδάζῃ τὰ λατινικὰ καὶ τὴν γαλλικὴν καὶ νὰ ἀκροάζεται στοιχειώδη μαθήματα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας. Τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον, ἓν τοὐλάχιστον Πανεπιστήμιον, ἐμπεριλαμβάνον τοὺς τέσσαρας μεγάλους κλάδους τῆς ἐπιστημονικῆς παιδείας, ἤγουν τῆς θεολογίας, φιλοσοφίας, νομικῆς καὶ ἰατρικῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον σχέδιον δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ νὰ βαλθῇ εἰς πρᾶξιν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασίν του, νὰ περιορισθῶμεν εἰς μόνον τὸ πρῶτον εἶδος, τὴν ἀλληλοδιδασκαλίαν, ἀναγκαιοτάτην καὶ κοινωφελεστάτην καὶ ἀνέξοδον διὰ τὸν μαθητήν. Διὰ τοῦτο νὰ συστηθῇ ἐν Ἄργει ἓν πρότυπον Διδασκαλεῖον, ἐν ᾧ νὰ ἐκπαιδεύωνται νέοι ἄξιοι καὶ χρηστοήθεις, οἵτινες τελειοποιούμενοι νὰ διδάξωσιν εἰς τὰ χωρία. Καὶ οὕτω τὸ πρότυπον σχολεῖον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μεγάλη πηγὴ ὅθεν θέλουσιν ἐκρεύσει τὰ νάματα τῆς ἀλληλοδιδασκαλίας».

Ἡ κυβέρνησις, μ' ὅλας τὰς πολεμικὰς ἀπασχολήσεις καὶ κινδύνους, ἐν τούτοις ἀπεδέχθη τὸ ἀνωτέρω σχέδιο καὶ διώρισε τὸν σοφὸν Γεώργιον Κωνσταντᾶν ἔφορον τοῦ σχολείου ποὺ ἔμελλε νὰ ἱδρυθῇ εἰς τὸ Ἄργος.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εὑρίσκετο εἰς τὸ Ναύπλιον, ἐπανελθὼν ἀπὸ τὴν Ρωσίαν, ὅπου εἶχε πλουτίσει, ὁ ὁμογενὴς Ἰωάννης Βαρβάκης, ὁ ὁποῖος μόλις ἄκουσε τὴν ἀπόφασιν ὅπως συστηθῇ σχολεῖον ἐνεθουσιάσθη καὶ ἔδωσε τὸ σημαντικὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ποσὸν τῶν τριακοσίων χιλιάδων ρουβλίων διὰ νὰ συντηρῶνται μὲ τοὺς τόκους τὰ σχολεῖα. Δυστυχῶς ὁ Βαρβάκης ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον ἀπέθανε καὶ ἔτσι ἐδόθη πολὺ ἀργότερα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος τὸ ποσὸν αὐτό, μὲ τὸ ὁποῖον ἱδρύθη τὸ καὶ σήμερον ὑφιστάμενον Βαρβάκειον Λύκειον.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχε κατεβῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Ἄγγλος φιλέλλην Ἐδουάρδος Μάσσον διὰ νὰ βοηθήσῃ μὲ ἔργα καὶ μὲ τὴν ἐπιστημονικήν του ἱκανότητα τὴν μαχομένην Ἑλλάδα. Εἶδε τὴν μεγάλην ἀγραμματωσύνην τοῦ λαοῦ καὶ ἐσκέφθη νὰ παραδίδῃ δωρεὰν πέντε φορὰς τὴν ἑβδομάδα δημόσια μαθήματα πολιτικῆς οἰκονομίας καὶ φιλοσοφίας εἰς τὴν ἕδραν τῆς κυβερνήσεως. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπεινοῦσε, ἠγωνίζετο, ἐμαστίζετο ἀπὸ ἐπιδημίας καὶ ἀγωνιοῦσε διὰ τὸ μέλλον του, δὲν εἶχε συνεπῶς καμμίαν διάθεσιν νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του. Κι' ἔτσι ἡ εὐγενικὴ προσφορὰ τοῦ Μάσσον ἔμεινε ἀπραγματοποίητη.

Πρώτη τέλος ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τῆς Τροιζῆνος, τὸ 1828, ἔλαβε ριζικώτερα μέτρα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, συστήσασα μάλιστα καὶ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τώρα πλέον ποὺ ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἀγὼν ἔφθανε εἰς εὐτυχισμένον τέλος. Ἀλλὰ ἡ πραγματοποίησις τοῦ σχεδίου αὐτοῦ ἔμεινε εἰς τὸν Καποδίστριαν, ὁ ὁποῖος ἐντὸς ὀλίγου ἔφθασε ὡς κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος.

* * *

Πρὶν ἀκόμη κατεβῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ Καποδίστριας ἀντελήφθη τὴν μεγάλην ἀνάγκην ὅπως ὀργανωθῇ ἡ ἐκπαίδευσις. Ἀπὸ τὸ 1827, εὑρισκόμενος εἰς τὴν Εὐρώπην, ἦτο εἰς συνεχῆ ἐπικοινωνίαν μὲ διαφόρους πλουσίους Ἕλληνας ἐμπόρους τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐζήτει τὴν οἰκονομικὴν συνδρομήν των διὰ τὸ ἄνοιγμα σχολείων. Ταυτοχρόνως ἐμάθαινε ποῦ εὑρίσκοντο εἰς τὴν Εὐρώπην Ἕλληνες μορφωμένοι καὶ τοὺς προέτρεπε νὰ γυρίσουν εἰς τὴν πατρίδα των καὶ μορφώσουν τὸν λαόν. Γνωρίζων ὅτι μεγάλη ἀμάθεια ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶχε σχεδιάσει νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὸ Μόναχον, τὴν Βενετίαν, τὴν Τεργέστην καὶ τὴν Ἑλβετίαν διάφορα Ἑλληνόπαιδα, τῶν ὁποίων τὴν ἀνατροφὴν ν' ἀναλάβουν οἱ ἐκεῖ ἐγκατεστημένοι ὁμογενεῖς. Οἱ νέοι δὲ αὐτοί, ὅταν θὰ γύριζαν εἰς τὴν πατρίδα των, θὰ ἐμόρφωναν τὸν λαόν. Ἔγραφε λοιπὸν πρὸς τοὺς προκρίτους τῶν κοινοτήτων:

«Ἀξιῶ νὰ ταυτίζεται ἡ ἐθνικὴ ἀγωγὴ πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν νοητικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων, ἵνα γίνῃ δευτέρα φύσις. Πρέπει νὰ μάθουν καλῶς ὅτι ὁλόκληρος ὁ βίος των ἀνήκει εἰς μόνην τὴν πατρίδα, ὅτι ἡ πατρὶς ἐπιβλέπει αὐτοὺς ἄγρυπνος, ὅτι εἰς τὴν πατρίδα ὀφείλουν τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀνατροφῆς των καὶ ὅτι τὰ πρὸς τὴν πατρίδα τροφεῖα ὀφείλουν ν' ἀποδώσουν ὑπηρετοῦντες αὐτήν»!

Ὅταν λοιπὸν ἦλθεν ὡς κυβερνήτης, ἐπεδόθη μὲ ἐξαιρετικὸν ζῆλον διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν. Καὶ δὲν ἔπαυε ἐπισκεπτόμενος τὰ σχολεῖα καὶ ἐνθαρρύνων διδασκάλους καὶ μαθητὰς ὄχι μόνον μὲ λόγια ἐπαινετικὰ ἀλλὰ καὶ μὲ βραβεῖα καὶ μὲ αὐτογράφους του ἐπιστολάς. Ἔφθανε μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ν' ἀπευθύνῃ ἐνθουσιώδεις ἰδιογράφους ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἐπιμελεστέρους τῶν μαθητῶν.

Διὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς μέχρι ποίου σημείου ἐνδιεφέρετο ὁ Καποδίστριας διὰ τὴν παιδείαν, θὰ παραθέσω ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τὴν ὁποίαν ἔγραφε πρὸς τὸν φίλον του Ἀνδρέαν Παπαδόπουλον - Βρεττόν, διευθυντὴν τοῦ ἐν Πόρῳ σχολείου:

«Στέλλω σοι ἐνδύματα διὰ τὰ ὑπὸ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 64)

Τὰ βιβλία χρησίμευαν στὸ γέμισμα τῶν καρυοφυλλιῶν.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΑΝΕΜΟΠΟΡΙΑΣ

Πέντε χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὸ Βελεστίνο, τὸ φημισμένο χωριὸ τοῦ Ρήγα Φεραίου, μέσα στὸν ἀτέλειωτο, φλογερό, θεσσαλικὸ κάμπο, ἀνταμώθηκε τὸν περασμένο Ἰούλιο ὅλη ἡ Ἑλλάδα. Φαλαγγῖτες καὶ Φαλαγγίτισσες. Ἠπειρῶτες, Μακεδόνες, Θεσσαλοί, Πελοποννήσιοι, Κρητικοί, Νησιῶτες! Ἕνα μωσαϊκὸ ἀπὸ φυσιογνωμίες καὶ γλωσσικοὺς ἰδιωματισμούς. Ξεκίνησαν ἀπ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ἑλληνικῆς γῆς κι' ἦρθαν ἐδῶ γιὰ νὰ ἐκπαιδευθοῦν στὴν ἀνεμοπορία. Ἦρθαν ὅλοι ἀπογειωμένοι ἀπὸ τὴν ἄγονη προαυγουστιανὴ ζωὴ καὶ προσγειωμένοι σταθερὰ στὸ στέρεο μεταυγουστιανὸ ἔδαφος.

Οἱ σκηνὲς στήθηκαν γρήγορα σὲ μιὰ πλαγιὰ κι' ἀπὸ κεῖ ἀγνάντευαν πέρα ὡς πέρα τὸν κάμπο. Ἡ σημαία μὲ τὸ διπλὸ πέλεκυ, καθὼς φύσαγε ὁ ἀέρας, χαιρετοῦσε ἀπὸ τὸ ὕψος της πότε τὴ Μακεδονία καὶ πότε τὸ Μωρηᾶ. Κι' ἐμεῖς χαιρετούσαμε κάθε πρωΐ τὸν Ἑλληνικὸ κοσμογονικὸν ἥλιο, ποὺ φλόγιζε τὸν θεσσαλικὸ κάμπο καὶ χρύσιζε τὴν εὐφορία τῶν ξανθῶν σταχυῶν. Ὅλο τὸ στρατόπεδο, μὲ τὴν κυκλικὴ τοποθέτησι τῶν σκηνῶν, ἔμοιαζε μ' ἕνα βουερὸ μελισσόκηπο γεμάτο κυψέλες, ὅπου προετοιμαζόταν ὁ αὐριανὸς γλυκὺς καρπός.

Κάποτε σύγνεφα ἀπὸ κουροῦνες ἴσκιωναν τὸ στρατόπεδο κι' ἄλλοτε κοπάδια ἀπὸ λελέκια ἔκαναν τιμητικὲς πτήσεις.

Λίγα μέτρα πέρα ἀπὸ τὸ στρατόπεδο οἱ ἀνεμοπόροι ἀνηφόριζαν καὶ κατηφόριζαν τοὺς λόφους, ἀνεβοκατέβαζαν τ' ἀνεμόπτερα καὶ πετοῦσαν στὴ θεσσαλικὴ αὐτὴ γωνιὰ γιὰ νὰ κατακτήσουν αὔριο τοὺς Ἑλληνικοὺς αἰθέρες.

— Βάδην.... τροχάδην.... ἔα!...

Πίσω ἀπὸ τὴ μιὰ πτῆσι ἡ ἄλλη. Καὶ ν' ἀκούεται πάντα τὸ ἴδιο χαρούμενο ἐξορμητικὸ τραγοῦδι: «Ἀνεμοπόρος θὰ γενῶ»...

Σήμερα ἀνεμοπόροι κι' αὔριο ἀεροπόροι θὰ χαιρετοῦν καὶ θὰ προστατεύουν ἡρωϊκὰ ὁλόκληρη την Ἑλλάδα!

* * *

Ἕνα βράδυ, τὴν ὥρα τοῦ συσσιτίου, ὁ ἀγροφύλακας τῆς περιφερείας μᾶς ἔφερε μιὰ ἀπροσδόκητη εἴδησι. Δυὸ λύκοι ροβόλησαν, λέει, την περασμένη βραδιὰ ἀπ' τὸ βουνὸ σὲ μιὰ κοντινὴ στέρνα γιὰ νὰ πιοῦν νερό.

— Προσέχτε π'διά μ', εἶπε.

— Ἀπάνω τους! φώναξαν ὅλοι γελώντας.

Τὸ ὑπόστεγο βούιξε. Οἱ καραβάνες καὶ τὰ κύπελλα ἄρχισαν νὰ χορεύουν πάνω στὰ τραπέζια. Ἡ τόλμη κι' ἡ εἰρωνεία ὑποδεχόνταν ἕνα κίνδυνο ποὺ οἱ ἀνεμοπόροι μας δὲν ἤθελαν νὰ λογαριάσουν καθόλου. Φαλαγγῖτες, ἐπαναστατημένοι πρῶτα ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ τους, ποὺ εἶχαν παλαίσει μ' ἕναν ἄλλο φοβερώτερο λύκο: τὸ λύκο κάθε παληᾶς ἀδυναμίας ποὺ τὸν ἔχουν πιὰ καταβάλει.

Τὸ βράδυ ἐκεῖνο οἱ νυχτερινὲς βάρδιες, μὲ τὶς κρεμαστὲς λάμπες στὰ χέρια, περιπόλησαν κι' ἔξω ἀπ' τὸ στρατόπεδο γιὰ πρώτη φορά... «εἰς ἔνδειξιν ἐσχάτης περιφρονήσεως» πρὸς τὸν κίνδυνο.

Τὴν ἄλλη μέρα ἕνας συναγωνιστὴς ἀπ' τὰ Γιάννενα, ποὺ τὶς ὧρες τῆς ἀναπαύσεως διάβαζε φιλολογία, μοῦπε τοῦτα τὰ λόγια:

— Ἡ ζωὴ δὲν ἀξίζει χωρὶς κίνδυνο. Χθές, στὴ βάρδια μου, ἄκουσα τὴ μακρινὴ φωνὴ ἑνὸς τσακαλιοῦ καὶ χάρηκα ὅσο ποτέ. Καὶ λυπήθηκα ὅσο ποτέ, γιατὶ ἦταν ἕνας μακρινὸς κίνδυνος ποὺ δὲ μποροῦσα νὰ δοκιμάσω γιὰ νὰ δῶ πόσο ἀνέβηκε δῶ πέρα ἡ δύναμί μου.

Γέλασε ἐγκάρδια κι' ὕστερα προσθέσε:

— Μακάρι νὰ ἐρχόντανε λύκοι. Θὰ τους κάναμε πρόβατα!

* * *

Ξημερώνει. Μιὰ ἐλαφριὰ ὁμίχλη ἀκινητεῖ πάνω ἀπὸ τὸν κάμπο. Ὅσοι ἔχουν χορτάσει τὸν ὕπνο ἀρχίζουν μέσ' στὶς σκηνὲς τους τὰ πρωϊνὰ τιτιβίσματα, σὰν πουλιὰ ποὺ δὲν μποροῦν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ κλουβί τους. Κανεὶς δὲν σηκώνεται ἂν δὲ σημάνη τὸ ἐγερτήριο. Ὁ σαλπιγκτὴς ταινύζεται δυὸ - τρεῖς φορὲς καὶ τρέχει γρήγορα νὰ πλυθῇ. Κάτω ἀπὸ τὸ ὑπόστεγο τοῦ μαγειρείου κινοῦνται θαμπὰ στὸ πρωϊνὸ μισόφωτο οἱ «παραμάγειροι τῆς ὑπηρεσίας». Βράζουν τὸ πρωϊνὸ γάλα κι' ἑτοιμάζουν τὶς μερίδες τοῦ ψωμιοῦ. Ὁ κάμπος σὰ νὰ τεντώνεται βαρὺς ἀπὸ τὸν βραδινὸν ὕπνο.

Ὁ σαλπιγκτὴς σαλπίζει *ἐγερτήριο*. Οἱ σκηνὲς παίρνουν ἀμέσως ζωὴ κι' ἡ πρωϊνὴ σιωπὴ φεύγει κυνηγημένη ἀπὸ τὶς ζωντανὲς φωνὲς ποὺ ὑψώνουν τὰ φαλαγγίτικα νειᾶτα. Σύνταξις. Προσκλητήριο! Ἔπαρσις σημαίας. Πρωϊνὸ ρόφημα. Πλάϊ τὰ ἀνεμόπτερα περιμένουν ἀνυπόμονα τὰ χέρια τῶν συναγωνιστῶν γιὰ νὰ τὰ ὁδηγήσουν στὶς κορυφὲς τῶν λόφων. Περιμένουν στὴ σειρὰ τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο, σὰ νὰ κρατοῦν χέρι - χέρι, μὲ τὴν ἴδια τρυφερὴ ἀγάπη καὶ ἀλληλεγγύη ποὺ κρατοῦν τὰ χέρια τους οἱ ἀνεμοπόροι τοῦ στρατοπέδου. Σὲ λίγο τὰ ἀνεμόπτερα τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ χαιρετοῦν ἀπ' τὰ ὕψη τους τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἥλιου. Οἱ Φαλαγγῖτες, μὲ διπλᾶ φτερά, θὰ πάρουν γερὰ στὰ χέρια τους τὰ «στὶκ» καὶ θὰ ὁδηγήσουν τὰ «σκάφη» ἀπὸ τὶς κορυφὲς κάτω στὴν πεδιάδα.

* * *

Τὰ ἀνεμόπτερα ἦταν γιὰ ὅλους ὅ,τι πιὸ ἀγαπημένο. Δὲν θὰ ξεχάσω μιὰ νύχτα τοῦ περασμένου Αὐγούστου, ποὺ ξέσπασε μιὰ ἀναπάντεχη καταιγίδα. Θᾆταν ἡ ὥρα δυόμιση τὸ πρωΐ. Κοιμόντουσαν ὅλοι. Πυκνὲς δέσμες νεροῦ κατρακυλοῦσαν ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν οὐρανό. Ὁ ἀγέρας σήκωνε σχεδὸν τὶς σκηνὲς καὶ κάπου μακριὰ σφυροκοποῦσε ἀνάμεσα στὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων. Ποτάμια τὰ νερὰ περνοῦσαν ἀπ' τὰ κράσπεδα τῶν σκηνῶν. Κάθε τόσο βροντοῦσε κι' ἄστραφτε. Κάπου, κάμποσα χιλιόμετρα πιὸ πέρα, ἔσκασαν δυὸ κεραυνοί. Τὸ στρατόπεδο βούισε.

— Σκοπός!

Ἀκούστηκε μέσ' στὴ θύελλα ἡ φωνὴ τοῦ στρατοπεδάρχου.

— Παρών! Ἀποκρίθηκε ὁ σκοπὸς κι' ἡ φωνή του ἔσβησε μέσ' στὴ βοὴ τῆς καταιγίδας.

— Σαλπιγκτής! Ἀκούστηκε μιὰ τρίτη φωνή.

Μὰ οἱ συναγωνιστές, χωρὶς νὰ περιμένουν τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ, βρέθηκαν στὸ πόδι. Ἡ ἴδια φωνὴ ἀκούστηκε ἀπ' ὅλες τὶς σκηνές:

— Στὰ ὑπόστεγα!

Ναί! Κάτω ἀπὸ τὰ ὑπόστεγα τὰ ἀνεμόπτερα ἀναπαύονταν. Ὁ χείμαρρος τῆς βροχῆς μποροῦσε νὰ τὰ παρασύρῃ κι' ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀγέρα θὰ τὰ γύριζ' ἀνάποδα.

Κι' εἶχαν ψυχὲς κι' αὐτά, γιατὶ οἱ ἀνεμοπόροι μας τοὺς εἶχαν δώσει ὁλόκληρη τὴν ψυχή τους.

Ρίξανε πρόχειρα τὰ χιτώνια στοὺς ὤμους των κι' ἀψηφῶντας τὴ μεταμεσονύχτια καταιγίδα, σκίζοντας τὸν ἀγέρα, κολυμπῶντας μέσ' στὰ νερά, φωτιζόμενοι ἀπ' τὸ πράσινο φῶς τῶν ἀστραπῶν, τρέξανε καὶ πασσάλωσαν τὰ ἀνεμόπτερα.

Τ' ἄλλο πρωΐ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε καθαρὸς καὶ λαμπρὸς στὸν γαλανὸ οὐρανό, σὰ νὰ μὴν εἶχε συμβῇ τίποτε!

Μὲ τὸ ξημέρωμα τὰ συνεργεῖα τρέξανε στὰ ὑπόστεγα.

Καμμιὰ ζημία!

Ὁ στρατοπεδάρχης στὸ πρωϊνὸ προσκλητήριο τοὺς ἔσφιξε στοργικὰ τὰ χέρια.

Ἕνας συναγωνιστὴς ἀπ' τὴ Δράμα μίλησε.

— Κύριε στρατοπεδάρχα, δὲν κάναμε παρὰ τὸ καθῆκόν μας.

Κι' ἄρχισαν ὅλοι νὰ τραγουδοῦν μέσ' στὰ πρωϊνὰ θάμπη τὸ τραγοῦδι τῆς ἀνεμοπορίας ποὺ τὄχαν φτιάξει οἱ ἴδιοι ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες.

Ἐκπαιδευόμενοι κι' ἀνεμόπτερα ἦταν ἕνα καὶ τὸ αὐτό.

Χωρὶς τ' ἀνεμόπτερο δὲ μποροῦσε κανεὶς νὰ νοιώσῃ τὸν ἑαυτό του.

Πῶς νὰ ξεχάσω τὴ στιγμὴ τοῦ χωρισμοῦ τους στὴ Λάρισα; Εἴχαμε φύγει ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ Βελεστῖνο· οἱ μισοὶ θὰ πήγαιναν πρὸς τὴ Μακεδονία κι' οἱ ἄλλοι μισοὶ θὰ τραβοῦσαν πρὸς τὴν ἄλλη Ἑλλάδα. Τὰ τραῖνα διασταυρώθηκαν.

Ἑκατὸν εἴκοσι χέρια πλεγμένα γύρω ἀπὸ ἑξῆντα λαιμοὺς δὲν ἐννοοῦσαν νὰ χωριστοῦν.

Τὸ τραῖνο σφύριξε κι' αὐτοὶ ἀγκαλιασμένοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ λένε τὰ στερνά τους λόγια. Τὰ μάτια δάκρυζαν. Οἱ καρδιὲς σφίγγονταν. Ἡ Ἑλλάδα δὲν ἤθελε νὰ χωρίσῃ.

Τὸ τραῖνο σφύριξε.

— Λαμπρόπουλε, Πανταζῆ, Φιλιππίδη, Ξανθάκη, Ἀποστολόπουλε, γειά σας, γειά σας, νὰ μᾶς γράφετε, μὴ μᾶς ξεχνᾶτε, ζήτω ὁ Ἀρχηγός!

Ἦταν οἱ τελευταῖες φωνές.

Τὸ ἕνα τραῖνο κίνησε πρὸς τὸ Βορρᾶ καὶ τἄλλο πρὸς τὸ Νότο. Χωρίζανε, μὰ οἱ καρδιὲς ἐξακολουθοῦσαν νὰ πηγαίνουν ὅλες μαζὶ πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνσι. Αὐτὲς δὲν εἶχαν χωριστῆ!

Π. ΣΤΥΛΙΤΗΣ — ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΔΑΚΗΣ

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

30. (Συνέχεια)

Κάποτε, ἐβεβαίωνε, βγῆκε καὶ ἡ ἴδια ἡ Αὐγούστα Ἑλένη ἀπὸ τὸ μοναστήρι. Γύρισε τὸ βραδάκι... Ἀπὸ μακρυὰ τὴν ἀκολουθούσανε μερικοὶ ἀξιωματικοί... Ἅμα ἔφτασε στὴν πόρτα, γύρισε, τοὺς κοίταξε, σὰ νὰ τοὺς ἔκανε νόημα νὰ φύγουν, κι' αὐτοὶ φύγανε εὐτύς...».

«Ὥστε λοιπὸν εἶναι ἀνακατεμένοι σὲ τούτη τὴν ὑπόθεση καὶ στρατιωτικοί...» σκέφθηκε ὁ Μιχαήλ.

— Γνωρίζεις κανένα ἀπ' αὐτούς; ρώτησε...

— Ὄχι, ἀφέντη μου, δὲν ἔχω μεγάλες γνωριμίες... μὰ ἐξὸν αὐτὸ ἦταν καὶ πολὺ σκοτεινὰ πιά...

— Τί σημασία ἔχει, παρατήρησε ὁ Μιχαὴλ γελώντας. Ἕνας τυφλός, σὰν ἐσένα, μπορεῖ νὰ βλέπῃ καὶ τὴ νύχτα ἀκόμα...

Ὁ ζητιᾶνος σοβαρεύτηκε...

— Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ γελᾷς μὲ τὴ δυστυχία μας, ἀφέντη' εἶπε.

Ὅταν ὅμως ὁ Μιχαὴλ τοὺς ἔδωσε ὁλόκληρο τὸ χρυσὸ νόμισμα, τέτοιο ἐνθουσιασμὸ ἔδειξαν, ποὺ τοῦ ὑποσχέθηκαν πώς, ἂν ἦταν πρόθυμος νὰ ξανακάνῃ τὴν ἴδια γενναία χειρονομία, θὰ μποροῦσαν ἴσως νὰ μάθουν καὶ τ' ὄνομα κανενὸς ἀξιωματικοῦ ἀπὸ κείνους ποὺ συντροφέψανε τὴν Αὐγούστα...

— Πῶς εἶναι δυνατό... Τώρα πιά;

— Θὰ ξετάσουμε... Θὰ ρωτήσουμε τοὺς συντρόφους. Δὲν τοὺς εἴδαμε μοναχὰ ἐμεῖς κεῖνο τὸ βράδυ.

Ὁ Μιχαὴλ τοὺς ὑποσχέθηκε δυὸ χρυσᾶ νομίσματα...

— Καὶ ποῦ θὰ σὲ βροῦμε ἀφέντη; ρώτησε ὁ παράλυτος.

— Θἄρθω νὰ σᾶς συναντήσω ἐγώ.. ἀπάντησε ὁ Μιχαήλ, ποὺ ἄρχισε νὰ γίνεται πολὺ προνοητικός...

— Πᾶμε τώρα στὴ θέση μας, συμβούλεψε ὁ τυφλός.. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ μείνουμε περισσότερο... γιατὶ κι' οἱ ἄλλοι ἀρχόντοι ἴσως νἄχουν ἀνθρώπους δικούς των ἐδῶ πέρα...Τόση ὥρα ποὺ κρυφοκουβεντιάζουμε μπορεῖ νὰ τοὺς βάλῃ σὲ ὑποψία.

Ἔτσι ξαναγύρισαν πίσω μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ ὅπου τοὺς βρῆκε ὁ Βλαδίμηρος.

Ὁ Μιχαήλ, ποὺ τὸν εἶδε ἀπὸ μακριά, τοῦ ἔκαμε νόημα νὰ μὴν πλησιάσῃ' μ' αὐτός, χωρὶς νὰ δώσῃ καμμιὰ σημασία, ταραγμένος καθὼς ἦταν ἀπὸ τὶς πληροφορίες ποὺ εἶχε, τοῦ ἔδειξε βάζοντας τὸ δάχτυλο στὰ χείλη, πὼς ἔχει κάτι νὰ τοῦ πῇ, κι' αὐτός, καταλαβαίνοντας πὼς τρέχει κάτι σπουδαῖο, σηκώθηκε καὶ τράβηξε κουτσαίνοντας κατὰ τὸ ἴδιο δρομάκι ποὺ καὶ πρὶν εἶχε συναντηθῆ μαζί του. Ὁ Βλαδίμηρος τὸν ἀκολούθησε...

— Τί τρέχει; τὸν ρώτησε σὰ βρέθηκαν μόνοι.

Τοῦ διηγήθη τὰ καθέκαστα.

Ἡ περίσταση ἦταν δύσκολη. Πῶς νὰ βοηθήσῃ τοὺς φίλους του; Μποροῦσε καὶ ἡ ζωή τους ἀκόμα νὰ κινδυνεύῃ καὶ φυσικὰ ἔπρεπε τὸ γρηγορώτερο νὰ κάμῃ ὅ,τι θὰ κάμῃ. Νὰ προσπαθήσῃ αὐτὸς μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Βλαδίμηρου μονάχα; Ἀνόητο... Γιατὶ σὲ κάθε ἀρχοντικό, εἴτε τοῦ Βασίλειου Πετεινοῦ, εἴτε τοῦ ἄλλου Βασίλειου, θὰ βρίσκονταν πολλοὶ δοῦλοι βέβαια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θἆταν νὰ τοὺς πιάσουν κι' αὐτοὺς καὶ νὰ χαθῆ ἔτσι κάθε ἐλπίδα.

— Τί προστάζει ὁ ἀφέντης; ρώτησε ὁ Βλαδίμηρος ποὺ στεκόταν στὰ νύχια γιὰ φασαρίες.

Τί νὰ προστάξῃ! Μόνος καθὼς ἦταν ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του ἀδύνατο νὰ σκεφθῆ καὶ ν' ἀποφασίσῃ. Ὅταν βρισκόταν μὲ τοὺς φίλους του μποροῦσε ν' ἀναλάβῃ τὸ κάθε τί μὲ τὴν πεποίθηση πὼς θὰ τὰ βγάλῃ πέρα Τώρα... Θαρρεῖς κι' οἱ τρεῖς ἀποτελοῦσαν ἕνα πρᾶγμα ποὺ συνταίριαζε καὶ φρονιμάδα καὶ δύναμη καὶ τόλμη' μὰ ὁποιο κι' ἀπὸ τὰ τρία τοῦτα νὰ διάλεγε γιὰ χαρακτηριστικὸ δικό του, δὲ φελοῦσε σὲ τίποτα σὰν ἔλειπαν τὰ ἐπίλοιπα...

Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ γελᾷς μὲ τὴν δυστυχία μας, ἀφέντη.

Τὸ κακὸ ἦταν πὼς ἔπρεπε ἡ ἀποστολὴ τοῦ Δημήτρη νὰ μείνῃ μυστική... εἰδεμή... Ὤ, βέβαια, θὰ πήγαινε ν' ἀναφέρῃ τὰ καθέκαστα στὸ στρατηγό του τὸ Λέοντα καὶ κεῖνος πιὰ θὰ τοῦ ἔδινε καὶ συμβουλὴ καὶ δύναμη ἢ θ' ἀναλάβαινε ὁ ἴδιος, ὅπως εἶναι καὶ τὸ πιθανώτερο, τὴν ὑπόθεση...

— Τί προστάζει ὁ ἀφέντης; ξαναρώτησε ὁ Βλαδίμηρος.

Ἡ ἐρώτηση τούτη τοῦ βαράγγου ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρό, ξερή, ἀπαράλλαχτη, τὸν ἐξενεύρισε... Γιὰ πρώτη φορὰ ἔνοιωθε τὴ φοβερὴ εὐθύνη τοῦ ἀρχηγοῦ μπροστὰ στὴν κρίσιμη στιγμή... Περίπλοκο τὸ πρόβλημα στέκει μπροστά, σὰ μιὰ Σφίγγα ποὺ τὸν κοιτάζει εἰρωνικὰ καὶ χαμογελᾷ... κι' ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος χιλιάδες μάτια στηλώνονται ἐπάνω του μὲ ἀγωνία καὶ περιμένουν ἀπὸ τὰ χείλη του νὰ βγῆ ἡ μιὰ λέξη, τὸ πρόσταγμα, ποὺ θὰ φέρῃ τὴ σωτηρία ἢ τὸ χαμό... «Τί προστάζει ὁ ἀφέντης;» ρωτάει τὸ πλῆθος καὶ ὁ ἀρχηγός, σὰν προφήτης, χωρὶς ἄργητα ποὺ δείχνει δισταγμό, πρέπει νὰ σηκωθῆ ἀνάμεσά του καὶ μὲ δυνατὴ φωνή, καθαρὰ καὶ ξάστερα ν' ἀπαντήσῃ:

—Ἐμπρός, πᾶμε. Εἶπε κι' ὅμως δὲν εἶχε ξεκαθαρίσει μέσα του ποῦ...

Καθὼς πήγαινε σκεπτόταν:

«Νὰ πάω στὸν ἴδιο τὸ Βρίγγα; Μὰ μὲ τί μοῦτρα! Οἱ ἐχτροὶ φάνηκαν πιὸ δυνατοὶ ἀπὸ μᾶς... Νικηθήκαμε. Κι' εἶναι καλλίτερα νὰ πεθάνῃ κανεὶς παρὰ καλὸς καὶ γερὸς νὰ παρουσιαστῆ καὶ νὰ ὁμολογήσῃ ἔτσι ξερὰ κι' ἀδιάντροπα τὴ ντροπή του... Ὄχι».

Ὁ Μιχαὴλ καταλάβαινε πὼς ἡ ζωὴ γιὰ τὸν ἄντρα πρέπει νἆναι πάντα ἕνα ἐπικίνδυνο παιγνίδι...Ἡ ἀκριβὴ νίκη καὶ ὁ θάνατος τὸν ἀκολουθοῦν κι' εἶναι οἱ μόνοι σύντροφοι ποὺ τοῦ ταιριάζουν ... Κανένας συμβιβασμός, καμμιὰ δικαιολογία!

Εἶχαν μπῆ τώρα στοὺς μεγάλους κεντρικοὺς δρόμους... Τὸ πλῆθος ποὺ χάζευε μπρὸς στὶς πραμάτειες ἢ πολιτικολογοῦσε καταμεσῆς στὸ δρόμο, τοὺς ἐμπόδιζε νὰ προχωροῦν γρήγορα...

Ὁ Μιχαὴλ στράφηκε: «Βλαδίμηρε, εἶπε, πήγαινε νὰ φέρῃς δυὸ ἄλογα... Βρές τα, ὅπου θέλεις, μὰ γρήγορα... Σὲ περιμένω ἐδῶ πέρα».

Ὁ Βλαδίμηρος ἔτρεξε σ' ἕνα ξενῶνα ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ κοντά... Πάντα εὕρισκε κανεὶς σὲ τέτοια μέρη, ποὺ κατέφευγαν οἱ ξένοι ἀγωγιάτες καὶ οἱ ταξιδιῶτες, ζῶα καὶ μέσα μεταφορικὰ καὶ μποροῦσε πληρώνοντας κάτι νὰ νοικιάσῃ ἄλογα, μουλάρια, καμῆλες ἢ καὶ βοδάμαξες, ἀπὸ κεῖνες ποὺ μεταχειρίζονταν γιὰ νὰ κουβαλᾶνε λαχανικὰ ἀπὸ τὰ περίχωρα.

Στὸ μεταξὺ ὁ Μιχαὴλ πῆρε τὴν ἀπόφασή του. Θὰ πήγαινε στὸ Λέοντα Φωκᾶ. Δὲν μποροῦσε ἀλήθεια νὰ καταλάβῃ, γιατὶ ὁ παρακοιμώμενος ἐμπιστεύτηκε μιὰ ὑπόθεση τόσο σοβαρὴ

ΙΑ'.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΚΑΙ Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Ὁ Πίνδαρος, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους λυρικοὺς ποιητὰς τῆς ἀρχαιότητος, σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ὕμνους του, τοὺς ἀφιερωμένους στὶς ἀρχαῖες πόλεις, λέγει γιὰ τὴν Σπάρτη:

«Ὅπου βουλαὶ γερόντων
καὶ νέων ἀνδρῶν αἰχμαὶ ἀριστεύουν,
ὅπου μοῦσα καὶ χοροὶ καὶ εὐθυμία».

Μὰ καὶ ὁ Τέρπανδρος, ὁ ἀρχαῖος ποιητὴς καὶ μουσικός, σ' ἕνα ἀπὸ τὰ τραγούδια του λέγει γιὰ τοὺς Λακεδαιμονίους:

«Ὅπου ἀκμάζει αἰχμὴ τῶν νέων
καὶ γλυκύφθογγος μοῦσα
καὶ ἡ μεγαλόδωρος δικαιοσύνη».

Πραγματικὰ στὴ Σπάρτη ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ποίησις ἐκαλλιεργοῦντο εὐρύτατα. Πολλοὶ μάλιστα συγγραφεῖς, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν τους τὴν αὐστηρότητα καὶ τὴν λιτότητα τῆς Σπαρτιατικῆς ἀγωγῆς, δίδουν τὴν ἐξήγησι πὼς ἡ μουσικὴ στὴ Σπάρτη δὲν εἶχε χαρακτῆρα ψυχαγωγικὸ ὅπως στὶς ἄλλες πόλεις, ἀλλὰ ὁ σκοπὸς τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς ἦταν νὰ φρονηματίσῃ καὶ νὰ ἐξοικειώσῃ τ' αὐτιὰ τῶν νέων στὰ πολεμικὰ ἐμβατήρια.

Χωρὶς βέβαια νὰ ὑπερβάλουμε τὰ πράγματα, πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε πὼς στὴ Σπάρτη τόσο ἡ μουσικὴ ὅσο καὶ ἡ ποίησις εἶχαν τεθῆ στὴν ἐξυπηρέτησι τοῦ σκοποῦ ποὺ ἀπέβλεπαν μὲ τὴν ἀγωγὴ τῶν νέων οἱ Σπαρτιᾶτες κι' ἔτσι ἐνῷ οἱ νέοι ἐψυχαγωγοῦντο, σύγχρονα ἐδιδάσκοντο.

Τὰ Σπαρτιατικὰ μελικὰ ποιήματα ἦσαν ἁπλᾶ στὸ ὕφος τους καὶ τὸ θέμα των ἦταν διαλεγμένο κατὰ τέτοιον τρόπο ποὺ νὰ διεγείρῃ τὴν φαντασία, νὰ ἐνθουσιάζῃ καὶ νὰ σπρώχνῃ τοὺς νέους σὲ μεγάλες καὶ εὐγενικὲς πράξεις. Σύγχρονα τὰ ποιήματα αὐτὰ ἦσαν ἠθικοπλαστικά, ὥστε ἔπαιζαν σημαντικὸ ρόλο στὴν διαμόρφωσι τῶν ἠθῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν νέων. Ὁ ἔπαινος γιὰ ὅσους ἔπραξαν τὸ καθῆκόν τους γιὰ τὴν Πατρίδα καὶ γενικὰ τὰ πατριωτικὰ ποιήματα καὶ ᾄσματα ἦσαν τὰ πιὸ συνηθισμένα. Ἐπίσης πλατιὰ διαδεδομένα ἦσαν στὴ Σπάρτη καὶ τὰ τραγούδια ποὺ ἐστιγμάτιζαν τοὺς ἀνάνδρους καὶ τοὺς ριψάσπιδες.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ τονίσωμε ὅτι τὸ μεγαλύτερο ἔγκλημα καὶ ἡ μεγαλύτερη ντροπὴ στὴ Σπάρτη ἦταν ἡ ἀνανδρία καὶ ἡ φυγὴ μπροστὰ στὸν ἐχθρό. Δὲν εἶναι ἄγνωστο πὼς οἱ Σπαρτιάτισσες μητέρες, ὅταν τοὺς ἀνήγγελλαν τὸ θάνατο τοῦ παιδιοῦ των στὴ μάχη, ρωτοῦσαν ἂν τὸ τραῦμα ποὺ τοὺς ἔκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τὸ δέχτηκαν στὸ στῆθος ἢ στὴν πλάτη. Καὶ πενθοῦσαν στὴν περίπτωσι ποὺ θὰ τοὺς βεβαίωναν πὼς τὸ τραῦμα τὸ εἶχαν δεχτῆ ἀπὸ πίσω, γιατὶ τοῦτο ἐσήμαινε πὼς εἶχαν γυρίσει τὴν πλάτη στὸν ἐχθρό, πρᾶγμα ἀνάξιο γιὰ ἕνα Σπαρτιάτη.

Γενικὰ οἱ ριψάσπιδες στὴν Σπαρτιατικὴ Κοινότητα δὲν εἶχαν καμμιὰ θέσι. Ὠνομάζοντο τρέσαντες καὶ ἦσαν ἀπόβλητοι τῆς κοινωνίας. Ἡ περιφρόνησι τοὺς συνώδευε παντοῦ. Ὅταν ἡ Σπαρτιάτισσα ἐκείνη μητέρα, δίδοντας στὸ γυιό της τὴν ἀσπίδα του, τοῦ ἔλεγε:

«ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς»,

δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τοῦ ὑπενθυμίζῃ ἀποφθεγματικὰ τὸν αὐστηρὸ νόμο τῆς Πατρίδας του. Σύμφωνα μὲ τὸν ἄγραφο αὐτὸν νόμο (ἄγραφοι ἦσαν ὅλοι οἱ νόμοι στὴ Σπάρτη καὶ ὁ γραπτὸς νόμος ἀπηγορεύετο μὲ ρήτρα. Ὁ παληὸς ἐκεῖνος νομοθέτης ἐπίστευε πὼς ὅσα θὰ συντελοῦσαν στὴν εὐτυχία καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς πόλης ἔπρεπε νὰ εἶναι συνυφασμένα μὲ τὰ ἤθη καὶ τὴν ἀγωγή. Γιὰ τοῦτο οἱ Σπαρτιᾶτες ἔδιδαν τόσο μεγάλη προσοχὴ στὴν ἐκπαίδευσι. Ἡ νομοθεσία ἐξηρτᾶτο ἔτσι καὶ ἐστηρίζετο ἀπὸ τὴν ἐκπαίδευσι.) οἱ Σπαρτιᾶτες στὴ σύγκρουσι μὲ τὸν ἐχθρὸ ἔπρεπε ἢ νὰ νικήσουν ἢ νὰ φονευθοῦν. Ὅσοι δὲν συνεμορφοῦντο μὲ τὸν αὐστηρὸ αὐτὸ νόμο ἐθεωροῦντο ἄτιμοι. Τὰ ἀξιώματα τῆς πολιτείας ἀπεκλείοντο γι' αὐτοὺς καὶ δὲν εἶχαν δικαίωμα ν' ἀγοράζουν καὶ νὰ πωλοῦν. Ἀπεκλείοντο ἀπὸ τὰ συσσίτια καὶ κανεὶς δὲν ἐδέχετο νὰ γευματίσῃ ἢ νὰ κάνῃ μαζί τους συντροφιά. Στὸ δρόμο οἱ τρέσαντες ἔπρεπε νὰ παραμερίζουν ὅταν περνοῦσαν οἱ ἄλλοι ἄξιοι πολῖτες καὶ ἂν καθόντουσαν ἔπρεπε νὰ σηκώνωνται καὶ νὰ σκύβουν τὸ κεφάλι, ἔστω κι' ἂν αὐτὸς ποὺ περνοῦσε ἦταν μικρότερος στὴν ἡλικία. Ἀκόμα γιὰ νὰ διακρίνωνται ἔπρεπε νὰ ξυρίζουν τὸ μισό τους γένι καὶ νὰ φοροῦν παληόρρουχα. Καθένας εἶχε δικαίωμα νὰ τοὺς προσβάλῃ καὶ νὰ τοὺς δείρῃ. Ἂν ἦσαν ἄγαμοι κανεὶς δὲν τοὺς ἔδιδε γυναῖκα κι' ἂν εἶχαν κόρη κανεὶς δὲν ἐδέχετο νὰ γίνῃ γαμβρός τους. Τὰ τραγούδια στὴ Σπάρτη ζωγράφιζαν τὴν ἄθλια αὐτὴ ζωὴ τῶν ἀνάνδρων, ὥστε οἱ νέοι νὰ μαθαίνουν νὰ μὴ παραλείπουν στὴν δεδομένη περίπτωσι τὸ καθῆκόν των.

Ἡ μουσικὴ πάλιν ἦταν μουσικὴ πολεμικὴ καὶ στὶς μάχες οἱ ἦχοι τῶν αὐλῶν συνώδευαν πάντοτε τὴν ἐπίθεσι.

Τόση σημασία ἐπίστευαν οἱ Σπαρτιᾶτες ὅτι εἶχε ἡ μουσικὴ ἀγωγή, ὥστε, ὅπως ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, στὶς ἑορτὲς ἐγίνοντο τρεῖς χοροί, ἀνάλογα μὲ τὶς τρεῖς ἡλικίες. Ὁ χορὸς τῶν γερόντων, ὁ πρῶτος δηλαδὴ χορός, ἄρχιζε νὰ ψάλλῃ:

«Ἄμμες ποτ' ἦμες ἄλκιμοι νεανίαι».
(Ἤμεθα καὶ ἡμεῖς ἄλλοτε ἀνδρεῖοι)

καὶ σὲ συνέχεια ἐξιστοροῦσαν παληὰ κατορθώματα.

Ὁ δεύτερος χορός, ὁ χορὸς τῶν ἀνδρῶν, σὲ ἀπάντησι ἔψαλλε:

«Ἄμμες δὲ γ' ἠμὲς αἴ δὲ λῆς πεῖραν λαβέ».
(Ἡμεῖς εἴμεθα τώρα
κι' ἂν τολμᾷς δοκίμασε).

Καὶ ὁ τρίτος χορός, ὁ χορὸς τῶν παιδιῶν, τραγουδοῦσε τὸ περίφημο ἐκεῖνο:

«Ἄμμες δὲ γ' ἐσόμεθα πολλῷ κάρονες».
(Ἐμεῖς δὲ θὰ γίνουμε πολὺ καλλίτεροι).

Γενικὰ ἡ μουσικὴ στὴ Σπάρτη ὅσο καὶ ἡ ποίησις ἐχρησιμοποιεῖτο στὸ ν' αὐξάνῃ τὴν πολεμικότητα τῶν ἀνδρῶν, «διότι τὸ καλῶς κιθαρίζειν εἶναι ἴσον πρὸς τὸ καλῶς πολεμεῖν».

Πρὶν ἀπὸ τὴν μάχη ὁ βασιλιᾶς προσέφερε θυσία πρῶτα στὶς Μοῦσες. Ἡ θυσία αὐτὴ εἶχε συμβολικὸ χαρακτῆρα καὶ ἐγίνετο γιὰ νὰ ὑπενθυμίζῃ στοὺς πολῖτες ὅσα ἔμαθαν καὶ νὰ ἔχουν στὸ μυαλό τους πρόχειρα τοὺς κινδύνους ποὺ διέτρεχαν ἂν δὲν ἔκαναν τὸ καθῆκόν τους.

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι στὴν Σκιάδα, ποὺ χρησίμευε ἀρχικὰ γιὰ τοὺς μουσικοὺς ἀγῶνες καὶ ὅπου ἀργότερα συνήρχετο ἡ ἐκκλησία τοῦ Δήμου, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκρέμασαν τὴν κιθάρα τοῦ Μιλησίου Τιμοθέου, ἀφοῦ πρῶτον τὸν κατεδίκασαν, γιατὶ στὶς ἑπτά της χορδὲς πρόσθεσε ἀκόμη τέσσαρες, ποὺ οἱ Σπαρτιᾶτες θεώρησαν ἀπαράδεχτο ἐπειδὴ ἐρχόταν σὲ σύγκρουσι μὲ τὰ καθιερωμένα.

σ' ἕνα νεαρὸ ἑκατόνταρχο, τὴν πρώτη μέρα μάλιστα ποὺ τὸν γνώρισε... Ἴσως οἱ πληροφορίες του νὰ ἦσαν σκοτεινὲς κι' ἀόριστες... ἴσως πάλι οἱ διάφορες παλατιανὲς ἀντιζηλίες νά παιξαν τὸ μέρος τους. Γι' αὐτὲς ὁ Μιχαὴλ εἶχε μιὰ ἐντύπωση παράξενη... Τὶς φανταζόταν σὰν κάτι μυστικὲς δυνάμεις ποὺ παρακινοῦσαν τοὺς ἄρχοντους στὶς πιὸ ἀντιφατικὲς καὶ παράξενες ἐνέργειες...

Ὡς τόσο ὅ,τι κι' ἂν ἔτρεχε γιὰ ἕνα πρᾶμα ἦταν βέβαιος: πὼς οἱ Φωκάδες ἔμεναν πιστοὶ στὸ βασιλῆᾶ καὶ τὴν κατάσταση κι' ἔτσι, μιὰ φορὰ ποὺ κινδύνευαν οἱ φίλοι του, δὲν εἶχε κανένα λόγο νὰ μὴ ζητήσῃ τὴ βοήθειά τους.

Ὁ Βλαδίμηρος δὲν ἄργησε νὰ γυρίσῃ μὲ δυὸ μουλάρια...

Τὸ Λέοντα δὲν τὸν βρήκανε. Εἶχε φύγει, λέει, πρωὶ-πρωὶ κι' ἴσως νὰ μὴ γύριζε οὔτε κείνη τὴν ἡμέρα, οὔτε τὴν ἄλλη.

Χωρὶς ν' ἀργοπορήσῃ τράβηξε στ' ἀρχοντικὸ τοῦ Νικηφόρου... Τοῦ φέρανε πολλὲς δυσκολίες, ὡς που ν' ἀποφασίσουνε νὰ τὸν παρουσιάσουνε.

Τὸν δέχτηκε σὲ μιὰ μεγάλη μισοσκότεινη σάλα. Εἶδε κι' ἔπαθε ὁ Μιχαήλ, καθὼς μπῆκε ἐκεῖ μέσα ἀπὸ τὸ δυνατὸ μεσημεριάτικο φῶς, νὰ διακρίνῃ τὸν Δομέστικο ποὺ καθόταν μπροστὰ σ' ἕνα μικρὸ τραπέζι ἀκίνητος... Ὅμοια σὰ θεριὸ ποὺ παραμόνευε. Εἶχε μπροστά του σταφύλια καὶ μαῦρο κρίθινο ψωμί.

— Ποιὸς εἶσαι καὶ τί θέλεις... Ἔλα γρήγορα. Τοῦ εἶπε.

Μ' ὅλο ποὺ πολλὲς φορὲς τὸν εἶχε δῆ μαζὶ μὲ τὸ Λέοντα τὸν ἀδερφό του, μὰ καὶ στὴν αὐλὴ τοῦ δικοῦ του ἀρχοντικοῦ μὲ τὸ Γρηγόρη καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματικοὺς ποὺ σύχναζαν ἐκεῖ, δὲν τὸν ἀναγνώρισε εὐθύς.

Ὁ Μιχαὴλ τοῦ διηγήθηκε ὅλα ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν ἐντολὴ ποὺ ἔδωσε στὸ Δημήτρη ὁ παρακοιμώμενος ὡς τὰ σημερινὰ γεγονότα, ποὺ τὸν ἀνάγκασαν νὰ παρουσιαστῇ μπροστά του καὶ νὰ ζητήσῃ συμβουλὴ καὶ βοήθεια. Δὲν παράλειψε τίποτα.

Ὁ Νικηφόρος τὸν ἄκουε σκυφτὸς τσιμπολογῶντας ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ καὶ καμμιὰ ρόγα σταφύλι. Κάποτε τὸν ἔκοβε μόνο γιὰ νὰ ζητήσῃ περισσότερες λεπτομέρειες.

Ἰδιαίτερη ἐντύπωση τοῦ ἔκαμε φαίνεται τὸ πιτάκιο ποὺ ἔστειλαν στὸν παρακοιμώμενο καὶ κάτω ἀπὸ ποιὲς συνθῆκες τοῦτος ἀνάθεσε στὸ Δημήτρη Γρηγορᾶ νὰ παρακολουθήσῃ καὶ νὰ τοῦ πῇ ποιοὶ πηγαίνουν κρυφὰ στὸ μοναστῆρι τοῦ Πετρίου.

— Ἐσεῖς γιατὶ ἀνακατευτήκατε σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση; ρώτησε.

— Γιατὶ ζήτησε τὴ βοήθειά μας ὁ Δημήτρης.

— Πῆρε τὴν ἄδεια τοῦ παρακοιμώμενου γι' αὐτό;

— Ναί... Θαρρῶ τοῦ τὸ εἶπε.

— Καὶ δέχτηκε μιὰ ποὺ βρίσκεστε στὴν ὑπηρεσία τῶν Φωκάδων;

— Ἄ, αὐτὸ φαντάζομαι πὼς δὲν τὸ ξέρει...

— Εἶσαι βέβαιος;...

— Μὰ ναί... Οὔτε ἐγὼ οὔτε ὁ Γρηγόρης πλησιάσαμε ποτὲ τὸν Ἰωσὴφ Βρίγγα.

Γιὰ τὰ ἐπίλοιπα ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς δὲν ξαφνιάστηκε καθόλου... Σὰ νὰ ξανάκουε μιὰ ἱστορία παλιὰ καὶ συνηθισμένη. Δὲ φαινόταν ὡς τόσο εὐχαριστημένος γιὰ τὸν τρόπο ποὺ ἐνεργήσανε οἱ τρεῖς φίλοι, οὔτε ἀπὸ τὸ γεγονὸς πὼς θέλησαν νὰ κρατήσουν κι' ἀπ' αὐτὸν κι' ἀπὸ τὸν ἀδερφό του μυστικὴ αὐτὴ τὴν ὑπόθεση. Γιὰ κάμποση ὥρα ἔμεινε σκυφτὸς καὶ συλλογισμένος. Ὕστερα σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τὸν κοίταξε κατάματα:

— Ξέρεις, τοῦ εἶπε, τονίζοντας τὶς λέξεις, πὼς οἱ φίλοι σου μπορεῖ καὶ νὰ μὴ ζοῦν τώρα;

Τὰ γόνατα τοῦ Μιχαὴλ κόπηκαν...

— Μὰ τότε πρέπει ἀμέσως νὰ τρέξωμε... Φώναξε ξεχνῶντας ὁλότελα πὼς βρίσκεται μπροστὰ στὸ Δομέστικο.

(Ἀκολουθεῖ)

1. Τὸ μουσικὸν τμῆμα τῆς
τμῆμα τῆς Α13 Φάλαγγος
Μεταξᾶς». 4. Σχηματισμὸς
τῶν. 5. Ὑποστολὴ καὶ χαιρ
γος. 6. Ἀπὸ τὴν παρέλασιν
7. Ὁ Ἀρχηγὸς κατὰ τὴν ἐ
ούσης. 8. Ὁ Σχηματισμὸ

'Υποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Παγγαίου. 2. Τὸ μουσικὸν
τῆς Ε. Ο. Ν. 3. 'Ασκήσεις εἰς τὸ στρατόπεδον Ρεθύμνης «'Ι.
Ε. Ο. Ν. Φιλιατρῶν εἰς τὴν πλατεῖαν Καποδιστρίου χαιρε-
ετισμὸς τῆς Σημαίας ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς 126 Φάλαγ-
τῆς Ε. Ο. Ν. Δράμας πρὸ τοῦ μνημείου τοῦ Μακεδονομάχου.
πίσκεψιν εἰς τὸ Στρατόπεδον βαθμοφόρων Θηλέων Πρωτευ-
ς Ε. Ο. Ν. 'Αμυκλῶν - Σπάρτης μετὰ τῶν ἐπισήμων.

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Λίγοι λατρευτήκανε προεπαναστατικὰ τόσο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, ὅσο ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης. Ὁ Ἑλληνισμός, μὲ τῆς ψυχῆς του τὰ μάτια, τὸν εἶδε σὰν ἄνθρωπο οὐρανόσταλτο, ποὺ εἶχε τάχα τὴ θεία ἐντολὴ νὰ χαρίσῃ στοὺς ὁμοεθνεῖς του τὸ θεῖο ἐκεῖνο δῶρο, ποὺ τὶς περισσότερες φορὲς κερδίζεται μὲ ἀγῶνες σκληρούς, μὲ αἵματα καὶ θυσίες.

Τὄνομά του εἶχε γίνει σύμβολο. Σὲ ὅλα τὰ ἑλληνικὰ βουνά, στοὺς ἑλληνικοὺς κάμπους, στὶς θάλασσες καὶ στ' ἀκρογιάλια, τὰ χείλη τῶν σκλαβωμένων τὸ πρόφερναν μὲ σεβασμὸ καὶ οἱ κόρφοι τους ἔκρυβαν μὲ ἀνείπωτη τρυφεράδα καὶ στοργὴ τὰ χαιρετιστήριά του γράμματα. Ὅ,τι αὐτὸς ἔλεγε τὰ πρῶτα ἐκεῖνα χρόνια ἤτανε νόμος γιὰ τοὺς Ἕλληνας. Μὲ τὸ λόγο του μπόρεσε καὶ φούντωσε τὶς καρδιὲς ὅλων, ἀρχιερέων καὶ διάκων, κλεφτῶν καὶ προεστῶν, ναυτῶν καὶ καπετάνιων.

Στὸν Ὑψηλάντη ἔλαχεν ὁ ζηλευτὸς κλῆρος ν' ἀρχίσῃ πρῶτος τὸν μεγάλον πολεμικὸν ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ θὰ φαντάζῃ πάντα στὴν ἱστορία τῆς Οἰκουμένης, σὰν ἀγώνας Τιτάνων, μιὰ φλεβαριάτικη μέρα, πάνω ἐκεῖ στὴ Μολδοβλαχία. Ἡ μοίρα του ὅμως δὲν τὸ θέλησε νὰ τὸν τελειώσῃ ὁ ἴδιος. Ἂν ὅμως ὁ ἴδιος ὁ Ἀλέξανδρος δὲν μπόρεσε νὰ τὸ κάμῃ αὐτό, τὄκανε ὕστερα ἀπὸ χρόνια στὴν Πέτρα τῆς Βοιωτίας ἕνας ἄλλος, καὶ πούφερνε τὸ ἴδιο ὄνομα. Ὁ ἀδελφός του ὁ Δημήτρης.

Αἰῶνες πολλοὶ φέρνουνε στὰ σπλάχνα τους τὰ σπέρματα τοῦ ξακουσμένου αὐτοῦ ὀνόματος. Τὰ πρῶτα σημάδια παρουσιάζουνται στὰ 1040. Ἕνας τότε Ὑψηλάντης, ὅπως μᾶς λέει ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Νεκτάριος, ὁ Γιάννης Ξιφιλῖνος, γίνηκε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως βασιλεύοντος τοῦ αὐτοκράτορα Κωνσταντίνου Δούκα.

Ἀκόμα πιὸ ἐπίσημα στοιχεῖα μᾶς παρουσιάζονται στὰ 1204 καὶ εἰδικὰ τότε ποὺ οἱ Λατῖνοι γίνανε κυρίαρχοι τῆς Βασιλεύουσας. Οἱ Ὑψηλάντες τραβήξαν τότε γιὰ τὴν Τραπεζοῦντα, ὅπου ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρο Κομνηνὸ Δούκα ἱδρύθηκε ἡ αὐτοκρατορία τῆς Τραπεζοῦντος.

Στὴν αὐλὴ τῶν Κομνηνῶν κέρδισαν ξανὰ τίτλους καὶ ἀξιώματα καὶ στὰ 1390 ὁ Κ. Ὑψηλάντης ὁ Ξιφιλῖνος, σταυλάρχης τῶν ἀνακτόρων, πῆρε γυναῖκα του τὴν κόρη τοῦ αὐτοκράτορα Ἐμμανουὴλ τοῦ Γ' Εὐδοκία.

Στὸ 1461 μπῆκε στὴν Τραπεζοῦντα νικητὴς ὁ Μωάμεθ. Τὴν ἴδια στιγμὴ ἄρχισαν γιὰ τὸ λαό, τὴ δυναστεία καὶ τοὺς φίλους της οἱ τραγικὲς συμφορές. Μὲ τρόπο δόλιο ἔπεσε τότε ὁ Αὐτοκράτορας Δαυῒδ καὶ στὸν ἴδιο σκοτεινὸ καὶ ματωμένο δρόμο τὸν ἀκολούθησαν καὶ τὰ ἕξη βλαστάρια του, ποὺ ἦσαν οἱ ἐπίδοξοι συνεχιστὲς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ μεγαλείου τῆς γενιᾶς τους.

Πάνου σ' αὐτὲς τὶς φονικὲς ὧρες, ἕνας Ὑψηλάντης καὶ ἕνας Μουρούζης, καὶ οἱ δύο Ἀντίοχοι ὀνομαζόμενοι, ὕστερα ἀπὸ περιπέτειες ἀληθινὰ δραματικές, γύρισαν στὴν Πόλι. Οἱ δύο αὐτοὶ Ἀντίοχοι εἶναι οἱ θεμελιωτὲς τῆς νεώτερης δόξας τῶν οἰκογενειῶν τους. Νέοι ἡγεμόνες θὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ σπλάχνα αὐτῶν τῶν δύο καὶ νέοι Ἥλιοι θ' ἀνατείλουν, διὰ νὰ χαρίσουν τὸ ζωογόνο τους φῶς στοὺς σκλαβωμένους ὁμοθρήσκους.

Κεῖνος ὅμως ποὺ ἔδωσε τὴν περισσότερη αἴγλη καὶ λαμπράδα στὴ γενιὰ τῶν Ὑψηλαντῶν εἶναι ὁ πάππος καὶ συνώνυμος τοῦ κεντρικοῦ μας ἥρωα, ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης. Ὁ τελευταῖος, γεννημένος στὰ 1726 καὶ μεγαλωμένος μέσα σὲ μιὰ ἡγεμονικὴ ἀλλὰ συνάμα καὶ ἐπαναστατικὴ ἀτμόσφαιρα, ἦταν προωρισμένος νὰ παίξῃ ἕναν ἀσύγκριτο ἐθνικὸ καὶ πολιτιστικὸ ρόλο στὶς ἡγεμονίες. Ἤτανε ἄνθρωπος μὲ μεγάλη πολιτικὴ ἀντίληψι καὶ γενικὰ ἀπ' ὅλους τοὺς ἱσορικοὺς χαρακτηρίζεται ὡς ὁ πιὸ μεγαλεπήβολος ἡγεμόνας τῆς Βλαχίας. Πίστευε μὲ πάθος στὴν ἐλευθερία, ἀγκάλιασε τὰ γράμματα καὶ τὶς τέχνες καὶ ἵδρυσε ἄπειρα σχολεῖα στὴν ἡγεμονία του. Ὁ Φωτεινὸς στὴν ἱστορία του γράφει πὼς ἡ ἑφτάχρονη διοίκησι τοῦ Ὑψηλάντη «ἐστάθη ἡ ὡραιοτέρα ἐποχὴ τῆς Βλαχίας ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ὁ χρυσοῦς αἰών».

Τὰ φωτεινὰ ἀχνάρια αὐτοῦ τοῦ μεγάλου ἡγεμόνα τ' ἀκολούθησε πιστὰ τὸ μεγαλείτερό του παιδί, ὁ Κωνσταντῖνος. Τοῦτο γεννήθηκε στὰ 1759 στὴ Βασιλεύουσα. Τὶς πρῶτες του σπουδὲς τὶς ἔκανε στὸ λίκνο τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μὲ δασκάλους σοφούς, γιὰ νὰ τὶς συνεχίσῃ καὶ νὰ τὶς ὁλοκληρώσῃ — ἂν ποτὲ ὁλοκληρώνεται ἡ μόρφωσι — στὴ Γερμανία. Οἱ μεγάλες γνώσεις τοὔδωκαν ἀπ' ἀρχῆς φήμη σοφοῦ καὶ ἡ μετάφρασι στὴν τουρκικὴ τῶν ἔργων τοῦ Βωμπὰν τοῦ ἐξησφάλισε τὸν ἀπεριόριστο θαυμασμὸ τοῦ Σουλτάνου.

Ἕλληνας αὐτός, δὲν ἐδίστασε, σὰν ἔγινε μέγας τῆς Πύλης διαρμηνέας, νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν ἀναμόρφωσι τῆς Τουρκίας. Νοῦς πλατὺς καὶ δημιουργικός, θέλησε πρῶτος νὰ διαλύσῃ τὰ σκοτεινὰ σύννεφα ποὺ στεροῦσαν τὸ δημιουργικὸ φῶς τοῦ Ἥλιου ἀπὸ ἕναν μεγάλο λαό.

Ἡ πολιτική του δραστηριότητα προκάλεσε κατάπληξι στὰ ἀνακτοβούλια τῆς Εὐρώπης. Δημιούργημα δικό του εἶναι καὶ ἡ Ἀγγλορωσσο-τουρκικὴ συμμαχία. Μὲ τὸν τρόπο του αὐτὸ ἤθελε νὰ προσφέρῃ στὸ Ἔθνος του τὸ πρῶτο ἐλεύθερο τμῆμα, τὸ Ἰόνιο, διώχνοντας ἀπὸ κεῖ τοὺς Γάλλους. Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα σκληρὸν διπλωματικὸν ἀγῶνα, μπόρεσε στὰ 1799 νὰ ὑπογράψῃ τὴν ὁριστικὴ συνθήκη γιὰ τὴ Δημοκρατία τῆς Ἑπτανήσου. Βάδισε τώρα ὁλοταχῶς γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσι τῶν σχεδίων του. Οἱ ἐχθροί του ὅμως ἐργάζονταν γιὰ τὴν συντριβή του. Ὕστερα ἀπὸ κάμποσον καιρὸ ἔπεισαν τὸν Σουλτάνο νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴ θέσι τοῦ μεγάλου διερμηνέα καὶ νὰ τὸν κάνῃ ἡγεμόνα τῆς Μολδαυίας.

Ὁ Ὑψηλάντης κατάλαβε καλὰ τί ἐσήμαινε αὐτό. Εἶδε μὲ μιᾶς τὸ γκρέμισμα τόσων ὀνείρων. Ἀπὸ τὴ νέα του θέσι δὲν θὰ μποροῦσε τίποτα νὰ προσφέρῃ στὸ Ἰόνιο κράτος ποὺ ἤτανε παιδὶ δικό του. Ἀπὸ τὰ ὄμορφα νησιὰ τοῦ Ἰονίου πελάγους νόμιζε πὼς θὰ ξεκίναγαν κάποτε στρατοὶ καὶ στόλοι, γιὰ νὰ χαρίσουν καὶ στοὺς ὑπόλοιπους σκλαβωμένους τόπους κεῖνο ποὺ ἀπὸ χρόνια καρτέραγαν.

Ὡς ἡγεμόνας καταπολέμησε κι' αὐτὸς τὶς καταχρήσεις καὶ πρόσφερε ἀληθινὲς ὑπηρεσίες στὶς χριστιανικὲς φυλές. Ὁ Γόρδων γράφει ὅτι «ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασης λίγοι Ἕλληνες ἐργάστηκαν ἔτσι, σχεδιάζοντας ἀδιάκοπα τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς πατρίδας των». Ὡς ἡγεμόνας ἔκανε συνεννοήσεις μὲ τὴ Ρωσσία καὶ πάσχιζε νὰ μπάσῃ στὸν πόλεμο τὴ μεγάλη αὐτὴ Χώρα. Τὸ σχέδιο ὅμως τοῦτο δὲν ἤτανε προωρισμένο νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἐπιτυχία. Οἱ Τοῦρκοι, ποὺ εἶχαν ἀπὸ καιρὸ καταλάβει τοὺς πόθους του, τὸν εἶχαν σὲ μιὰ ἄγρυπνη παρακολούθησι. Ἀκόμα καὶ ἡ Γαλλία ἔκανε τὸ ἴδιο. Οἱ διπλωμάτες τῆς τελευταίας εἶχον μαζέψει ἄπειρα ἐνοχοποιητικὰ χαρτιὰ καὶ τὰ παρουσίασαν στὸ Σουλτᾶνο. Στὸ 1806 οἱ σκοποί του ἔγιναν γνωστοὶ στὴν Πύλη καὶ ὑπογράφτηκε τὸ χρόνο ἐκεῖνο ἡ διαταγὴ τῆς παύσης του καὶ τῆς θανατώσεώς του. Γιὰ νὰ γλυτώσῃ πῆγε στὴ Ρωσσία.

* * *

Ἡ ἀπομάκρυνσί του ὅμως ἀπὸ τὸν ἡγεμονικὸ θρόνο δὲν ἤτανε ὁριστική. Ἔπειτα ἀπὸ ἔντονες διπλωματικὲς ἐνέργειες τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Ἀγγλίας, ὁ Σελὴμ ἀναγκάστηκε νὰ ὑπογράψῃ στὶς 19 Ὀκτωβρίου 1806 τὸ διάταγμα τοῦ ξαναδιορισμοῦ του. Στὶς 19 τοῦ Δεκέμβρη ὁ Ὑψηλάντης γύρισε στὸ Ἰάσιο. Ὁ λαὸς ἐνθουσιάστηκε καὶ ὁμόφωνα ἀνέθεσε τὴν κυβέρνησι «εἰς τὸν παλαιὸν ἡγεμόνα αὐτῶν, ὡς ὑπερπληρώσαντα αὐτοὺς εὐεργετημάτων». Μετὰ πῆγε στὸ Βουκουρέστι. Καὶ κεῖ τὸν περίμεναν ἄλλες ἐκδηλώσεις. Τ' ὄνειρό του καὶ πάλι τὸν βασάνιζε. «Εἰς ἀπαιτεῖται κλονισμός, ἔγραφε, ἵνα μεταβῇ ὁ Σελὴμ εἰς Ἀσίαν μετὰ τῆς σημαίας τοῦ Μωάμεθ». Τὸν κλονισμὸ ὅμως αὐτὸ δὲν ἤτανε σὲ θέσι νὰ τὸν δώσουνε οἱ ρωσσικὲς στρατιές. Τὰ μεγάλα σχέδια καὶ οἱ μεγάλοι ὁραματισμοὶ θέλουν καὶ τοὺς μεγάλους ἐκτελεστές. Καὶ δίπλα ἀπὸ τὸν Ὑψηλάντη δὲν ὑπῆρχαν τέτοιοι. Τὰ στήθη τῶν Ρώσσων στρατηγῶν δὲν τὰ ἐθέρμαινε ὁ ἴδιος πόθος. Ὁ στρατηγὸς Μίχελσον φάνηκε τρομερὰ βραδυκίνητος καὶ δὲν μπόρεσε νὰ δώσῃ τὸ θανατηφόρο κτύπημα στὰ ἄτακτα τουρκικὰ στρατεύματα, ὅταν στὰ στερνὰ τοῦ Γενάρη τοῦ 1807 ἡ Πύλη κήρυξε τὸν πόλεμο στὴ Ρωσσία.

Ἔτσι, προτοῦ ἀκόμα κάνῃ κάτι τὸ ἀξιόλογο ὁ ρωσσικὸς στρατὸς στὶς ἡγεμονίες, ὁ Ναπολέων εἶχε σχεδὸν ἐκμηδενίσει διὰ συνεχῶν μαχῶν τὸν ρωσσικὸ στρατὸ στὸ Βιστούλα. Ἡ Ρωσσία ἀναγκάστηκε τότε νὰ ὑπογράψῃ μυστικὴ συνθήκη μὲ τὴ Γαλλία, ποὺ διεμοίραζε τὰ ἐδάφη ποὺ κατεῖχε ἡ Τουρκία κατὰ τὶς ἀνάγκες καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ κάθε Κράτους. Ὁ Ναπολέων θέλησε νὰ γυμνώσῃ τέλεια τὸν Ὑψηλάντη κι' εἶπε σὲ μιὰ στιγμὴ στὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρο:

«Γινώσκω τὰ σχέδια τοῦ Ὑψηλάντη. Ἀπατᾷ ἀμφοτέρους ἡμᾶς. Μόνον διὰ τὰς χιμαίρας αὐτοῦ ἐργάζεται».

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν ἀκόμη χρόνων ἡ ἀνάγκη τῆς ἀμύνης τῶν λαῶν ἐγέννησε τὴν ἰδέα τῆς δημιουργίας στρατῶν.

Ἔτσι κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ὁ στρατός, πρωτόγονος βέβαια καὶ χωρὶς καμμιὰ ὀργάνωσι καὶ σύστημα, ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἕνα ἄθροισμα ροπαλοφόρων, μικρὸ ἢ μεγάλο ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, οἱ ὁποῖοι ὑπερήσπιζον τὴν πατρίδα των, εἴτε ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς ἄλλων λαῶν, εἴτε ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς θηρίων.

Οἱ σχετικῶς ὠργανωμένοι στρατοὶ ὑπῆρξαν περὶ τὸ 2000 π. Χ., οἱ στρατοὶ τῶν Ἀσσυρίων, οἱ ὁποῖοι ἀπετελοῦντο ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς ποὺ μόνοι αὐτοὶ εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ φέρουν ὅπλα, καὶ ὁ στρατὸς τῶν Αἰγυπτίων τὸ 1500 π. Χ.

Ἡ Ἱστορία ὅμως ὑποστηρίζει ὅτι ὁ πρῶτος καλῶς ὠργανωμένος στρατὸς ὑπῆρξεν ὁ Ἑλληνικὸς κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον περὶ τὸ 1200 π. Χ.

Στρατοὶ γνωστοὶ ἀπὸ τὴν ἱστορία εἶναι οἱ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Βυζαντίου, οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν σύστημα στρατολογίας καὶ κατανομῆς σὲ μονάδας.

Οἱ στρατοὶ τῶν Γαλατῶν καὶ τῶν Φράγκων κατὰ τοὺς πρώτους Χριστιανικοὺς χρόνους ἐσχηματίζοντο ἀπὸ ὅλους τοὺς δυναμένους νὰ φέρωσιν ὅπλα, ἀλλὰ δὲν εἶχον καμμίαν πραγματικὴν ὀργάνωσιν καὶ ἦσαν μᾶλλον ὀρδαί, ποὺ ἐπεδίδοντο εἰς τὴν λεηλασίαν.

Ὁ Καρλομάγνος κατώρθωσε περὶ τὸ 800 μ. Χ. νὰ δημιουργήσῃ ἕναν κάπως πειθαρχικὸν καὶ ὠργανωμένον στρατὸν ἀποτελούμενον ἀποκλειστικῶς ἀπὸ ἄνδρας ποὺ εἶχον κάποιαν ἰδιοκτησίαν.

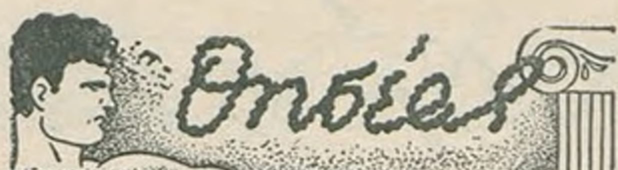
Ὕστερα ὅμως ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Καρλομάγνου ἔπαυσαν νὰ ὑπάρχουν στρατοὶ ὑπὸ τὴν καθαρὰν σημασίαν τῆς λέξεως καὶ ἐδημιουργήθησαν οἱ μισθωτοὶ στρατοὶ τῶν φεουδαρχῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηροῦν ὡρισμένον ἀριθμὸν ἀνδρῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ βασιλέως.

Ὁ δέκατος πέμπτος αἰὼν ὑπῆρξεν ἡ ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ στρατοῦ, ἐχρησιμοποιήθησαν δὲ τότε ἡ πυρῖτις καὶ τὰ πολεμικὰ μηχανήματα.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὠργανώθη τὸ πεζικὸν τῆς Γερμανίας καὶ τὸ περίφημον Ἑλβετικὸν πεζικὸν ποὺ παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του σὲ κάθε χώρα ποὺ θὰ τὸ ἐπλήρωνε. Τὴν ἰδίαν ἐπίσης περίοδον καὶ εἰδικὰ τὸ 1439-1445 ὠργανώθη ἀπὸ τὸν Κάρολον Ζ' ὁ πρῶτος μόνιμος στρατὸς εἰς τὴν Γαλλίαν.

Κατὰ τοὺς 16ον καὶ 17ον αἰῶνας οἱ στρατοὶ ἐξειλίχθησαν σημαντικὰ καὶ ἀπέκτησαν ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος ἡ μορφὴ τῶν στρατῶν ἤρχισε κάπως νὰ μεταβάλλεται, διότι ἐκτὸς τῆς ἐθελουσίας, ἐπεβλήθη καὶ ἡ διὰ τῆς κληρώσεως ὑποχρεωτικὴ θητεία.

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΗΡΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

8ον

Ἀπό τότε, λένε, ἔμεινε παράδοσι, στή γιορτή τῶν Ὠσχοφορίων, ὅταν τά παιδιά τῶν Ἀθηναίων, μέ κλήματα καί σταφύλια στά χέρια, πηγαίνουν ἀπό τό ναό τοῦ Βάκχου στό ναό τῆς Σκιράδας Ἀθηνᾶς, νά τά ὑποδέχωνται φωνάζοντας: «ἐλελεῦ, ἰού ἰού!». Τό «ἐλελεῦ» ἔχει τή σημασία πολεμικοῦ παιᾶνος, καί τό «ἰού» εἶναι ἕνα ἐπιφώνημα πού ἐκδηλώνει ἔκπληξι καί ταραχή.

Ἀφοῦ ὁ Θησέας ἔθαψε τόν πατέρα του, ἐκτελώντας ὅσα εἶχε τάξει στόν Ἀπόλλωνα, καθιέρωσε τή γιορτή τοῦ ψησίματος τῶν ὀσπρίων στίς ἑφτά τοῦ μηνός Πυανεψιῶνα (Σεπτέμβριος - Ὀκτώβριος), τήν ἡμέρα δηλαδή πού ἀνέβηκαν στήν πόλι ὕστερα ἀπό τή σωτηρία τους. Αὐτή ἡ γιορτή ὠνομάστηκε «Πυανέψια» ἤ, ὅπως θά λέγαμε σήμερα, «Ὀσπριοφαγία», ἤ «Κουκκιοφαγία». Γιατί «πύανοι» λεγότανε τά κουκκιά, στήν ἀρχαία μας γλῶσσα. Καί ὁ λόγος αὐτῆς τῆς ὀνομασίας βρίσκεται στό ὅτι τήν ἡμέρα ἐκείνη, ὅταν ἀποβιβάστηκαν οἱ σωσμένοι, ἐμάζεψαν τά ὄσπρια πού εἶχαν περισσέψει στόν καθένα ὕστερα ἀπό τό ταξίδι, κι' ἀφοῦ τά ἔψησαν ὅλα μέσα σέ μιά κοινή χύτρα, ἐκάθησαν καί τάφαγαν ὅλοι μαζί. Κατά τήν ἴδια γιορτή κρατοῦν ὅλοι στά χέρια τους τήν εἰρεσιώνη, δηλαδή ἕνα κλαδί ἐλιᾶς στολισμένο μέ μαλλιά, ὅπως ἡ ἱκετηρία, καί φορτωμένο μέ ὀπωρικά, σημάδι πώς ἐτέλειωσε ἡ ἀφορία. Λένε μαζί καί τό παρακάτω τραγούδι:

Ἡ εἰρεσιώνη φέρνει σῦκα κι' ἀφράτα ψωμιά
Μέλι στό σκουτέλι, λάδι γιά φαγιά.
Καί κροντήρι ξέχειλο, γιά μεθύσι καί ὕπνο.

Λένε, ὡστόσο, πώς αὐτό τό τραγούδι τὄλεγαν γιά τά παιδιά τοῦ Ἡρακλῆ, πού, ὅταν ἦρθαν προσφυγόπουλα στήν Ἀθήνα, διωγμένα ἀπό τόν Εὐρυσθέα, οἱ Ἀθηναῖοι τά περιποιήθηκαν ἐξαιρετικά τρέφοντάς τα πλουσιοπάροχα μέ ὅλα αὐτά τά ἀγαθά πού μᾶς ἱστοράει τό τραγούδι. Οἱ περισσότεροι ὅμως λένε πώς αὐτό δέν εἶναι ἀλήθεια καί πώς τό τραγούδι αὐτό ἤτανε γιά τόν Θησέα καί τά λευτερωμένα παιδιά τῶν Ἀθηναίων.

Τό καράβι μέ τά τριάντα κουπιά πού πῆγε κι' ἔφερε τό Θησέα μαζί μέ ὅλους τούς σωσμένους ἀπό τήν Κρήτη, οἱ Ἀθηναῖοι τό διατηροῦσαν ὡς τά χρόνια τοῦ Δημήτριου τοῦ Φαληρέα, βγάνοντας κάθε τόσο τά παληά του τά ξύλα καί βάζοντας στή θέσι τους καινούργια καί στερεά γιά νά μή χαλάση. Αὐτή ἡ δουλειά, ὡστόσο, εἶχε φαίνεται τόσο πολύ παραγίνει, ὥστε ἀργότερα, ὅταν ἐτσακωνόντουσαν μεταξύ τους οἱ σοφιστές, εἶχαν τό καράβι τοῦ Θησέα γιά παράδειγμα, θέλοντας ν' ἀποδείξουν τή θεωρία τους «περί αὐξανομένου λόγου». Κάθε πρᾶμα πού ἀλλάζει καί πού αὐξάνει — ἔλεγαν — δέν εἶναι τό ἴδιο: Ἄν ἐδανείστηκες ἐχτές, δέν χρωστᾶς σήμερα, γιατί ἄλλος ἤσουνα χτές κι' ἄλλος σήμερα! Ἔτσι καί γιά τό καράβι τοῦ Θησέα ἔλεγαν ἄλλοι πώς μένει τό ἴδιο κι' ἄλλοι ἔλεγαν πώς δέν μένει καθόλου τό ἴδιο, ἀφοῦ ἀπό τήν ἀδιάκοπη ἀλλαγή τῶν ξύλων του εἶχε καταντήσει ἕνα ἐντελῶς καινούργιο καράβι.

Καί τή γιορτή τῶν Ὠσχοφορίων πού εἴδαμε παραπάνω, τήν ἀποδίδουν κι' αὐτή στόν Θησέα. Γιατί, καθώς ἱστοροῦν, ὅταν ἔφευγε γιά τήν Κρήτη, δέν εἶχε πάρει μαζί του ὅλες τίς παρθένες πού ἔβγαλε ὁ κλῆρος. Ἀλλά γιά νάχη μαζί του περισσότερους ἄντρες, ἐδιάλεξε δυό παλληκαράκια πού τό πρόσωπό τους ἐγυναικόφερνε, πού ἡ καρδιά τους ὅμως ἤτανε γενναία καί ὕστερα ἀπό μιάν ἰδιαίτερη δίαιτα, μέ ζεστά μπάνια καί μέ παραμονή κάτω ἀπό σκιά γιά ν' ἀσπρίσουν, ἀφοῦ τούς περιποιήθηκε τά μαλλιά καί τό δέρμα, κι' ἀφοῦ τούς ἔμαθε νά περπατοῦν καί νά φέρνουνται σάν γυναῖκες, ἔτσι πού νά μήν ξεχωρίζουν καθόλου, τούς ἔβαλε μαζί μέ τά κορίτσια πού πῆρε μαζί του, χωρίς κανείς νά τόν πάρη χαμπάρι καί νά καταλάβη τό παραμικρό. Ὅταν ἐγύρισαν, ὁ Θησέας ἐπαρουσίασε τά δυό αὐτά παλληκάρια στήν πομπή, μέ τά ροῦχα πού φοροῦν ἔκτοτε στή γιορτή τῶν Ὠσχοφορίων οἱ νεαροί ἐκεῖνοι πού κρατοῦν τά κλήματα (τούς οἰσχούς) σ' ἀνάμνησι — ὅπως λένε — τοῦ μύθου τοῦ Διονύσου καί τῆς Ἀριάδνης, ἤ μᾶλλον γιατί ἐγύρισαν ἀπάνω στήν ἐποχή τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν. Ἐκτός ἀπό αὐτό ὅμως, καί οἱ «Δειπνοφόρες» πού παίρνουν μέρος στή γιορτή τῶν Ὠσχοφορίων μιμοῦνται τίς μητέρες τῶν κοριτσιῶν πού εἶχαν κληρωθῆ, ἔτσι καθώς ἦρθαν νά τίς ὑποδεχτοῦν κρατώντας στά χέρια τους φροῦτα καί τρόφιμα. Στήν ἴδια γιορτή, ἀκόμα οἱ δειπνοφόρες διηγοῦνται καί μύθους, θυμίζοντας ἔτσι τίς μητέρες πάλι τῶν κοριτσιῶν πού ἔλεγαν παραμύθια στίς θυγατέρες των γιά νά τούς δίνουν κουράγιο καί γιά νά τίς παρηγοροῦν, βγάνοντας τό νοῦ τους ἀπό τή μαύρη τύχη πού τίς περίμενε.

Αὐτά ὅλα μᾶς τά λέει ὁ Δήμωνας, στήν ἱστορία του. Ἀφιέρωσαν ἀκόμη κι' ἕναν ἱερό χῶρο γιά τιμή τοῦ Θησέα καί ὥρισαν ὥστε ὅλοι οἱ ἀπόγονοι τῶν οἰκογενειῶν πού εἶχαν πληρώσει τό φόρο τοῦ Μίνωα, νά προσφέρουν καί τά ἔξοδα τῆς θυσίας. Τή φροντίδα αὐτῆς τῆς θυσίας εἶχαν ἀναλάβει οἱ Φυταλίδες, τούς ὁποίους ὁ Θησέας εἶχε εὐεργετήσει σ' ἀνάμνησι τῆς φιλοξενίας πού τοῦ εἶχαν προσφέρει ὅταν γιά πρώτη φορά ἔφτανε στήν Ἀθήνα.

Η ΣΤΗΛΗ τοῦ Γιατροῦ

Ἡ σκωληκοειδῖτις

Εἴχαμε ὑποσχεθῆ εἰς ἀναγνώστας μας ἀπό πολύν καιρό νά γράψωμε περί τῆς σκωληκοειδίτιδος, ἀλλά μᾶς παρέσυραν ἐν τῷ μεταξύ ἄλλα θέματα, ὅπως ἡ διατροφή τοῦ παιδιοῦ κ. ἄ. ἐξ ἴσου ἐνδιαφέροντα. Ἡ σκωληκοειδῖτις λοιπόν εἶναι νόσημα τῆς μόδας — ἔχει καί ἡ ἰατρική μόδες καί μάλιστα πολλές φορές ἐπικίνδυνες ἀπό πάσης ἀπόψεως — τό κοσμικόν της ὄνομα εἶναι «ἀπαντισίτ» ἀπό τό Γαλλικόν Appendicite. Ἡ περισσότερες δεσποινίδες τοῦ καλοῦ κόσμου ἔχουν κάμει ἐγχείρησιν σκωληκοειδίτιδος, ὅσες δέ δέν ἔκαμαν ἐρωτοῦν τούς γιατρούς μέ ἐνδιαφέρον ἐάν ἔχουν «ἀπαντισίτ» γιά νά τήν κάμουν μέ τήν προθυμίαν πού πᾶνε στήν πλάζ ἤ στό Βέρμιον γιά χιονοδρομίες. Ἴσως νά μήν ἔχουν καί ἄδικο, διότι ἐπιτέλους καί ἄν δέν ἔχουν σκωληκοειδίτιδα θά ἀπαλλαγοῦν διά τῆς ἐγχειρήσεως ἑνός περιττοῦ ὀργάνου, τό ὁποῖον ἴσως αὔριον νά τούς δημιουργήση ἱστορίες μεγάλες. Ἀπό αὐτῆς λοιπόν τῆς ἀπόψεως συμφωνῶ καί ἐγώ μέ ὅλους τούς χειρούργους: Νά χειρουργῆται ἡ σκωληκοειδής ἀπόφυσις, ὄχι ὅμως ἐπειδή πάσχει πάντοτε, διότι, ὅπως θά ἴδουμε παρακάτω, τίς περισσότερες φορές δέν πάσχει ἡ σκωληκοειδής ἀπόφυσις ἀλλά ἄλλο ὄργανον. Ἡ σκωληκοειδής ἀπόφυσις εἶναι ἕνα μικρόν ἔντερον πού κρέμεται ἀπό τό τυφλόν ἔντερον. Ἄλλοτε τό μικρόν αὐτό ἔντερον ἐκτελοῦσε λειτουργίας ὅπως τά ἄλλα ἔντερα, ἀλλά μέ τήν πάροδον τοῦ χρόνου ἠχρηστεύθη καί σήμερα δέν ἐκτελεῖ καμμίαν λειτουργίαν, παρά μόνον ἱστορίες εἰς βλάβην τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἔχει μῆκος 6 - 10 ἑκ. καί ἐνίοτε μέχρι 15 - 18 ἑκ. εἶναι κυλινδρικόν, τό πάχος του εἶναι 3 - 7 χιλσ., ὁμοιάζει μέ σκουλῆκι καί ἐξ αὐτοῦ καί τό ὄνομα.

Εἶναι κοῖλον ἀλλά μέ αὐλόν πολύ στενόν, τόσον ὥστε σπανιώτατα εἰσέρχονται ξένα σώματα, ὅπως κουκούτσια ἀπό φροῦτα ἤ ἄλλα πού νομίζει ὁ περισσότερος κόσμος.

Ἡ σκωληκοειδῖτις εἶναι ἕνα νόσημα συχνότατον εἰς τά νεαρά ἄτομα μεταξύ 10 - 35 ἐτῶν, σπανιώτερον μετά τά 40 ἔτη, ἐξαιρετικῶς δέ σπάνιον εἰς τήν γεροντικήν ἡλικίαν.

Πῶς γίνεται ἡ σκωληκοειδῖτις; Μέ τά κουκούτσια, ὅπως λέει ὁ λαός; Ἔτσι ἐνόμιζαν ἄλλοτε καί οἱ γιατροί ἀκόμη καί ὑπάρχουν σήμερα ἄνθρωποι, σχολαστικοί βέβαια, πού δέν τρῶνε σταφύλια ἤ ντομάτες διά τόν φόβον τῆς σκωληκοειδίτιδος. Ἡ σκωληκοειδῖτις εἶναι μιά φλεγμονή τῆς σκωληκοειδοῦς ἀποφύσεως, μιά μόλυνσις δηλαδή ἀπό διάφορα μικρόβια, ὅπως ἡ ἀμυγδαλῖτις ἤ ἕνα ἄλλο νόσημα πού ἀναπτύσσεται ἀπό μικρόβια. Εἰσέρχονται τά μικρόβια διά τοῦ αἵματος ἤ διά τοῦ ἐντέρου καί ὅταν εὑρεθῆ ἡ ἀφορμή, μιά ψῦξις, μιά ἀρρώστια πού ἐξαντλεῖ τόν ὀργανισμό ἤ συνηθέστερα ἐντερικά νοσήματα ἤ κοιλιακά, ὅπως ὁ τύφος, βρίσκουν ἔδαφος τά μικρόβια καί δημιουργοῦν τήν νόσον. Μεγάλη σχέσι μέ τή σκωληκοειδίτιδα ἔχει ἡ ἀμυγδαλῖτις. Ὅλοι σχεδόν ὅσοι ἔπαθαν σκωληκοειδίτιδα εἶχαν προηγουμένως συχνές προσβολές ἀμυγδαλίτιδος. Ἐπίσης παρατηρήσαμε συχνά ὅτι ἡ σκωληκοειδῖτις σπανίως ἀναπτύσσεται σέ ἄτομα πού ἀφαιροῦν τίς ἀμυγδαλές ἤ σταματοῦν ἡ προσβολές τῆς σκωληκοειδίτιδος καί ἰδίως οἱ συχνοί πόνοι καί ἐνοχλήσεις κατόπιν τῆς ἐγχειρήσεως τῶν ἀμυγδαλῶν. Φαίνεται λοιπόν ὅτι ὑπάρχει μεγάλη σχέσις μεταξύ τῆς ἀμυγδαλίτιδος καί τῆς σκωληκοειδίτιδος καί τοῦτο ὀφείλεται διότι ἔχουν τήν ἰδίαν σύστασιν καί ἑπομένως τήν ἰδίαν εὐαισθησίαν εἰς τά ἴδια μικρόβια, τά ὁποῖα ἀπό τίς ἀμυγδαλές πηγαίνουν στήν σκωληκοειδῆ ἀπόφυσι. Ἔπειτα ἄλλα νοσήματα προδιαθέτουν ἤ δημιουργοῦν διά τῶν ἰδίων μικροβίων τήν ἀνάπτυξιν τῆς σκωληκοειδίτιδος. Τά χαλασμένα δόντια, ἡ ὠτίτιδες, ἡ ἀμειβάδες, τά ἐντερικά νοσήματα, ὁ τύφος καί τέλος τά τόσον συχνά μητρικά νοσήματα τῶν γυναικῶν. Ἡ κατάχρησις τοῦ κρέατος, τῶν λιπαρῶν, καί γενικῶς ἡ πολυφαγία καί καλοφαγία προδιαθέτουν ἀσφαλῶς εἰς τήν ἀνάπτυξιν τῆς νόσου. Εἶναι ἄλλωστε γνωστόν ὅτι ἐπί 100 ἀτόμων πασχόντων ἐκ σκωληκοειδίτιδος οἱ 98 εἶναι καλοφαγάδες ἤ εὔποροι καί οἱ δύο ἐργατικοί ἤ πτωχοί.

Εἰς τό ἑπόμενον περί τῆς συμπτωματολογίας τῆς νόσου καί τῶν μορφῶν αὐτῆς.

Γ. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ
Παιδίατρος

σελίδες

✱ ΠΕΡΗΦΑΝΗ ΠΑΤΡΙΔΑ — ΑΘΗΝΑ ΩΠΛΙΣΜΕΝΗ ✱

«Ἡ Ἑλλὰς εἶναι μία ὡραία παρθένος, τὴν ὁποίαν στολίζομεν μὲ ὅλα τὰ στολίδια τὰ ὁποῖα τῆς πρέπουν, ἀλλὰ πρῶτα τῆς δίδομεν εἰς τὸ χέρι της τὴν λόγχην, τὴν ἀσπίδα καὶ τὴν περικεφαλαίαν τῆς Ἀθηνᾶς».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Φαντασθῆτε μιὰ οἰκογένεια, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ κλείσῃ τὴν πόρτα της, ὅταν πέσῃ τὸ σκοτάδι, ἕναν ὁδοιπόρο ποὺ βαδίζει μέσα σ' ἕνα σκοτεινὸ δάσος χωρὶς ὅπλο καὶ χωρὶς ἐμπιστοσύνη. Ὁ ἀδιάκοπος φόβος ὅλη τὴ νύχτα κουράζει καὶ ἡ αὐγὴ βρίσκει τότε τὸν ἄνθρωπο μὲ ξεσκισμένα νεῦρα καὶ ἀνίκανο γιὰ ἐργασία.

Τὸ ἴδιο κι' ἕνα ἔθνος, ποὺ νοιώθει τὸν ἑαυτό του ὄχι σὲ θέσι νὰ ἀμυνθῇ ἂν τοῦ παρουσιασθῇ ἀνάγκη. Κανένας κλάδος τοῦ πολιτισμοῦ δὲν μπορεῖ νὰ βλαστήσῃ καὶ νὰ καρποφορήσῃ ὅταν ἡ ρίζα τοῦ δένδρου δὲν εἶναι γερή! Καὶ σήμερα ρίζα κάθε ἐθνικοῦ δένδρου εἶναι οἱ ἀμυντικὲς μιᾶς χώρας δυνάμεις. Μόνο αὐτὲς γεννοῦν τὸ συναίσθημα τῆς ἀσφαλείας. Καὶ μόνο πάνω σ' αὐτὸ τὸ συναίσθημα μπορεῖ νὰ στηριχθῇ ἡ δημιουργικὴ πρᾶξι καὶ δρᾶσι ἀτόμου καὶ συνόλου.

Ἡ ἱστορία μᾶς μεταδίδει πολλὰ παραδείγματα πάνω στὸ θέμα αὐτό. Ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ὥς τὴ σημερινὴ πολυτάραχη καὶ γεμάτη πολέμους καὶ κινδύνους ἐποχή μας βλέπουμε ὅτι λαοὶ ποὺ εἶχανε μεγάλο πολιτισμὸ τὸν ἔχασαν τὴ στιγμὴ ποὺ ἄφησαν νὰ ἐκφυλισθοῦν ἠθικὰ καὶ νὰ ξεπέσουν ὑλικὰ οἱ ἀμυντικὲς ἐθνικὲς δυνάμεις. Καὶ πάλιν ὅτι λαοὶ ποὺ ἔφκιασαν λαμπρὸ πολιτισμό, ξεκίνησαν πρῶτα ἀπὸ τὴν σύστασι ἢ ἀνασύστασι τῶν ἀμυντικῶν τοῦ ἔθνους δυνάμεων. Φωτεινὸ παράδειγμα οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Σπαρτιᾶτες. Θέτοντας οἱ τελευταῖοι ὡς ἀξιωματικὴ ἀρχὴ τὸ «εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης» καὶ ἀσκώντας τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα τοῦ πολίτου ἀσπίδα καὶ φράγμα κατὰ παντὸς ἐχθροῦ, ἔθεσαν σὲ δεύτερη μοῖρα τὸν πνευματικὸ τῆς Ἀθηναϊκῆς Πολιτείας πολιτισμό, ἀποδεικνύοντας ὅτι δὲν εἶναι μόνο τὸ πνεῦμα ποὺ μπορεῖ νὰ φυλάξῃ τὴν φυλετικὴ καὶ ἐθνικὴ ὀντότητα, ἀλλὰ ὅτι τὸ πνεῦμα αὐτὸ μπορεῖ μόνο ν' ἀνθίσῃ κάτω ἀπὸ τὴ θαλπωρὴ τοῦ συναισθήματος τῆς ἀσφαλείας.

Ὁ Πλάτων, ἡ ἀστείρευτη αὐτὴ πηγὴ τῆς σοφίας, ἔνοιωσε ὅτι γιὰ νὰ σταθῇ τὸ ἀθηναϊκὸ πνεῦμα εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τοὺς «φύλακας», δηλαδὴ τοὺς στρατιώτας. «Ἔτι δέ, ὦ φίλε, μείζονος τῆς πόλεως δεῖ οὔ τι σμικρῷ, ἀλλ' ὅλῳ στρατοπέδῳ ὃ ἐξελθὸν ὑπὲρ τῆς οὐσίας ἁπάσης καὶ ὑπὲρ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν διαμαχεῖται τοῖς ἐπιοῦσιν». Δηλαδή: «Ὑπάρχει λοιπὸν ἀνάγκη φίλε μου, ἡ πόλις νὰ εἶναι ἀκόμα πιὸ μεγάλη ὄχι σὲ κάποια μικρὴ ἀναλογία, ἀλλὰ κατὰ ὁλόκληρο στρατόπεδο, ποὺ θὰ ἐκστρατεύσῃ καὶ θὰ πολεμήσῃ ἐνάντια στοὺς ἐπερχομένους ἐχθροὺς γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ ὅλη τὴν περιουσία τῆς πόλεως καὶ ὅσα πρὶν ἀπὸ λίγο λέγαμε».

Αὐτά του τὰ λόγια ἔγιναν ἀφορμὴ σὲ πολλοὺς νὰ ποῦνε ὅτι ὁ Πλάτων «ἐλακώνιζε», δηλ. ὑπεστήριζε τὸ σπαρτιατικὸ σύστημα.

Δὲν ἦτανε ὅμως ἔτσι. Ὁ Πλάτων διαισθανότανε μέσα στὴν ἄπειρή του σοφία ὅτι χωρὶς στρατὸ θὰ κατέρρεε ἡ πνευματικὴ τῶν Ἀθηναίων δόξα καὶ ὅτι κανεὶς φιλόσοφος καὶ σοφιστὴς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὴν σώσῃ. Μόνο ὁ στρατός, μόνον οἱ ὁρμητικοὶ καὶ ἠσκημένοι «φύλακες».

Τί θὰ γινότανε στὶς δύσκολες σημερινὲς περιστάσεις ἡ ἀγαπητή μας πατρίδα, ἂν δὲν ἦτανε δυνατὴ ἡ ἀσπίδα της, δηλ. ὁ στρατός της αὐτὴ τὴ στιγμή! Ἂν ἡ καταιγίδα τῆς ἐποχῆς μας ξεσποῦσε πρὶν ἀπὸ μιὰ πενταετία π. χ. πόσους κλυδωνισμοὺς καὶ πόσες ἀβαρίες δὲν θὰ πάθαινε τὸ ἐθνικό μας καράβι; Γιατὶ ὅλοι μας τὸ ξέρουμε καὶ μποροῦμε σήμερα πιὰ νὰ τὸ ὁμολογήσουμε, ὅτι ὅπως ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς πολιτείας μας καὶ ὁ στρατός μας εἶχε πάθει κάποιο ξεχαρβάλωμα ὑλικὸ καὶ ψυχικό. Τὰ συμπτώματα τῆς ἀρρώστιας φάνηκαν σὲ διάφορα μικροκινήματα καὶ πραξικοπήματα.

Τώρα ὅμως, ποὺ ἀληθινὰ τοῦ ἀνετέθη τὸ ὕψιστο καθῆκον τῆς προασπίσεως τῶν ὑλικῶν καὶ ψυχικῶν τοῦ λαοῦ μας ἀγαθῶν, ἐδάφους καὶ πολιτισμοῦ, τώρα ποὺ ὁ Ἀρχηγός μας χάρισε τὴν ἀπέραντή του στοργὴ καὶ φροντίδα σ' αὐτόν, τώρα ποὺ ὁ λαὸς στὸ σύνολό του τὸν περιβάλλει μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἐκτίμησί του, τώρα εἶναι ὁ παραδειγματικὸς ἐκεῖνος ἀπὸ κάθε ἄποψι στρατός, ποὺ θὰ ἀγωνισθῇ γεμᾶτος αὐτοθυσία «ὑπὲρ τῆς οὐσίας ἁπάσης» κατὰ τὸν Πλάτωνα καὶ ὑπὲρ ὅλων ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν ὀντότητα καὶ τὴν ὑπερηφάνεια τῆς φυλῆς μας.

Ὅλοι μας, ἀπὸ τὸν πνευματικὸ ἄνθρωπο, τὸν καλλιτέχνη καὶ τὸν ἐπιστήμονα, ὥς τὸν ἐργάτη τῶν χειρῶν, τὸν ἐκφορτωτὴ καὶ τὸν ἀρτοποιό, νοιώθουμε κάποιο συναίσθημα ἀσφαλείας, σὰν ποὺ κλείνουμε τὴν πόρτα μας ὅταν πέφτουμε νὰ κοιμηθοῦμε. Μόνο μ' αὐτὸ τὸ συναίσθημα μποροῦμε ν' ἀτενίσουμε τὴν ἐρχόμενη μέρα δυνατοὶ καὶ δημιουργικοί.

Σὰν τεραστία φανταστικὴ ἀσπίδα μᾶς καλύπτει σήμερα ἡ Ἐθνική μας Ἄμυνα. Κάτω ἀπ' αὐτὴ ξετυλίγεται ἡ λαϊκή μας ζωὴ ἀνεπηρέαστη ὥς τὰ σήμερα ἀπὸ τὴν καταιγίδα. Δημιουργοῦμε ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ. Εἴμαστε σεβαστοὶ στοὺς ἐχθρούς μας κι' ἀγαπητοὶ στοὺς φίλους μας. Ὄχι μονάχα γιὰ τὰ ντουφέκια καὶ τ' ἀεροπλάνα, τὰ κανόνια καὶ τὰ καράβια, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ στρατιωτικὸ πειθαρχημένο μας πνεῦμα καὶ τὴν ἄφοβη ἑλληνικὴ ὁρμητικὴ ψυχή.

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις τῆς Νεολαίας καθιερώνοντας τὴν «ἡμέρα τῶν ἐνόπλων δυνάμεων» γίνεται μεσίτης καὶ ἑρμηνευτὴς ὅλων τῶν πλούσιων συναισθημάτων τῆς ἀγάπης, τῆς στοργῆς, τῆς ἐκτιμήσεως, τῆς πεποιθήσεως τοῦ λαϊκοῦ συνόλου στὶς ἔνοπλές μας δυνάμεις.

Σὰν ἀφρόκρεμα καὶ συμπύκνωμα τῆς λαϊκῆς ψυχῆς, σὰν πρόσκοπος καὶ πρωτοπόρος συλλαμβάνει ἡ σκέψι της καὶ ἐκτελεῖ ἡ θέλησί της τὴ σκέψι καὶ τὴ θέλησι ὅλων μας. Μαζί της ἔχει πάντα τὴν ἑλληνικὴ ψυχή, γιατὶ μαντεύει τὶς ἐπιθυμίες της καὶ τὶς μεταφέρει σὲ πράξεις.

Ὅταν τὴν Κυριακὴ στὶς 6 Ὀκτωβρίου στεκότανε σοβαρὰ καὶ ὑπερήφανη στὰ μνημεῖα ἐκείνων ποὺ ἔπεσαν γιὰ τὴν πατρίδα μὲ τὰ στέφανα τῆς προσφορᾶς, στάθηκε πλάϊ της ὅλος ὁ ἑλληνικὸς λαός. Καὶ ὅταν οἱ διάφοροι σχηματισμοί της μὲ τὰ τρυφερὰ ἀκόμα χέρια τῶν νέων παιδιῶν της ἔψαυαν τὰ κανόνια καὶ τοὺς κινητῆρας ἦτανε τὰ ροζάρικα καὶ δυνατὰ χέρια ὁλοκλήρου τοῦ δουλευτῆ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἕνα ἀκόμα ὅραμα τοῦ Ἀρχηγοῦ της γίνεται πραγματικότητα. Ἡ συγχώνευσι ὅλων τῶν παραγόντων ποὺ δουλεύουν καὶ θὰ δουλέψουν γιὰ τὸ ἑλληνικὸ μεγαλεῖο μέσα στὸ μεγάλο χυτήριο τῆς κατανοήσεως, τῆς ἀγάπης, τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλον. Ἔτσι στέκει σήμερα ἡ Ἑλλὰς ὡραία παρθένος μὲ τὴν λόγχη, τὴν ἀσπίδα καὶ τὴν περικεφαλαία, μ' ὅλα της τὰ στολίδια, Ἀθηνᾶ ὡπλισμένη καὶ Ἑλλὰς ζηλεμένη, ὅπως τὴν εἶδε Ἐκεῖνος.

Σ. Καρ.

✳ ΜΙΚΡΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ✳

Ἡ θεία ἔχει ἄδικο

Πόσες φορὲς μὲ μιὰ ἀπερίσκεπτη φράσι μας, ἀνόητη καὶ μὴ μετρημένη χειρονομία γεννοῦμε μέσα στὸ μυαλὸ τοῦ παιδιοῦ χάος καὶ προκαλοῦμε στὴ σκέψι του ἀπορίες ποὺ τὸ βασανίζουν καὶ τὸ ἀνησυχοῦν! Ἂς προσέχουμε λίγο τὴν κάθε μας ἐξωτερίκευσι ἀπέναντι τῶν παιδιῶν, μάλιστα στὸ πολὺ λεπτὸ σεξουαλικὸ ζήτημα ποὺ πρέπει νὰ τὸ διαχειρισθοῦμε μὲ μεγάλη λεπτότητα καὶ τρυφερότητα ἀπὸ τὴν ἀρχή, ὅταν τὰ παιδιά μας εἶναι ἀκόμα πολὺ μικρά .

Ἡ Ἑλενίτσα εἶναι ἓξ χρόνων. Ὁ μικρὸς της ἀδελφούλης Ἀντωνάκης τεσσάρων μόνο. Χθὲς τὸ βράδυ ἡ θεία ἔκανε λουτρὸ στὸ μικρὸ ἀγοράκι. Ἦτανε χαρούμενο καὶ τόσο εὐδιάθετο, ποὺ τὰ γέλια του ἀκούονταν στὴν τραπεζαρία. Ἡ Ἑλενίτσα ἄφηκε τὰ παιγνίδια της, ἔτρεξε, ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ μπάνιου κι' ἔχωσε τὸ κεφαλάκι της νὰ δῇ τί συμβαίνει ἐκεῖ μέσα.

Ἡ θεία ὅμως κοκκίνισε, χτύπησε μὲ θυμὸ τὸ πόδι της κάτω στὰ πλακάκια καὶ φώναξε μὲ δυνατὴ φωνή, ποὺ ἀντιλάλησε τὸ μπάνιο.

«Τὰ μικρὰ κορίτσια δὲν πρέπει νὰ βοῦνε γυμνὰ τ' ἀγόρια!».

Ἡ Ἑλενίτσα κι' ὁ Ἀντωνάκης ἄνοιξαν τὰ μάτια τους διάπλατα. Τὸ μεγάλο «γιατί» ζωγραφίστηκε πάνω στὰ νεαρά τους προσωπάκια. Τρόμαξαν τόσο, ποὺ τοὺς κόπηκε ἡ εὐθυμία καὶ τὸ γέλιο. Μάλιστα ὁ Ἀντωνάκης λίγο καὶ θἄρχιζε τὰ κλάματα.

Πόσο ἄδικο εἶχε ἡ θεία μὲ τὸ θυμό της καὶ μὲ τὴν ἀκατανόητη γιὰ τ' ἀνηψάκια της συμβουλή της.

Μέσα στὸ ἄπηχτο ἀκόμα μυαλό τους ἄρχισαν νὰ πέφτουν οἱ ἀπορίες, ποὺ τοὺς γέννησε, σὰν βαρειὲς πέτρες μέσα στὰ ἥσυχα καὶ γαλήνια νερὰ μιᾶς λιμνούλας ποὺ καθρέφτιζε ἀκόμα τὸν οὐρανό!

Πόσο ἄδικοι γινόμαστε ἔτσι κάποτε, μὲ τὴν ἄγνοιά μας, στὰ μικρὰ παιδιά μας, καὶ πόσο πληγώνουμε τὴν ἀγγελική τους ἀθωότητα!

Σ. Κ.

Μοῦστος καὶ μουσταλευριὰ

Γιατὶ νὰ παραπονιούμαστε πὼς δὲν ἔχουμε ζάχαρι νὰ φτιάσουμε γλυκίσματα γιὰ τὸ χειμῶνα; Ὑπάρχει αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἕνας τρόπος, ποὺ μποροῦμε χωρὶς καθόλου ζάχαρι νὰ φτιάσουμε ἕνα χειμωνιάτικο γλύκισμα, πολὺ νόστιμο καὶ συνάμα πολὺ θρεπτικό. Ἁπλούστατα μὲ μοῦστο. Ἡ Χώρα μας, ἡ γῆ μας εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ εὐλογημένες στὴ γλύκα τοῦ σταφυλιοῦ. Σὲ λίγες μέρες ὁ μοῦστος ζυμώνεται καὶ μοσκοβολᾶ σὲ πιθάρια καὶ βαρέλια. Μποροῦμε ὅλες μας καὶ στὴν ὕπαιθρο καὶ στὴν πόλι νὰ προμηθευθοῦμε καὶ ν' ἀρχίσουμε τὴν προπαρασκευὴ τῶν γλυκισμάτων μουσταλευριᾶς, ποὺ τὴν ἀγαποῦνε ἐξ ἴσου μεγάλοι καὶ παιδιά.

Τὸν παληὸ καιρὸ δὲν εἴχανε οἱ πρόγονοί μας ζάχαρι. Ἔκαναν ἀπὸ τὸ μοῦστο τὸ «πετιμέζι» γιὰ τὸ χειμῶνα ποὺ εἶναι ἀπὸ μοῦστο πολὺ βρασμένο. Ἐκεῖ μέσα διατηροῦσαν φροῦτα, ἀκόμα καὶ τὶς ἐληές τους.

Καὶ τώρα ἀκόμα στὰ χωριὰ τὸ ἔχουνε καλὸ νὰ βράζουν γιὰ τὸ χειμῶνα οἱ γυναῖκες πετιμέζι καὶ νὰ κάνουν μουσταλευριά. Ἀκόμα καὶ σήμερα εἶναι συνήθεια οἱ ἰδιοκτῆτες τῶν ἀμπελιῶν νὰ μοιράζουν μοῦστο στοὺς φτωχοὺς τῆς γειτονιᾶς των. Αὐτὸ τοὺς φέρνει γοῦρι.

Ἡ καλύτερη μουσταλευριὰ γίνεται ἀπὸ μοῦστο ἄσπρων σταφυλιῶν κι' ἀπὸ μοῦστο προερχόμενο ἀπὸ «πρωτοπάτι», δηλ. ἀπὸ τὸ πρῶτο πάτημα. Τότε μόνο εἶναι ὡραῖος στὸ χρῶμα, ξανθὸς καὶ εὐχάριστος στὴ γεῦσι. Γιὰ τὴ μουσταλευριὰ λοιπὸν χρειαζόμαστε μόνο μοῦστο καὶ ἀλεῦρι ἢ σιμιγδάλι. Ἄλλοι βάζουν καὶ κόλλα ἀπὸ σιτάρι ἢ ἀπὸ πατάτες.

Βάζομε τὸ μοῦστο νὰ βράση μὲ στάχτη καθαρὴ ἀπὸ ξυλοκάρβουνα ἢ μὲ ἕνα εἰδικὸ χῶμα, γιὰ νὰ τὸν «κόψωμε» ὅπως λένε. Μὲ τὴν προσθήκη τῆς στάκτης ἢ τοῦ χώματος καταστανάζουν ὅλες οἱ ξένες οὐσίες στὸ κάτω μέρος τοῦ καζανιοῦ καὶ ὁ μοῦστος γίνεται καθαρὸς καὶ διαυγής.

Ὑπολογίζουμε σὲ 5-6 ὀκ. μοῦστο μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας στάκτη κοσκινισμένη. Τὴ ρίχνομε μέσα μοῦστο ἢ τὴ δένουμε σ' ἕνα πανάκι καὶ τὴν κρεμοῦμε μέσα στὸ καζάνι. Προσέχομε νὰ βγάζουμε τὸν ἀφρό. Σὲ 4 - 5 βράσεις τὸν παίρνομε ἀπὸ τὴ φωτιὰ καὶ τὸν ἀφήνομε νὰ κρυώση γιὰ νὰ καθίσουν, ὅπως εἴπαμε, τὰ περιττά. Τὸν στραγγίζουμε καὶ τὸν βράζομε πάλι, βάζοντας σὲ 8 ποτήρια μεγάλα μούστου ἕνα ποτῆρι ἀλεῦρι.

Τὸν ἀνακατεύομε μὲ ξύλινη κουτάλα ὥς ποὺ νὰ πήξη, κάνοντας φοῦσκες στὴν ἐπιφάνεια. Ἔπειτα τὸν κενώνουμε σὲ ρηχὰ ταψιὰ ἢ πιατέλες. Βάζομε καὶ ἀμύγδαλα ἢ καρύδια, σουσάμι ἢ κανέλλα κατὰ τὸ γοῦστο μας. Ὅταν ξηραθῇ κόβουμε τὴν ἕτοιμη πιὰ μουσταλευριὰ σὲ κανονικὰ κομμάτια καὶ τὴ φυλᾶμε.

Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο φτιάνουμε καὶ τὰ μουστοκούλουρα ἢ καὶ «σουτζούκια» ποὺ βλέπουμε τώρα νὰ φαντάζουν στὶς βιτρίνες τῶν ζαχαροπλαστείων.

Περνοῦμε σὲ μιὰ κλωστὴ παστρεμένα καρύδια καὶ τὰ βουτᾶμε μέσα στὸ μοῦστο πολλὲς φορές. Κάθε φορὰ βέβαια πρέπει νὰ στεγνώνη τὸ μῖγμα ποὺ ἐπικολλᾶται. Ὅταν σχηματισθῇ τὸ πάχος ποὺ θέλουμε τὰ κρεμοῦμε στὸν ἀέρα γιὰ νὰ ξηραθοῦν. Κατόπιν τραβοῦμε τὴν κλωστὴ καὶ τὰ φυλάγουμε γιὰ τὶς χειμωνιάτικες βραδιές μας. Ἐπωφεληθῆτε λοιπὸν τὶς μέρες αὐτὲς τὴν εὐλογία τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Τὸ μοῦστο.

Τὰ φορεματάκια τῶν παιδιῶν μας

Ἔχω μιὰ φίλη, ποὺ ἔχει πάντα τὰ κοριτσάκια της σὰν κοῦκλες ντυμένα. Μὴν θαρρεῖτε ὅμως πὼς γι' αὐτὸ ξοδεύει πολλὰ χρήματα ἀγοράζοντας διαρκῶς ἢ ἔχοντας τὴ ράφτρα ἀπὸ τὸ πρωῒ ὥς τὸ βράδυ σπίτι της. Κανένα ἀπὸ τὰ δυό. Ὅ,τι παληὸ ἢ ὅ,τι περίσσευμα ἔχει θὰ τὸ φκιάση ἡ ἴδια ὡραῖες ρομπίτσες. Δοκιμᾶστε καὶ σεῖς, εἶναι εὔκολο. Ἕνα μικρὸ στηθάκι, μανικάκια φοῦσκες καὶ πρὸ πάντων ἕνα στολίδι στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ στήθους.

Ὑπάρχουν τόσοι τρόποι γι' αὐτό. Σουρίτσες, ἀστεράκια, φουντάκια, μικρὰ κεντηματάκια, χρωματιστὲς γραμμίτσες μὲ κλωστὲς κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα ποὺ μπορεῖ νὰ ἐφεύρη ἡ φαντασία σας. Κι' αὐτὸ γίνεται γιατὶ ἀγαπᾶτε ὅλες σας τὰ παιδιά σας.

Οἱ μικρὲς φουντίτσες εἶναι πολὺ νόστιμες γιὰ γαρνίρισμα. Παρατηρῆστε στὴν εἰκόνα μας τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο γίνονται. Καὶ ράψετέ τες μὲ μιὰ μικρὴ σουρίτσα κατὰ διαστήματα κανονικὰ στὸ κορσάζ.

Ἐπίσης καὶ τὸ σχέδιο μὲ τ' ἀστεράκια. Περάσετε κλωστὲς χοντρὲς — ἴσως γκάνς — στὸ ὕφασμα σταυρωτὲς κι' ἔπειτα σταυρῶστε τες μὲ βελονιὲς προσθέτοντας καὶ σκορπιστὰ ἀστεράκια ἀπὸ πιὸ σκοῦρα κλωστή.

Ἔτσι θὰ ἔχετε πολὺ ἀσυνήθιστα, εὔκολα καὶ ἀνέξοδα γαρνιρίσματα στὰ φορεματάκια τῶν παιδιῶν σας.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΙ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝ. ΤΕΧΝΗ

Ἡ νέα τέχνη, ἡ ὁποία ξεπηδάει τώρα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ πνεῦμα, ἔπειτα ἀπὸ τὴν τελειωτικὴ νίκη ἐπὶ τῶν Περσῶν, πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ δραματική.

Γιατὶ ὁ νέος ἀπεικονιζόμενος ἥρωας δρᾷ τώρα ταραγμένος ἀπὸ τὸ πάθος ἢ τὴ σκέψι, κατ' ἀντίθεσι τοῦ ἥρωος τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης, ποὺ δρᾷ γαλήνιος καὶ ἀτάραχος. Ὁ δραματικὸς ἥρωας συμβολίζει μᾶλλον μιὰ ἀτομικὴ θέλησι κι' ἔχει ὡρισμένα ἀτομικὰ χαρακτηριστικὰ στὴν φυσιογνωμία του, ἐνῷ ὁ ἀρχαϊκὸς ἥρωας συμβολίζει τὴ θέλησι μιᾶς φυλῆς, καὶ ὡς τύπο ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἰδίας φυλῆς.

Ὅπως ἡ πρωτόγονη τραγωδία μεταμορφώθηκε σὲ δρᾶμα, ὅμοια καὶ ἡ πλαστικὴ τέχνη ἔγινε τότε δραματική.

Ἡ ἴδια ἡ εἰδωλολατρικὴ θρησκεία ἄλλαξε καὶ ὁ Ζεὺς κατήντησε νὰ γίνῃ ἕνας θεὸς δίκαιος καὶ τηρητὴς τοῦ νόμου, ἔχει τὸ θρόνο του πάνω στὶς ἀπρόσιτες κορφὲς τοῦ Ὀλύμπου κι' εἶναι πιὰ τώρα πατέρας ὅλων τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ἐκδηλώνεται μὲ τὴν πιὸ τετελεσμένη μορφὴ στὰ ἀνάγλυφα τοῦ Ναοῦ τοῦ Διὸς τῆς Ὀλυμπίας καὶ στὰ ἀνάγλυφα τοῦ Παρθενῶνος τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἡ τέχνη τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Σικελίας ἐκφράζει μᾶλλον τὸ ἀνθρώπινο πάθος, ὅπως τὸ δρᾶμα τοῦ Αἰσχύλου, ἐνῷ ἡ τέχνη τῆς Ἀθήνας μᾶλλον τὴν σκέψι καὶ τὴ σοφία, ὅπως τὸ δρᾶμα τοῦ Σοφοκλέους. Ἡ πρώτη εἶναι Δωρική, ἡ δεύτερη Ἰωνική.

Οἱ μορφὲς τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων ἔχουν τώρα νέες καὶ διαφορετικὲς ἐκφράσεις. Τὰ κορμιά τους ἐπίσης ρυθμίζονται μὲ στάσεις νέες καὶ ἡ διακοσμητικὴ σύνθεσι τοῦ ἀετώματος περιστρέφεται τώρα γύρω σ' ἕνα κεντρικὸ πρόσωπο, τὸ ὁποῖον συμβολίζει τὴ βασικὴ ἰδέα τῆς ὅλης παραστάσεως.

Τὸ ἀνατολικὸ ἀέτωμα λόγου χάριν, ποὺ ἔχει γιὰ κεντρικὸ πρόσωπο τὸν Δία, σύμβολο τοῦ Κράτους, τῆς τάξεως καὶ ἑπομένως τῆς εἰρήνης, παριστάνει ἐπεισόδια εἰρηνικῆς φύσεως, δηλαδὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, ἐνῷ τὸ δυτικὸ ἀέτωμα, ποὺ ἔχει γιὰ κεντρικὸ πρόσωπο τὸν Ἀπόλλωνα, ποὺ συμβολίζει στὴν περίπτωσι αὐτὴ τὸ δραματικὸ ἄτομο, ὅπως ἐξηγήσαμε, παριστάνει τὸν αἱματηρὸ ἀγῶνα τῆς ζωῆς μας, τὸν πόλεμο.

Οἱ σκηνὲς τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος παριστάνουν τὸ δρόμο τῶν ἁρμάτων μεταξὺ Πέλοπος καὶ Οἰνόμαου: Στὴ μέση κάθεται στὸ θρόνο του ὁ Ζεύς. Ὁ Οἰνόμαος, ὁ ἄρχων τῆς πόλεως, ἔχει στάσι ἥσυχη, ἐνῷ ὁ ξένος συναγωνιστής του, ὁ Πέλοψ, κυττάζει χάμω μὲ ὕφος σεμνό, συνοδευόμενος ἀπὸ πολλὲς γυναῖκες.

Τὸ δυτικὸ ἀέτωμα παριστάνει τὸν πόλεμο μεταξὺ Λαπιθῶν καὶ Κενταύρων.

Οἱ Κένταυροι ἁρπάζουν τὴ νύφη τοῦ Πρωτέως καὶ τὶς ἄλλες γυναῖκες ποὺ εἶχαν πάει στὸ γάμο.

Ἁρπάζουν κι' ἕνα παιδάκι καὶ τὸ σέρνουν σὰν λάφυρο πολέμου, μὰ οἱ Λαπίθαι ἀμύνονται δίχως ἅρματα, ἀλλὰ μὲ τὰ ἐργαλεῖα τῆς θυσίας μαζὶ μὲ τὸν Πρωτέα καὶ τὸν Θησέα.

Στὴν κάθε πλευρὰ σχηματίζονται τρεῖς διαφορετικὲς ὁμάδες καὶ στὶς γωνίες τῶν ἀετωμάτων εἶναι πολλὲς ξαπλωμένες γυναῖκες ἐκφοβισμένες, ποὺ προσπαθοῦν νὰ βοηθᾶνε τοὺς πολεμιστές.

Ὁ Ἀπόλλων δὲν μοιάζει μὲ τὸν ἀρχαϊκὸ κοῦρο, μὲ τὴ φαιδρή του ὄψι. Δὲν εἶναι ὁ νεαρὸς ἥλιος ποὺ σκορπάει χαρὰ σ' ὅλη τὴν πλάσι, μὰ εἶναι ἕνας Θεὸς μὲ αὐστηρὴ ὄψι, ὄρθιος, ἀκίνητος, ποὺ ἁπλώνει τὸ δεξὶ του χέρι γιὰ νὰ ὑποβάλῃ θέλησι καὶ δρᾶσι.

Καὶ πόσων κολοσσιαίων διαστάσεων εἶναι στ' ἀλήθεια τὰ ἀγάλματα αὐτὰ τῶν ἀετωμάτων τοῦ πελωρίου ναοῦ τοῦ Διός.

Κυττάξετε τὰ πρόσωπά τους! Πόσο περίεργα τὰ αἰνιγματικὰ εἶναι, εἴτε ὅταν ἔχουν τὸ χέρι τους στὸ στῆθός τους, εἴτε στὸ πλευρό τους, εἴτε στὸ κεφάλι κλπ. Λὲς σὰν κάποια σκέψι νὰ τοὺς ἔχῃ καταλάβει. Λὲς σὰν νὰ ἐκφράζουν τὴν κρίσιμη ἐκείνη ἐποχὴ ποὺ περνοῦσε τότες ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμός. Ἐποχὴ ποὺ σημείωνε τὸ τέλος τῆς εἰδωλολατρείας καὶ εἰσήγαγε ἕνα νέο πνεῦμα στὴν θρησκεία καὶ στὴν τέχνη, ποὺ θὰ ὀνομασθῇ πολὺ ἀργότερα βυζαντινό.

Οἱ μετόπες τοῦ ἰδίου ναοῦ τοῦ Διὸς παριστάνουν τοὺς δώδεκα ἄθλους τοῦ Ἡρακλέους. Μεταξὺ τῶν τόσων παραστάσεων διακρίνουμε καὶ μιὰ θαυμασία τέτοια, ἡ ὁποία μάλιστα σώζεται ἀρκετὰ καλά: Ὁ Ἡρακλῆς, ποὺ λέει στὸν Ἄτλαντα νὰ τοῦ δώσῃ τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων, ἐνῷ ὁ ἴδιος φορτώνεται τὸ θόλο τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ παρήγορη σοφὴ θεά, προσπαθεῖ νὰ ἐλαττώνῃ τὸ βάρος του.

Ι. ΚΑΪΜΗΣ

Μιλῶντας σὲ περασμένο φύλλο γιὰ τὴν σταφυλοθεραπεία, εἴπαμε πῶς τὰ σταφύλια τὰ διακρίνουμε σὲ «φαγουλάρικα» καὶ «κρασοστάφυλα». Τὰ κρασοστάφυλα εἶναι αὐτὰ ποὺ θὰ μᾶς κάμουν τὰ ὡραῖα κρασιὰ γιὰ τὰ ὁποῖα φημίζεται ἡ Ἑλλάδα. Μὰ γιὰ νὰ εἶναι τὰ κρασιὰ ἐπιτυχημένα καὶ ἀκόμη γιὰ νὰ διατηρηθοῦνε ὡς που νὰ καταναλωθοῦν, ἐκεῖνο ποὺ πρῶτ' ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ εἶναι ἡ καθαριότης. Μιὰ καθαριότης σχολαστική. Γιατὶ ὅσο πιὸ πολλὴ καθαριότητα ἔχει ἡ παραγωγὴ τόσο περισσότερο μπορεῖ νὰ εἶναι βέβαιος κανεὶς γιὰ τὴν καλὴ ποιότητα τοῦ κρασιοῦ του.

Ἡ καθαριότης αὐτὴ πρέπει ν' ἀρχίζῃ ἀπὸ τὸν τρύγο καὶ νὰ διαρκῇ ὡς τὴν οἰναποθήκη μας, ποὺ θὰ διατηροῦμε καθαρὴ ὅλο τὸ χρόνο.

Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα τὸ πατητῆρι. Σὲ πολλὰ μέρη τὸ ἴδιο πατητῆρι χρησιμοποιεῖται σχεδὸν ἀπὸ ὅλο τὸ χωριό. Καὶ μένουν ἐκεῖ ἀπὸ τὸν προηγούμενό μας ποὺ πάτησε παληὰ τσίπουρα καὶ τσάμπουρα μιὰ καὶ δυὸ μέρες, ὅσο νὰ πᾶμε ἐμεῖς μὲ τὴ σειρά μας νὰ πατήσωμε. Πρέπει ὅμως πρὶν ρίξουμε τὸ δικό μας σταφύλι νὰ φροντίσωμε νὰ καθαρίσωμε καλὰ τὸ πατητῆρι.

Τὸ ζεστὸ νερὸ γιὰ κάτω μαζὶ μὲ τὴν ἀπομάκρυνσι τοῦ κάθε τι ποὺ ἔμεινε ἀπὸ τὸν προηγούμενο καὶ τὸ συχνὸ ἄσπρισμα τοῦ τοίχου εἶναι ἀπαραίτητα.

Μὰ ἐκεῖ ποὺ χρειάζεται ἡ μεγάλη καθαριότης εἶναι τὰ βαρέλια μας. Αὐτὰ ποὺ θὰ δεχθοῦν μέσα τὸ μοῦστο πρέπει νὰ εἶναι πεντακάθαρα. Θὰ ἔχουν ξεφουντωθῇ ἐγκαίρως, θὰ ξυστοῦν μέσα καὶ θὰ ξαναφουντωθοῦν. Τότε πρέπει νὰ ρίξωμε μέσα ζεματιστὸ νερὸ καὶ λίγο ἀσβέστη ἄσβεστο καὶ νὰ τὰ ταπώσουμε καλά. Μετὰ θὰ τὰ ξεπλύνουμε καὶ θὰ τὰ ἔχουμε ταπωμένα ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ τὰ χρησιμοποιήσουμε γιὰ τὸν καινούργιο μοῦστο.

Μὰ ἐκεῖ ποὺ χρειάζεται ἡ μεγάλη καθαριότης εἶναι τὰ βαρέλια μας.

Παληὰ ἀποφεύγαμε τὰ χημικὰ μέσα. Μὰ σήμερα ἡ πλάνη αὐτὴ διαλύθηκε. Σήμερα οἱ χημικοὶ εἶναι ὅλοι ἐπιστήμονες καὶ παρακολουθοῦνται ἀπὸ τὸ Κράτος. Γι' αὐτὸ καὶ εἶναι ἀπαραίτητοι.

Τὸ κυριώτερο ὅπλο ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ χημικὸς εἶναι ἕνα φάρμακο, τὸ μεταμπισουλφίτ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀποστειρωτικό. Κρασιὰ ποὺ πῆραν μέσα μεταμπισουλφὶτ ἐγκαίρως καὶ σὲ κανονικὴ δόσι δὲν ἔχουν 90% κίνδυνο νὰ χαλάσουν. Τὰ ἄλλα φάρμακα ποὺ χρησιμοποιοῦνται εἶναι γιὰ τὴν βελτίωσι τῆς ποιότητος. Προσθέτουμε δηλαδὴ σὲ φάρμακα δόσες οὐσίες δὲν ἔχουν τὰ σταφύλια μας.

Καὶ τὰ φάρμακα αὐτὰ εἶναι ἡ οἰνοτανίνη, τὸ κιτρικὸν ἢ τρυγικὸν ὀξὺ γιὰ τὴν ποιότητα καὶ ἡ φωσφορικὴ ἀμμωνία ποὺ ὑποβοηθεῖ τὴν ἔγκαιρο ζύμωσι τοῦ μούστου.

Μὰ δὲν πρέπει νὰ ἀναπαυώμαστε πάνω στὴν εὐθύνη τοῦ χημικοῦ. «Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει». Καὶ ἡ ἰδική μας συμβολὴ θὰ εἶναι, ὅπως εἴπαμε καὶ πάρα πάνω, ἡ καθαριότης. Ἡ ἀποθήκη τῶν κρασιῶν θὰ εἶναι πάντα καθαρή.

Μιὰ φορὰ στὶς 10 μέρες ἂς περνοῦμε τὸ πάτωμα καὶ τοὺς τοίχους μὲ ἕνα ἔστω καὶ ἀραιὸ γαλάκτωμα ἀπὸ ἀσβέστη. Παράλληλα ἂς φροντίζουμε γιὰ τὴν καθαριότητα τῶν βαρελιῶν. Βαρέλι ποὺ στάζει ἀπὸ τὴν κάνουλα ἢ ἀπὸ τὸ στουπὶ σίγουρα θὰ ξυνίσῃ. Προσοχὴ λοιπόν. Τὰ φούντια νὰ τρίβωνται τακτικὰ μὲ ζεστὸ νερό, μέσα στὸ ὁποῖο θὰ ἔχουμε λειώσει λίγη ποτάσσα.

Κι' ἀκόμη ἀπομακρύνατε ἀπὸ τὴν ἀποθήκη κάθε περιττό. Τὸ κρασὶ ἔχει τὸ ἰδίωμα πάντα, ἀλλὰ κυρίως ὅταν ἀκόμη βράζῃ, νὰ παίρνῃ κάθε μυρωδιὰ ποὺ βρίσκεται ἐκεῖ σιμά. Γι' αὐτὸ εἶναι πολὺ κακὴ συνήθεια μερικῶν νὰ κρεμοῦν στὶς ἀποθῆκες σκόρδα καὶ κρεμμύδια.

Ὅταν ἡ ἀποθήκη εἶναι καθαρὴ ἡ ποιότης τοῦ κρασιοῦ εἶναι ἐξησφαλισμένη.

Αὐτὸ ἂς ἔχῃ ὑπ' ὄψι του κάθε οἰνοποιός, εἴτε γιὰ μεγάλη ποσότητα κρασιοῦ πρόκειται εἴτε καὶ γιὰ ἕνα βαρελάκι τοῦ σπιτιοῦ.

Κ. Χ. ΑΓΓ.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Η ΚΑΛΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΙ' Ο ΚΑΛΟΣ ΑΔΕΡΦΟΣ

Ήταν μιά φορά ένας πραματευτής κι' είχε δυό παιδιά, τό ένα φρόνιμο, τό άλλο άσωτο. Σάν πέθανε ό πατέρας τους, τά δυό παιδιά μοιράσανε τό βιός τους. Ό μεγάλος, ό φρονιμώτερος, κυβέρνησε καλά τό βιός του καί τό έκαμε πιό μεγάλο. Ό μικρότερος, σάν άσωτος πού ήτανε, τό έφαγε όλο. Μιά μέρα πήγε στόν μεγάλο του άδερφό καί τοῦ λέει:

—Άδερφέ μου, έχασα μέ τίς πραμάτειες πού κάνω, καί δέν έχω πεντάρα.

Τότες ό άδερφός του τόν έσπλαγχνίστηκε, καί βγάζει καί τοῦ δίνει δέκα χιλιάδες.

Αύτός πάλι τάφαγε, — όπως είχε φάει καί τ' άλλα, — καί πῆγε πάλι στόν άδελφό του καί τοῦ διηγήθηκε πώς ζημιώθηκε πολύ, κι' ό άδερφός του τοῦ λέει:

— Άδερφέ, έσύ δέν έχεις τύχη, μόν' κάθησε μέ τή γυναῖκα μου έδῶ στό σπίτι καί πηγαίνω έγώ στό ταξίδι νά βγάλω κάμποσα χρήματα γιά μένα καί κάμποσα γιά σένα.

Κίνησε λοιπόν ό άδερφός του καί πάει στά ξένα μέ τήν πραμάτεια, κι' άφησε τέλειο νοικοκύρη στό σπίτι τόν άδερφό του. Αύτός, σάν άσωτος πού ήταν, έπανέλαβε πάλι τά ίδια, καί σέ τρεῖς μέρες, μετά πού έφυγε ό άδερφός του, τήν άφίνει έρημη τή γυναῖκα του στούς πέντε δρόμους. Τότες ή δυστυχισμένη φεύγει, παίρνει μαζί της όσα χρήματα μπόρεσε νά κρύψη, καί πάει καί κτυπάει μιά πορτούλα, κι' ήταν μιά γρηά πού κάθονταν μέσα καί τῆς λέει:

— Νά ξενυχτίσω κι' έγώ έδῶ μέσα;

Κι' ή γρηά τῆς άπάντησε:

Κάθησε καί κοιμήσου!

Τό πρωΐ, σηκώθηκε ή γρηά, κι' ήταν έτοιμη νά πάη στό λουτρό. Τῆς λέει ή γυναῖκα:

— Νάρθῶ κι' έγώ στό λουτρό;

— Έλα, τῆς είπε ή γρηά.

Καί κίνησαν κι' οί δυό νά πᾶνε καί στό δρόμο πού πήγαιναν, βλέπουν έναν πού τόν τραβοῦσαν νά τόν κρεμάσουν γιά πεντακόσια γρόσια.

Καί τούς λέει αύτή.

— Πέστε τους, πώς τοῦ δίνω έγώ τά γρόσια καί νά μήν τόν κρεμάσουν.

Κι' έδωσε τά γρόσια κι' έφυγε.

Τρέχει τότες νά τή βρῆ αύτός νά τήν εύχαριστήση πού τοῦ έκανε αύτό τό καλό καί σάν τή βρῆκε τήν πουλάει γιά σκλάβα, σ' ένα καραβοκύρη.

Τήν πῆρε λοιπόν ό καραβοκύρης, τήν έβαλε στό καράβι, καί κίνησε νά φύγη.

Στό ταξίδι, ό καραβοκύρης σάν κακός άνθρωπος πού ήταν, θέλησε νά τήν κακοποιήση. Μά ό Θεός είδε τό κακό, καί σηκώνει μιά φουρτούνα, τσακίζει τό καράβι, καί τήν βγάζει, μέ μιά σανίδα, ναυαγό, σ' ένα βασιλικό παλάτι. Τότες πῆγε καί στάθηκε σέ μιά βρύση τῆς βασίλισσας, κι' ή βάγια πού πῆγε νά πάρη νερό τῆς λέει:

— Τί είσαι σύ αύτοῦ;

— Άνθρωπος είμαι, λέει αύτή, καί πές στή βασίλισσα, άν θέλη νά μέ πάρη στό παλάτι χωρίς μισθό.

Πάει άμέσως ή βάγια καί τό λέει τῆς βασίλισσας. Κι' έστειλε καί τήν πῆρε, καί σάν τήν είδε φρόνιμη, τήν έκανε τέλεια νοικοκυρά σέ όλο τό βασίλειο.

Μέ τόν καιρό, ήρθε ή ὥρα νά πεθάνη ή βασίλισσα. Έκραξε λοιπόν τούς συμβούλους της, καί τούς παράγγειλε ότι έγώ πεθαίνω, καί βάνω στόν τόπο μου αύτή γιά βασίλισσα. Κατά τήν παραγγελία της τήν έβαλαν βασίλισσα. Άλλά τά χείλη της ποτέ δέ γελοῦσαν. Πάντα πικραμένη καί μαραμένη στέκονταν. Τότες τῆς λέει μιά γρηά:

Κι' ή βάγια πού πῆγε νά πάρη νερό τῆς λέει: Τί είσαι σύ αύτοῦ;

— Έσύ ήσουν μιά φτωχιά, πικραμένη· τώρα γίνηκες βασίλισσα· γιατί δέ γελᾶς; Ό,τι έχεις, πές το μου έμένα, κι' έγώ ξέρω νά σοῦ κάνω τήν καρδιά καλά.

Έκατσε λοιπόν κι' αύτή καί τῆς διηγήθηκε όλα τῆς γρηᾶς. Τότες ή γρηά σκέφθηκε καλά καλά, καί σέ τρεῖς μέρες πάει μέ χαρά μεγάλη στή βασίλισσα καί τῆς λέει:

Νά φτειάξης ένα σπίτι κάτω στό μεγάλο κήπο, καί νά βάλης κήρυκα νά φωνάζη σ' όλο τόν κόσμο, όποιος στραβός, γκαβός, πιασμένος, νάρθη στή βασίλισσα νά γιατρευθῆ.

Άκουσε τό λόγο τοῦ κήρυκα ό άντρας της, πού είχε τόν άδελφό του τόν άσωτο τυφλό, κι' ό καραβοκύρης πού είχε πιαστῆ, καί κίνησαν καί πῆγαν στό βασίλειό της.

Ή βασίλισσα φώναξε πρῶτα τά δυό άδέρφια, καί λέει τοῦ μεγαλείτερου, νά πῆ ό άδερφός του ό τυφλός τά όσα έκανε στή ζωή του, καί γιατρεύεται. Τά είπε λοιπόν κι' αύτός όλα, μόνο γιά τή νύφη του δέν είπε τίποτε, έπειδή είχε κοντά τόν άδερφό του καί φοβότανε. Άλλά σάν είδε πώς έπέμενε νά τά πῆ όλα, ή βασίλισσα, τό είπε κι' αύτό. Τότες βάρεσε τά χέρια της ή βασίλισσα, καί τοῦ φέρανε νερό, καί γιατρεύτηκε.

Ύστερα φώναξε τόν καραβοκύρη, τοῦ είπε κι' αύτουνοῦ τά ίδια, νά μαρτυρήση τά όσα έκανε. Όλα τά είπε, μονάχα τό πώς έπούλησε τή γυναῖκα δέν είπε. Ύστερα, όμως, κι' αύτό τό μαρτύρησε, κι' έγινε καλά.

Τήν άλλη μέρα φωνάζει τόν άντρα της ψηλά στό παλάτι καί τοῦ λέει.

— Τί άντρας ήσουν έσύ πού άφησες τή γυναῖκα σου στά χέρια τοῦ άδερφοῦ σου, νά τραβήξη όλα αύτά πού άκουσες; Άν έβλεπες τήν γυναῖκα σου θά τήν έγνώριζες; Κι' αύτός τῆς είπε.

—Ή γυναῖκα μου πέθανε έδῶ καί δέκα χρόνια.

Πάλι τοῦ ξανάπε.

—Άν τήν δῆς, τήν γνώριζες;

Κι' αύτός τῆς λέει:

— Τή γυναῖκα μου δέ γνωρίζω;

Τότες κι' αύτή ξεμπουμπουλώθηκε, βγάζει τό κάλυμμα πού τῆς σκέπαζε τό κεφάλι καί τοῦ λέει:

— Έγώ είμαι ή γυναῖκα σου, κι' όλα όσα άκουσες, έγώ τά τράβηξα!

Κι' άφοῦ άναγνωρισθήκανε, σηκώθηκε άπάνω, τήν έφίλησε, κι' έζησαν πιά καλά κι' εύτυχισμένα.

ὁ κῆπος

ΤΑ ΠΑΛΗΑ ΒΙΒΛΙΑ

Καθὼς ἐπερνοῦσα προχθὲς ἀπὸ ἕνα συνοικιακὸ δρομάκο, φορῶντας τὴ στολή μου, ἄκουσα μιὰ φωνὴ νὰ μὲ καλῇ ἀπὸ τὸ παράθυρο ἑνὸς φτωχόσπιτου: «Σὲ παρακαλῶ, παιδί μου, πέρασε μέσα· κάτι ἔχω νὰ σοῦ πῶ!». Ἦταν ἡ μητέρα τριῶν παιδιῶν, ποὺ τὸ μεγαλύτερο ἀγόρι ἦταν ὥς δώδεκα χρονῶν. Ἀπὸ τὸ σῆμα ποὺ φοροῦσε φαινότανε πὼς ἦταν συναγωνιστής, μὰ ἡ λύπη ἤτανε ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό του. Τὰ ἄλλα παιδιὰ ἦσαν μικρότερα—ἕνα ἀγοράκι ὥς ἑπτὰ ἐτῶν καὶ ἕνα κοριτσάκι μικρότερο.

«Βρισκόμαστε σὲ μιὰ δύσκολη θέσι, ἄρχισε ἡ μητέρα, ἀφοῦ μοῦ ἔδωκε ἕνα κάθισμα. Ὁ συναγωνιστής σου ἐδῶ ὁ Τάκης εἶναι μαθητής. Ὁ πατέρας του εἶναι ἐργάτης καὶ μὲ τὸ ἡμερομίσθιό του μᾶς συντηρεῖ ὅλους. Δὲν τοῦ περισσεύουν ὅμως χρήματα νὰ ἀγοράσῃ τὰ βιβλία γιὰ τὴ νέα τάξι ποὺ χρειάζεται ὁ Τάκης· εἴμαστε γι' αὐτὸ ὅλοι λυπημένοι γιατὶ κινδυνεύει νὰ χάσῃ φέτος τὸ χρόνο του. Μήπως θὰ μποροῦσες νὰ τὸν βοηθήσῃς;»

—Καὶ βέβαια μπορῶ, τῆς εἶπα. Νὰ ἔλθῃ ἀμέσως μαζί μου στὸν Ὑποτομέα καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς κάτι θὰ γίνῃ.

Μόλις φτάσαμε, δέκα συναγωνιστὲς προσεφέρθησαν νὰ τοῦ δώσουν τὰ περυσινά τους βιβλία. Κι' ὁ Τάκης γεμᾶτος χαρὰ ἐγύρισε στὸ σπίτι του κρατῶντας τὰ σχολικὰ βιβλία ποὺ τοῦ ἦσαν χρήσιμα. Τὴν ἄλλη μέρα ἡ μητέρα του ἔστειλε ἕνα γράμμα ποὺ μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα ἔγραφε: «Ἐδώκατε τὴ χαρὰ στὸ παιδί μου καὶ τὸ ἐβοηθήσατε γιὰ τὸ μέλλον του. Εὐλογημένος νὰ εἶναι ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ἡ Ὀργάνωσις ποὺ στέκουν προστάτες στὰ φτωχὰ παιδιά».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὰ μικρὰ Σκαπανάκια τῆς οἰκογενείας Ι. Παπαγεωργίου, ἐκ Σερρῶν.

Τὸ Διηγηματάκι μας

Τὸ φευγᾶτο χελιδόνι

Ἡ Λέλα ἔβλεπε κάθε χρόνο τὰ χελιδόνια νὰ φεύγουν καὶ νὰ ξαναγυρίζουν στὴ φωλιά τους.

—Πῶς μποροῦν, ἔλεγε, πῶς μποροῦν καὶ ξαναβρίσκουν τὸ δρόμο; Πῶς γνωρίζουν τὴ φωλιά τους; Μοῦ φαίνεται πὼς δὲν ἔρχεται στὴ σκεπή μας τὸ ἴδιο χελιδόνι κάθε χρόνο. Σίγουρα θὰ βρίσκῃ ἕτοιμη χτισμένη φωλίτσα κάποιο ἀδελφάκι του καὶ ἔρχεται νὰ γεννήσῃ ἐκεῖ τ' αὐγουλάκια του.

Ἔτσι τὸ βραδάκι ποὺ τὰ μικρὰ χελιδονάκια εἴχανε κοιμηθῆ κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες τῆς μητέρας καὶ τοῦ πατέρα τους, ἡ Λέλα ἀνέβηκε σιγὰ σιγά, καὶ τόσο ἀνάλαφρα ποὺ δὲν τὴ νοιώσανε τὰ πουλιὰ καὶ κύτταξε στὴ φωλιά τους. Κρατοῦσε στὰ χέρια της θηλιὰ ἀπὸ ρὸζ μεταξωτὴ κορδελίτσα. Ἅπλωσε τὸ χέρι της στὴ φωλιά. Μὰ ξαφνικὰ τὰ χελιδόνια τινάξανε τὰ φτερά τους. Ἕνα ἀνήσυχο τιτίβισμα ἀντήχησε στὸ σκοτάδι. Οἱ καρδοῦλες τῶν μικρῶν πουλιῶν πηγαίνανε νὰ σπάσουν. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα χυμήξανε κατὰ τὸ φοβερὸ ἄσπρο χεράκι.

—Ἄχ! φώναξε ἡ Λέλα χωρὶς νὰ

Διασκευὴ ἀπὸ τ' ἀγγλικὰ

8. (Συνέχεια)

V.

Ὅπου ὁ Γουρουνάκης συναντᾷ ἕνα ἐλέφαντα.

Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ ὁ Πετρῆς, ἡ Χιονάτη κι' ὁ Γουρουνάκης κουβέντιαζαν, κι' ἔλεγαν πολὺ διασκεδαστικὰ πράματα, ὁ Πετρῆς κατάπιε τὴν τελευταία μπουκιά του κι' εἶπε μὲ ἀδιαφορία:

—Εἶδα ἕναν ἐλέφαντα σήμερα, Γουρουνάκη.

—Καὶ τί ἔκανε; ρώτησε ὁ Γουρουνάκης.

—Πηδοῦσε, εἶπε ὁ Πετρῆς. Δὲ φαντάζομαι νὰ μὲ εἶδε.

—Ἐγὼ εἶδα μιὰ φορὰ ἕναν, εἶπε ὁ Γουρουνάκης. Τοὐλάχιστον ἔτσι νομίζω. Μὰ μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἦταν ἐλέφας.

—Τὸ ἴδιο κι' ἐγώ, εἶπε ἡ ἀρκουδίτσα κι' ἄρχισε νὰ συλλογίζεται τί τάχα νὰ εἶναι ἕνας ἐλέφας.

—Δὲ βλέπει κανεὶς συχνὰ ἐλέφαντες, εἶπε ὁ Πετρῆς καὶ καμώθηκε τὸν ἀδιάφορο.

Ἔπειτα κουβέντιασαν γι' ἄλλα πράματα. Κι' ἔπειτα ὁ Γουρουνάκης κι' ἡ Χιονάτη σηκώθηκαν νὰ πᾶνε σπίτι τους.

Στὴν ἀρχὴ πῆραν τὸ μονοπάτι, στὴν ἄκρα τοῦ Μεγάλου Δάσους, χωρὶς πολὺ κέφι γιὰ κουβέντα. Μὰ ὅταν ἔφτασαν στὸ ρέμα καὶ βοήθησε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο νὰ περάσουν πάνω ἀπὸ τὶς χοντρὲς πέτρες, καὶ μπόρεσαν πάλι νὰ περπατοῦν ὁ ἕνας πλάϊ στὸν ἄλλον, ἀνάμεσα στὶς φτέρες, ἄρχισαν νὰ κουβεντιάζουν σὰν καλοὶ φίλοι γιὰ τοῦτο καὶ γιὰ κεῖνο.

Κι' ὅταν ἔφτασαν στὰ Ἕξη Πεῦκα ἡ Πούφ κοίταξε γύρω, μὴν τύχῃ καὶ τοὺς ἀκούσῃ κανεὶς κι' εἶπε μὲ πολὺ ἐπίσημη φωνή:

—Γουρουνάκη, πῆρα μιὰ ἀπόφασι.

—Τί ἀπόφασι, Πούφ;

—Νὰ πιάσω ἕνα ἐλέφαντα. Θὰ τὸ κάνω, εἶπε ἡ Χιονάτη, μὲ μιὰ παγίδα. Καὶ πρέπει νὰ εἶναι μιὰ πονηρὴ παγίδα, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃς, Γουρουνάκη!

—Πούφ, εἶπε ὁ Γουρουνάκης, θὰ σὲ βοηθήσω. Κι' ὕστερα εἶπε: Πῶς θὰ κάνουμε;

Κι' ἡ Πούφ ἀποκρίθηκε:

—Αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημα. Πῶς;

Κι' ἔπειτα κάθησαν χάμω κι' οἱ δυὸ γιὰ νὰ σκεφτοῦν καλύτερα.

—Νὰ σκάψουμε, εἶπε ἡ Χιονάτη, ἕνα βαθὺ λάκκο καὶ τότε ὁ ἐλέφας

τῶν σκαπανέων μας

δειλιάση. Ἅρπαξε τὸ χελιδόνι ἀπὸ τὰ φτερὰ καὶ τὰ πόδια. Αὐτὸ τσιμποῦσε, ἀπελπισμένα, τὸ μπράτσο τῆς μικρού-

λας. Μὰ ἡ Λέλα δὲν ἦταν ἐχθρός. Ἦταν φίλος. Πέρασε τὴ ρὸζ κορδελίτσα στὸ πόδι τῆς χελιδόνας τὴν χάϊδεψε καὶ τὴν ἄφησε λέγοντας:

— Φοβιτσιάρα! Ἐγὼ δὲν θέλω τὸ κακό σου.

Σὲ λίγες μέρες τὰ χελιδόνια φύγανε γιὰ τὶς θερμὲς χῶρες. Στὸ μαῦρο ποδαράκι τῆς χελιδόνας κρεμότανε πάντα ἡ ρὸζ κορδελίτσα. Ἡ Λέλα τὴ φανταζόντανε νὰ πετᾷ πάνω ἀπὸ τὶς θάλασσες, μέσα στὸ κοπάδι σὰν μήνυμα χαρᾶς ποὺ στέλνει ὁ ἕνας τόπος στὸν ἄλλο...

Πέρασαν ἔπειτα οἱ μῆνες τοῦ χειμῶνα, οἱ παγωμένοι. Ἡ Λέλα μετροῦσε κάθε μέρα ἀπὸ τὸν ἐρχομὸ τῆς Ἄνοιξης. «Θάρθουν! θάρθουν!» ἔλεγε κάθε μέρα μὲ τὸ μυαλό της κι' ὁ νοῦς της πήγαινε στὴ χελιδόνα μὲ τὴ ρὸζ κορδελίτσα στὸ πόδι. Θὰ γύριζε τάχα πίσω; Θὰ ξαναρχότανε στὴν ἴδια φωλιά;

Κι' ἕνα πρωΐ, — χαρά της! — ἡ Λέλα ἄκουσε χαρούμενο τιτίβισμα. Ἔτρεξε γεμάτη λαχτάρα, πετάχτηκε ἔξω. Τὰ χελιδόνια διώρθωναν τὴ φωλιά τους, ποὺ εἶχε χαλάσει λιγάκι ἀπὸ τοὺς βοριάδες τοῦ χειμῶνος. Σήκωσε ψηλὰ τὸ κεφάλι νὰ ἰδῆ. Τὸ ἕνα χελιδόνι ἑτοιμαζότανε νὰ πετάξη. Ἡ Λέλα περίμενε. Σὲ λιγάκι ἔφτασε βιαστικὴ ἡ κυρὰ χελιδόνα μ' ἕνα ἀχυράκι στὸ ράμφος. Στὸ πόδι της ἦταν δεμένη μιὰ ξεθωριασμένη, κομματιασμένη, ρόδινη, μεταξωτὴ κορδελίτσα...

Γ. Δελ.

ἔξυπνα κουτά

Ὁ Διδάσκαλος: — Τί ἦτο ὁ Βύρων;

Μαθητής: — Ἄγαλμα στὸν κῆπο τοῦ Ζαππείου.

Ἡ Δασκάλα: Πρόσεξε Γιαννάκη. Ἂν σοῦ δώση ἡ μαμά σου δυὸ δραχμὲς κι' ὁ μπαμπᾶς ἄλλες τρεῖς πόσες θὰ ἔχης τὸ ὅλον;

Γιαννάκης: Ἔξη κυρία!

Δασκάλα: Πῶς ἔξη; Γιὰ σκέψου καλλίτερα.

Γιαννάκης: Μάλιστα κυρία, γιατὶ ἔχω καὶ μιὰ ποὺ μοῦδωσε χθὲς ἡ γιαγιά μου.

θάρθῆ καὶ θὰ πέση μέσα... καί...

— Γιατί; ρώτησε ὁ Γουρουνάκης.

— Τί γιατί; ἔκαμε ἡ Χιονάτη.

— Γιατὶ θὰ πέση μέσα;

Ἡ Χιονάτη ἔξησε τὴ μύτη της.

— Ὁ ἐλέφας μπορεῖ νὰ πηγαίνη περίπατο, εἶπε. Καὶ νὰ τραγουδάη κανένα τραγουδάκι, εἶπε. Καὶ νὰ κοιτάζη ψηλὰ τὸν οὐρανό, καὶ ν' ἀπορῆ ἂν θὰ βρέξη. Κι' ἔτσι δὲ θὰ δῆ τὸν πολὺ βαθὺ λάκκο καὶ θὰ γκρεμιστῆ μέσα καὶ τότε θᾆναι πολὺ ἀργά...

— Ἔκτακτη παγίδα! φώναξε ὁ Γουρουνάκης ἐνθουσιασμένος. Μὰ ἂν ἐκείνη τὴν ὥρα ἔπιανε βροχή...

Ἡ Χιονάτη ἔξησε πάλι τὴ μύτη της.

— Αὐτὸ δὲν τὸ σκέφτηκα, εἶπε. Κι' ἔπειτα ἔλαμψε πάλι ὁλόκληρη κι' εἶπε:

— Ἂν βρέχη, ὁ ἐλέφας θὰ κοιτάζη τὸν οὐρανὸ καὶ θ' ἀπορῆ πότε θὰ σταματήση ἡ βροχή, κι' ἔτσι δὲ θὰ δῆ τὸν πολὺ βαθὺ λάκκο προτοῦ γκρεμοτσακιστῆ μέσα... Ὁπότε θᾆναι πολὺ ἀργά...

Ὁ Γουρουνάκης τότε εἶπε πὼς τώρα ποὺ ἐξηγήθηκαν αὐτὴ ἡ παγίδα ἦταν ἀλήθεια μιὰ πολὺ πονηρὴ παγίδα.

Ἡ Χιονάτη φούσκωσε ἀπὸ περηφάνεια ὅταν τὸ ἄκουσε αὐτὸ καὶ τῆς φάνηκε πὼς εἶχε πιάσει κι' ὅλας τὸν ἐλέφαντα. Μὰ ἔμενε ἀκόμα ἕνα σημεῖο ποὺ ἔπρεπε νὰ τὸ συζητήσουν. Ποῦ ἔπρεπε νὰ σκάψουν τὸ βαθὺ λάκκο;

Ὁ Γουρουνάκης εἶπε πὼς ἡ καλύτερη θέσι εἶναι ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ βρίσκεται ὁ ἐλέφας προτοῦ πέση μέσα. Νά, ἴσια ἴσια, εἶπε, ἕνα βῆμα πιὸ πέρα.

— Μὰ τότε θὰ μᾶς δῆ νὰ σκάβουμε.

— Ὄχι, ἂν κοιτάζη τὸν οὐρανό.

— Θὰ ὑποψιαστῆ, εἶπε ἡ Χιονάτη, ἂν τύχη καὶ κοιτάξη χάμω.

Σκέφθηκε πολλὴν ὥρα κι' ὕστερα προσέθεσε θλιμμένη:

— Δὲν εἶναι τόσο εὔκολο ὅσο νομί-

Ἡ Χιονάτη, ὁ Πετρῆς κι' ὁ Γουρουνάκης κουβεντιάζαν...

ζουμε. Φαντάζομαι αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ δὲν πιάνουν τόσο συχνὰ ἐλέφαντες.

— Σίγουρα, αὐτὸς θᾆναι, εἶπε ὁ Γουρουνάκης.

Ἀναστέναξαν καὶ σηκώθηκαν. Κι' ὅταν ἔβγαλαν μερικὰ ἀγκάθια ἀπὸ πάνω τους, ξανακάθισαν. Κι' ὅλη τὴν ὥρα ἡ Χιονάτη συλλογίζουταν:

«Νὰ μποροῦσα νὰ σοφιστῶ κάτι!».

Γιατὶ ἦταν σίγουρη πὼς ἕνα πολὺ ἔξυπνο μυαλὸ θὰ μποροῦσε νὰ πιάση ἕναν ἐλέφαντα, φτάνει μονάχα νὰ ἤξερε πῶς νὰ τὸν πιάση.

— Ἂν ὑποθέσουμε πὼς ἤθελες νὰ μὲ πιάσης, ρώτησε τὸ Γουρουνάκη, τί θὰ ἔκανες;

— Νά, εἶπε ὁ Γουρουνάκης. Θὰ ἔκανα ἔτσι! Θὰ ἔκανα μιὰ παγίδα καὶ θὰ ἔβαζα μέσα ἕνα βάζο μέλι καὶ σὺ θὰ τὸ μυριζόσουνα καὶ θἄτρεχες νὰ τὸ φᾷς καί...

— Καὶ θἄτρεχα νὰ τὸ φάω... εἶπε ἡ Χιονάτη μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμό. Μονάχα θὰ ἔτρεχα μὲ μεγάλη προσοχή, γιὰ νὰ μὴ χτυπήσω. Καὶ θἄφτανα τὸ βάζο καὶ θὰ τὄγλειφα πρῶτα καλὰ καλὰ ἀπ' ἔξω, σὰ νὰ μὴν εἶχε ἄλλο μέσα... Καὶ θἄφευγα πάλι καὶ θὰ σκεπτόμουνα λίγην ὥρα. Κι' ὕστερα θὰ ξαναρχόμουνα καὶ θἄρχιζα νὰ γλείφω ἀπ' τὴ μέση τοῦ βάζου κι' ὕστερα...

— Καλά, καλά, δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν τὰ παρακάτω. Ἐκεῖ θὰ βρισκόσουν ἐκεῖ θὰ σ' ἔπιανα. Τώρα, τὸ πρῶτο πρᾶμα ποὺ πρέπει νὰ σκεφτοῦμε εἶναι τί ἀρέσει στοὺς ἐλέφαντες. Ἐγὼ θἄλεγα ἴσως βελανίδια. Ἐσὺ τί λές; Θὰ μαζέψω ἕνα σωρό... Ἔ, ξύπνα Χιονάτη!

(Ἀκολουθεῖ)

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Παιδικὸν πνεῦμα

Ἡ πενταετὴς Νίτσα ρωτᾷ τὸν μπαμπᾶ της:

— Μπαμπᾶ, ὅταν ρίχνουν ρουκέτες πηγαίνουν στὸν οὐρανὸ οἱ σπίθες καὶ γίνονται ἄστρα, γιὰ νὰ βλέπῃ ὁ Θεὸς τὸ βράδυ;

***

Ἡ μητέρα ἔστειλε τὸν μικρὸ Πέτρο ν' ἀγοράσῃ σαρδέλλες καὶ τοῦ εἶπε:

— Πρόσεξε, νὰ πῆς τοῦ μπακάλη νὰ σοῦ τὶς δώσῃ ἀπὸ τὴν μέση.

Ὅταν ἐπέστρεψε τὸν ρώτησε:

— Ἔ, σοῦ τὶς ἔδωκε ἀπὸ τὴν μέση;

— Ὄχι, μητέρα, ἀπαντᾷ ὁ Πέτρος, μοῦ τὶς ἔδωκε ἀπ' τὴν οὐρά...

***

Μίμης. — Γιατί, Μπέμπη, βγάζεις κάθε στιγμὴ τὸ κουφέτο ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ τὸ βλέπεις;

Μπέμπης. — Γιὰ νὰ ἰδῶ ἂν τελείωσε.

***

Ἡ Κική. — Ξέρεις, Τοτό, γιατὶ λένε «μητρικὴ γλῶσσα» κι' ὄχι «πατρική»;

Ὁ Τοτός. — Μά... Ἴσως γιατὶ ἡ μαμὰ μιλάει πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ μπαμπᾶ.

***

Ἡ μικρὴ Σοφία, μπαίνοντας στὴν ἐκκλησία, ἀκούει τὸν παπᾶ νὰ λέῃ:

— Σοφία ὀρθή!...

Καὶ γυρίζοντας στὴ μαμά της ἀπορεῖ:

— Μὰ ὀρθὴ δὲν εἶμαι;

Μεθοδικὸς ἄνθρωπος

Μιὰ φορὰ ἕνας χωριάτης εἶχε πάει στὴν πόλι. Ὅταν ἦρθε τὸ μεσημέρι, πῆγε σ' ἕνα ἑστιατόριο γιὰ νὰ φάῃ κάτι. Ρώτησε τὸ γκαρσόνι τί ἔχουν, κι' ἐκεῖνο τοῦ ἔδειξε τὸν κατάλογο.

Τότε ὁ χωριάτης ἀγριεμένος λιγάκι τοῦ λέει:

— Παιδί μου, συνηθίζω πρῶτα νὰ τρώω καὶ ἔπειτα νὰ διαβάζω!

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως:

1. Σύμφωνον — Σύμφωνον.
2 Διότι (ἀρχ.) — Γάλλος στρατάρχης τοῦ πολέμου 1914—18.

3. Ὁ φίλος τοῦ Φιντίου — Ἐπὶ Σουλτάνου ἦτο στὴν Τουρκία δικαστής.
4. Ὡρισμένη ἐπιφάνεια τῶν χεριῶν μας (πληθ.) — Ἕλλην ποιητὴς σύγχρονος.
5. Ἀπαραίτητη στὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ μιλῇ — Δὲν ὁμοιάζουν (οὐδ.) — Λάσπη (καθ.).
6. Ἕλλην καταγόμενος ἀπὸ τὰς νοτίους ἀκτὰς τῆς Μαύρης Θαλάσσης — Ἀγιάτρευτος.
7. Νεκρὸς — Ἐδίκασε τὸν Ἰησοῦν.
8. Προσωπικὴ ἀντωνυμία (δημ. πληθ.) — Ἄλογο.
9. Σύμφωνον — Φωνῆεν.

Καθέτως:

1. Σύμφωνον.
2. Γνωστὸς Ἕλλην δημοσιογράφος.
3. Κάτοικος κράτους τῆς Β. Εὐρώπης.
4. Ἀρχαῖος Ἕλλην ἰατρός.
5. Τάξιμο — Συγκοινωνιακὸν μέσον τῶν πόλεων.
6. Κάτοικος πρωτευούσης γειτονικοῦ τῆς Ἑλλάδος κράτους.
7. Ἄνθρωπος — Φαινόμενον.
8. Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
9. Σύμφωνον.
10. Εἶδος φυτοῦ.
11. Νέα (ἀρχ.).
12. Θαλάσσιον κῆτος.
13. Τὴν ἀκολουθοῦν οἱ γυναῖκες — Πρόθεσις.
14. Ἑβραϊκὸς λαὸς (πληθ.).
15. Ταραχή, Θόρυβος.
16. Ζῶον (καθ.).
17. Σύμφωνον.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Μωσαϊκὸν

Βέρνη, Βιέννη, Κοπεγχάγη,
Σόφια, Βερολῖνον, Χάγη,
ἀπὸ ἕνα τους δανείζουν
καὶ μιὰν ἄλλη σχηματίζουν.

Τ. Ν. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ

Μεταγραμματισμὸς

Ποταμοῦ τῆς Γερμανίας
ἂν τὸ πρῶτο γράμμα βγῇ
κι' ἕνα ἄλλο προστεθῇ
μία νῆσος τοῦ Αἰγαίου
θέλει παρουσιαστῇ
στὴν Ἑλλάδα ξακουστή.

Σ. Ι. ΜΑΡΟΥΛΗΣ

Στοιχειόγριφος

Εἶμαι ἀκρωτήριον
ἔτσι ἂν μὲ ἀφήσῃς
Ὡραῖο ἄνθος θὰ γινῶ
ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς.

Κ. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Μεταμορφώσεις

Ἡ Τῆνος διὰ τριῶν μεταμορφώσεων θὰ γίνῃ Δόλος. Καὶ ὁ Δόλος διὰ τριῶν μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ Πάρος.

Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Μαγικὴ εἰκὼν

Στὸ ἐξοχικὸ τοπίο τῆς εἰκόνος μας τρέχει κι' ἕνας

ποδηλάτης τοῦ παληοῦ καιροῦ, μὲ τὸ μονότροχο περίεργο ποδήλατό του.

Τὸν βλέπετε;

Αἰνίγματα

1ον

Σὲ ἔχω εἰς τὰ χέρια μου
καὶ ἡ Ἑλλὰς καμάρι
καὶ σὲ διαβάζω μὲ χαρὰ
γιατ' ἔχεις πολλὴ χάρι.

2ον

Ἤσουν ἀρχαῖο σύμβολον
πρώτου πολιτισμοῦ
καὶ στὴν Ε.Ο.Ν. σὲ θέσανε
σύμβολον τοῦ σταυροῦ

3ον

Τὸ ὄνομά σου βρίσκεται
σύμβολον ἱερὸν
τὸ γένος σας ἀνήκετε
σὲ πέλαγος ὑγρόν.

4ον

Πόλις κι' ἐγὼ Ἑλληνικὴ
ποτὲ δὲν περπατάω
καβάλλα πάω στὴ βοσκὴ
καβάλλα προσκυνάω.

5ον

Εἶμαι Ἑλληνικὸ νησὶ
πέντε τὰ γράμματά μου
μ' ἂν μοῦ ἀλλάξῃς κεφαλὴ
δένδρα θὰ ξεφυτρώσουνε
πάνω στὰ χώματά μου.

Γ. Ι. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗΣ

Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν μέγαν καταρράκτην τῆς Ἀμερικῆς.

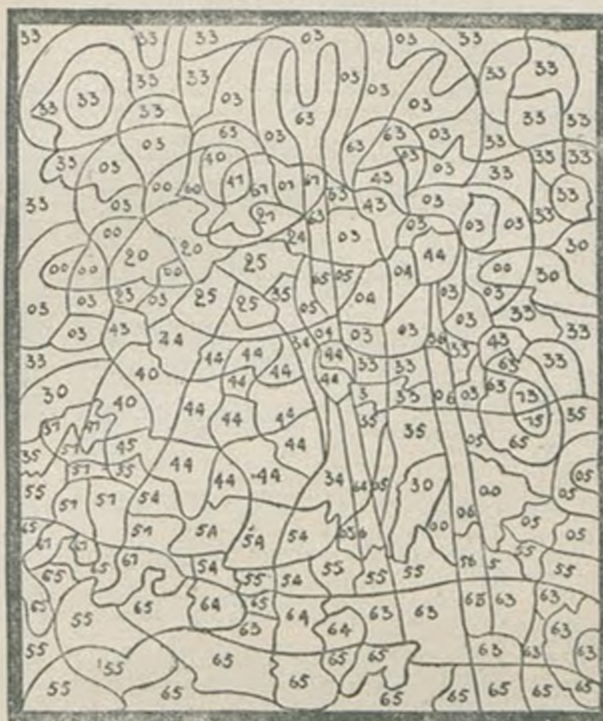
1 Μικροσκοπικὸς ἄνθρωπος, 2 Ἥρως τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας, 3 Ἀρχαῖος θεός, 4 Κράτος τῆς Εὐρώπης, 5 Ἀρχαῖος θεός, 6 Κουρέλι, 7 Πόλις τῆς Ἑλλάδος, 8 Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

ΣΤ. ΠΑΥΛΟΥ

Διασκεδάζοντας

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Στερεώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ ἐπάνω στὸ σχέδιο καὶ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν πρῶτο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ, χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει:

1 Μὲ μαῦρο, 2 μὲ κόκκινο, 3 μὲ μπλέ, 4 μὲ σταχτί, 5 μὲ πράσινο, 6 μὲ κίτρινο. Τὰ μέρη ποὺ ἔχουν 0 θὰ μείνουν λευκά.

Ἔπειτα στερεώσατε διαφανὲς χαρτὶ καὶ χρωματίσατε ὁδηγούμενοι αὐτὴ τὴ φορὰ ἀπὸ τὸν δεύτερο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ.

Ὀρθογραφία

Στὶς φράσεις ποὺ θὰ διαβάσετε — ὄχι σ' ὅλες — ὑπάρχουν ὡρισμένες λέξεις ἀνορθόγραφες. Ἂν νομίζετε ὅτι εἶσθε καλοὶ στὴν ὀρθογραφία πρέπει νὰ βρῆτε τὶς λέξεις αὐτές.

Ὅταν θὰ δημοσιευθοῦν αἱ λύσεις, θὰ ἀποτελέσουν τὸ μέτρον γιὰ νὰ κρίνετε τὴν ὀρθογραφικήν σας ἱκανότητα.

1. Ὁ Νῖκος ἔκαμε ἐγχείρησι γιατὶ ἔπασχε ἀπὸ σκωληκοειδίτιδα.
2. Ὁ πατέρας τοῦ Κώστα διευθύνει ἕνα μεγάλο λιγνιτορυχεῖον.
3. Ὁ γιατρὸς ἐκλήθη κατεπιγόντως νὰ ἐξετάσῃ τὸν ἀσθενῆ.
4. Ὁ ἄγριος ἵππος εἶναι δυσμεταχήριστος.

Δικτυωτὸν

Ὁριζοντίως:

1. Καλλιεργεῖται καὶ ἀποδίδει τὰ γεωργικὰ προϊόντα.
2. Ὑποδιαίρεσις τοῦ χρόνου (δημ.).
3. Ἐνίκησε τὸν Γολιάθ.
4. Θεὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ἐφημερὶς τῶν Ἀθηνῶν.
5. Μ' αὐτὸ τρῶμε.
6. Σχηματίζεται ἀπὸ τὸ σπάσιμο τοῦ κύματος στὰ βράχια.
7. Γιὰ νὰ φαγωθοῦν τὰ φροῦτα πρέπει νὰ εἶναι τέτοια.
8. Εἶναι τὸ τριαντάφυλλο, τὸ γαρύφαλο κλπ.
9. Κατάρα (ἀρχ.).
10. Περίφημο τὸ γεφύρι της (γεν.).

Α — Β: Ἡ ἐφαρμογή της στὴν Ἑλλάδα εἶναι μιὰ ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας δημιουργίας τῆς 4ης Αὐγούστου.

ΑΓΓ. ΜΟΣΧΟΣ

Κρυπτογραφικὸν

12345678 = Ποιητής.
15678 = Νῆσος.
234252 = Κράτος.
2653 = Κράτος.
278 = Νῆσος.
45325 = Κράτος.
473 = Ποταμός.
52378 = Ὕμνος.
6273 = Ἀκρωτήριον.
7885 = Ὄρος.
7378 = Ζῶον.

Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀστὴρ

*   *   *
* * *
* * *
* * * Α * * *
* * *
*   *   *
*   *   *

Ὁριζοντίως: Περιφέρεια τῆς Πελοποννήσου. Καθέτως: Θυγάτηρ τοῦ Μίνωος. Διαγωνίως: Ὁ Ἀρχηγός μας καὶ πόλις τῆς Ἑλλάδος.

Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΣ

Τρίγωνον

* * * * * * * * = Βασιλεύς.
* * * * * * * = Καλός.
* * * * * = Κουρέλι.
* * * * = Συνήθεια.
* * * = Νῆσος.
* * = Ἀντωνυμία.
* = Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τετράγωνον

* * * * = Ἀρώματα.
* * * * = Νερό.
* * * * = Δένδρον.
* * * * = Θεός.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Χ.

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Μέγας καὶ Ἅγιος

Στὸν διαγωνισμὸ τῆς ἱστορίας τὸ θέμα εἶναι «Περὶ Μεγάλου Πέτρου». Κι' ὁ Νῖκος ὕστερα ἀπὸ βαθειὰ σκέψι γράφει θριαμβευτικά: «Ὁ Μέγας Πέτρος, ἀφοῦ ἐξετέλεσε τὸν ἐπὶ τῆς γῆς προορισμόν του ἀνῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς».

Μόλυβδος

Στὸ μάθημα τῶν Λατινικῶν:

Ὁ καθηγητής: Πῶς κάνει Κώστα ὁ παρακείμενος τοῦ mollio;

Ὁ Κώστας δὲν ξέρει. Ὁ Νῖκος ἀπὸ πίσω τοῦ σφυρίζει:

— Molivi! Molivi!

Κι' ὁ Κώστας ποὺ δὲν χωνεύει τὴν δημοτικὴ ἀπαντᾶ:

— Μόλυβδος!!

Κατοχύρωσις

Ἡ μαμά: Πάλι τραβᾶς τὴν οὐρὰ τῆς γάτας παλιόπαιδο; Ἀ! δὲν ὑποφέρεσαι! Ἀπόψε θὰ σ' ἀφήσω νηστεία!

Ὁ μικρός: Καὶ τὸ γιατρικό μου, μαμά, ποὺ πρέπει νὰ τὸ πάρω μετὰ τὸ φαΐ;

Ἡ βλακεία

Ὁ Κος Γιῶργος μπαίνει ἔξαλλος στὸ ὀδοντιατρεῖο καὶ φωνάζει: «Τὸ δόντι μου, ἄχ τὸ δόντι μου!!».

Ὁ ὀδοντίατρος τὸν ἐξετάζει καὶ ρωτᾶ:

— Ὑποθέτω πὼς πρὶν ἔρθετε ἐδῶ πήγατε καὶ σὲ κάποιον ἄλλον, ἔ;

— Μάλιστα στὸ διπλανό σας φαρμακοποιό.

— Καὶ τί βλακεία σᾶς εἶπε;

— Μοῦ εἶπε νάρθῶ σὲ σᾶς!

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Διάγγελμα τοῦ Ἀρχηγοῦ διὰ τὴν γενικὴν ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ

Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν,

Εἰς τὰς 16 Ὀκτωβρίου ἀπεφασίσθη νὰ ἐνεργηθῇ γενικὴ ἀπογραφὴ τοῦ πληθυσμοῦ, τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐμποροβιομηχανικῶν καταστημάτων.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς ὁλόκληρον τὸ Κράτος πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν ἀπὸ κάθε ἄτομον καὶ κάθε οἰκογενειάρχην, ὡς καὶ ἀπὸ κάθε ἔμπορον, βιομήχανον, βιοτέχνην ἢ οἰκοτέχνην, τὰ διάφορα δελτία ἀπογραφῆς ποὺ θὰ ἔχουν μοιρασθῆ τὴν προηγουμένην ἡμέραν, γραφομένων μὲ ἀκρίβειαν τῶν ἀπαντήσεων εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα αὐτῶν.

Διὰ νὰ ἐνεργῇ τὸ Κράτος τὴν ἀπογραφὴν αὐτήν, διὰ τὴν ὁποίαν θὰ δαπανηθοῦν μεγάλα ποσά, σημαίνει ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτῆς εἶναι ἀπαραίτητος καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς χρησιμώτατα.

Καὶ πράγματι μὲ τὴν ἀπογραφὴν θὰ μάθωμεν:

— Πόσοι εἴμεθα ἐν ὅλῳ καὶ πόσοι εἶναι οἱ κάτοικοι εἰς κάθε νομόν, ἐπαρχίαν, δῆμον, κοινότητα κλπ., πρᾶγμα ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀσφαλῆ βάσιν τῶν μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῆς διοικήσεως, τῆς ὑγιεινῆς, τῆς συγκοινωνίας, τῆς ἐκπαιδεύσεως κλπ.

— Τὸν ἀριθμὸν τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν ἀτόμων ποὺ ἀποτελοῦν κάθε οἰκογένειαν, στοιχεῖα, διαφωτίζοντα τὴν ἠθικήν, κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς οἰκογενείας.

— Τὴν σχέσιν ἀριθμοῦ κατοίκων καὶ κατεχομένων δωματίων, ἐνδείξεις χρησίμους τῆς ὑγιεινῆς ἢ ὄχι διαβιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ.

— Τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων, τῶν ὁποίων αἱ μεγάλαι διαφοραὶ ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γάμων, ἐπὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ κλπ.

— Τὴν καθ' ἡλικίαν σύνθεσιν τοῦ πληθυσμοῦ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν φαίνεται ἡ δύναμις τῶν παραγωγικῶν ἡλικιῶν, τὸ ἐὰν πλεονάζουν τὰ παιδιά, στοιχεῖον ποὺ ἀποδεικνύει τὴν ἀκμαιότητα τῆς φυλῆς, ὡς καὶ τὸ ἐὰν ὑποχωρῇ ἡ θνησιμότης καὶ αὐξάνουν τὰ ἔτη τῆς ζωῆς κλπ.

— Ἐὰν ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς αὐξάνῃ εἰς βάρος τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, λόγῳ τῆς ἀστυφιλίας, δηλαδὴ τῆς μετοικήσεως τῶν κατοίκων ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ μικρῶν κέντρων εἰς τὰ μεγάλα καὶ ἰδίως τὰ βιομηχανικὰ κέντρα.

— Κατὰ πόσον προοδεύει ἡ μόρφωσις τῶν κατοίκων καὶ ἐλαττώνεται ἡ ἀγραμματωσύνη.

— Τὸν βαθμὸν τῆς ὁμοιογενείας τῶν κατοίκων ἐκ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς θρησκείας καὶ γλώσσης.

— Τὴν κατ' ἐπάγγελμα κατάταξιν τῶν κατοίκων, στατιστικὸν δεδομένον τοῦ ὁποίου ἡ κοινωνικὴ σημασία εἶναι μεγίστη καὶ τὸ ὁποῖον μόνον μὲ τὴν ἀπογραφὴν ἐπιτυγχάνεται.

— Τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν καταστημάτων κατ' εἴδη καὶ τὸν μηχανικὸν καὶ τεχνικὸν ἐξοπλισμὸν αὐτῶν πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς δυνάμεως κάθε κλάδου.

Αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα θὰ μάθωμεν ἀπὸ τὴν ἀπογραφήν. Διὰ τοῦτο πρέπει ὅλοι νὰ ἀπαντήσουν μὲ ἀκρίβειαν καὶ εἰλικρίνειαν εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα, διότι ὅλα εἶναι χρήσιμα καὶ κανένα δὲν εἶναι περιττόν.

Δηλοῦται καθαρὰ ὅτι αἱ πληροφορίαι ποὺ ζητοῦνται ἀπὸ κάθε κάτοικον μὲ τὴν ἀπογραφὴν συγκεντρώνονται μόνον διὰ στατιστικοὺς σκοποὺς καὶ ὄχι διὰ στρατολογίαν ἢ φορολογίαν. Οἱ πίνακες ποὺ θὰ γίνουν ἀπὸ τὴν στατιστικὴν ὑπηρεσίαν θὰ δίδουν μόνον ἀριθμούς, χωρὶς ὀνόματα, ἀριθμοὺς ποὺ εἶναι χρήσιμοι διὰ τὴν μελέτην τῆς προόδου τοῦ τόπου μας.

Ἡ ἀπογραφὴ θὰ μᾶς δώσῃ διὰ μέσου τῶν ξηρῶν ἀριθμῶν τῆς στατιστικῆς τὸν ἐπιβλητικὸν παλμὸν τῆς ζωτικότητος τοῦ Ἔθνους.

Διὰ νὰ φέρῃ ὅμως τὰ ἀποτελέσματα αὐτὴ ἡ ἀπογραφὴ πρέπει νὰ ἐπιτύχῃ.

Πρὸς τοῦτο καλῶ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν νὰ συντρέξῃ τοὺς ἀπογραφεῖς καὶ νὰ συνεργασθῇ μὲ τὸ Κράτος, ὅπως ἁρμόζει εἰς πολιτισμένον καὶ πειθαρχημένον λαόν, συμπληρώνων μὲ ἀκρίβειαν καὶ προθυμίαν τὰ δελτία ὥστε ἡ ἀπογραφὴ τὴν φορὰν αὐτὴν νὰ ἐπιτύχῃ ἀπολύτως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου ἀπεστάλη πρὸς τὴν Ἀεροπορικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν (Ἑταιρίαν Τεχνικῶν καὶ Ἀεροπορικῶν Ἐκμεταλλεύσεων) ἡ κάτωθι ἐπιστολή:

«Φίλοι Κύριοι,

Ἔλαβον γνῶσιν τῆς εὐγενοῦς συμμετοχῆς σας εἰς τοὺς ἀγῶνας κυπέλλου τῆς «Βραδυνῆς» ὑπὲρ τῆς Βασιλικῆς μας Ἀεροπορίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας δι' ἀεροπλάνου σας, τὸ ὁποῖον ἔρριψε τοὺς κλήρους εἰς τοὺς ἀγωνισθέντας ποδοσφαιριστάς.

Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἡ πρᾶξις αὐτὴ μὲ συνεκίνησεν ἰδιαιτέρως, διότι εἰς τὴν ὡραίαν προσπάθειαν τῆς ἀθλουμένης νεότητος διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας προσελθοῦσα ἡ σχολὴ σας ἀρωγός, ἐπέδειξε τὸ πραγματικὸν ἐνδιαφέρον της διὰ τὴν ἀθλητικὴν κίνησιν τῆς Χώρας μας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκριβῆ ἣν ἔχει ἀντίληψιν περὶ τῆς ὅλης ἐπιδιωκομένης διὰ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἐθνικῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν μας, διὰ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, τὰ ὁποῖα μεθ' ὅλης τῆς πατρικῆς μας στοργῆς περιβάλλομεν πάντες.

Ἐκφράζων ὅθεν τὰς εὐχαριστίας μου διὰ τὴν εὐγενῆ σας αὐτὴν πρᾶξιν, σᾶς συγχαίρω θερμῶς.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως
καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν.
Ἰωάννης Μεταξᾶς»

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΕΙΣ ΤΑ «ΟΛΥΜΠΙΑ»

Τὴν 7ην μ. μ. τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος κ. Ἀλέξ Ν. Κανελλόπουλος ὡμίλησεν ἐνώπιον πολυπληθοῦς συγκεντρώσεως Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν εἰς τὸ θέατρον «Ὀλύμπια» ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων» ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν.

Τὴν ἐμπνευσμένην ὁμιλίαν τοῦ κ. Ἐπιτρόπου παρηκολούθησαν τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θηλέων μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου της καὶ πολλοὶ ἀνώτεροι βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν. Τὸν λόγον τοῦ κ. Ἐπιτρόπου θὰ δημοσιεύσωμεν ἐν περιλήψει εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος μας.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΗΜΕΡΑΣ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ» ΥΠΟ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἑωρτάσθη τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν κατὰ τὸν ἐπιβλητικώτερον καὶ ἐπισημότερον τρόπον ἡ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας καθιερωθεῖσα ἐτησία ἑορτὴ τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων». Παντοῦ, ὅλοι οἱ σχηματισμοὶ τῆς Ε.Ο.Ν., ἐν συναγερμῷ τῶν μελῶν των, Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν, ἐπανηγύρισαν τὴν ἑορτὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἐκδηλώνεται ἡ ἀγάπη καὶ ὁ ἀμέριστος θαυμασμὸς τῶν παιδιῶν τῆς Ε.Ο.Ν. πρὸς τὰς ἐνόπλους τοῦ Ἔθνους δυνάμεις.

Παντοῦ ἐψάλησαν δοξολογίαι παρουσίᾳ τῶν κατὰ τόπους ἀρχῶν καὶ παντοῦ ἔγιναν πανηγυρικαὶ συγκεντρώσεις, παρελάσεις καὶ ὁμιλίαι διὰ τῶν ὁποίων ἐξῆρθησαν τὰ ὑπέροχα αἰσθήματα τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν. Ἐπίσης παντοῦ κατετέθησαν ἐκ μέρους τῶν κατὰ τόπους σχηματισμῶν τῆς Ὀργανώσεως στέφανοι εἰς τὰ Μνημεῖα τῶν πεσόντων κατὰ τοὺς πολέμους ἡρώων τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν πρωΐαν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς καὶ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἐτελέσθη Δοξολογία χοροστατοῦντος τοῦ Ἁγίου Δράμας Βασιλείου. Παρέστησαν κατ' αὐτὴν ἡ Α. Ε. ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶς, οἱ ὑπουργοὶ τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων κ. κ. Παπαδήμας, Παπαβασιλείου καὶ Οἰκονομάκος, ὁ ὑφυπουργὸς Δημοσίας Ἀσφαλείας κ. Κ. Μανιαδάκης, ὁ ὑφυπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Τζῖφος, ὁ ὑφυπουργὸς παρὰ τῷ Πολιτικῷ Γραφείῳ κ. Μπουρμπούλης, ἀνώτατοι, ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ — ὅλων τῶν ὅπλων — τοῦ ναυτικοῦ, τῆς ἀεροπορίας καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ ἐκπρόσωποι ὅλων τῶν Ἀρχῶν. Ἐπίσης ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλ. Ν. Κανελλόπουλος μὲ τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν., οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, οἱ Διοικηταὶ τῶν Δ.Α.Σ. καὶ τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας μὲ τὰ Ἐπιτελεῖά των καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα τῶν Ὑποδιοικήσεων Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης.

Πρὸ τοῦ Ναοῦ τμήματα ὅλων τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης ἀπέδωσαν τιμὰς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς σημαιοφόρους καὶ τὰς μουσικὰς τῆς Ὀργανώσεως.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΝ

Τὴν 11ην π. μ. ἅπαντα τὰ τμήματα καὶ ὅλαι αἱ ἀντιπροσωπεῖαι αἱ παρευρεθεῖσαι εἰς τὴν δοξολογίαν παρετάχθησαν πρὸ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, ὅπου ἐν σεμνῇ ἀλλὰ καὶ ἐπιβλητικωτάτῃ τελετῇ, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαν χιλιάδες Ἀθηναίων, κατετέθη στέφανος ἐκ μέρους τῆς Γενικῆς Ἐποπτείας Ε.Ο.Ν. Ἀθηνῶν. Εἰς τὴν τελετὴν παρευρέθησαν ἀντιπροσωπεῖαι — ἀξιωματικοὶ — ὅλων τῶν ὅπλων, ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος.

Μετὰ τὴν τελετὴν αὐτὴν ἅπαντα τὰ τμήματα μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὰς μουσικάς των — ἐν αἷς καὶ ἡ μεγάλη μουσικὴ τῶν Φαλαγγιτισσῶν Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης — παρήλασαν πρὸ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου καὶ ἀκολούθως διὰ τῆς πλατείας Συντάγματος, τῆς ὁδοῦ Σταδίου, τῆς ὁδοῦ Κοραῆ, τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Λεωφόρου Ἀμαλίας καὶ τῆς ὁδοῦ ὄπισθεν τοῦ Ζαππείου μέχρι τοῦ ἀγάλματος τοῦ δισκοβόλου.

ΑΙ ΑΛΛΑΙ ΤΕΛΕΤΑΙ

Τὴν ἰδίαν ὥραν τῆς καταθέσεως στεφάνου εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου ἔγιναν ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ὑπὸ ἀντιπροσωπειῶν τῶν σχηματισμῶν Δ.Α.Σ. καὶ Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης καταθέσεις στεφάνων εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀφανοῦς Ναύτου, εἰς τὸ Ἡρῷον τῶν πεσόντων ἀεροπόρων, εἰς τὸ Ἡρῷον τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων, εἰς τὴν Ἀναθηματικὴν Στήλην τῶν πεσόντων ἐν πολέμοις φοιτητῶν, εἰς τὰ Ἡρῷα τῶν Μονάδων τῆς Φρουρᾶς Ἀθηνῶν καὶ εἰς ὅλα τὰ Μνημεῖα πεσόντων τῶν προαστείων, τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς Περιφερείας Πρωτευούσης.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΩΝΑΣ

Ἐξ ἄλλου ἐπεσκέφθησαν τοὺς ἐν Ἀθήναις σχηματισμοὺς τοῦ στρατοῦ ἀντιπροσωπεῖαι Φαλαγγιτῶν, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἐνθουσιωδῶς δεκταὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, τοὺς ὑπαξιωματικοὺς καὶ τοὺς ἀξιωματικούς. Παντοῦ προσεφέρθησαν ἀναψυκτικὰ εἰς τοὺς Φαλαγγίτας.

Τὴν νύκτα ὅλα τὰ κτίρια τῆς Ε.Ο.Ν., τὰ ὁποῖα ἦσαν σημαιοστόλιστα ἀπὸ τοῦ Σαββάτου, ἐφωταγωγήθησαν.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΝ

Ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἀττικοβοιωτίαν οἱ κατὰ τόπους σχηματισμοὶ τῆς Ε.Ο.Ν. ἑώρτασαν μεγαλοπρεπῶς τὴν καθιερωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. «Ἡμέραν τῶν Ἐθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων». Εἰς ὅλας τὰς πόλεις, κωμοπόλεις καὶ χωρία ἐψάλησαν δοξολογίαι καὶ κατετέθησαν στέφανοι εἰς τὰ Μνημεῖα τῶν πεσόντων εἰς τοὺς πολέμους. Ἐπίσης ἔγιναν συγκεντρώσεις, ὁμιλίαι καὶ παρελάσεις, μία δὲ ἀντιπροσωπεία ἐκ 200 Φαλαγγιτῶν κατέθεσε στέφανον ἀπὸ λουλούδια τῆς Ἀττικῆς εἰς τὸν τάφον τοῦ Στρατηλάτου Κωνσταντίνου.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΠΛΕΚΤΑ ΚΑΙ ΔΩΡΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΚΡΙΤΑΣ ΜΑΣ

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἤρχισαν αἱ κατὰ Σάββατον συγκεντρώσεις τῶν μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Ἡ πρώτη τοιαύτη συγκέντρωσις συνέπεσε μὲ τὸν προεορτασμὸν τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων» ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας, ἦτο δὲ πανηγυρικὴ καὶ ἐπίσημος διὰ κάθε Σχηματισμὸν τῆς Ὀργανώσεως, διὰ κάθε Ὑποτομέα.

Παντοῦ ἔγιναν ὁμιλίαι σχετικαὶ μὲ τὴν ἱστορίαν, τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐνόπλων τοῦ Ἔθνους δυνάμεων, μὲ τὸν προορισμόν των καὶ τὴν σημερινήν, χάρις εἰς τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν τῆς 4ης Αὐγούστου, τεραστίαν δύναμίν των.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ὅσαι Φαλαγγίτισσαι εἶχον ἕτοιμα πλεκτὰ τὰ προσέφεραν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῆς Ὀργανώσεώς των διὰ νὰ σταλοῦν εἰς τοὺς στρατιώτας τῶν συνόρων. Τὰ ἄλλα δῶρα, βιβλία, τσιγάρα, γλυκὰ κλπ., ποὺ ἔχουν προσφερθῆ ἀπὸ ἄλλα παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν., Φαλαγγίτας, Φαλαγγιτίσσας, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσας, θὰ σταλοῦν ἐπίσης εἰς τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων.

Ἐξ ἄλλου ἀνεχώρησαν διὰ τὰς φρουρὰς τῶν συνόρων ἀποστολαὶ Φαλαγγιτῶν τῆς Περ. Διοικήσεως Πρωτευούσης, Δ.Α.Σ. καὶ Ταγμ. Ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι θὰ φέρουν τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν εἰς τοὺς ἐντεταλμένους τὴν φρούρησιν τῶν συνόρων τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλαι ἀντιπροσωπεῖαι θὰ ἐπισκεφθοῦν κάθε φρουρὰν καὶ κάθε μονάδα τοῦ Στρατοῦ, τοῦ Στόλου καὶ τῆς Ἀεροπορίας διὰ νὰ φέρουν ἐπίσης τὸν ἴδιον χαιρετισμὸν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ νὰ ἐκδηλώσουν τὸν ἴδιον θαυμασμὸν τῶν μελῶν της πρὸς τὰς ἐνόπλους τῆς Χώρας δυνάμεις.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΗΣ «ΗΜΕΡΑΣ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ»

Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις Νεολαίας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων» ἐφιλοτέχνησεν ὡραίας ἐγχρώμους εἰκόνας, παριστώσας τὸν σύνδεσμον τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας μὲ τὰς ἡρωϊκὰς Ἑλληνικὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις. Αἱ εἰκόνες ἐτοιχοκολλήθησαν εἰς τὰ δημόσια καταστήματα καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς Πρωτευούσης.

ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἀπὸ τῆς προχθεσινῆς Δευτέρας προβάλλεται εἰς τὸ «Σινεάκ» μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ταινία τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμφανίζονται οἱ χιλιοτραγουδημένες μαγευτικὲς καλλονὲς τῆς Κερκύρας. Ὅσοι παρηκολούθησαν τὴν δοκιμαστικὴν προβολὴν τῆς ταινίας ἐκφράζονται ἐνθουσιωδῶς δι' αὐτήν. Πρόκειται πράγματι περὶ μοναδικῆς εἰς τὸ εἶδός της ταινίας.

ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΝΥΚΤΕΡΙΝΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Αἱ ἐγγραφαὶ εἰς τὰ Νυκτερινὰ Γυμνάσια τῆς Ε.Ο.Ν. Παλαιοῦ καὶ Νέου Τύπου Ἀρρένων καὶ Θηλέων θὰ συνεχισθοῦν μέχρι καὶ τῆς 20ῆς τοῦ μηνός. Διὰ τὰ Γυμνάσια τοῦ παλαιοῦ τύπου εἰς τὴν ὁδὸν Μέτωνος καὶ Ἀγησιλάου, διὰ τὰ τοῦ νέου τύπου εἰς τὴν ὁδὸν Κωλέττη 34. Διὰ τὰ νυκτερινὰ μαθήματα ξένων γλωσσῶν, δακτυλογραφίας, στενογραφίας καὶ λογιστικῶν αἱ ἐγγραφαὶ θὰ συνεχισθοῦν ἐπίσης μέχρι τῆς 20ῆς τοῦ μηνὸς εἰς τὴν ὁδὸν Κωλέττη 34.

Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Ἤρχισαν αἱ κατὰ Σάββατον συγκεντρώσεις εἰς τοὺς διαφόρους Ὑποτομεῖς, ὅπου παρατηρεῖται μεγάλη κίνησις τῶν Φαλαγγιτισσῶν τῶν διαφόρων εἰδικοτήτων.

— Ὅλοι οἱ Ὑποτομεῖς ἔστειλαν προσκλήσεις εἰς τοὺς κηδεμόνας τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ τῶν Σκαπανισσῶν, οἱ ὁποῖοι ἔμειναν εὐχαριστημένοι καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι εὐχαρίστως θὰ συντείνουν εἰς τὸ μεγάλο ἔργον μας.

— Ἡ συγκέντρωσις τῶν ἐργαζομένων ὑπῆρξε ζωηρά. Κατ' αὐτὴν ἐδιδάχθησαν οἰκοκυρικὰ καὶ ἐψυχαγωγήθησαν αἱ συγκεντρωθεῖσαι μὲ τραγούδια, χοροὺς καὶ ἀστεῖα ἀνέκδοτα.

— Αἱ Σκαπάνισσαι πολλῶν Ὑποτομέων, ὅπως τοῦ 3ου, τοῦ 27ου, τοῦ 21ου καὶ ἄλλων, ἔκαμαν μικρὰς πορείας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐγύρισαν πολὺ εὐχαριστημέναι.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΘΗΛΕΩΝ ΒΟΡΡΑ

Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς τῆς Ὑποδιοικήσεως ἤρχισεν ἐντατικὴ ἐργασία.

— Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς ἐξακολουθεῖ ἐνθουσιασμὸς ἀπὸ τὴν παραμονὴν τῶν Φαλαγγιτισσῶν εἰς τὸ στρατόπεδον Ἐκάλης καὶ «Ἰωάννης Μεταξᾶς».

— Εἰς τὸν 3ον Ὑποτομέα Φαλαγγίτισσαι παρακολουθοῦν τὰ νοσοκομειακὰ μαθήματα τῆς β' σειρᾶς.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΘΗΛΕΩΝ ΝΟΤΟΥ

Ἡ Ἑλληνικὴ φύσις μᾶς ἔστειλε πίσω τὶς Φαλαγγίτισσές μας, ἀφοῦ μὲ στοργὴ καὶ ἀγάπη τὶς φιλοξένησε κάτω ἀπὸ τὸν καταγάλανο οὐρανό της καὶ μέσα στὰ πράσινα καὶ ζωογόνα πεῦκά της.

Ἡ χαρὰ εἶναι ζωγραφισμένη στὰ παιδικά τους πρόσωπα καὶ εἶναι ἕτοιμες γιὰ νέαν ἔστω καὶ δύσκολη ἐργασία.

Ἡ ἀλλαγὴ τῆς ἡμέρας τῆς συγκεντρώσεως ηὐχαρίστησε πολὺ τὶς Φαλαγγίτισσες καὶ τὶς Σκαπάνισσες τῆς Ὑποδιοικήσεώς μας γιατί ἔτσι θὰ ἔχουν δύο ἡμέρες νὰ καθήσουν στοὺς Ὑποτομεῖς των καὶ νὰ ζοῦνε ὅλες μαζὶ κοντὰ στὴν Ὀργάνωσί μας.

ΠΛΕΚΤΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟΥ ΑΚΡΙΤΑΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, τὴν ὁποίαν καθιέρωσεν ἡ Ε.Ο.Ν. καὶ ἥτις διὰ πρώτην φορὰν ἑωρτάσθη ἐφέτος τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν 6ην Ὀκτωβρίου, ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἀπέστειλεν εἰς τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας διάφορα μάλλινα πλεκτὰ ποὺ ἔπλεξαν Φαλαγγίτισσαι της εἰς τὸ Στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς». Ἐπίσης ἀπέστειλε βιβλία καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ποὺ προσέφεραν Φαλαγγίτισσαι.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΓΟΝΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Π. Δ. Θ. ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Πρὸς τὴν Περιφ. Διοικήτριαν Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἀπεστάλη ἡ κάτωθι ἐπιστολὴ ἐκ μέρους τῶν γονέων Φαλαγγιτισσῶν τοῦ Πειραιῶς:

«Ἐκ μέρους γονέων τῶν ἐπανακαμψασῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου Ζούμπερι Φαλαγγιτισσῶν τοῦ Πειραιῶς ὑποβάλλομεν θερμὰς εὐχαριστίας καὶ εὐγνωμοσύνην διὰ τὸ πατρικὸν ἐνδιαφέρον καὶ στοργικὴν φροντίδα ὑμῶν ὑπὲρ τῶν παιδιῶν μας, διὰ τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ μόρφωσίν των καὶ διὰ τὰ ἐπιδειχθέντα αἰσθήματα τῶν στρατοπεδαρχῶν καὶ βαθμοφόρων, αἱ ὁποῖαι ἀνεδείχθησαν ἄξιαι τοῦ προορισμοῦ των καὶ τῶν θέσεων εἰς τὰς ὁποίας ἐτάχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ εἰς τὸ Ζούμπερι παραμονὴ τῶν παιδιῶν μας παραμένει σὲ ὅλα ἀλησμόνητη».

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν των ἀπὸ τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν Ὑποδιοίκησίν των αἱ Φαλαγγίτισσαι μας ἀνέλαβον μὲ νέας δυνάμεις τὸ ἔργον των εἰς τοὺς διαφόρους Ὑποτομεῖς, διὰ τὴν ἀρτιωτέραν κατάρτισιν τῶν εἰδικοτήτων, συμφώνως μὲ τὴν συστηματικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον ὑπὸ εἰδικῶν συνεργατῶν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἀνωτέρων στελεχῶν της.

— Κίνησις ἐξαιρετικὴ παρατηρεῖται εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς, ἰδίως κατὰ τὰς ἡμέρας συγκεντρώσεως εἰς τοὺς καθωρισμένους τόπους.

Μιὰ ὁλόψυχος ἰαχὴ ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων μας ἀκούεται, εὐγνωμονοῦσα τὸν Ἀρχηγὸν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον του πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας καὶ τὴν Νεότητα ἐν γένει.

Ἀπὸ τὸν ἑορτασμὸν τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων».

ΚΙΝΗΣΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Εἰς τὸ πεδίον ἀσκήσεων τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, παρὰ τὸ Πανελλήνιον Σκοπευτικὸν Κέντρον τῆς Ὀργανώσεως, καὶ παρουσίᾳ ὅλων τῶν Διοικητῶν Σχηματισμῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης ἔγιναν ὑποδειγματικαὶ ἀσκήσεις Φαλαγγιτῶν εἰς διάφορα συνεργεῖα, ἤτοι: προσανατολισμοῦ, ἐκτιμήσεως ἀποστάσεων, πήξεως σκηνῶν, χρησιμοποιήσεως προσωπίδος κατὰ τῶν ἀσφυξιογόνων, ὀνοματολογίας ἐδάφους, πρώτων βοηθειῶν, ἔργων ἐκστρατείας, σηματοδοσίας κ.λ.π.

Αἱ ἀσκήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ συνεχισθοῦν πλέον δὶς καθ' ἑβδομάδα καὶ κατὰ Τάγμα, βάσει τῆς ἐπιδείξεως ποὺ ἔγινεν, ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΣ

Κατ' αὐτὰς λήγουν τὰ μαθήματα τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφερ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης εἰς τὰ μέσα συνδέσμου καὶ διαβιβάσεως (ραδιοτηλεγραφία, τηλεφωνία, ὀπτικὸς τηλέγραφος). Ἐντὸς τοῦ Ὀκτωβρίου θὰ γίνουν αἱ ἐξετάσεις τῶν ἐκπαιδευθέντων διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν πτυχίων. Ἐν συνεχείᾳ θ' ἀρχίσουν ἴδια μαθήματα διὰ δευτέραν σειρὰν Φαλαγγιτῶν.

ΟΙ Α' ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὸ Πανελλήνιον Γυμναστήριον ἐτελέσθησαν οἱ α' ἐσωτερικοὶ ἀγῶνες τοῦ 6ου τάγματος τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Ἀθηνῶν.

Μετὰ τὴν μεγαλειώδη παρέλασιν ἤρχισεν ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀγωνισμάτων, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Δρόμος 50 μ. Σκαπανέων β' κατηγορίας.— 1) Λαββιώτης Κ. 8''4)10.

Δρόμος 80 μ. Σκαπανέων α' κατηγορίας.— 1) Παπαγεωργίου Υ. 11''9)10.

Δρόμος 100 μ. Φαλαγγιτῶν.— 1) Ναυπλιώτης Ν. 12 2)10, 2) Πρέκος (ἐκτὸς συναγωνισμοῦ) 12 4)10.

Δρόμος 400 μ. Φαλαγγιτῶν.— 1) Φραγκιαδάκης Ν. 60''2)10.

Δρόμος 800 μ. Φαλαγγιτῶν.— 1) Φραγκιαδάκης Ν. 2'26''8)10.

Σφαιροβολία.— 1) Γιαννακουλόπουλος Ἀλ. 13.80 μ.

Ἅλμα εἰς μῆκος.— 1) Ναυπλιώτης καὶ Δρακινὸς 5.50 μ. Ὁ Πανωλιάσκος (ἐκτὸς συναγωνισμοῦ) 6.10 μ.

Σκυταλοδρομία 4×50 Σκαπανέων.— 1) Ιος Λόχος 31 2)10, 2ος Ιιος Λόχος 31 5)10.

Σκυταλοδρομία 4×100 Φαλαγγιτῶν.— 1) Ιος Λόχος 54''4)10, 2) Ιιος Λόχος 56'' 2)10.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. — Κατόπιν έγκριτικής άδείας του Ύπουργείου Θρησκευμάτων και Έθνικής Παιδείας, θ' άρχίση λειτουργοΰν έντός τοΰ μεγάρου τής Στέγης Φαλαγγίτου Θεσσαλονίκης νυκτερινόν Γυμνάσιον άρρένων νέου τύπου, οΰτινος αί μέν α', β', γ' και δ' τάξεις θέλουσι λειτουργήσει άπό τοΰ σχολικοΰ έτους 1940—41, αί δέ λοιπαί δύο άνά μία καθ' έκαστον τών έφεξής σχολικών έτών μέχρις όλοκληρώσεώς του. Είς τό σχολείον τοΰτο θά φοιτώσι μόνον οί έργαζόμενοι Φαλαγγίται.

Έξ άλλου, άπό τοΰ τρέχοντος μηνός θά άρχίσουν λειτουργοΰντα τέσσαρα σχολεία άναλφαβήτων είς τούς συνοικισμούς Βαρδαρίου, Καλαμαριάς, Χαριλάου και Άγίας Φωτεινής. Είς τά άνωτέρω σχολεία άναλφαβήτων θά φοιτοΰν μαθηταί έχοντες ήλικίαν άνω τών δέκα έτών και έφ' όσον άποδεδειγμένως έργάζονται ήμερησίως πρός συντήρησίν των.

Έπίσης άπό τής 1ης Όκτωβρίου ήρχισεν ή λειτουργία τών τάξεων γυμναστικής έργαζομένων άνδρών και γυναικών έν τώ κλειστώ γυμναστηρίω τής Στέγης Φαλαγγίτου.

Τέλος άπό 1ης Όκτωβρίου ήρχισαν τά νυκτερινά τμήματα τής Στέγης Φαλαγγίτου Θεσσαλονίκης. Θά λειτουργήσουν τμήματα άγγλικών, γαλλικών, γερμανικών, σχεδιαγραφίας, στενογραφίας και λογιστικών. Τών λογιστικών θά είναι δύο τμήματα, διά τούς φοιτήσαντας κατά τό παρελθόν έτος και δι' άρχαρίους. Γίνονται δεκτοί μαθηταί άμφοτέρων τών φύλων. Πληροφορίαι και έγγραφαί είς τά γραφεία τής Στέγης.

ΦΛΩΡΙΝΑ. — Είς τήν έδραν τής 163ης Φάλαγγος Θηλέων Φλωρίνης έσημειώθη ζωηρά κίνησις.

Είς συγκέντρωσιν τών Φαλαγγιτών μας έν τή Λέσχη έγένετο διδασκαλία «περί τοΰ τρόπου παρουσιάσεως» ύπό βαθμοφόρου τοΰ στρατοπέδου, ώς και άνάγνωσις διαφόρων διαταγών. Τά μέλη άκολούθως έψαλαν πατριωτικά άσματα.

— Ό συναγωνιστής Κυβερνητικός Έπίτροπος κατά τήν διέλευσίν του έκ τής πόλεώς μας έγένετο ένθουσιωδώς δεκτός παρά τών Φαλαγγιτισσών μας, πρός τάς όποίας και ώμίλησεν είς τήν αίθουσαν τοΰ Οίκοτροφείου. Έξωθεν τής είσόδου όμάδες Φαλαγγιτισσών και Φαλαγγιτών είχον παραταχθή πρός άπόδοσιν τιμών. Τήν όμιλίαν παρηκολούθησαν ό στρατηγός, ό Γενικός Έπόπτης, αί Άρχαί Φλωρίνης, τό έπιτελείον τής Περιφ. Διοικήσεως Θηλέων, άπασαι αί Φαλαγγίτισσαι και αί Σκαπάνισσαι ώς και πλήθος κόσμου. Τόν συναγωνιστήν Κυβερνητικόν Έπίτροπον όμιλοΰντα διέκοπτον ζωηρά χειροκροτήματα και τό πέρας τής έμπνευσμένης αύτοΰ όμιλίας έκάλυψαν ζητωκραυγαί ύπέρ τής Α. Μ. τοΰ Βασιλέως και τοΰ Έθνικοΰ ήμών Κυβερνήτου.

ΚΑΣΤΟΡΙΑ. — Ύπό τών Ύπ)σεων Ε.Ο.Ν. Άρρένων και Θηλέων Καστοριάς έκυκλοφόρησεν ή κάτωθι μεστή νοημάτων προκήρυξις:

«Ή Έθνική Όργάνωσις Νεολαίας τής Έλλάδος και ίδιαιτέρως τής Καστοριάς μετά ζωηροΰ ένδιαφέροντος παρακολουθεί τήν έξέλιξιν τοΰ σημερινοΰ πολέμου, θέτουσα ώς κύριον σκοπόν της τήν τιμήν και τήν άκεραιότητα τής μητρός Έλλάδος.

Έπιθυμοΰσα νά άποδείξη και έμπράκτως τήν άλληλεγγύην και τήν άγάπην πρός τούς φρουρούς τών συνόρων μας, οίτινες μέ τό όπλον άνά χείρας άγρυπνοΰν διά τήν έλευθερίαν μας, άπεφάσισεν όπως έλθη άρωγός είς αύτούς διά τής παροχής τσιγάρων και άλλων είδών.

Πρός τόν σκοπόν τοΰτον συνεστήθη Έπιτροπή, ήτις θά διέλθη έκ τής οίκίας σας πρός λήψιν χρηματικοΰ ποσοΰ.

Είναι γνωστή, φίλε Κύριε, ή προθυμία σας όσάκις καλείσθε νά ένισχύσετε σκοπούς κοινής ώφελείας. Ό σκοπός όμως δι' όν τήν φοράν ταύτην ζητείται ή οίκονομική ύμών προσφορά είναι ύψίστης σημασίας, διότι άπλούστατα πρόκειται νά δείξετε τήν άγάπην και τό ένδιαφέρον σας είς τούς στρατιώτας μας, οίτινες έν δεδομένη στιγμή θά προασπίσουν όχι μόνον τήν τιμήν τής Πατρίδος μας, άλλά και τήν ίδικήν σας και όλων μας.

Έπιβάλλεται λοιπόν νά δείξετε γενναιοδωρίαν και άνωτερότητα άνάλογον τών περιστάσεων.

Ή προσφορά έκάστου θά δημοσιευθή είς τήν έφημερίδα «Καστοριανή Ζωή».

Ή Έθνική Όργάνωσις Νεολαίας Καστοριάς σάς εύχαριστεί θερμώς έκ τών προτέρων».

Πιστεύομεν ότι τό κοινόν μας θά έκδηλώση ένθερμον τόν ζήλόν του διά τόν έθνικόν σκοπόν, δι' όν καλείται.

ΣΕΡΡΑΙ. — Ό Γενικός Έπόπτης τής Ε.Ο.Ν. νομοΰ Σερρών, πληροφορηθείς έξ άναφοράς τής Α. XXVI Περιφ. Διοικήσεως ότι ό έν Νιγρίτη κατοικών Φαλαγγίτης Ί. Καλφόπουλος, προσφερθείς ώς αίματοδότης, έσωσεν έκ βεβαίου θανάτου τόν βαρέως άσθενήσαντα τέως είρηνοδίκην Νιγρίτης έξέδωκε τήν κάτωθι ήμερησίαν διαταγήν:

«Άσθενήσαντος βαρέως τοΰ τέως Είρηνοδίκου Νιγρίτης και μή ύπάρχοντος κατά τήν γνώμην τών θεραπόντων ίατρών έτέρου μέσου πρός διάσωσίν του πλήν τοΰ τής μεταγγίσεως αίματος, ό Φαλαγγίτης Καλφόπουλος Ι. τής Ύποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Άρρένων Βισαλτίας, εύχαρίστως προσφερθείς, έδωκε 425 γραμμάρια έκ τοΰ αίματός του, σώσας ούτω τόν έν λόγω τέως είρηνοδίκην έκ βεβαίου θανάτου. Έπαινών τήν ώραίαν ταύτην πράξιν τοΰ Φαλαγγίτου Καλφοπούλου Ι., πράξιν ή όποία τιμά και αύτόν και τήν όργάνωσιν είς τήν όποίαν άνήκει, έντέλλομαι όπως ή παροΰσά μου, μερίμνη τών οίκείων Περιφ. Διοικήσεων Άρρένων και Θηλέων, κοινοποιηθή είς άπαντας τούς σχηματισμούς τής Γεν. Έποπτείας Ε.Ο.Ν. Σερρών και άναγνωσθή κατά τάς σχετικάς συγκεντρώσεις άπάντων τών τμημάτων του».

ΔΡΑΜΑ. — Ό συναγωνιστής Κυβερνητικός Έπίτροπος Ε.Ο.Ν. Έλλάδος κ. Άλέξανδρος Κανελλόπουλος, συνοδευόμενος ύπό τοΰ Έπιθεωρητοΰ 8ης Έπιθεωρήσεως κ. Γρηγοριάδου, κατά τήν διέλευσίν του έκ τής πόλεώς μας, έπεθεώρησε τά Γραφεία τής έδρας τής Περιφ. Διοικήσεως.

Τμήμα Φαλαγγιτών τής Ύποδιοικήσεως Δράμας μετά φιλαρμονικής, παραταχθέν είς τήν διασταύρωσιν τών όδών Δράμας—Καβάλλας, άπέδωκε τιμάς.

Ύπό τής Περιφερειακής Διοικήσεως παρετέθη γεύμα είς τόν κ. Κυβερνητικόν Έπίτροπον και τήν συνοδείαν του είς τό έστιατόριον «Γαλλία».

Ό συναγωνιστής Κυβερνητικός Έπίτροπος μετέβη είς τά Γραφεία τής Περιφ. Διοικήσεως Άρρένων Δράμας, ένθα ό Περιφερειακός Διοικητής παρουσίασεν είς αύτόν τούς Έπιτελείς και Διευθυντάς Γραφείων και Διευθύνσεων τής Περιφερειακής Διοικήσεως και τής Ύποδιοικήσεως Δράμας.

Άκολούθως ό Κυβερνητικός Έπίτροπος συνειργάσθη μετά τοΰ κ. Γενικοΰ Έπόπτου Νομάρχου Δράμας κ. Κ. Δήμα, τοΰ Περιφερειακοΰ Διοικητοΰ και τοΰ Διοικητοΰ τής Ύποδιοικήσεως Δράμας.

Ό κ. Κυβερνητικός Έπίτροπος κατέθεσε στέφανον είς τόν άνδριάντα τοΰ Μακεδονομάχου. Παρατεταγμένα τμήματα Φαλαγγιτών άπέδωκαν τιμάς.

Τό έσπέρας άπαντες οί Διευθυνταί Γραφείων και Διευθύνσεων τής Περιφερειακής Διοικήσεως και Ύποδιοικήσεως Δράμας συνεκεντρώθησαν είς τό Δημαρχιακόν Μέγαρον, ένθα ό Κυβερνητικός Έπίτροπος Ε.Ο.Ν. κ. Άλέξ. Κανελλόπουλος ώμίλησε πρός αύτούς περί τοΰ ρόλου ένός έκάστου τούτων έν τή Ε.Ο.Ν. και τοΰ σκοποΰ όν αύτη έπιδιώκει.

Μετά τό πέρας τοΰ λόγου του και έν μέσω ένθουσιωδών έκδηλώσεων ό Κυβερνητικός Έπίτροπος Ε.Ο.Ν., συνοδευόμενος ύπό τοΰ Έπιθεωρητοΰ 8ης Έπιθεωρήσεως, άνεχώρησε διά Καβάλλαν προκειμένου νά μεταβή είς τό έν Καλλιρράχη τής Θάσου Στρατόπεδον Ε.Ο.Ν.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ. — Ό κ. Γενικός Έπόπτης τής Ε.Ο.Ν. έκάλεσε πρός σύσκεψιν άπαντα τά μέλη τοΰ Έπιτελείου τής Ε.Ο.Ν. Άρρένων και Θηλέων και ώμίλησε πρός αύτά γενικώς περί τοΰ τρόπου έργασίας τών διαφόρων γραφείων μέ τήν έναρξιν τής έντατικής έργασίας καθ' όλην τήν χειμερινήν περίοδον.

— Τά στρατευθέντα μέλη τής Ε.Ο.Ν. άμα τή λήψει τών άποσταλέντων μικρών δώρων ύπό τής Ε.Ο.Ν. άπηύθυναν πρός τάς Περιφ. Διοικήσεις Άρρένων και Θηλέων εύχαριστηρίους έπιστολάς. Παραθέτομεν τό κείμενον μιάς έξ αύτών.

«Ό ύπογεγραμμένος Στρατιώτης Τ. Κ. αίσθάνομαι τήν άνάγκην νά εύχαριστήσω τήν Περιφ. Διοίκησιν Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ίωαννίνων γιά τά δώρα τά όποία έλαβα και διά τών όποίων τονώνεται τό ήθικόν τών στρατευομένων μελών τής Ε.Ο.Ν.

Μετά σεβασμοΰ

Ό στρατιώτης Τ. Κ.»

— Ή Ε.Ο.Ν. Θηλέων Μετσόβου, κατόπιν σχετικών διαταγών τής Περιφ. Διοικήσεως, συνέλεξε και άπέστειλεν είς τήν Περ. Διοίκησιν άρκετήν ποσότητα χαμομηλίου, τό όποίον έπωλήθη είς τά ένταΰθα φαρμακεία. Τό ποσόν κατετέθη είς τήν Νομαρχιακήν Έπιτροπήν.

ΠΡΕΒΕΖΑ. — Ή Περιφερειακή Διοικήτρια Πρεβέζης έπεθεώρησε τούς Σχηματισμούς Θηλέων Σμυρτούλας, Μιχαλιτσίου, Φλαμπούρων, Νέας Σαμψοΰντος, Λούρου, Κερασοΰντος, Στεφάνης, Φιλιππιάδος και Θεσπρωτικοΰ.

Ή Περ. Διοικήτρια έμεινεν άπολύτως εύχαριστημένη έκ τής έπιθεωρήσεως, παντοΰ δέ έγένετο άντικείμενον θερμών έκδηλώσεων έκ μέρους τών Φαλαγγιτισσών και Σκαπανισσών, αίτινες έξεδήλωσαν τόν ένθουσιασμόν των διά ζωηρών ζητωκραυγών ύπέρ τής Α. Μ. τοΰ Βασιλέως, τοΰ Άρχηγοΰ και τής Ε.Ο.Ν.

Στερεά Έλλάς

ΛΑΜΙΑ. — Ό κ. Γενικός Έπόπτης Ε.Ο.Ν., συνοδευόμενος ύπό τοΰ νέου Περιφ. Διοικητοΰ κ. Λύτρα, τοΰ Ύποδιοικητοΰ και τής Διοικητρίας Θηλέων, έπεθεώρησε τούς Σχηματισμούς Λοκρίδος και έτόνισε τήν άνάγκην τής έντατικής έργασίας κατά τήν άρχομένην περίοδον.

Κατά τήν παρελθοΰσαν έβδομάδα τήν έδραν τής Περιφ. Διοικήσεως έπεσκέφθη ό Έπιθεωρητής Ε.Ο.Ν. συναγωνιστής Χαϊνάς Γ. πρός μελέτην και έπίλυσιν διαφόρων ζητημάτων τής Ε.Ο.Ν.

Ή άθλητική όμάς έλαβε μέρος είς τούς άγώνας Έλευσίνος και έπέτυχε τήν πρώτην βαθμολογίαν. Κατά τήν έπάνοδόν της έτυχεν ύποδοχής είς τόν Σιδηροδρομικόν σταθμόν ύπό τής Φάλαγγος μέ έπί κεφαλής τό Μουσικόν Τμήμα τής Ε.Ο.Ν. Τήν έσπέραν έγινε παρέλασις και δεξίωσις τών άθλητών είς τά Γραφεία τής Ε.Ο.Ν. ύπό τοΰ συναγωνιστοΰ κ. Γενικοΰ Έπόπτου, όστις συνεχάρη τούς νικητάς. Ή πόλις πρός τιμήν τών νικητών έφωταγωγήθη.

Ό Περιφ. Διοικητής μετά τοΰ Ύποδιοικητοΰ έπεθεώρησε τούς Σχηματισμούς Στυλίδος, Ράχεων και Πελασγίας.

Έπίσης έπεθεώρησε τήν Ύποδιοίκησιν Δομοκοΰ και τάς Τετραρχίας Όμβριακής και Μελιταίας. Είς τά διάφορα Τμήματα έγιναν διάφοροι όμιλίαι και συγκεντρώσεις μέ θέματα έκ τής ύγιεινής, τής παθητικής άεραμύνης, τής πολιτικής διαφωτίσεως και τής έθνικής άγωγής.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΝΑΥΠΛΙΟΝ. — Τόν παρελθόντα μήνα έξερράγη πυρκαϊά είς θαμνώδη έκτασιν περί τάς Μονάς Άγίας Τριάδος και Άγίου Ματρώνη τής νήσου Ύδρας, έκ τής όποίας έκινδύνευον σοβαρώς τόσον αί ώς άνω Μοναί όσον και τό είς μικράν άπόστασιν κείμενον πευκοδάσος.

Πρώτοι και χωρίς νά παροτρυνθοΰν όπωσδήποτε ύπό τοΰ Διοικητοΰ τοΰ Ύποτομέως Ύδρας έσπευσαν είς τόν τόπον τής πυρκαϊάς οί Φαλαγγίται. Παρά τόν καυστικόν μεσημβρινόν ήλιον, παρά τάς άνωμαλίας τοΰ έδάφους και παρά τήν έλλειψιν καταλλήλων όργάνων (σκαπανών κλπ.), οί Φαλαγγίται έπέδειξαν άξιοθαύμαστον και ζηλευτήν δραστη-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

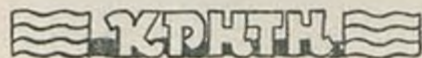
ριότητα εἰς τὸ ἐπικίνδυνον καὶ δύσκολον τοῦτο ἔργον.

Μὲ κλάρες, τὶς ὁποῖες ἀπέκοψαν ἀπὸ τὰ πεῦκα τοῦ ἐγγὺς δάσους, ἠγωνίσθησαν ὑπερανθρώπως διὰ τὸν ἐντοπισμὸν καὶ τὴν κατάσβεσιν τῆς πυρκαϊᾶς. Ἡ τρίωρος προσπάθειά των ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας, κατωρθώθη δὲ τελικῶς ἡ κατάσβεσις τοῦ πυρὸς καὶ οὕτω δὲν ἐθίγησαν αἱ Μοναὶ καὶ οὐδὲν πεῦκον ἐκ τοῦ δάσους ἔπαθέ τι.

Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ ἐξετίμησαν δεόντως τὸ ἔργον τοῦτο τῶν Φαλαγγιτῶν. Συγκινητικὸν ὑπῆρξε τὸ γεγονὸς ὅτι παρ' ὅλον ὅτι καὶ τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ὑποδήματα τῶν Φαλαγγιτῶν κατεστράφησαν, οὗτοι οὐδεμίαν ἐξέφρασαν ἐπιθυμίαν ἀποζημιώσεώς των ἀλλ' ἀντιθέτως ἡ πρότασις τῆς Ἀστυν. Ἀρχῆς Ὕδρας περὶ ὑλικῆς ἀποζημιώσεώς των προεκάλεσε μεταξὺ αὐτῶν ζωηρὰς καὶ ἐντόνους διαμαρτυρίας.

Διὰ πολλοστὴν οὕτω φορὰν οἱ Φαλαγγῖται ἀπέδειξαν ἀδιάψευστα πόσον αἱ ἀρχαὶ τῆς αὐτοθυσίας καὶ ἀλληλεγγύης ἔχουν ριζωθῆ βαθύτατα εἰς αὐτούς.

Ὁ κ. Νομάρχης Ἀργολιδοκορινθίας, ὡς Γεν. Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν., ἀπένειμε κατόπιν τῶν ἀνωτέρω *Ἔπαινον* πρὸς τὸν Σχηματισμὸν Ὕδρας διὰ τὴν ἀξιοσημείωτον ταύτην πρᾶξιν τῶν Φαλαγγιτῶν του, τὴν ἐμπνεομένην ἀπὸ τὴν ἅμιλλαν πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ εὐγενὲς καὶ ὑψηλόν.

ΧΑΝΙΑ.— Ἀπὸ ἡμερῶν ἤρχισεν ἡ πρακτικὴ ἐκπαίδευσις τῶν μονάδων της Ε.Ο.Ν. Θηλέων Μουρνιῶν καὶ Σούδας.

Φαλαγγίτισσες καὶ Σκαπάνισσες ἦσαν συγκεντρωμένες κάτω ἀπὸ τὰ πλατάνια τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, ὅπου ὁ συναγωνιστὴς Χατζηγιωργάκης, συνεργάτης τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ ἀπεσταλμένος διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν Β΄ Ἀθλητικῶν Ἀγώνων, ἡ Διοικήτρια τῆς 250ῆς Φάλαγγος Περιχώρων, μία Τετράρχης καὶ δέκα Λοχίτιδες ἀνέλαβον τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν μικρῶν συναγωνιστριῶν των. Ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα καὶ μᾶλλον ἀποτελεσματικὰ μαθήματα, διότι ἐκεῖ στὸν ἀνοιχτὸν οὐρανό, κάτω ἀπὸ τὰ καταπράσινα δένδρα ποὺ δίπλα τρέχει κρυστάλλινο νερό, νοιώθει κανεὶς τὸν ἑαυτόν του δοσμένο ὁλοκληρωτικὰ στὴν μητέρα Ἑλλάδα.

Σὲ λίγο ἔφθασε καὶ ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια, τὴν ὁποίαν ἡ Νεολαία ὑπεδέχθη μὲ ἔξαλλον ἐνθουσιασμόν, διότι στὸ πρόσωπό της βρίσκει τὸν πιὸ ἔνθερμο ἑρμηνευτὴ τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου, τὴν ἀκούραστη συναγωνίστρια τὴν πιὸ εἰλικρινῆ φίλη.

Μετὰ τὸ μάθημα παρετέθη πλούσιον γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ἅπαντες οἱ συναγωνισταὶ καὶ αἱ συναγωνίστριαι, ἑνωμένοι ὅλοι σ' ἕνα ἀδιάσπαστον σύνολον, ἀδελφωμένοι καὶ συνδεδεμένοι μὲ τὸν κρίκον τῆς συναγωνιστικῆς ἀλληλεγγύης, ἀποτελοῦντες μιὰ οἰκογένεια μὲ ἕνα ἐθνικὸ σκοπὸ καὶ μιὰ κοινὴ ἰδέα.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ἠγέρθησαν προπόσεις ἐκ μέρους τῶν συναγωνιστῶν καὶ συναγωνιστριῶν καὶ μιὰ μυρωμένη αὔρα πατριωτισμοῦ καὶ ἀγάπης διέπνεε τὰ πάντα. Ὅλοι ἐξητωκραύγασαν ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου.

Μετὰ τὸ γεῦμα ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ εὐθυμία ἔφθασαν εἰς τὸ κατακόρυφον. Χοροί, τραγούδια, γέλια γέμισαν τὴν ἀτμόσφαιρα ἀπὸ ἄδολη χαρά.

Στὶς 3½ ἔγινεν ἡ ἐκκίνησις γιὰ τὴ Σοῦδα, ὅπου ἦσαν παρατεταγμένες Σκαπάνισσες καὶ Φαλαγγίτισσες. Καὶ ἐκεῖ ἔγινεν ἡ αὐτὴ πρακτικὴ ἐκπαίδευσις καὶ στὶς 5½ ὅλοι ἐγύρισαν ἐνθουσιασμένοι στὰ Χανιά.

Ἐξ ἄλλου ἔγινε συγκέντρωσις τῶν 248ης καὶ 249ης Φαλάγγων εἰς τὸ Γυμναστήριον. Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια παρεκάλεσε τὸν συναγωνιστὴν Χατζηγιωργάκην ὅπως μεταβῇ μετ' αὐτῆς εἰς τὸν τόπον τῆς συγκεντρώσεως καὶ παρακολουθήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μαθήματος. Ὁ συναγωνιστής, εὐγενῶς ἀποδεχθεὶς τὴν παράκλησιν τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας, μετέβη εἰς τὸ Γυμναστήριον, ὅπου ἐξετελέσθη ἡ ἐφαρμογὴ τῆς πρακτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Γεν. Διοικήσεως Κρήτης κ. Κοντομῆτρος, ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου της καὶ ὁ συναγωνιστὴς Χατζηγιωργάκης μετέβησαν εἰς τὴν 367ην Φάλαγγα Θηλέων Καστελλίου Κισσάμου πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ μονάδων τῆς Ε.Ο.Ν. Ἡ Νεολαία τῆς κωμοπόλεως, πλήρης ἐνθουσιασμοῦ, εὑρίσκετο παρατεταγμένη εἰς τὸ Σχολεῖον, αἱ δὲ Ἀρχαὶ αὐτῆς ἦλθον ἐπ' αὐτοκινήτου 10 χιλιόμετρα ἔξω τῆς πόλεως πρὸς ὑποδοχήν.

Ἐκ τῆς γενομένης ἐπιθεωρήσεως, ἥτις ἦτο λίαν ἱκανοποιητική, ἀπεδείχθη ὅτι τὰ ἐθνοσωτήρια κηρύγματα τῆς 4ης Αὐγούστου βρῆκαν ἀπήχησιν στὶς καρδιὲς καὶ τῆς πιὸ μικρῆς Σκαπάνισσας ἀκόμα.

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ.— Μὲ ἀληθινὴ συγκίνησι βλέπει κανεὶς τὴν εὐγενῆ προσπάθεια τῶν Φαλαγγιτισσῶν Παλαιοχώρας, οἱ ὁποῖες ἠσχολήθησαν εἰς τὴν κατεργασίαν ξύλου καταλλήλου διὰ ρόκες, διὰ νὰ ἐπεξεργασθοῦν ἀργότερον νῆμα καὶ νὰ πλέξουν μὲ αὐτὸ φανέλλες καὶ κασκὸλ γιὰ τοὺς στρατιώτας μας. Ἡ ἔκδηλος αὐτὴ προθυμία τῶν Φαλαγγιτισσῶν μας καὶ ἡ εὐγενὴς προσπάθεια γιὰ κάθε καλὴ πρᾶξι δείχνει ὅτι ἔνθερμοι ἐμψυχωταὶ καὶ ἐμπνευσταὶ τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι ἀποφασισμένες νὰ συνεχίσουν μὲ τὴν αὐτὴν θέρμην καὶ πατριωτισμὸν τὸν δρόμον ποὺ ἐχάραξεν ἡ ἀνατολὴ τῆς ἐθνοσωτηρίου ἡμέρας τῆς 4ης Αὐγούστου.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Αἱ ἀρκετὰ συγκινητικαὶ καὶ πλήρεις πατριωτισμοῦ διαθέσεις ἁπάντων τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ἐξεδηλώθησαν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ πολεμικοῦ μας πλοίου «Ἕλλη». Καθημερινῶς ὑποβάλλονται εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Ε.Ο.Ν. Θηλέων ἀναφοραὶ δι' ὧν ζητεῖται ὅπως ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια δεχθῇ τὰς ἐκ τῶν μελῶν της εἰσφορὰς ὑπὲρ τῆς «Νέας Ἕλλης».

Ἀπὸ τὸν ἑορτασμὸν τῆς 4ης Αὐγούστου εἰς τὸ χωρίον Ἀϐδοῦ Πεδιάδος Κρήτης.

— Πρὸ ἡμερῶν ἐστάλη εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν ὑπὸ τοῦ Λόχου Ἐπισκοπῆς συγκινητικὴ ἐπιστολὴ ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Ἀρχηγόν, ἐκφράζουσα τὰ εὐγενῆ τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Φαλαγγιτῶν αἰσθήματα, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως ἀποσταλῇ εἰς τὸν Ἀρχηγὸν μετὰ 1.505 δραχ. ὑπὲρ τῆς «Νέας Ἕλλης». Ὡσαύτως ἡ ὁμὰς Ἀρχοντικῆς ἀπέστειλεν 150 δραχ., τὸ τμῆμα Σελλίου 200, τὰ δὲ τμήματα Λευκωγείων, Γιαννιοῦ καὶ Ἀσωμάτων 2.350 δραχ., ποσὸν εἰσπραχθὲν ἐξ ἐράνου μεταξὺ τῶν μελῶν καὶ τῶν κατοίκων τῶν ὡς ἄνω χωρίων.

— Χαρακτηριστικαὶ εἶναι αἱ προκηρύξεις, τὰς ὁποίας τὰ τμήματα Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων Λευκογείων καὶ Γιαννιοῦ ἀπηύθυναν πρὸς τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τοὺς κατοίκους, δι' ὧν ζητοῦν νὰ ἐμψυχώσουν ἅπαντας καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ αὐτοὺς τὴν ἐνίσχυσιν εἰς τὸ ἱερὸν ἔργον, τὰς στιγμὰς ποὺ ὅλοι μαζὶ ἀδελφωμένοι πονοῦμε καὶ ὑποφέρουμε γιὰ τὸν ἄδικο χαμὸ τοῦ πολεμικοῦ μας.

— Μὲ μεγάλην ἐπίσης προθυμίαν οἱ συμπολῖται ἀπήντησαν εἰς πρόσκλησιν τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης, πρὸς διενέργειαν ἐράνου καὶ τὴν προσφορὰν δώρων καὶ ψυχαγωγίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 6ης Ὀκτωβρίου, καθιερωθεῖσαν ὡς ἡμέραν τῶν Ἐθνικῶν μας Ἐνόπλων Δυνάμεων.

Τὸ μέχρι σήμερον συλλεγὲν ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 6.970 δραχ., αἱ εἰσφοραὶ δὲ συνεχίζονται ἀθρόως.

— Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια μετὰ 3 βαθμοφόρων τοῦ Ἐπιτελείου της ἐπεσκέφθη τὰ τμήματα τοῦ Τάγματος Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρουστίκων, πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ Ἀρχείου καὶ δι' ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑφαντηρίου τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια ἔδωσεν ὁδηγίας εἰς τὰς Διοικητρίας τῶν τμημάτων Ρουστίκων, Ἁγ. Κωνσταντίνου, Ἀργυρουπόλεως καὶ Ἐπισκοπῆς, σχετικὰς μὲ τὴν ἐν γένει πρόοδον τῶν τμημάτων. Εἰς δὲ τὰς συγκεντρωθείσας Φαλαγγιτίσσας ὡμίλησε διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἐν Ρεθύμνῃ λειτουργοῦντος Ὑφαντηρίου τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τοῦ Πρατηρίου αὐτῆς καὶ ἐξήγησε τὰς εὐκολίας τὰς ὁποίας παρέχει εἰς αὐτὰς νὰ διδάσκωνται καὶ νὰ ἐκτελοῦν ἐργασίας ὑφαντηρίου ἐπὶ πληρωμῇ πρὸς ἐξάπλωσιν τῆς λαϊκῆς κρητικῆς τέχνης καὶ ἀκόμα νὰ ἀναλαμβάνῃ τὸ Πρατήριον τοῦ Ὑφαντηρίου τῆς Ε.Ο.Ν. νὰ πωλῇ διαφόρους ἄλλας ἀτομικάς των ἐργασίας, ἐὰν τὸ ἐπιθυμοῦν. Εἰς τὰ ἀνωτέρω τμήματα αἱ Φαλαγγίτισσαι ἔμειναν εὐχαριστημέναι καὶ πολλαὶ ἐκ τούτων ἐζήτησαν νὰ τοὺς ἀνατεθῇ ἐργασία.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια ἐπεσκέφθη καὶ τὰ τμήματα Μετοχίων καὶ Γωνιᾶς καὶ ἔδωσε τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω ὁδηγίας.

Ἀπὸ τὴν ὅλην ἐπιθεώρησιν ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια ἔμεινεν ἱκανοποιημένη τόσον ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν Δ)τριῶν τῶν τμημάτων ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν πρόθυμον δήλωσιν συμμετοχῆς τῶν Φαλαγγιτισσῶν διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς λαϊκῆς κρητικῆς τέχνης.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.—Πρὸ ἡμερῶν ὁμὰς ἐκ 47 Φαλαγγιτῶν τῆς 253ης Φάλαγγος ἐξετέλεσε διήμερον ἐκδρομὴν εἰς Ἀρχάνας.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πορείας ἔγιναν νυκτεριναὶ ἀσκήσεις (ἀνίχνευσις, προσανατολισμὸς κ.λ.π.). Εἰς Ἀρχάνας ὑπεδέχθησαν τοὺς ἐκδρομεῖς βαθμοφόροι τῆς 396ης Φάλαγγος. Τὴν ἑπομένην μέχρι μεσημβρίας ἐξετελέσθη τὸ πρόγραμμα πλήρως, περιλαμβάνον κατασκήνωσιν, ἀσκήσεις πυκνῆς τάξεως, διαφόρους θεωρίας καὶ ἐφαρμογὴν αὐτῶν εἰς τὴν πρᾶξιν. Τὸ ἀπογευματινὸν πρόγραμμα λόγῳ τῆς πεσούσης βροχῆς ἐματαιώθη.

Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν Τμήματα Ε.Ο.Ν. τῆς 320ῆς Φάλαγγος εἰργάσθησαν ἐπὶ τρίωρον εἰς τὸ Πρότυπον Ἀγρόκτημα Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων, τὸ παραχωρηθὲν παρὰ τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν βαθμοφόροι τῆς 252ας Φάλαγγος ἐπεδόθησαν εἰς τὴν τελείαν ἐκμάθησιν τῶν μορσικῶν σημάτων.

Παρὰ τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῶν λοιπῶν Φαλάγγων ἔγιναν αἱ καθορισθεῖσαι συγκεντρώσεις καὶ ἐφηρμόσθη πλήρως τὸ πρόγραμμα.

ΚΕΡΚΥΡΑ.— Τὰ μαθήματα τῆς ὑφ' ἡμᾶς Φάλαγγος Ε.Ο.Ν. Θηλέων Κερκύρας ἐδιδάχθησαν κανονικῶς.

Εἰς τὸ 1ον Τάγμα, κατόπιν διαταγῆς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἐγένετο ἀνάπτυξις τοῦ θέματος «Διατί ὁ σῖτος παρέμεινεν εἰς τὴν αὐτὴν τιμήν». Τὴν ὁμιλίαν παρηκολούθησε καὶ ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῆς 6ης Ἐπιθεωρήσεως, ὅστις μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς ἔκαμεν ὑποδειγματικὴν διδασκαλίαν. Ἐπηκολούθησαν ἀθλητικαὶ ἀσκήσεις καὶ μαθήματα ποδηλάτου.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς τὸ 2ον Τάγμα ἀνεπτύχθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 187 ἐγκύκλιος «Ὁδηγίαι περὶ οἰκογενειακῆς αὐτοπροστασίας ἀπὸ τῶν Π.Χ.Ο.».

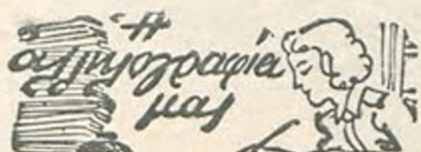
Εἰς τὸ ἀνεξάρτητον Τάγμα τὰ μέλη ἐδιδάχθησαν γενικὰ περὶ κανονισμῶν, ἐπηκολούθησαν δὲ παιγνίδια καὶ διάφορα ᾄσματα.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἀρρένων Λέσβου ἤρχισε διὰ τοῦ ἐγχωρίου Τύπου προπαγανδιστικὴν κίνησιν διὰ τὴν περισυλλογὴν τῶν ἀχρήστων ἀντικειμένων.

— Ὁ νέος Περιφ. Διοικητὴς Ε.Ο.Ν. Λέσβου μετέβη εἰς Ἁγιάσον, ὅπου ἐπελήφθη τῆς μελέτης διαφόρων ζητημάτων τῆς αὐτόθι Ε.Ο.Ν., λύσας πλεῖστα ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐπεθεώρησε τμήματα Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων. Ὁ κ. Περ. Διοικητὴς συνέστησεν εἰς Ἁγιάσον Ἕνωσιν Φίλων τῆς Ε.Ο.Ν., εἰς ἣν μετέχουν ἐπίλεκτα μέλη τῆς κοινωνίας τῆς κωμοπόλεως.

— Ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Λέσβου κατηρτίσθη βιβλιοθήκη περιλαμβάνουσα βιβλία μὲ ἠθικοπλαστικὸν περιεχόμενον, ἥτις καὶ θὰ λειτουργήσῃ συντομώτατα.

— Ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Λέσβου ἱδρύθη Σκοπευτήριον, τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργήσῃ λίαν προσεχῶς.

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΤ. ΚΑΛΟΥΔΗΝ. Συγκινητικὴ ἡ πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ — ὅπως γράφεις — «πνευματικὸν πατέρα τῶν ἑλληνοπαίδων» ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσίς σου. Ναὶ μικρὲ συναγωνιστή, πλῆγμα βαθὺ καὶ ἀλησμόνητο ὁ ἄνανδρος καὶ δολοφονικὸς τορπιλλισμὸς τοῦ εὐδρόμου μας «Ἕλλη». Ἀργὰ ἢ γρήγορα, ὅμως, θὰ τὸ πληρώσῃ ὁ κ ρ υ μ μ έ ν ο ς ἐχθρὸς τῆς πατρίδος μας. Εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ συγχωρῇ ὁ Θεὸς τὰ τυχὸν ἀδικήματα τῶν γενναίων. Οὐδέποτε ὅμως θὰ συγχωρήσῃ τὶς ἁμαρτωλὲς πράξεις τῶν ἀνάνδρων δολοφόνων. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ. Καλογραμμένο καὶ θὰ δημοσιευθῇ. Τὰ «Ἔξυπνα καὶ κουτὰ» γνωστά. Μερικὰ ἐξ αὐτῶν ἔχουν ἤδη δημοσιευθῆ σὲ περασμένα τεύχη. Γιὰ ποιὸ λόγο τὰ ἔστειλες; — ΙΩΑΝΝΗΝ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΝ. Σὲ συγχαίρομε γιὰ τὴν κλίσιν σου στὴ μουσική. Ἐφ' ὅσον ἔχετε πιάνο καὶ σοῦ ἀρέσει ὡς ὄργανον, νὰ ἐπιδοθῇς στὴν ἐκμάθησί του. Καλὸ ν' ἀρχίσῃς μαθήματα ἀπὸ τώρα ποὺ εἶσαι μικρὸς ὥστε ν' ἀποκτήσῃς ὅσο τὸ δυνατὸν νεώτερος τὴν ἀπαιτουμένη δεξιοτεχνία, γιὰ νὰ μπορῇς νὰ ἐπιδοθῇς στὴ μελέτη καὶ ἐκτέλεσι κλασσικῶν μουσικῶν ἔργων γρηγορώτερα. — ΑΙΚ. ΚΑΡΑΝΤΑΝΗ. Τὸ γραμματάκι σου μιὰ χαρά! Τὸ διαβάσαμε τρεῖς φορὲς καὶ χαρήκαμε τὴν ἁπλότητα τῆς ἐκφράσεώς σου, τὰ συγχωρητέα ὀρθογραφικὰ λαθάκια σου, τὸν ὡραῖο γραφικὸ χαρακτῆρά σου γιὰ κοριτσάκι ὀκτὼ χρονῶν... Ἀλλὰ τὸ ποίημα!... Πώ!... πώ!... τί κακὴ ποιήτρια! Περιμένομε κανένα «ἔξυπνο καὶ κουτό». — ΧΡ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ. Γιατὶ τόσες παρενθέσεις στὸ διήγημά σου; Τὸ καταντοῦν δυσνόητο. Χρειάζεται νὰ τὸ γράψῃς ἐξ ἀρχῆς. Πρόσεξε τὸν χαρακτῆρα τοῦ μπάρμπα-Θωμᾶ! Δὲν μᾶς φαίνεται ἀληθινός. Θυμίζει περισσότερο Ἐγγλέζο ναυτικὸ παρὰ Ἕλληνα θαλασσόλυκο. Διάβασε τὰ θαλασσινὰ διηγήματα τοῦ Ἀνδρ. Καρκαβίτσα. Θὰ σοῦ ἀρέσουν πολὺ καὶ θὰ ὠφεληθῇς. Στεῖλε μας καὶ τὸ ποίημα, γιὰ τὸ ὁποῖο μᾶς γράφεις, νὰ τὸ ἴδοῦμε. — Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Ἐλήφθη. — ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΓΚΟΤΑΝ. Μπράβο σου ποὺ θυμᾶσαι τὴ «Νεολαία» καὶ θέλεις κι' ἐσὺ κάτι νὰ γράψῃς γι' αὐτή. Τὸ παραμυθάκι ποὺ μᾶς ἔστειλες «Ὁ λύκος καὶ τὸ ἀρνὶ» εἶναι πολὺ γνωστὸ καὶ μόλις ἀρχίσουν νὰ τὸ διαβάζουν τὰ Σκαπανάκια θὰ ἴδοῦν πὼς τὸ ξέρουν καὶ θὰ τὸ ἀφήσουν στὴ μέση. Στεῖλε καλύτερα κάτι ἄλλο λιγώτερο γνωστό. — ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ. Περιμένομε τὴ συνεργασία σου. — ΘΕΟΦ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΑΝ. Ἐβιάσθηκες νὰ τὸ γράψῃς. Εἶναι φανερὸ ὅτι δὲν τὸ ἄφησες νὰ ὡριμάσῃ. Πρόσεξε τὰ 1ο, 5ο καὶ 8ο τετράστιχα. Ὄχι τόσο γιὰ τὶς λανθασμένες ὁμοιοκαταληξίες ὅσο γιὰ τὸ ἀμφίβολο τῆς διατυπώσεως. — ΓΙΑΝΝΑΚΗΝ ΚΑΤΡΑΜΠΑΝ. Μὲ ὅλη τὴν καλή μας θέλησι καὶ τὴν ἐπίμονο προσπάθειά μας, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ διαβάσωμε τὸ γράμμα σου καὶ τὸ παραμυθάκι. Φρόντισε νὰ διορθώσῃς τὸν γραφικὸν χαρακτῆρα σου. Ἂν δὲν τὸ κάμῃς τώρα ποὺ εἶσαι μικρὸς δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃς ποτέ! Σημείωσε τοῦτο: Θὰ συναντήσῃς πολλὲς δυσκολίες στὴ ζωή σου, ἐξ αἰτίας τοῦ κακοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρός σου. Εἶναι βέβαιο — μερικὲς καλογραμμένες λέξεις τὸ δείχνουν — ὅτι ἡ κακογραφία σου ὀφείλεται σὲ ὑπερβολικὴ καὶ ἀδικαιολόγητη β ι α σ ύ ν η. — ΙΩΑΝΝΑΝ ΣΤΕΡΓΙΟΥ. Σὲ εὐχαριστοῦμε θερμότατα. Φωτογραφία θὰ δημοσιευθῇ. — ΒΛΑΔ. ΦΕΡΜΕΛΑΝ—ΙΒΥΚΟΝ. Ὡραιοτάτη ἡ «Προσευχή». Τὴν δημοσιεύομε κατωτέρω εὐχόμενοι νὰ εἰσακουσθῇ:

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Κάνε, Θεέ, ὁ πόλεμος
γρήγορα νὰ περάσῃ
καὶ ἡ γαλήνη κι' ἡ χαρὰ
νὰ ξαναρθοῦν στὴν πλάση...

Φώτισε τὰ θολὰ μυαλὰ
καὶ δεῖξε τὴν ἀλήθεια
στὰ πλανεμένα, στ' ἄγρια,
καὶ τρελλαμένα πλήθια...

Ὢ πὲς νὰ ρίξουν στὴ φωτιὰ
τὰ ξίφη..., τὰ κανόνια...,
κι' εὐτυχισμέν' ἂς ζήσουν πιὰ
μ' ἀγάπη καὶ ὁμόνοια.

— ΛΕΛΑΝ Σ. ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΗ. Τὰ παραμυθάκια σου πολὺ γνωστά. Στεῖλε μας κάτι εἰ δυνατὸν ὀλιγώτερο γνωστό, ἀφοῦ — μικρὴ ὡς εἶσαι — δὲν μπορεῖς νὰ γράψῃς πρωτότυπο. Σημείωσε τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως. Θὰ τὸ δημοσιεύσωμε μὲ τὴν σημείωσι: Ἐστάλη ὑπὸ κλπ. — ΔΗΜ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΝ. Κι' ἐσὺ ὑπέπεσες στὸ ἴδιο λάθος μὲ τὴν Διαμαντάκη. Ἔστειλες δηλαδὴ ἕνα μῦθο τοῦ Αἰσώπου μὲ τὴν ὑπογραφή σου. Σὰ νὰ τὸν ἔχῃς ἐμπνευσθῆ καὶ γράφεις σὺ ὁ ἴδιος, ἐνῷ ἁπλῶς τὸν ἀ ν τ έ γ ρ α ψ ε ς ἀπὸ τὸ ἀναγνωστικό σου. — ΦΡ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ. Στεῖλε τὴν μετάφρασι καὶ ἂν εἶναι καλὴ θὰ δημοσιευθῇ. — Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ, μαθητὴν χωρίου Ἀρχάνες Κρήτης. Λαμπρὸ ἀπὸ κάθε ἄποψι. Τὸ μέτρο του εἶναι ἀ μ φ ι β ρ α χ ι κ ὸ (υ—υ) ὁ κάθε στίχος ἀποτελεῖται ἀπὸ 3 ἀμφιβράχεις καὶ δύο συλλαβές. Στίχοι κ α τ α λ η κ τ ι κ ο ί. Δηλαδὴ ἔχουν περίσσευμα δύο συλλαβῶν τοῦ τελευταίου μέτρου: σκορπᾶ, πλάση, (χα)ροπὰ κλπ. Τὸ δημοσιεύομε ἐδῶ.

ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΙΚΑ ΒΡΑΔΙΑ

Βραδάκια γλυκὰ ποὺ
τ' ἀγέρι σκορπᾶ
δροσόλουστα χάδια στὴν
ἥσυχη πλάση
π' ὠχρὸ τὸ φεγγάρι
γελᾶ χαροπὰ
λὲς βγῆκε κι' αὐτὸ τὴ
βραδιὰ νὰ γιορτάσῃ.

Στ' ὁλόμαυρο φόντο
ψηλὰ τ' οὐρανοῦ
Τρεμάμενα λάμπουν
τ' ἀστέρια τὰ πλάνα
Φαντάζει βαριὰ ἡ
μορφὴ τοῦ βουνοῦ
Καὶ πέρα γροικᾶται
τοῦ γκιώνη τὸ κλάμα.

— ΙΩΑΝΝΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ ἄρθρον «Ἐμπρὸς Νεοέλληνες, ἡ δόξα καὶ πάλι μᾶς καλεῖ» ἐλήφθη. Χαρακτηριστικό του τὸ λυρικόν του ὕφος. Συντακτικῶς ἀρκετὰ καλό. Ἀλλὰ πολλὰ καὶ π ε ρ ί ε ρ γ α ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Π. χ. ἀντιχοῦσε, χρισάφη, πτοχός, ἕνα (μὲ ψιλή), ἦχος (δασεῖα, ὀξεῖα), στὰς Ἀθήνας (μὲ δασεῖα), νορὶς κλπ. κλπ. Ἄλλες πάλι λέξεις ὀλιγώτερο συνήθεις εἶναι σωστὰ γραμμένες. Πῶς συμβαίνει αὐτό; — Δ. ΣΤΑΜΕΛΟΝ. Σᾶς συγχαίρομε θερμῶς γιὰ τὸν θαυμασμό σας πρὸς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη σας πρὸς τὸν Ἀρχηγόν μας κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ ἐλάβαμε ἀργά. Δὲν μπορεῖ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ δημοσίευσίς του. Τὸ ποίημα ἀτελές. Μὴ βιάζεσαι νὰ γράψῃς. Ὡς πρὸς τὸ ἄλλο ζήτημα, σοῦ συνιστοῦμε: θάρρος κι' ἐπιμονή! Ἔτσι εἶναι, δυστυχῶς! Στὴ ζωὴ οἱ εὐτυχισμένες μέρες ἀποτελοῦν ἁπλᾶ διαλείμματα. Μάθε νὰ περιμένῃς, ἀλλὰ καὶ νὰ προσπαθῇς. Νὰ εἶσαι β έ β α ι ο ς πὼς ἡ θύελλα θὰ κοπάσῃ. — ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ. Τὸ «Δραματικὴ μπαλάντα» εἶναι οὔτε λίγο οὔτε πολὺ «λογοτεχνικὸς σαλτιμπαγκισμός». Σοῦ ἀρέσει νὰ γράφῃς; Αἰσθάνεσαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράζῃς γραπτῶς ὅ,τι αἰσθάνεσαι; Πολὺ καλά! Γράφε! Κι' ἂν αὐτὰ ποὺ γράφεις ἔχουν περιεχόμενο καὶ εἶναι καλὰ γραμμένα θὰ προσεχθοῦν, θὰ ἐκτιμηθοῦν καὶ μιὰ μέρα θὰ πάρῃς τὴ θέσι ποὺ σοῦ ἀνήκει μέσα στὴν νεοελληνικὴ γραμματολογία. Ποτὲ ὅμως δὲ θὰ φτάσῃς τοῦτο τὸ ποθούμενο, ἂν ἐξακολουθήσῃς νὰ ριψοκινδυνεύῃς κάνοντας ἰσορροπία, πάνω σὲ σάπια σκοινιά. Θὰ πέσῃς! Διάβασε, διάβασε τοὺς παληοὺς καὶ τοὺς νεώτερους, ποὺ ἔχουν φθάσει τοὐλάχιστον ὡς τὸν πρόναο τῆς Τέχνης τοῦ Λόγου. Πρόσεξε τὰ κείμενά των, τὰ θέματα, τὸ ὕφος, τὴν ὀρθογραφία ἀκόμη καὶ ὁδηγήσου ἀναλόγως. Ἂν τὸ κάμῃς αὐτό, δὲ θὰ τολμήσῃς νὰ ξαναγράψῃς τίποτε ποὺ νὰ μοιάζῃ μὲ τὴ «Δραματικὴ μπαλάντα» σου, ποὺ δὲν εἶναι οὔτε ἔμμετρος οὔτε πεζὸς λόγος. Κι' ἔπειτα γιὰ ποιὸ λόγο τόσος σαιξπηρισμός; Πε-

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΚΑΙ ΕΠΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 44)

τὴν διεύθυνσίν σου παιδία, ἤτοι ἀνὰ μίαν φουστανέλλαν, δύο βρακία, ζεῦγος ἐμβάδων, φέσιον, καπόταν καὶ ζώνην. Ἀλλὰ πρὶν νὰ ἐνδυθῶσι φρόντισον νὰ κοπῇ ἡ κόμη των καὶ νὰ λουσθῶσι καλῶς. Ἔχε τὸν νοῦν σου νὰ ἀλλάζωσι ὑποκάμισον καὶ βρακίον καθ' ἑβδομάδα, νὰ πλύνῃ δὲ τὰ ἐνδύματα ὁ οἰκονόμος τοῦ σχολείου. Νὰ ἀερίζωσι μόνα καθ' ἑκάστην τὰς καπότας, νὰ κρεμῶσι κατόπιν αὐτὰς εἰς τὸν τοῖχον ἀπὸ καρφίου ὡρισμένου δι' ἕκαστον παιδίον, νὰ γεμίζωνται τὰ στρώματα διὰ ξηροῦ χόρτου ἢ ἀχύρου, νὰ ἔχωσι πέτραν ἀντὶ προσκεφαλαίου καὶ νὰ κατακλίνωνται ἐπὶ τῶν καποτῶν.

»Τὰ σημερινὰ αὐτῶν ράκη νὰ μὴ ριφθῶσι, ἀλλὰ νὰ πλυθῶσι καὶ νὰ φυλαχθῶσι χωριστὰ ἐντὸς δέματος, ἐφ' οὗ νὰ σημειωθῇ ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ παιδίου. Νὰ καταγράφῃς εἰς ἰδιαίτερον κατάστιχον τὰ ἐνδύματα ὅσα λαμβάνεις καὶ νὰ ἀναφέρῃς ἐγγράφως κατὰ μῆνα περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν.

»Στέλλω σοι πρὸς τούτοις ἐσωκλείστως καὶ σημείωσιν τῶν ποινῶν ὅσας θὰ ἐπιβάλλῃς καὶ τῶν ἀμοιβῶν ὅσας θὰ ὑπόσχεσαι. Νὰ μοὶ ἀναγγείλῃς δὲ ὀνομαστὶ τοὺς διακρινομένους ἐπὶ πειθαρχίᾳ καὶ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος. Τὴν δὲ παρακοήν, τὴν ἀπειθαρχίαν, τὴν ἀταξίαν καὶ τὸ ψεῦδος νὰ τιμωρῇς ὡς ἑξῆς:

»Κατὰ πρώτην μὲν παρεκτροπὴν νὰ ἐπιπλήττῃς αὐστηρῶς τὸν ἄτακτον, παρόντων ὅλων τῶν παιδίων. Τὴν δὲ δευτέραν νὰ λιγοστεύῃς κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν τροφὴν καὶ τὴν τρίτην νὰ ἐκβάλῃς τὸ νέον ἔνδυμα καὶ νὰ βάλῃς ἀντ' αὐτοῦ τὰ παλαιὰ ράκη. Καὶ μόνον μετὰ παρέλευσιν ὡρῶν εἰκοσιτεσσάρων νὰ συγχωρῇς τὸν ἄτακτον, ἀφοῦ σὲ παρακαλέσωσιν οἱ συνταξῖται του. Ἡ δὲ ἔκδυσις καὶ ἔνδυσις νὰ γίνωνται ἐνώπιον ἁπάντων τῶν μαθητῶν. Ἐγὼ δὲ θὰ ἀποφασίζω μετὰ τὴν ἀναφοράν σου ἂν ἁρμόζῃ νὰ δεχθῶμεν βαρυτέρας ποινάς».

Ἵδρυσεν Ὀρφανοτροφεῖον, ὅπου συνεκέντρωσε τὰ ὀρφανὰ τῶν πεσόντων κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν διὰ νὰ μορφωθοῦν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν Σχολεῖον Αἰγίνης, ἵδρυσεν εἰς τὴν Τίρυνθα Γεωργικὴν Σχολήν, εἰς τὸ Ναύπλιον στρατιωτικὴν καὶ εἰς τὸν Πόρον ἐκκλησιαστικήν. Ἐπίσης συνέστησε τυπογραφεῖον καὶ Μουσεῖον.

Ὁ λαὸς μὲ ἐνθουσιασμὸν ἐβοήθει τὸ ἔργον αὐτό, διότι ἐδίψα ἀπὸ μόρφωσιν. Ἐκεῖ ποὺ συνήντησεν ὁ κυβερνήτης δυσκολίας ἦτο εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν γυναικῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἴσχυον αἱ τουρκικαὶ συνήθειαι, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ γυναῖκα ἔπρεπε νὰ εἶναι κλεισμένη εἰς τὸ σπίτι καὶ νὰ μὴ ἀσχολῆται εἰς τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὸ οἰκογένειον. Κατ' οὐδένα λοιπὸν τρόπον ὁ λαὸς ἤθελε νὰ στείλῃ τὰ κορίτσια του εἰς τὸ σχολεῖον. Ἐν τούτοις σιγὰ - σιγά, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Καποδίστρια, ἡ πρόληψις αὐτὴ ἤρχισε νὰ ἐγκαταλείπεται καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ συστηθοῦν καὶ σχολεῖα θηλέων.

Ἡ Ἑλλὰς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Καποδίστρια εἶχεν ἑξακοσίας χιλιάδας κατοίκους μόνον. Καὶ ὅμως τὸ πρῶτον ἔτος τῆς κυβερνήσεώς του ἐνεγράφησαν ἓξ χιλιάδες μαθηταὶ εἰς τὰ σχολεῖα. Τὸ περίεργον δὲ εἶναι ὅτι εἰς τὰ σχολεῖα αὐτὰ ἐπήγαιναν ὄχι μόνον μικρὰ παιδιὰ ἀλλὰ καὶ ἡλικιωμένοι, οἱ ὁποῖοι ἐπεθύμουν νὰ μάθουν γράμματα. Τὸ δεύτερον ἔτος οἱ μαθηταὶ ἦσαν διπλάσιοι καὶ τὰ σχολεῖα ἔφθασαν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑκατὸν τριάντα.

Κώστας Καιροφύλας

(Συνέχεια τῆς ἀλληλογραφίας)

θαίνει ὁ πατέρας, πεθαίνει ἡ μητέρα πεθαίνει κι' ὁ γυιός! Πρὸς Θεοῦ! Ἂς σταματήσῃ πιὰ αὐτὸ τὸ μονότονο τραγοῦδι τοῦ θανάτου! Νέα παιδιὰ ἐσεῖς, χρέος σας νὰ προσέξετε, ν' ἀγαπήσετε καὶ νὰ τραγουδήσετε τὴ ζωή. Πρόσεξε τί γράφεις καὶ πῶς τὸ γράφεις: «Τὴν ἄλλη μέρα ὁ ἥλιος σὰν πάλι ξαναβγῆκε καὶ φώτισε τὴ θάλασσα, φώτισε τ' ἀκρογιάλι, τὴν πιὸ λαμπρὴ ἀχτῖδα του ἔστειλε στὴν καλύβα. Καὶ κεῖ φωτοστεφάνωσε μάνα, πατέρα, γυιό. Κι' ὅταν ψαράδες μιὰ φορὰ μὲ τὰ ψαρατικά(;) τους ἦρθαν στὴν τύχη κατὰ κεῖ... τρία κουφάρια βρῆκαν. Τὸ ἕνα ἦταν παράμερα, τὰ δυὸ ἀγκαλιασμένα. Κι' ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ τὰ κοντινά, τὰ δυὸ τ' ἀγκαλιασμένα, μαχαῖρι εἶχε στὴν καρδιὰ μέσα βαθιὰ χωμένο. Κι' ἡ θάλασσα ἡ ἄπονη σιγὰ-σιγὰ κουνοῦσε μὲ κυματάκια ἀπαλά, τὰ δόλια θύματά της». Τὸ διαβάζει κανεὶς καὶ δὲν ξέρει τί πρέπει νὰ κάμῃ. Νὰ γελάσῃ ἢ νὰ κλάψῃ! Ἐπειδὴ πραγματικὰ δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ τελείως ἀδιάφορος. — ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΞΟΥΡΙΔΑΝ. Ἰδοὺ τὸ «ἔξυπνο καὶ κουτό»: — «Ὁ δάσκαλος: — Γιατί Μίμη τὴν 25ην Μαρτίου στολίζομε τὴν πόλιν μας ξοδεύοντας τόσα πολλὰ λεπτά; Ὁ Μίμης: — Γιὰ νὰ δείξωμε, κύριε, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει πολλὰ λεπτά!...». Ὅσο κι' ἂν προσπαθήσαμε δὲν κατωρθώσαμε νὰ βροῦμε τὸ χιοῦμορ, δηλ. τὸ ἀστεῖο, τὴν ἐξυπνάδα ἢ ἂν θέλῃς τὴν ἔξυπνη-κουταμάρα. Ὑπενθυμίζομε ἀκόμη ὅτι δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ κάνωμε πνεῦμα — καλὸ ἢ κακό, ἀδιάφορο — πάνω σὲ θρησκευτικὲς καὶ πατριωτικὲς ἐκδηλώσεις, ὅπως εἶναι ὁ ἑορτασμὸς τῆς 25ης Μαρτίου. Εἶσαι, μᾶς γράφεις, Σκαπανάκι καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι! Σίγουρο πῶς κάποιος ἄλλος σοῦ τὄγραψε τὸ «ἔξυπνο καὶ κουτὸ» αὐτό, γιατί καὶ τὰ γράμματα εἶναι μεγαλίστικα! — ΑΝΔΡΕΑΝ ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗΝ. Πολὺ καλὸ καὶ θὰ δημοσιευθῇ. — ΠΑΝΤ. ΔΑΜΑΣΚΟΠΟΥΛΟΝ. Περάσετε ἀπὸ τὰ Γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ καὶ ζητήσατε τὰ ἐν λόγῳ τεύχη. — ΜΑΡΙΑΝ ΚΑΨΗ. Ὄχι. — ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΜΑΝΔΑΛΕΝΑΚΗΝ. Δέξου θερμὰ συγχαρητήρια διὰ τὰς ὑγιεῖς ἀρχάς σου, τὰ ὁποίας ἐκθέτεις εἰς τὸ ἄρθρο σου «4η Αὐγούστου». — ΓΕΩΡΓ. Α. ΤΖΙΡΑΝ. Δυστυχῶς ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητά του. — Α. ΒΕΛΙΤΣΙΩΤΗΝ. Τὰ χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. Ἀλλὰ γιατί «πρώην». Ἔπαυσες νὰ τὴ διαβάζῃς; — ΣΤΑΜΑΤ. ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΝ. Ὅπως οἱ ἄλλες Καλὲς Τέχνες ἔτσι καὶ ἡ ζωγραφικὴ ἀπαιτεῖ καλλιέργεια. Τὰ σκίτσα ποὺ μᾶς ἔστειλες φανερώνουν ὅτι ὑπάρχει δεξιοτεχνία. Δὲν λέμε ταλέντο, τοὐλάχιστο πρὸς τὸ παρόν. Φρόντισε νὰ καταγίνῃς μ' ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονή. Εἶναι κάποια σχολὴ ζωγραφικῆς, ποὺ διαφημίζεται στὸν καθημερινὸ τύπο (Λ. Μπέ, Σέ). Τὰ Γραφεῖα της εἶναι στὴν ὁδὸν Πανεπιστημίου. Ζήτησε σχετικὰς πληροφορίας. Πολὺ πιθανὸν νὰ σ' ἐνδιαφέρουν. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΙΠΕΡΑΝ. Ἄλλο πάλι τοῦτο! Ἔκοψες ἀπὸ ἕνα τετράδιό σου ἐκθέσεων, μὲ χρονολογίαν 15η Μαΐου 1932 (!) μίαν σύνθεσιν, τὴν 14ην γιὰ τὴν ἀκρίβεια, καὶ τὴν ἔστειλες νὰ τὴν δημοσιεύσωμε. Νὰ δημοσιεύσωμε μιὰ ἔκθεσι, ποὺ γράφτηκε πρὸ 8 ἐτῶν! Σκέψου πόσο δύσκολη θὰ ἦταν ἡ θέσι τοῦ περιοδικοῦ, ἂν ὅλοι οἱ ἀναγνῶσται του, ποὺ διατηροῦν τὰ μαθητικά τους τετράδια, ἔκαναν τὸ ἴδιο. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΑΠΑΚΙΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐπειδὴ πολλοὶ κάνουν τὸ ἴδιο μὲ σένα σφάλμα, ἀναγκαζόμεθα νὰ ὑπενθυμίσωμε ὅτι ὁ Βασιλεύς μας ὀνομάζεται ΓΕΩΡΓΙΟΣ. — ΤΑΚΗΝ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΝ. Ὡραιότατος ὁ λόγος, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησες στὸ παραθεριστικὸ κέντρο Κερπινή. Λυπούμεθα, διότι λόγῳ ἐλλείψεως χώρου δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ δημοσίευσίς του. Παραθέταμεν ἐδῶ τὸ τέλος τῆς ἐν λόγῳ ὁμιλίας σου: «Ὅλοι μὲ τὸ χαμόγελο τῆς αἰσιοδοξίας στὰ χείλη ἂς ἀκολουθήσωμεν τὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην καὶ ἂς γονατίσωμεν μπροστὰ στὸ βωμὸ τῆς 4ης Αὐγούστου, εἰς τὸν ὁποῖον λατρεύεται ἡ Ἑλληνικὴ Ἰδέα καὶ προσκυνεῖται ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς. Ὅλοι ἂς εὐχηθοῦμε ἐκ βαθέων νὰ ζήσῃ ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Πνευματικὸς Πατέρας μας κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς καὶ νὰ δοῦμε τὴν Ἑλλάδα βαδίζουσα ἐμπρὸς στεφανωμένη μὲ τὴν παληὰ της δόξα». — Β. ΚΑΡΟΥΝΤΖΟΝ. Μᾶς γράφεις: «Εἶμαι εὐτυχισμένος διότι εἶμαι Ἑλληνόπουλο, διότι ἔχω πατρίδα μὲ μεγάλη καὶ ἔνδοξη ἱστορία, διότι εἶμαι ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν., τὴν ὁποίαν ἵδρυσεν ὁ Ἀρχηγός μας καὶ πάνω σ' αὐτὴν στηρίζει τὸ μέλλον τῆς πολυαγαπημένης μας Πατρίδος Ἑλλάδος». Τὰ λὲς ὡραῖα καὶ σωστά. Στὸ ποίημα ὅμως; Γιὰ πρόσεξε:

Ἑλλάδα μου γλυκειὰ πολυδοξασμένη χώρα,
ποὺ μὲ τῆς δόξας τὸ στεφάνι τιμημένη εἶσαι τώρα
πῶς μᾶς ἔβλεπες κι' ἐθρηνοῦσες
ὡς τὴν ἅγια μέρα ποὺ ποθοῦσες.
Τὰ γαλανὰ τὰ μάτια σου δάκρυα πολλὰ εἶχαν [χύσει
καὶ τὰ μαρμαρένια χείλη σου ποτὲ δὲν εἶχαν [ἀνοίξει,
ὁ φθόνος καὶ ἡ θλίψη μαζὺ σου εἶχαν καθίσει
καὶ ποτὲ δὲν ἄφησαν στὸ δροσερὸ κορμί σου
λουλοῦδι γιὰ ν' ἀνθίσῃ.

Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Γράψε μας τὴν προέλευσι τοῦ «Γεροβοσκοῦ». — Γ. ΓΕΡΟΔΗΜΟΝ. Ἰδοὺ οἱ πρῶτοι στίχοι τοῦ ποιήματος, ποὺ μᾶς ἐστείλατε ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἡ Ἑλλὰς τῆς 4ης Αὐγούστου»:

Ποιὰ εἶν' αὐτὴ ποὔχει προβάλει
μὲ ὁλόλευκα φτερά;
Ἀγγελόμορφη, οὐρανία,
ἀπαράλλαχτη θεά;
Χρυσοδάφνινο στεφάνι
στὸ κεφάλι της φορεῖ,
φῶς τριγύρω της σκορπίζει
καὶ πετάει καὶ προχωρεῖ».

— ΝΙΚ. ΖΑΓΚΛΑΒΗΡΑΝ. Ἀναμφισβήτητος ποιητικὴ διάθεσις. Λαμπρὴ ἰδέα ν' ἀρχίσῃς ἀπὸ τὸ Σολωμὸ τὶς μελέτες σου τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως. Γράφε ὅμως συντομώτερα ποιήματα. Πρόσεχε ἐπίσης ν' ἀποφεύγῃς τὶς ἀντιποιητικὲς λέξεις καὶ τοὺς τύπους ἐκείνους, ποὺ εἶναι πιθανὸν νὰ στέκουν στὸν πεζὸ λόγο καὶ ποὺ δὲν στέκουν ὅμως διόλου στὸν ἔμμετρο. — ΕΡΜΕΛΙΝΔΑ ΛΙΒΑΔΑ. Δημοσιεύομε στὴν στήλην αὐτὴ τὶς δύο πρῶτες στροφὲς τοῦ ποιήματός του «Ἡ Νεολαία»:

Π ὡραία Νεολαία
εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ
μὲ τὴν ὄμορφη σημαία
καὶ τὴν ὄμορφη στολή.

Μὲ τὴν πίστη τὴ μεγάλη
καὶ τὸν ἱερὸ σκοπὸ
νὰ μᾶς ζήσῃς Νεολαία
μὲ τὸν ἱερὸ σκοπό.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Κ. Π. Τὸ σταυρόλεξον χωρίζεται σὲ ἄλλα μικρότερα. Κακόν. Τὸ μηχανισμὸ τοῦ κρυπτογραφικοῦ φαίνεται ὅτι δὲν τὸν καταλάβατε. — Δ. Σ. ΚΡΙΚΟΝ. Μᾶς συγκινοῦν τὰ ἀγαθά σας αἰσθήματα. Συγχαρητήρια γιὰ τὶς ὡραῖες σας ἰδέες. Οἱ ἀσκήσεις ἐγκρίνονται. — Ν. Γ. ΣΠΙΝΑΡΗΝ. Γράφετε σὲ μιὰ κανονικὴ κόλλα χαρτιοῦ κι' ὄχι σὲ κουρέλια. — Κ. Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ — Χ. Κ. ΤΣΙΑΓΚΑΝ. Δυστυχῶς ἡ ἐπεξήγησις ὅτι ἡ νῆσος εἶναι ἀνορθόγραφος, δὲν εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν δημοσίευσι τῆς Σύρου ὡς Σήρου. Ποῦ θυμηθήκατε τὸν Κιοσὲ Μεχμὲτ Πασᾶ; Στὰ σταυρόλεξά μας πρέπει νὰ ἔχουμε εὔκολες μᾶλλον λέξεις. Ἔπειτα ἐκεῖνο τὸ ΣΣΟΤ; — Π. Γ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΝ, Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐγκρίνονται. — Δ. Ι. ΚΟΥΡΜΠΑΛΟΝ. Δὲν εἶναι κατάλληλο τὸ σταυρόλεξο. — Π. ΚΟΚΚΑΝ. Θὰ δημοσιευθοῦν. — Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐγκρίνονται. Μπορεῖτε νὰ γραφῆτε συνδρομητὴς καὶ νὰ στείλετε ἀμέσως τὰ χρήματα. — Σ. Ι. ΜΑΡΟΥΛΗΝ. Καλά, ἐκτὸς τοῦ σταυρολέξου. — ΓΑΡ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ. Γνωστὲς οἱ «ἐρωτήσεις» σας. — Π. Κ. ΠΑΡΑΔΕΙΣΗΝ. Ἀπορρίπτεται. — Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Ἀπὸ τὸ σταυρόλεξο ποὺ στείλατε, θὰ δημοσιευθοῦν μερικὲς ἀσκήσεις. — Ν. Ι. ΖΗΚΟΝ. Ἀπὸ τὶς ἀσκήσεις πιθανὸν νὰ δημοσιευθοῦν μερικές. — Α. Κ. ΚΑΡΑΤΖΑΝ. Ἐγκρίνονται. — Β. ΖΑΧΑΡΙΟΥΔΑΚΗΝ. Ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. — Π. Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΝ. Συγχαρητήρια γιὰ τὶς ὡραῖες λύσεις. — Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Ἐλήφθησαν οἱ ἀσκήσεις σας. — Ε. Π. ΚΑΛΟΓΡΙΔΟΥ. Ὅλα καλά, ἀλλὰ τὸ σταυρόλεξό σας ἔχει ἕνα μεγάλο ἐλάττωμα: νὰ χωρίζεται σὲ πέντε μικρότερα. — Ε. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Ε. Γ. ΒΟΥΓΙΟΥΚΑ, Κ. ΣΟΥΡΗΝ, Δ. Χ. ΠΡΟΦΗΝ. Ἀπορρίπτονται. — Α. Γ. ΒΑΣΙΔΗΝ. Καλά. — Χ. Κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ. Γνωστὰ ἢ χωρὶς ἐνδιαφέρον. — Ν. ΡΕΒΑΝΟΓΛΟΥ. Νὰ γράφετε μὲ τάξι ἄλλη φορά, γιατί ἔτσι ποὺ μᾶς τὰ στείλατε δὲν μπορέσαμε νὰ τὰ ξεχωρίσωμε. — Λ. ΚΕΚΗΣΗΝ. Προτιμοῦμε τετράγωνα σχήματα στὰ σταυρόλεξα. — Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Ἐλήφθη ἡ νέα συνεργασία σας. — Θ. ΚΟΣΜΙΔΗΝ. Ἐγκρίνονται. — Λ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Ἀπορρίπτονται. — Γ. Α. ΚΑΝΤΙΑΝΗΝ. Ἐλήφθησαν, ἀλλὰ ἄλλη φορὰ νὰ γράφετε σὲ κανονικοῦ σχήματος χαρτί. — Π. Ν. ΛΙΝΑΡΔΟΝ. Καλὸ τὸ σταυρόλεξο, ἀλλὰ ἔχει ἐξεζητημένες λέξεις. Τὰ ἄλλα ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. — Χ. Α. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ἔπρεπε νἆναι καλοσχεδιασμένο καὶ μὲ σινικὴ μελάνη. — Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. Δὲν παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον, τὰ παιδ. πνεύματα καλά. — Χ. ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΝ. Δὲν δεχόμεθα ἀσκήσεις γραμμένες σὲ χίλια-δυὸ κουρελόχαρτα. Χάθηκε μιὰ κοινὴ κόλλα; — Γ. Δ. ΜΑΝΩΛΟΝ. Ἐγκρίνονται. — Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Ἐγκρίνεται τὸ 9×9. — Θ. Γ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΝ, Θ. ΠΑΣΧΑΛΗΝ. Ἀπορρίπτονται. — Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Πρὸς Θεοῦ, λυπηθῆτε μας! Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀσχολούμεθα κάθε τόσο μὲ τὶς ἑκατοντάδες τῶν ἀσκήσεών σας. Λίγα ἄλλη φορά, ἐκλεκτὰ εἴδη καὶ κυρίως νὰ εἶναι καθαρογραμμένα. Καὶ ἄξια δημοσιεύσεως. «Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ...» — Α. ΜΑΓΓΙΔΗΝ, Ν. ΤΣΟΛΑΚΗΝ. Λίγο ἀκόμη καὶ θὰ πετυχαίνατε. — Κ. ΚΟΛΛΙΑΝ, Ι. ΣΑΚΚΑΝ. Γνωστὰ καὶ χωρὶς ἐνδιαφέρον. — ΡΑΦ. ΑΣ. ΦΡΕΤΗΝ. Δὲν εἶναι καλὲς οἱ λέξεις τῶν ἀσκήσεών σας. — Α. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ. Εἶναι σταυρόλεξο αὐτό; — Α. Σ. ΜΟΛΦΕΤΑΝ. Νομίζετε ὅτι εἶναι «λαϊκὸ» αἴνιγμα τὸ τρομερὸν πρᾶγμα ποὺ μᾶς ταχυδρομήσατε; «Προδότης ἤγγηκε πικρᾶς προδοσίας — τεκμήριον ἐστὶ ἀγάπης φιλίας...» Παίζουμε; — Κ. Γ. ΚΑΡΚΑΝΗΝ. Γνωστά, γνωστά, γνωστά. Πῶς νὰ τὰ ἐγκρίνουμε; — Σ. ΠΑΥΛΟΥ. Θὰ δημοσιευθοῦν μὲ τὴ σειρά τους. — Ι. ΧΡΩΣΤΗΡΗΝ. Ἀνυπομονεῖτε; Ἀλλὰ ὅλοι βιάζονται καὶ ὡς ἐκ τούτου σκοντάφτουν. Γιατί νὰ μᾶς στείλετε 25 κακὲς ἀσκήσεις; Προτιμούσαμε δύο καλές. Τὶς περιμένουμε πάντως. — Σ. ΠΑΝΤΑΖΗΝ. Χιλιοδημοσιευμένα. — Α. ΛΟΥΣΑ. Πολλὰ σκάρτα ἔχει τὸ σταυρόλεξό σας (ΡΑΡ, ΣΚΜ, ΟΝΑ κλπ.) καὶ δύσκολες λέξεις. Ἡ λέξις λῆρος εἶναι ἄγνωστη στὰ παιδιὰ καὶ αὐτὴ χαλᾶ τὸ καλὸ κατὰ τὰ ἄλλα τρίγωνο. — Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ. Δὲν εἶναι δύσκολο. Μ' ὅλη μας τὴν καλὴ διάθεσι, εἶναι ἀδύνατον νὰ σᾶς ἐξηγήσωμε τὸν μηχανισμὸ τῶν ἀσκήσεων. Ὑπάρχει ὅμως ἕνας ἁπλούστατος τρόπος νὰ μπῆτε στὸ νόημα: Πάρτε τὶς ἀσκήσεις ἑνὸς φύλλου καὶ κυττάξετε μὲ προσοχὴ τὶς λύσεις ποὺ μπαίνουν στὸ ἑπόμενο. Θὰ κατατοπισθῆτε εὔκολα. — Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΝ. Στὶς ἀσκήσεις νὰ διαλέγετε λέξεις ἐγκυκλοπαιδικές. Ἦταν δύσκολο νὰ βρῆτε λέξι νὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ Ε καὶ βάλατε: Ἔφιλον; Ἑλλάς, Ἑκάβη, Εὐρώπη, Εὐρώτας, Ἕβρος, Εὐάρεσε καί, καί... — Δ. ΜΟΥΡΕΛΑΤΗΝ. Δὲν εἶναι καλὸ τὸ σταυρόλεξο. — Τ. Ν. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Καλά. — Η. Σ. ΚΟΚΚΑΛΗΝ. Συσμός; Ἐμεῖς γνωρίζουμε ὅτι τὴν Κόρινθον κατέστρεψεν ὁ σεισμός. Εἶναι δυνατὸν μὲ τέτοιες λέξεις (ὅπως μέ: Σέο, Ηάο) νὰ δημοσιευθῇ σταυρόλεξον; Γιατί δὲν προσέχετε; Καὶ ἀφοῦ καταλαβαίνετε ὅτι πρόκειται περὶ κακοῦ μᾶλλον πράγματος, γιατί θέλετε νὰ μπῇ στὴ «Νεολαία»; — Χ. Ι. ΤΣΙΝΑΝ. Δυστυχῶς ἔχουν δημοσιευθῆ πρὸ καιροῦ. — Δ. ΚΟΣΚΑΡΙΑΝ. Μέτριες οἱ ἀσκήσεις. — Γ. ΚΑΡΡΟΤΣΙΕΡΗΝ. Ναί, ἐκτὸς τῶν σταυρολέξων βέβαια ποὺ ἔχουν στὴ σειρὰ τὰ μαῦρα τετραγωνίδια. — Σ. ΑΒΔΗ. Ἐγκρίνονται. — Θ. ΑΒΔΗΝ. Ἡ εὐθυμία ἀκατάλληλη γιὰ τὸ περιοδικό μας. Ὅσο γιὰ τὸ τρίγωνο, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημοσιευθῇ, ὅπως μποροῦν νὰ κρίνουν καὶ οἱ συνάδελφοί σας: «Εἶμαι ἰδιοκτήτρια Παρθεναγωγείου Θεσσαλονίκης, ἂν μοῦ κόψῃς τὸ κεφάλι γίνομαι οἰκιακὸ πουλὶ» (ἀνορθόγραφο) κλπ. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἰδιοκτήρια δὲν εἶναι γνωστὴ εἰς ὅλους τοὺς ἑλληνόπαιδας, οἱ ὁποῖοι θὰ συνεκινοῦντο βέβαια ἀπὸ τὴν τραγικὴν τύχην τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ της, χωρὶς ὅμως νὰ ἐννοήσουν τὸν λόγο γιὰ τὸν ὁποῖον ἀποτέλεσμα καὶ προϊὸν τῆς κακούργου αὐτῆς πράξεως θὰ ἦταν ἕνα πουλὶ ἀνορθόγραφο. Ἡ παρατήρησις ἀφορᾷ πολλούς: Στὶς ἀσκήσεις χρησιμοποιοῦνται γενικὲς λέξεις καὶ ὄχι λέξεις τοῦ προσωπικοῦ σας περιβάλλοντος. Ἂν ἔχετε στὴν ἀκροστιχίδα λέξι ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ Κ, θὰ βάλετε Κόδρος ἢ Κέρκυρα καὶ ὄχι Κωνσταντινίδης (=ἐπίθετον διδασκάλου τοῦ χωριοῦ μου). — Χ. Δ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΕΛΗΝ. Γνωστὸς ὁ ἀναγραμματισμός. Μαγικὲς εἰκόνες ἔχουμε χιλιάδες γιὰ δημοσίευσι. — ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗΝ. Χαριτωμένον τοῦ Ἀρχηγοῦ. Θὰ δημοσιευθῇ. — Η. ΝΟΤΑΡΑΝ. Τὸ σταυρόλεξο ἔχει πολλὰ μαῦρα τετραγωνίδια. Ἡ διπλοστιχὶς ἐγκρίνεται. — Γ. Β. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ. Εἶναι καλὰ ἀλλὰ μᾶλλον γνωστά. — Γ. Π. ΣΚΡΟΠΟΛΙΘΑΝ. Δὲν εἶναι κακὰ ἀλλὰ οὔτε καὶ δημοσιεύσιμα. — Σ. ΒΕΝΑΡΔΟΝ. Ἔχετε λάθη στὰ σταυρόλεξά σας (Ἴσσοι, ρόλ, ὡάμ κλπ.). Καλὰ τὰ σχήματα. — Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐγκρίνεται τὸ τρίγωνον. — Ν. Λ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΝ. Μὴ γράφετε ἀπὸ τὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. — Χ. ΧΑΤΖΗΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ. Ἔπρεπε νἆναι καλοσχεδιασμένο καὶ μὲ σινικὴ μελάνη τὸ σταυρόλεξό σας «Ἡ ἀγελάδα». — Τ. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ. Γνωστά. — Π. Χ. ΤΣΙΛΙΓΙΑΝΝΗΝ, Δ. Α. ΣΚΟΥΛΙΚΑΝ, Λ. Μ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΝ, Π. ΛΕΦΟΠΟΥΛΟΝ. Ἀπορρίπτονται. — Σ. Α. ΣΗΦΟΓΙΑΝΝΑΚΗ. Ὄασις, μέσα στὰ κακογραμμένα συνήθως χειρόγραφα τῶν ἄλλων, εἶναι ὁ καθαρός σας γραφικὸς χαρακτήρ. Θὰ δημοσιευθοῦν. — Ε. Γ. ΤΖΑΧΑΝΗΝ. Ἀπορρίπτεται (Ζόναρ, Ἴνκα). — Ι. Δ. ΚΑΤΣΟΥΔΑΝ. Κλισὶκ; Εἶναι δυνατὸν νὰ λυθῇ τέτοιο σταυρόλεξο; — Κ. Π. ΠΙΤΣΙΚΟΠΟΥΛΟΝ. Ναί. — Ι. Χ. ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΝ. Τὸ σταυρόλεξό σας ἔχει στὴ σειρὰ τὰ μαῦρα τετραγωνίδια. — Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. Ἐγκρίνονται. Στὰ κρυπτογραφικὰ γιατί παραλείψατε τοὺς ἀριθμούς; — Γ. Π. ΒΑΡΥΠΟΜΠΙΩΤΗΝ. Νὰ γράφετε ἀπὸ τὴν μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. — Α. Γ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΝ. Γιατί χωρίζετε τὸ σταυρόλεξο σὲ ἄλλα μικρότερα. — Μ. Β. ΝΤΟΝΑ. Δὲν εἶναι κρυπτογραφικὸν αὐτό.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

